

Cuvânt și Suflet



BULETINUL CAPELEI ORTODOXE "SF. IOAN GURĂ DE AUR" A CENTRULUI DE REEDUCARE GĂEȘTI

● ANUL II ● NR. 1 - 3 ● IANUARIE - APRILIE ● 2000 ●

EDIȚIE SPECIALĂ

PATRU ANI DE SLUJIRE A PREOTULUI CAPELAN OLIVIAN POP LA CENTRUL DE REEDUCARE GĂEȘTI -DÂMBOVIȚA (1 FEBRUARIE 1996 - 1 FEBRUARIE 2000)

Părintele Olivian Pop, s-a născut la 22 octombrie 1956, în comuna RODNA, județul Bistrița-Năsăud, fiind cel de-al doilea copil al părinților SIMION și MARIA, primind din botez numele de Octavian. În comuna natală, a urmat Școala Generală de 8 ani, pe care a absolvit-o în anul 1971. În toamna acelui an, s-a înscris la Școala Profesională de Construcții din orașul Dej, județul Cluj, pe care a absolvit-o în anul 1973. Între anii 1973 - 1974 a lucrat ca mecanic la Exploatarea Minieră Rodna, iar din septembrie 1974 - ianuarie 1976 a satisfăcut stagiu militar

la U.M. 01386/II Roman, jud. Neamț. Din februarie 1976 - februarie 1977, a lucrat tot la Exploatarea Minieră Rodna, ca maistru mecanic în subteran, după care se hotărăște să intre în monahism.

La vîrsta de 21 ani,

intră ca frate în Mănăstirea Neamț, din cadrul Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, avându-l ca stareț pe regretatul duhovnic, arhimandrit EFREM CHIȘCARIU. După șase luni de ascultare, ca ucenic la stăreția mănăstirii, în luna august, primește binecuvântarea de a purta dulamă și este tuns întru rasofor primind numele de OLIVIAN. În luna septembrie 1977, cu binecuvântarea vrednicului de pomenire patriarch Iustin Moisescu, pe atunci mitropolit al Moldovei și Sucevei, se înscrise la Seminarul Teologic Ortodox de la Mănăstirea Neamț, unde în urma examenului de admitere intră al treilea.

După un an de zile se transferă la Seminarul Teologic Ortodox București și este închinoviat la Mănăstirea Căldărușani din Sectorul Agricol Ilfov. Aici îndeplinește mai multe ascultări printre care și cea de econom al mănăstirii (fiind cea de-a doua funcție în conducerea unei

mănăstiri). La 9 iunie 1979, în ajunul praznicului Rusaliilor, la slujba vecerniei, depune voturile monahale în biserică Mănăstirii Căldărușani și devine monahul OLIVIAN (Olivian este un nume de sfânt pomenit în calendarul ortodox pe 29 mai), avându-l ca naș de călugărie pe fostul exarh al mănăstirilor din Arhiepiscopia Bucureștilor, arhimandritul dr. Chenarie Georgescu. În toamna acelui an, se transferă în interes de serviciu la Mănăstirea Sinaia, județul Prahova, unde primește ascultarea de ghid. Anul următor, se transferă tot în interes de serviciu la Mănăstirea Cocoș, jud. Tulcea, unde îndeplinește ascultările de supraveghetor muzeu, secretar și contabil, iar la 5 octombrie, este hirotonit întru ierodiacon de către regretatul Arhiepiscop dr. Antim Nica al Tomisului și Dunării de Jos. După hirotonie,



urmează cursurile la zi ale Seminarului Teologic din Bucureşti și slujește ca diacon în duminici și sărbători cu preoții profesori ai acestui seminar, lucru ce îl ajută foarte mult în a căpăta mai multă experiență în slujirea celor sfinte. Vacanțele și le petrece la Mănăstirea Cocoș, unde era închinoviat sau acasă în familie. La sesiunea din iunie 1982, după susținerea examenului de diplomă, devine absolvent al Seminarului Teologic Ortodox Bucureşti, cu media 7,50%. După absolvire, la cererea sa, primește înaltă binecuvântare a chiriarhului locului, de ieșire din eparhie și se stabilește cu binecuvântarea Înalt Prea Sfîntului Dr. Nicolae Corneanu, Mitropolitul Banatului, la Mănăstirea "Izvorul Miron" Românești din județul Timiș. În perioada iulie - noiembrie 1982, slujește ca diacon la această mănăstire, după care primește ascultarea de preot duhovnic la Mănăstirea "Sfântul Ilie de la Izvor" Bocșa - Vasiova, județul Caraș-Severin. Este hirotonit ieromonah la 6 noiembrie 1982, în Catedrala Metropolitană din Timișoara, de către Prea Sfîntul Episcop Dr. Timotei Seviciu al Aradului, pe atunci episcop vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei. Aici aproape 3 ani de zile, este angrenat într-o serie de lucrări de restaurare, pictură și reconstrucție la biserică mănăstirii, clădirile anexe și gardurile ce o împrejmuaiau. La 13

mai 1984, lucrările realizate de preotul Olivian Pop și maicile din mănăstire, au fost binecuvântate de către Prea Sfîntul Episcop Dr. Timotei Seviciu, prin resfințirea bisericii, ce era îmbrăcată în pictură nouă, iar pentru munca depusă părintelui duhovnic Olivian Pop, i s-a acordat

nățional și internațional.

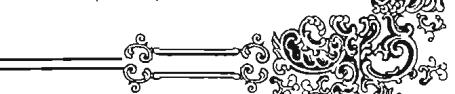
În toamna aceluiași an, se înscrive la Liceul "Traian Vuia" din Făget, în anul V, curs serial, pe care l-a absolvit în iunie 1986, când susține examenul de diplomă și bacalaureat, obținând media 7,25%. La Mănăstirea "Izvorul Miron" din Românești, ca peste tot pe unde a trecut, realizează aceleași frumoase lucrări de restaurare și reconstrucție, fapt ce face ca la 20 iulie 1987, de sărbătoarea hramului, sărbătoare ce coincidea și cu aniversarea a 75 de ani de la punerea pietrei de temelie a bisericii, de către cel care a ctitorit-o, dr. Elie Miron Cristea, primul patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, să i se acorde prin hirotesie, de către Înalt Prea Sfîntul Părinte Mitropolit Dr. Nicolae Corneanu, distincția de PROTOSINGHEL. În calitate de conducător al mănăstirii, a încercat de mai multe ori, să formeze o obște monahală, însă cu greu a reușit, datorită presiunilor ce se făceau de conducerea atee a Depar-

tamentului Cultelor din acea vreme, de a nu primi tineri pentru călugărie. În anul 1988, după susținerea examenului de admitere, se înscrive în anul I la Institutul Teologic de Grad Universitar Sibiu, care după revoluția din decembrie 1989, devine Facultatea de Teologie Ortodoxă "Andrei Șaguna" în cadrul Universității "Lucian Blaga" Sibiu. În anul 1992, luna iulie, devine licențiat în teologie pastorală a acestei facultăți, obținând me-



distincția de SINGHEL, prin hirotesie. Tot în perioada anilor petrecuți la Mănăstirea Bocșa - Vasiova, și-a continuat la serial, cursurile Liceului Industrial Nr. 2 din Bocșa - Vasiova, în anul 1985, promovând anul IV, după care s-a transferat la Liceul "Traian Vuia" din Făget, jud. Timiș.

Cotat ca un bun gospodar și om de inițiativă, preotul Olivian Pop a fost transferat din nou, începând cu data de 1 septembrie 1985, la Mănăstirea "Izvorul Miron" Românești, jud. Timiș pentru a o restaura și de a o repune în circuitul turistic



dia 9,33%.

După decembrie 1989, prin mari eforturi, preotul Olivian Pop, reușește să înjghebeze o obște monahală, formată din șapte viețuitori, cu care restaurează din temelie biserica și clădirile anexe ale mănăstirii, fapt ce face ca la sărbătoarea hramului din 20 iulie 1991, biserică să fie târnosită (sfințită), de către vrednicul de pomenire Episcop Emilian Birdaș, pe atunci arhiereu-vicar al Episcopiei Aradului. În toamna aceluiasi an, la Mănăstirea "Izvorul Miron" Românești, au loc trei rasoforii și o tundere în monahism.

Tot aici, părintele Olivian Pop, pune bazele unei foi religioase sugestiv intitulată "VIAȚA MONAHALĂ", singura de acest gen (în acea perioadă), ce se adresa tuturor monahilor. Această foaie religioasă apărea lunar și avea colaboratori de marcă ai monahismului românesc. Sub egida mănăstirii, au apărut și un număr de 20 cărți semnate de părintele Olivian Pop (poezie, proză și studii de teologie).

Din dorința de a-și perfecționa studiile, în anul 1991, se înscrie, la cea de-a doua facultate, însă de data aceasta, într-un domeniu laic, la Facultatea de Drept "Nicolae Titulescu" Craiova, din cadrul Universității Craiova, pe care o termină în luna iunie 1996 și devine licențiat al acesteia în luna februarie 1997, cu media 7,97%.

În anul 1995, înființează cu sprijinul Primăriei Margină, jud. Timiș, localitateaflată nu departe de mănăstirea pe care a slujit-o cu multă dăruire peste zece ani de zile, ziarul local "MARGINĂ" ce a apărut lunar și pe

care l-a condus ca redactor șef până în luna septembrie a aceluiași an, când din motive financiare și-a închetat apariția.

La 1 decembrie 1995, în urma mai multor solicitări de a pleca într-o altă eparchie, primește binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Dr. Nicolae Corneanu, al Banatului, de a se reîntoarce la Mănăstirea Căldărușani, din Sectorul Agricol Ilfov (mănăstirea sa de metanie).

Aici din lipsă de spațiu și de posturi în schema de personal, primește o negație, iar Arhiepiscopia Bucureștilor, îi dă binecuvântarea de a se stabili în Arhiepiscopia Târgoviștei, unde regretatul Arhiepiscop Dr. Vasile Costin, chiriarul de atunci al locului, îl numește începând cu data de 1 februarie 1996, ca preot capelan la CENTRUL DE REEDUCARE GÄEȘTI, jud. Dâmbovița.

Cu vasta-i experiență de duhovnic, dar și de pedagog, văzând nevoiele acestei unități, pune bazele unei activități moral-religioase de excepție. Începând cu data de 12 iunie 1997, pune bazele viitoarei biserici, ce urma să fie închinată "Sfântului Ioan Gură de Aur" Arhiepiscopul Constantinopolului. La 5 iulie același an, încep lucrările de construcție ce durează, ca prin minune, doar trei luni de zile. În luna septembrie, încep lucrările de pictură, iar la 13 noiembrie, când se face pomenirea Sfântului Ioan Gură de Aur, biserică nou construită a fost târnosită (sfințită) de vrednicul de pomenire Arhiepiscop Dr. Vasile Costin, Întâistătătorul Bisericii dâmbovițene.

Construirea acestui edificiu nu se putea realiza fără sprijinul direct al conducerii unității și al cadrelor militare și civile, ce au contribuit în perioada anilor 1996 - 1997 cu 3% din retribuția lor, iar cel care a inițiat

această acțiune și care păstrează această biserică și în prezent, a donat în data de 6 februarie 1996 suma de 3.000.000 lei.

Pentru munca și osteneala depusă, Prea Fericitul Părinte Patriarh TEOCTIST ARĂPAȘU, al Bisericii Ortodoxe Române, prin Gramata Patriarhală Nr. 326/13 noiembrie 1997, i-a acordat părintelui Olivian Pop, "CRUCEA PATRIARHALĂ", iar Sfânta Arhiepiscopie a Târgoviștei i-a acordat "DIPLOMA DE APRECIERE" Nr. 4321/11 noiembrie 1997.

În vederea ridicării bisericii Centrului de Reeducare Găești, părintele Olivian Pop a mai donat în anul 1997, suma de 1.000.000 lei, iar apoi în anii ce au urmat, tot din donații a înzestrat biserică cu veșminte, vase liturgice, co-voare, cărți de cult, icoane, în valoare de aproximativ 20.000.000 lei, iar pentru actele de caritate făcute (plicuri, pixuri, calendare, iconițe, cruciulițe) până în anul 2000, a mai cheltuit aproximativ 30.000.000 lei.

Și aici ca peste tot, a pus bazele unei reviste, sugestiv intitulată "LUMINĂ ȘI SPERANȚĂ", ce apare trimestrial sau semestrial (după caz), începând cu anul 1996, o revistă de cultură, opinie și informare, a cărui suflet este tot părintele Olivian Pop, care, prin contribuția bănească proprie, face să apără neîntrerupt până în prezent.

Tot din anul 1996, la Centrul de Reeducare Găești, ia ființă CABINETUL DE ASISTENȚĂ RELIGIOASĂ, care din 1999, s-a transformat în BIROUL DE ASISTENȚĂ RELIGIOASĂ, dotat cu bibliotecă, icoane, colecții de ziare și reviste, etc., prin grija și osteneala celui care păstrează această unitate.

Părintele Olivian

Pop, s-a înscris în anul 1998, la cursurile de masterat ale Facultății de Drept, "Nicolae Titulescu" Craiova, pe care le-a absolvit în anul 1999, specializându-se în TEORIA GENERALĂ A DREPTULUI. Paralel cu aceste cursuri, părintele Olivian Pop, a urmat și cursurile de masterat ale Universității Politehnice Timișoara, pe care le-a absolvit tot în anul 1999, cu media 9,40%, specializându-se în MANAGEMENT, MARKETING și RESURSE UMANE.

În urma examenului de admitere susținut în toamna anului 1999, la ACADEMIA DE ȘTIINȚE A REPUBLICII MOLDOVA, cu sediul în Chișinău, părintele Olivian Pop, este doctorand în DREPT PENAL.

În perioada 1990-2000, părintele Olivian Pop, a publicat 58 de lucrări, unele apărând în colecția pastorală, juridică și psihopedagogică, iar celelalte fiind proză, poezie, istorie, sociologie și tehnologie. Până în anul 2000, a publicat în diferite ziară (periodice și cotidiene) și reviste din țară și străinătate, un număr de 120 predici, 850 articole și studii, 125 poezii și 32 de articole cu caracter pastoral în limba franceză, recenzând un număr de 30 cărți și prefațând 12 cărți ale unor autori diferiți.

Până în prezent, despre viața și scrierile părintelui Olivian Pop, s-au scris 12 cărți semnate de autori diferiți.

Pe parcursul anilor părintele Olivian Pop, a primit în semn de apreciere, pentru activitatea publicistică, mai multe diplome, distincții, premii și titluri ale unor societăți, asociații, ligi, uniuni și comunități din țară și străinătate.

Între anii 1995-1999, a participat la diferite congrese, conferințe și simpozioane, în țară și străinătate, unde au fost dezbatute probleme de interes național și major, la fiecare participare, având câte-o intervenție,

vedea, că viața părintelui Olivian Pop, nu a fost de loc ușoară, fapt ce a făcut ca de Tânăr să-și i-a soarta în mâini, să trăiască printre străini, dar să ajungă acolo unde poate mulți nu pot ajunge.

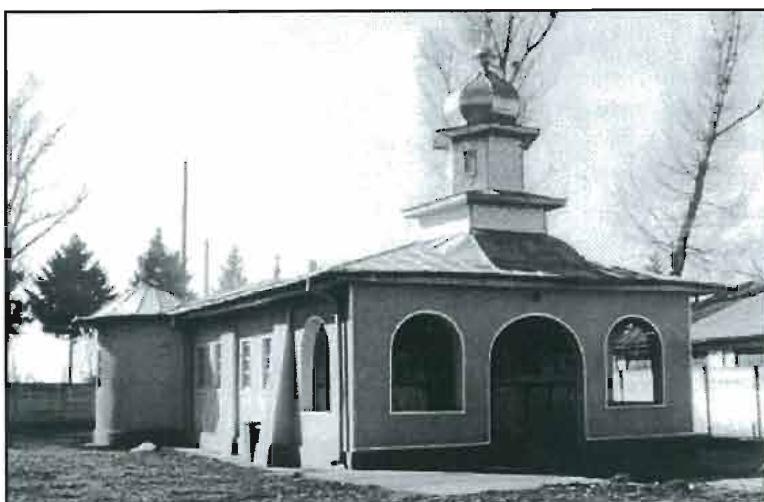
Valurile l-au purtat de-o parte și de alta a acestei vieți trecătoare, având de-a face cu oameni de tot felul, și mai buni și mai răi, și în final ajurând să păstrească pe oamenii certați cu legea, respinși de societate, oameni ce trebuie ajutați să-și revină și să se ridice din noroiul în care au căzut. Părintele Olivian,

pune suflet în tot ceea ce face și ajută pe toată lumea cu tot ce poate.

Ca orice monah, nu mai dorește nimic de la viață pământească, nici de la oamenii timpurilor pe care le trăim, ci vrea să slujească în continuare pe Dumnezeu cu toată credința, măntuindu-și sufletul, dar ajutând și la măntuirea celor în-

credințați lui spre păstorire. Frumos lucru!

La împlinirea a 4 ani de slujire la Centrul de Reeducare Găești, și noi cei care slujim sub o altă formă această unitate, îi urăm colegului nostru, urări de bine, sănătate, fericire și mulți ani de păstorire a acestui loc, unde tineri internați, privați de libertate, au nevoie de Dumnezeu, de sfaturile și rugăciunile părintelui capelan OLIVIAN POP, vrednic slujitor al altarului străbun.



prezentând și câte un referat.

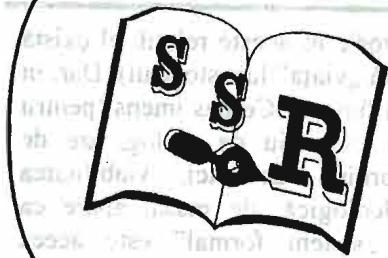
Aproape 300 de publiciști și gazetari, au consegnat în presa scrisă din țară și străinătate între anii 1990-2000 despre lucrările și activitatea publicistică, dar și edilitar gospodărească a preotului Olivian Pop.

În anul 1999 pune bazele și înființează buletinul "Cuvânt și suflet" al Bisericii "Sfântul Ioan Gură de Aur" din cadrul Centrului de Reeducație Găești.

Din cele prezentate, se poate

La mulți și fericiți ani!!!

Teolog CĂTĂLIN CIOBANU



REVISTA ROMÂNĂ
DE
VERSURI ȘI PROZĂ

An IV, nr. 1(9)
2000; 16 pag.

PERIODIC AL SOCIETĂȚII
SCRITORILOR ROMÂNI

UNITATEA ȘI SOLIDARITATEA ÎN COMUNIUNEÀ SFINȚILOR (IV)

Credința, care ne-a adus alături de Hristos și la unirea noastră cu Hristos, în esență, nu este altceva decât lepădarea de cugetările cele vechi, de gândurile, dispozițiile și inclinările noastre și, în genere, de egoismul nostru și reînoirea noastră, prin adevăr și viața în Hristos. Și, cu cât ne despărțim mai mult de pretențiile noastre egoiste și de voințele noastre deșarte și cu cât trăim mai mult pe Hristos, cu atât devinem mai vrednici să ne organizăm unii cu alții, și asemănarea fiecăruia, dintre noi, devenind deopotrivă aceiași unii cu alții. Și, astfel, se împlineste ceea ce s-a zis, în *Faptele Apostolilor*, „că inima și sufeletul mulțimii credincioșilor era unul, nimeni ne mai având o voință proprie, ci toți trăind laolaltă în comun, într-un singur Duh Sfânt, voința unui Domn Iisus Hristos”.

Dezrădăcinarea egoismului din noi, și reformarea noastră, în Hristos, alcătuiește lucrul unor îndelungate strădanii și este indispensabilă creșterea și înregimentarea noastră în viața cea nouă, după Hristos, fiindcă altfel, credința, care, prin cele dintâi manifestări ale ei, ne duce la Hristos, poate să lipsească, sau să se distrugă fiind imposibil ca să se păstreze armonia întreolaltă și iubirea, situație ce ar creca un lucru foarte îndrăzneț de a numi, pe unii ca aceștia, mădularii ale lui Hristos, sau a zice că sunt conduși de El, căci acolo stăpânește și are preponderență cugetul trupului”. De aici rezultă saptul de ce Sf. Apostol Pavel îl prezintă, pe credincioși, clăind continuu pentru că ei vor să ajungă toți într-unitatea credinței, adică „la identitatea și neschimbabilitatea credinței, așa încât toți să avem aceeași credință” și transpunându-ne într-totul, „în dogme, viață și în cuvânt”. Așadar, să sporim toate cele ale noastre, ajungând, în Hristos, „toți la o mățime atât de mare, încât să potrivim pe Hristos drept cap al nostru care suntem mădularele lui”.

În felul acesta, caracteristica de bază

și manifestarea principală a comuni-cării sfinților este unitatea care se realizează din consolidarea în dreapta credință și din concordia și iubirea sinceră a unora față de alții, despre care Sf. Ap. Pavel zice: „căutați să păstrați unitatea Duhului întru legătura păcii (Efeseni IV, 4)”, propovăduind astfel că unitatea pe care o realizează Duhul și care adună pe cei ce se găsesc deosebiți, în ceea ce privește neamul și felul de viață, să se păstreze și prin pacea unora cu alții, pace ce alcătuiește liantul, prin care ne găsim legați unii de alții, cu toți laolaltă și cu Dumnezeu. În ceea ce privește întărirea în credință, mădularele vii ale comunicării sfinților se roagă împreună, unele cu altele, „prin credință care este reciprocă, întru toți (Romani I, 17) căci se pare că adunarea mai multor credincioși lucrează o mai mare mângâiere și înaintare în credință” și fiecare, văzând credința celuilalt, se mângâie, se bucură și se sprijină... Apoi, își mai impărtășesc unii altora cunoștiința adevărului măntuitor, prin îndemn la lucru, de la care nici femeile, cu toate că sunt oprite de Sf. Ap. Pavel să predice în biserici, nu sunt chiar împiedicate (I Corinteni, VII, 16). În ceea ce privește legătura păcii, se imită „iubirea mădularelor trupului” și, au aceeași armonie, cu gândul, deoarece iubirea clădește din nou și face să se sprijine reciproc unii pe alții, să se formeze și să se armonizeze laolaltă... O asemenea iubire se manifestă „în a purta grija deopotrivă unii de alții”, întru a socoti comune „câte se întâmplă” și pentru a se însăși pe ei însăși ca un singur trup, iar în ce privește simpatia a nu se înălătura bunurile altora, ci să ne bucurăm într-o laltă. Aceasta este solidaritatea mădularelor care se arată, mai întâi, în simpatia față de mădularele care suferă și sunt bolnave, întrucât cei puternici suportă slăbieciunile celor neputincioși și nu se complac cu ei însăși (Romani XIV, 1) ci sunt plini de mâhnire cu privire la

cele grele ale lor (I Corinteni, V, 2 și II Corinteni XXII, 21). În ce privește, solidaritatea aceasta se arată întru folosirea harismelor spre slujba celorlalți și spre slăvirea comună a Bisericii (Efeseni IV, 11 – 12). Solidaritatea se manifestă și în rugăciunile unora pentru alții, prin care „cei ce sunt departe unii de alții cu așezarea, locurilor” pot, prin rugăciunea îndelungată și plină de oboseală, către Domnul, și să se lupte deopotrivă alături cu frații care sunt în primejdie. Astfel de rugăciuni și Sf. Ap. Pavel a cerut de multe ori de la credincioși, pentru el, și el rugându-se continuu pentru ei.

O astfel de solidaritate nu se manifestă și în comuniunea meritelor. Sfinții sunt părtăși unui singur merit, cel al lui Hristos, care este sigur suficient pentru măntuirea tuturor. Măntuitorul este atât al celor mai în vîrstă, cât și al celor mai tineri. Dacă cineva va căuta un argument din unitatea trupului, unde mădulare împărtășesc unele altora seva vitală, care abundă, nu trebuie să uite că raportul credincioșilor cu Domnul și, prin el, cu ceilalți, se compară, nu numai cu trupul, ci și cu mlădițele care cresc de îndată din viața de vie, ca ramuri ale ei, ca „cele care sunt de aceeași natură cu viața de vie, după cum și Fiul este de aceeași natură cu noi și noi o parte din el, și încă și cu templul lui Dumnezeu, arătând astfel că, și fiecare dintre noi, este templul și toți împreună”. Prin imaginea trupului se arată, mai ales, că, prin iubirea cea față de aproapele, ne apropiem mai mult de Hristos și, că, fără de iubire, „nu este cu puțină să se coboare Duhul acela”. Deci, este foarte clar că un fruct al umilinței și al subjugării egoismului, smulge mai mult mila dumnezească și harul dumnezeesc...

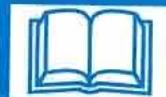
pr. Olivian POP

Director: ANA ZLIBUȚ

• An VI • Nr. 1 (46) • ianuarie - martie 2000 •

Redactor șef: DOINA DRĂGAN

HELIOPOLIS



REVISTĂ DE CULTURĂ

SIMBOL AL SPIRITUALITĂȚII ROMÂNILOR DE PRETUTINDENI



Fondată la 1 ianuarie 1995 de prof. DOINA DRĂGAN și prof. ANA ZLIBUȚ

PREZENȚA ȘI LUCRAREA BISERICII ÎN SOCIETATE

Prezența și lucrarea Bisericii în societate se înscriu în însuși planul lui Dumnezeu. Datorile creștinului față de colectivitate, față de Stat sunt prelungiri ale îndatoririlor față de semenii, îndreptate spre scopul direct al colectivității: realizarea binelui comun. Și fiindcă datorile față de semenii sunt exprimate în cele două virtuți fundamentale: iubirea și dreptatea, evident că acestea două trasează linia generală de conduită a creștinului în practicarea "virtuților cetățenești". Aspectul social al virtuții cetățenești se cuprinde în practicarea unei virtuți cu vrednicie și conștiinciozitate, în cadrul comunității, societății. Potrivit principiului paulin: "Cine nu voiește să lucreze, acela să nu mănânce" (II Tesaloniceni 3,10) fiecare om trebuie să îndeplinească o muncă, să aibă o îndepărnicire utilă prin care să-și asigure existența personală și să slujească colectivitatea care îl cuprinde și pe el. Apostolatul social este aşadar slujirea lui Dumnezeu și a oamenilor. Obiectivele majore ale slujirii creștine sunt, pe plan intern: sprijin acțiunilor obștești pentru prosperitatea crescândă a vieții noi a poporului și a patriei noastre, pentru adâncirea unității moral-spirituale și social-naționale a poporului în activitatea lui neobosită de afirmare în toate domeniile: economic, social, cultural-spiritual, iar pe plan extern: pacea și securitatea printr-o largă cooperare între oameni și popoare, în spiritul demnității umane și naționale egale pentru toți și al responsabilității, aspirațiile de dreptate socială a tuturor popoarelor, precum și idealul de unitate a tuturor creștinilor. Apostolatul social astfel înțeles, care însuflarește și concretizează diaconia Bisericii Ortodoxe Române se intemeiază printre altele pe următoarele principii fundamentale: • a) Îndatoririle Bisericii față de societate își au sursa în însăși porunca Evangheliei de a iubi omul și de a sluji omului de pretutindeni; • b) Valorile umane în general și etica (morală) în special, pe care le-a impus experiența trebuie luate în considerație în slujirea lumii; • c) Apostolatul social este expresia slujirii deopotrivă a lui Dumnezeu și a oamenilor, a Bisericii și poporului cărora acesta aparține prin credincioșii ei. Prin urmare slujirea socială implicată în societate reprezintă "apostolatul social" și viața lui Hristos prin lucrarea Duhului Sfânt în comunicarea Bisericii și în viața credincioșilor, constituind spiritualitatea, sub forme ale prezenței și lucrării Bisericii în lume, deopotrivă de importante și în plus componente ale mânăuirii însăși.

preot drd. OLIVIAN POP

CRITICA ÎN POEZIE

Menirea criticii nu este aceea de a descoperi și promova supranaturalul în creația literară, pentru că nu critica din vremea respectivă, și consecră, valoarea, ci aprecierea din scioalele viitoare. În lupta sa pentru interpretare și certitudine, critica se exprimă pe sine în raport cu opera. Dacă aceasta este excepțională se va obține o certitudine critică prin valoarea în timp. Însă, critica își păstrează puterea de analiză și interpretare, dominând tot timpul opera atunci când aceasta din urmă se impune ca obiect de cercetare în eadul celorlalte opere contemporane. Pasiunea critică este acela de a descoperi că, mai înaintea timpului viitor valorile posibile. Când critica se alătă în față unei dificultăți în analiză și interpretare, simte o mare și tăcută neumulțumire în sine.

În fața criticii și cititorilor, opera nu mai are nimic de adăugat peste obiectul său, care cuprinde sau nu valori pentru trecut și viitor. Critica își sincronizează conștiința analizoare și sintetizoare dacă vrea să nu fie dogmatică. În fața poeziei, critica ar vrea să se simtă ca în lectura unui roman, pentru că știe că va întâmpina dificultăți incisibilului poetic care nu se poate rezolva și eare rezistă încadrării în concepte și categorii.

Critica poeziei va fi mereu subiectivă și relativă, după cum și critica prozei va fi obiectivă ca și conținutul ei real.

Critica are conștiința că s-a reînănat pe sine atunci când obiectul poeziei îi-a dat prilejul să-și pună în elaborare toată construcția. Critica observă că poezia are ceea ce, care îi strică arhitectura ei, un aer când prea luminat, când plin de umbre.

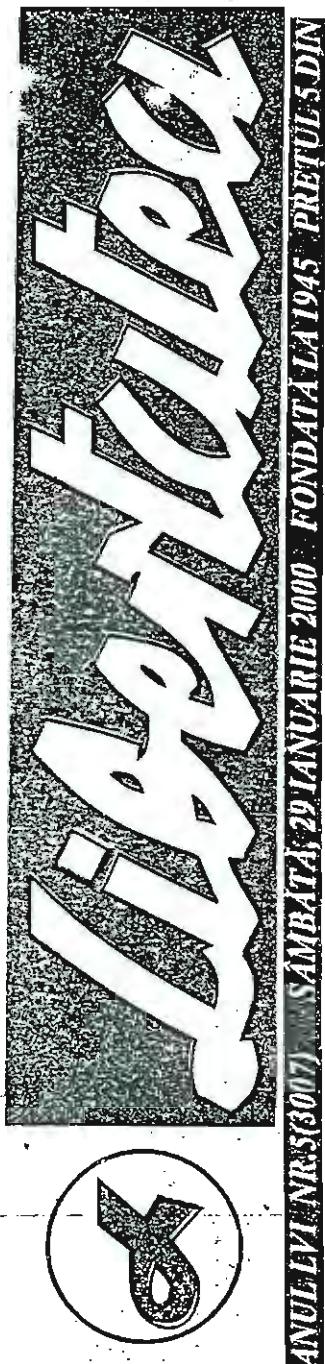
Poezia nu-și face vreo iluzie despre sine, deoarece tendința ei este de a crea, pluralitate de iluzii; numai critica e victimă acestor iluzii prin concluziile și apreierile sale. Poezia este o forță care atrage după sine critica, analizând miracolul poeziei, critica a primit, că își descoperă propriile sale forțe și calități neștiute. Tot critica a mai observat că poezia apare la fiecare lectură într-o nouă ipostază și prin aceasta critica e prima în cursa inefabilului poetic pe care vrea să-l analizeze.

Critica se îndărjește să arate poezia cu atât mai mult eu cătă descoperă în cercu diificultăți în complexul poeziei. Pentru critică, misterul poeziei, devine un univers care se opune universului ei.

Critica poate să pătrundă în poezie numai pe căile poeziei, după cum într-un spațiu infinit. Pătrunși printr-un zbor la infinit, după cum în tainele existenței se poate pătrunde numai trăindu-le și nu prin intermediu.

Critica, dorește, să fie, o forță a spiritualității care să cuprindă forța spirituală a poeziei.

Olivian Rodneanul



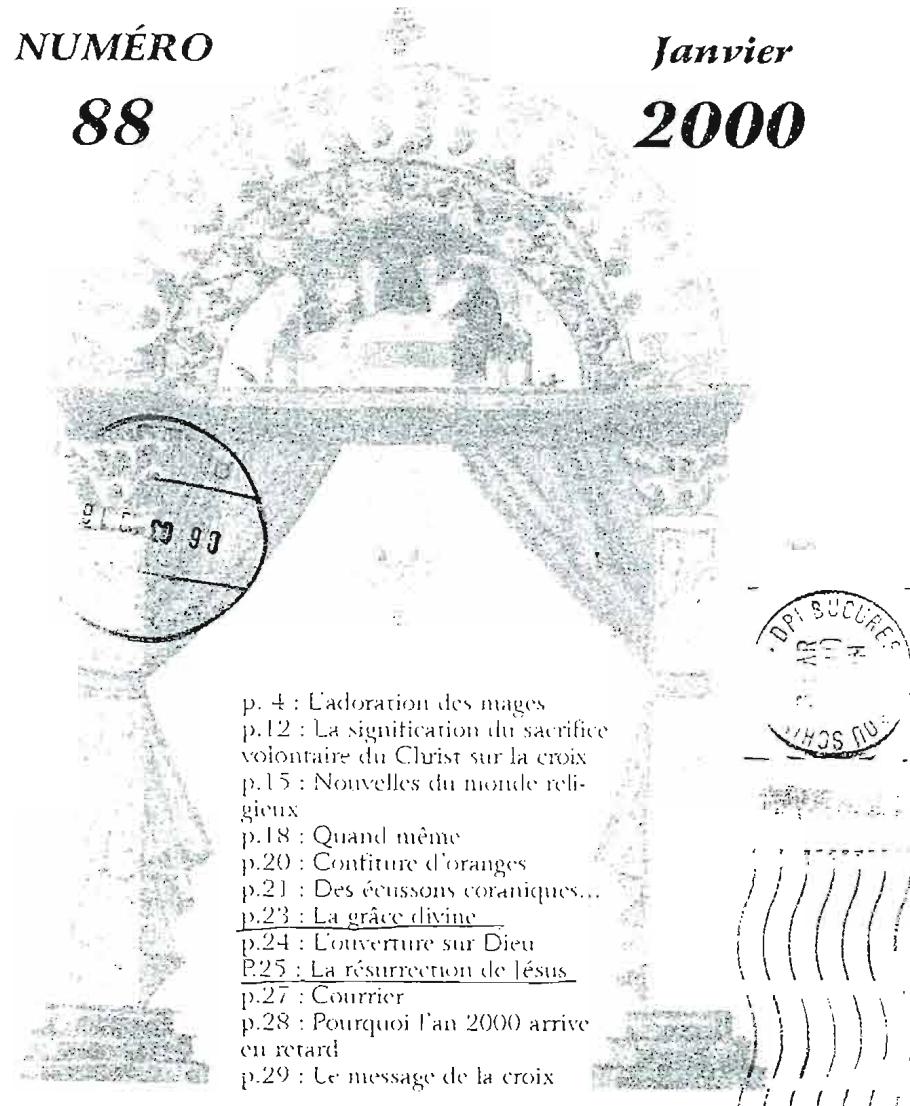
BULLETIN DES VRAIS CHRÉTIENS ORTHODOXES SOUS LA JURIDICTION
DE S.B. MONSEIGNEUR ANDRÉ ARCHEVÈQUE D'ATHÈNES ET
PRIMAT DE TOUTE LA GRÈCE

NUMÉRO

88

Janvier

2000



- p. 4 : L'adoration des mages
p.12 : La signification du sacrifice volontaire du Christ sur la croix
p.15 : Nouvelles du monde religieux
p.18 : Quand même
p.20 : Confiture d'oranges
p.21 : Des écussons coraniques...
p.23 : La grâce divine
p.24 : L'ouverture sur Dieu
p.25 : La résurrection de Jésus
p.27 : Courrier
p.28 : Pourquoi l'an 2000 arrive en retard
p.29 : Le message de la croix

LA GRÂCE DIVINE

La Grâce divine, c'est l'œuvre de Dieu dans notre âme, qui nous aide au salut. Dieu nous donne sa Grâce divine de bon gré à cause du sacrifice du Christ sur la croix.

Sans l'aide de la Grâce divine, nous ne pouvons rien faire pour notre rédemption. La Grâce divine est de deux sortes : la Grâce divine secourable et la Grâce divine sanctifiante.

La Grâce divine secourable, c'est l'aide du saint Esprit qui éclaire la raison et qui affirme la volonté pour faire le bien et éviter le mal.

Cette Grâce est donnée à chaque homme sans tenir compte s'il est honnête ou misérable.

La Grâce divine nous amène vers le salut, si nous travaillons avec Dieu et ne sommes pas contre Lui.

La Grâce sanctifiante est l'aide du saint Esprit qui nous transforme en fils de Dieu.

La Grâce sanctifiante est une aide de Dieu qui transforme l'état de notre âme. L'homme pitoyable et injuste devient saint et juste, sans faute, et évite le châtiment éternel.

Il faut que nos bonnes actions aient de la diligence devant Dieu; elles nous gagnent la récompense divine et la multiplication de la Grâce de Dieu.

L'homme reçoit la Grâce divine par des prières et des bonnes actions. Aussitôt gagnée, la Grâce divine doit être gardée comme le trésor le plus précieux.

Père Olivian Pop

LA RÉSURRECTION DE JÉSUS

Jésus est resté trois jours dans son sépulcre. Après trois jours, Il est ressuscité des morts. La résurrection de Jésus est le plus grand miracle du monde. Elle fut remarquée parce que, après sa Mort, Jésus S'est montré plusieurs fois à ses apôtres et que les Israélites se sont efforcés de cacher la vérité. Ils ont suggéré aux gardiens de son sépulcre de dire que les disciples avaient dérobé son Corps. Si les apôtres n'avaient pas été convaincus de la résurrection de Jésus, ils ne seraient pas morts pour la foi en Christ.

Après sa résurrection, Jésus est resté dans le monde encore 40 jours. Pendant cette période, Il S'est montré aux disciples et S'est occupé des besoins de l'Église.

Notre vie est liée à Jésus et à sa Vie. Il faut accepter ses dons, communier au Pain de Vie qui descend du ciel, nous abreuver à la fontaine d'eau toujours fraîche.

Si nos cœurs sont monter des actions de grâce et des louanges vers Dieu, notre vie religieuse connaîtra une activité ininterrompue. Nos prières deviendront des conversations avec le Christ comme avec un ami.

Le Christ disait : "Celui qui mange mon Corps et boit mon Sang a la vie éternelle. Comme le Père [qui est] vivant Me a envoyé, et que Moi, Je vis à cause du Père, de même celui qui Me mangera, éclira aussi vivra à cause de Moi. C'est l'Esprit qui vivifie, la chair ne sert à rien. Les paroles que je vous dis sont Esprit et Vie" (Jn 6,56-63)

Quand nous mangeons le Corps de Dieu et buvons son Sang, notre vie sera transfigurée. La prédication ne sera plus un amoncellement d'idées dépourvues de sens et toujours répétées. La prédication monotone et ennuyeuse prendra fin. Les vieilles vérités seront présentées, mais elles seront vues sous un jour nouveau.

Celui qui participera à la Vie du Christ ressuscité vivra lui-même une nouvelle vie, une vie de ressuscité.

père Olivier

**Palatul
Palatul de JUSTIȚIE**



SERIE NOUĂ, NR. 1, 2000

Intr-un penitenciar, cei aflați în detenție, pentru ispășirea unor pedepse primite în urma faptei comise, au nevoie de cineva care să le redea încrederea în propria persoană și în Dumnezeu Creatorul, care este Părintele cel bun ce îi așteaptă pe fi și pierzării cu brațele deschise să se întoarcă la El, și cu siguranță că domnul nu-și va întoarce fața de la ei, atât vreme cât în sufletele lor flacără credinței și a drăgostei încă mai există. Acei cinea, al cărui rol în viața deținuților este unul covârșitor, nu poate fi altul decât preotul capelan, care cu multă răbdare, tact și dragoste, și numai cu ajutorul bunului Dumnezeu va reuși să-i transforme pe „păcătoșii” de azi aflați în detenție, în „sfinții” de mâine ai împărației cerurilor. Tocmai de aceea, legătura dintre preotul capelan din penitenciar și cei aflați în detenție trebuie să fie una foarte strânsă, bazată pe respect reciproc și strădanii de ambele părți, în vederea bunei colaborări și realizării unei lucrări duhovnicești de excepție. Rolul preotului din penitenciar este esențial în lucrarea de restabilire a adevărătei trăiri de viață și în restaurarea chipului lui Dumnezeu în cel privat de libertate, chip pe care păcatul săvârșit de acesta l-a întunecat și din această cauză nu mai este cu putință să se ajungă la asemănarea sa cu Dumnezeu-Creatorul.

Preotul capelan dintr-un penitenciar este păstorul „oilor” care s-au pierdut pe drumul păcatului, având datoria de a le reduce în turma lui Hristos. Pentru această misiune, preotul are nevoie de multă priere, experiență și tact pastoral.

Preotul capelan din penitenciar trebuie să realizeze o legătură indisolubilă între el și deținuți, prin exemplul său personal și printr-un dialog direct și deschis permanent. Sufletul celui aflat în detenție este asemenea unei mari agitațe sau al unei cetăți, la care porțile sunt închise cu lanțuri groase de fier și unde razele soarelui nu pot pătrunde. Preotul din penitenciar este cel care cu multă dibăcie aduce pacea lăuntrică unui astfel de suflet năhnit și necăjit, potoliud furtuna păcatului și făcând să răsară curcubelul, semnal al împăcării deținutului cu Dumnezeu, consfințit prin hotărârea de a începe o viață nouă din care păcatul să fie exclus. Preotul capelan este cel care sfarmă lanțurile păcatului cu care porțile sufletului celui aflat în detenție erau zavorâte și astfel lumina lui Hristos se revărsă din abundență înlăturând negura păcatului.

Prin dialogurile generale și cele personale pe care preotul capelan trebuie să le aibă cu cei aflați în detenție, este necesar să se scoată în evidență că starea în care se găsesc este rezultatul depărtării lor de Dumnezeu și de necunoaștere a preceptelor bibliec.

Sufletul bolnav de păcat al celui privat de libertate are nevoie de tămăduire. Păcatul este cel care îi tulbură conștiința și apoi mintea. Preotul capelan din penitenciar are un mare rol în scaunul mărturisirii. Prin spovedanie, între deținut și preot se realizează un dialog intim și are loc o conversație personală.

Pentru deținut spovedania este cea mai buuă ocazie de a-și descărea sufletul de toată povara păcatelor ce i-l au patat. Conversația ce are apoi loc trebuie să fie făcută de preot cu multă atenție, seriozitate și răbdare, fiindcă pentru cel care se găsește în detenție ea are o însemnatate deosebită, raportată la viața cea nouă, pe care se angajează din acel moment să o înceapă. Preotul capelan trebuie să-i redea speranța celui care se căiește de anii pe care i-a irosit în căutări zadarnice, din care Dumnezeu este exclus, și de aceea este mare nevoie să devină prietenul unui astfel de om, să-l înțeleagă și să-l asigure în același timp că Dumnezeu care este „iubire” îl va ierta de toate fărădelegile sale.

Orice om pământean are nevoie de un confident care să-l asculte eu răbdare, să-l înțeleagă și să-i fie prieten sincer. Cu atât mai mult acest lucru se petrece cu cei aflați în detenție, care de multe ori sunt lipsiți de afectivitate. Preotul capelan trebuie să fie prietenul adevărat al acestor oameni debusolați, să fie cel care să le arate adevărată cale ce duce către Hristos, către viața cea adevărată, către libertate în împărația cerurilor.

Prin rugăciunile pe care le face, prin dialogurile cu cei aflați în detenție, prin predici, meditații zilnice, temele de consiliere și conferințele săptămânale, preotul capelan din penitenciar trebuie să realizeze o legătură sufletească strânsă cu deținuți, legătură care mai târziu îi va ajuta să înțeleagă mult mai bine rostul lor în această viață scurtă și trecătoare și înțelegând acest rost să facă tot ceea ce este bine atât pentru ei cât și pentru semeni, cu ajutorul harului de sus.

**Palatul
Palatul de**

JUSTIȚIE



SERIE NOUĂ, NR. 2, 2000

Voluntarii creștini în viața deținuților

Plecând de la cuvintele Mântuitorului Hristos: „Veniți, binecuvântați Tatălui Meu, moșteniți împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii. Căci flămând am fost și Mi-ați dat să mănânc; însetat am fost și Mi-ați dat să beau; străin am fost și M-ați primit; gol am fost și M-ați îmbrăcat; bolnav am fost și M-ați cercetat; în temniță am fost și ați venit la Mine” (*Matei XXV, 34–36*), adevărății creștini știu că pentru a-L iubi pe Dumnezeu aşa cum ne-o cere Mântuitorul „cu toată inimă... cu tot sufletul... și cu tot cugetul...” (*Matei XXII, 37*), trebuie mai întâi să-l iubim pe aproapele nostru, pentru că numai aşa dovedim că suntem niște creștini autentici. Iubirea față de aproape ne-o arătăm permanent prin faptele cele bune, care izvorăsc dintr-o dragoste sinceră și nefățarnică față de aceștia.

Una din aceste fapte care înobilează sufletul unui bun creștin este și aceea de a merge și cerceta pe cei din închisoare, cuvânt sinonim cu „temniță”, folosit în trecut unde erau închiși ca și astăzi făcătorii de rele. Cercetarea celor aflați în detenție este într-adevăr o mare faptă care va aduce o bucurie enormă în sufletele triste ale celor închiși, dar, în același timp, va fi și o faptă bună ce va cântări mult la dreapta judecată.

Sunt foarte mulți dintre creștinii noștri care au cădevențădragoste față de Biserica lui Hristos, de cel răstignit pentru mântuirea lumii și de cei aflați în suferință și necazuri. Printre aceștia din urmă se numără și cei aflați în detenție. Acești oameni trebuie ajutați și iubiți, pentru că la fel ca toți ceilalți sunt creați după „chipul și asemănarea lui Dumnezeu” și sunt semenii noștri.

Creștinii zeloși conștientizează faptul că și acești oameni trebuie tratați cu bunătate și compasiune și de aceea ei, în calitate de voluntari creștini ai Bisericii, împreună cu preotul capelan, le vor întinde acestor oameni căzuți în groapa păcatului mâna de ajutor de care aceștia au nevoie pentru a se ridica la viața cea nouă, viață întru Hristos.

Vizitele voluntarilor creștini au un rol benefic pentru cei aflați în detenție, fiindcă pe această cale cei privați de libertate își dau seama că nu sunt uități de semenii din afara penitenciarului și că există, totuși, cineva care îi iubește cu adevărat și cărora încă le mai pasă de ei. Aceste vizite sunt pentru deținuți „oxigenul” de care au mare nevoie.

Mulți dintre cei aflați în penitenciar sunt uități de cei dragi ai lor: familie, colegi, prieteni etc., lucru ce le aduce în suflet o stare de neliniște și le crează sentimentul singurății, fapt pentru care de cele mai multe ori ajung la exasperare. De aceea, cercetarea unor astfel de oameni de către voluntari creștini, dialogurile pe care le au cu aceștia le umplu sufletul de bucurie, iar, în același timp, ochii le sunt presărați de lacrimi, realizând că pe acest pământ mai există și oameni de bună credință care știu să le aline durerea din suflet.

Alături de preotul capelan din penitenciar, voluntarii creștini pot ajuta la catehizarea celor aflați în detenție, prin transmiterea învățăturilor Bisericii Ortodoxe, care este mama noastră, a tuturor, și a preceptelor moral-creștine, iar prin exemplul personal îi pot îndemna să le aplice și ei în viața cotidiană.

Creștinii mai instărați pot cumpăra cărți de învățătură moral-religioase, cruciulițe, icoane și alte obiecte, pe care le pot apoi dăruî deținuților. Toate aceste acte de caritate făcute cu ei sunt un imbold pentru aceștia, o dovadă concludentă că iubirea nu a rămas doar un cuvânt des folosit și profanat, că ea există în această lume și are puteri miraculoase.

Participând la slujbe, rugăciuni, dar mai ales la Sfânta Liturghie, alături de cei aflați în detenție, voluntarii creștini îi vor face pe aceștia să simtă că au și ei o familie care îi iubește, îi ascultă și le poartă o grija, iar această mare familie este Biserica Ortodoxă, care mereu îi cheamă sub ariile ei protecțoare, mai ales pe „fiii cei risipiti”, așa cum găina își apără puji de tot ce-i rău.

Înăță cât de mare și important este rolul voluntarilor creștini în viața deținuților și câtă bucurie, speranță și dorință de reîntoarcere la Dumnezeu aduc aceștia în sufletele stăpânite până mai ieri de păcat, singurătate și deznașdejde!

Olivian POP,
Părinte capelan

Da | atul
Pa | atul de

JUSTITIE



SERIE NOUĂ, NR. 3, 2000

RUGĂCIUNEA ÎN VIAȚA DEȚINUȚILOR

In viața creștinilor o importanță cu totul deosebită o are rugăciunea, ea fiind indispensabilă pentru că așa spun și Sfinții Părinți: „rugăciunea este necesară omului, așa cum apa este necesară peștelui”. Si într-adevăr că așa este, fiindcă prin rugăciune omul intră în dialog continuu cu Dumnezeu. Si în viața deținuților rugăciunea are o importanță covârșitoare. În starea lor, prietenul cel mai fidel și în care își pot pune toată încrederea este Hristos Domnul, Mântuitorul lumii. Lui îi pot spune toate necazurile și supărările, îi pot cere cele de trebuință sufletelor și toate acestea se pot realiza numai cu ajutorul rugăciunii. Prin rugăciune se poate realiza acea conversație intimă cu Mântuitorul sufletelor noastre. Prin rugăciune deținutul îl poate descoperi pe Dumnezeu, dar în același timp îl poate simți prezent în sufletul său, căci El vine ori de câte ori îl cerem în rugăciune, cu credință și zdrobire de inimă. Rugăciunea făcută zilnic umple sufletul celui aflat în detenție de harul sfîntitor care mistuie păcatul.

Concentrându-se la rugăciune, cel aflat în detenție alungă gândurile cele rele și ispătitoare care îl tulbură, iar starea de neliniște se ameliorează și în interiorul ființei sale simte adevărata pace care îi redă linisteala de care are atâtă nevoie. Rugăciunea, pentru cel aflat în detenție, este hrana cea duhovnicească care îi astămăpare foamea de Hristos, este cheia cu ajutorul căreia deținutul deschide porțile cerului pentru a putea intra la Părintele Ceresc.

Preotul capelan din penitenciar are datoria de a transmite în sufletul celui aflat în detenție dragostea față de rugăciine, asigurându-l că rugăciunea făcută cu credință și porință din inimă va fi întotdeauna ascultată de Dumnezeu și cel ce o rostește va primi răspuns la ea, așa după cum însuși Iisus Hristos Mântuitorul ne încrezintă cănd zice: „Toate căte veți cere, rugându-vă cu credință, veți dobândi” (Marcu XI, 24).

Preotul din penitenciar va trebui să-l învețe pe deținut de modul cum va fi rostită rugăciunea, de condițiile ei, putând astfel să se ridice spre Tronul Ceresc ca fumul de tămâie.

Mare este importanța rugăciunii în viața deținuților, fiindcă prin intermediul ei este chemat Mântuitorul Hristos, care prin patimile, moartea și învierea Sa, ne-a redat nouă, tuturor, libertatea din robia păcatului, iar sufletul unui astfel de om aflat în detenție, simte cum dobândește libertatea în Hristos. Practicând rugăciunea, deținutul este pe un drum care duce spre „împărăția

păcii”, începe o viață nouă, în centrul căreia se află Hristos Domnul nostru, ca un soare care cu razele Sale cele dumnezeiești îi încălzește întreaga ființă. Prin rugăciune, deținutul pune un început nou vieții celei duhovnicești, căci așa după cum spune Sfântul Efrem Sirul: „ea este rădăcina vieții celei duhovnicești, fără de care sufletul nu se poate hrăni și trăi, cum nu poate trăi și rodi un pom fără rădăcină”.

Rugăciunea deținutului este o mărturie despre Cel căruia îl se adresează, este o dovadă că în sufletul său, care până mai ieri era un adăpost al patimilor, s-a produs o schimbare și a devenit un mic templu al lui Dumnezeu. Rostind zilnic rugăciunea, deținutul simte în sufletul său, din ce în ce mai mult, prezența lui Dumnezeu, iar rodul ei este dumnezeiasca dragoste.

În rugăciune deținutul trebuie să fie sincer cu Cel căruia îl adresează, pentru că numai așa se poate realiza legătura între el și Dumnezeu. Ea trebuie să pornească din sufletul celui aflat în detenție cu multă smerenie și cu încredere că va fi ascultată de Dumnezeu. Nu trebuie niciodată ca deținutul să dezinădăduiască dacă rugăciunea sa nu a fost ascultată și nu a primit într-un timp relativ scurt ajutorul cerut, el trebuie să stăruie în ea, fiindcă Dumnezeu îi încearcă puterea voinței și credinței lui. Dacă totuși cererea întârzie a fi ascultată atunci deținutul trebuie să conștientizeze că acest lucru se întâmplă fie datorită nevredniciei lui, fie că Dumnezeu vrea să-i încearcă răbdarea.

Prin rugăciune, cel aflat în detenție îl laudă pe Părintele Ceresc, îi mulțumește pentru toate binefacerile primite și revărsate asupra sa și îi cere în același timp toate cele de trebuință sufletului și trupului său. Așezându-se la rugăciune, cu multă smerenie, deținutul își curăță mintea de toate gândurile cele violente care îl îndepărtează de Dumnezeu și începe dialogul cu Părintele iubitor. Cu ajutorul rugăciunii, își cere iertare pentru păcatele săvârșite ce i-au întunecat ochii sufletului și în același timp imploră ajutorul Celui de Sus, pentru a-l întări în momentele grele ale vieții și mai cere mila care dă grația împăcării cu Dumnezeu.

Dobândind toate acestea prin rugăciune și în același timp primind și harul cel sfîntitor care, așa după cum spune Sfinții Părinți „este inelul de legătură al lui Dumnezeu cu noi”, deținutul devine o săptămână nouă care a lepădat haina păcatului, chipul său devine mai luminos, mai bland iar scopul său este acela de a se uni cu Hristos.

Deținutul nu poate progrăsa în relația sa cu Dumnezeu decât numai în funcție de urcușul său spiritual, oglindit în progresul rugăciunii. Cel aflat în detenție, dacă este lipsit de rugăciune, își pierde sensul său de ființă, neglijându-și și sufletul care are atâtă nevoie de dialogul cu Dumnezeu, dialog care îi redă adevărata linistă și nu în ultimul rând, este privat de toate binefacerile pe care le dobândește numai prin rugăciune, cerința cea fierbinte către Dumnezeu.

OLIVIAN POP,
Preot capelan

LUMINA SI SPERANTA

REVISTĂ DE CULTURĂ, OPINIE SI INFORMARE

Anul V • Nr. 1 - 6 • ianuarie - iunie 2000

Editată de CENTRUL DE REEDUCARE GĂEȘTI

MISIUNEA BISERICII ÎN PENITENCIAR

(II)

VI. ROLUL PREOTULUI DUHOVNIC ÎNTR-UN PENITENCIAR

Preotul este un om ca toți oamenii: trup și sânge, carne și oase, dar se deosebește prin aceea că a fost luat dintre oameni și pus pentru ei să-i păstorească. El este intermediar între oamenii pământeni și Dumnezeu, iar cu mâinile lui de țărână și cu glasul lui de om, aduce pe Dumnezeu pe Sfânta Masă, în cadrul Sfintei Liturghii, de a se jertfi din nou, pentru mântuirea noastră. Fără preot, oamenii ar fi departe de Dumnezeu, fiindcă ei sunt călăuzele noastre către împărația cea veșnică.

Rolul preotului într-o comunitate creștină este indispensabil. Acest rol benefic îl are și preotul duhovnic într-un penitenciar. El este trimisul lui Dumnezeu pe pământ, care are menirea de a readuce în staușul său, oile cele pierdute, de a reda speranța celor privați de libertate, și de a reaprinde candela credinței pe care vîforul păcatului a stins-o. Preotul duhovnic într-un penitenciar este "lumina" celor aflați în întunericul păcatului. Prin sfaturile sale cele duhovnicești și prin exemplul său, preotul capelan aduce alinare suferințelor sufletelor întristate și pilda vieții lui este vrednică de urmat. Cei aflați într-un penitenciar, sunt acolo pentru că păcatul întunecându-le și slabindu-le voința de a realiza binele, i-a făcut să săvârșească fapte pe care legile statului și morala creștină le condamnă. Aceste persoane trăiesc doar absența prezenței lui Dumnezeu, iar rolul preotului duhovnic este acela de a-L aduce într-un astfel de suflet, pe Hristos cel Răstignit pentru fiecare dintre noi.

Oficiind Sfânta Liturghie la care participă atât deținuți cât și cadrele din penitenciar, preotul capelan realizează o comuniune în care, rugăciunile tuturor, unite cu cele ale slujitorului Domnului, sunt înălțate către Cel de pe tronul slavei. Cuvintele de învățătură pe care le adresează în aceeași măsură cadrelor, dar și deținuților, au menirea de a hrăni sufletele tuturor celor dornici de a se îmbogăți duhovnicește.

Rolul preotului duhovnic într-un penitenciar este acela de a arunca sămânța cuvântului dumnezeiesc în grădinile sufletelor celor aflați în penitenciar: atât al cadrelor cât și ale celor aflați în detenție. Însă rolul lui nu se rezumă numai la atât, ci trebuie să se străduiască mult mai mult pentru ca sămânța cuvântului să dea rodul care îi va face vrednici de împărația cerurilor. El are menirea de a-i ajuta pe deținuți să urce treptele desăvârșirii la capătul căror îi va aștepta Hristos împăratul. Pentru deținuți, prezența preotului duhovnic într-un penitenciar este ca o prezență a lui Hristos în mijlocul lor, care îi va ajuta să-și ducă până la capăt crucea pe acest drum anevoios al vieții.

Și cum spune Sfântul Apostol Ioan: "oricine iubește

este născut din Dumnezeu și cunoaște pe Dumnezeu, iar cel ce nu iubește n-a cunoscut pe Dumnezeu, pentru că Dumnezeu este iubire". (I, Ian IV, 7+8), și conform celor spuse, preotul duhovnic într-un penitenciar are rolul de a propăvădui dragostea față de Dumnezeu și față de aproapele, căci ea "este împlinirea legii" (Romani XIII, 10).

Propăvăduind iubirea și iertarea, preotul duhovnic alungă din sufletele deținuților ura și restabilește bunele relații între cadre și cei aflați în detenție, fiindcă numai iubirea este forță făcătoare de minuni, mai mare ca toate și pe care nimic nu o poate egala, iar fără ea, nimic nu suntem.

VII. CONSILIEREA RELIGIOASĂ ÎN PENITENCIAR

Persoanele care participă la consilierea religioasă trebuie să fie întotdeauna, cel puțin trei.

În penitenciar, persoanele care participă la această consiliere sunt deținuții și preotul capelan. Consilierul (preotul capelan) și consiliatul (deținutul), trebuie mai întâi să se armonizeze din punct de vedere duhovnicesc. Preotul capelan (consilierul), introduce în atmosferă duhovnicească pe deținut (consiliat), lăsându-l însă responsabil cu gândurile, cuvintele și acțiunile lui. Mai întâi, se trebuie să conștiință răspunderii "la judecată" a deținutului, adică el va răspunde pentru binele sau răul pe care l-a făcut când trăia în trup. Credința, se măsoară prin fapte. Noi toți trebuie să ne înfățișăm înaintea scaunului de judecată a lui Hristos, pentru că fiecare să putem primi plăta după cele făcute prin trup, bine sau rău.

Atât preotul capelan (consilierul), cât și deținutul (consiliatul), vor trebui să răspundă, bineînțeles fiecare în parte, în fața lui Dumnezeu, de felul cum și-au făcut datoria. Suntem veniți pe lume să facem ceea ce dorim, dar nu ne putem mărtui, decât numai participând la comuniunea cu Dumnezeu. Unii poate vor spune: Este oare posibil? Bineînțeles că poate fi posibil, numai dacă consilierea se face conform preceptelor scripturistice, adică preotul capelan (consilierul) și deținutul (consiliatul) vor avea în lucrarea lor, mereu ca martor, pe Însuși Domnul și Mântuitorul Iisus Hristos. Plecând de la aceste deziderate, dacă vom considera "religia" sofisticată sau chiar dictată de anumite interese sau persoane cu interes, noi vom răspunde în fața dreptei judecăți a lui Dumnezeu.

Deci, atitudinea noastră față de credință, nu este echivocă și de aceea, vom răspunde în fața lui Dumnezeu de credință sau necredință noastră.

Așadar, grupul de deținuți care participă la consilierea religioasă poate fi de cel puțin trei persoane, conform celor spuse de Domnul: "Acolo unde sunt doi

sau trei adunați în numele Meu și Eu sunt în mijlocul lor" (Matei XVIII, 20). Consilierea are rolul de a-l întări pe consiliat în credință și de a-i reda speranța și încrederea în Dumnezeu.

VIII. ASISTENȚA RELIGIOASĂ ÎN PENITENCIAR

Sfinții Părinți ne-au dat următorul sfat: "nu păcălosul trebuie urât", ci păcatul care a pus stăpânire pe întreaga sa ființă. Și într-adevăr aşa este. Noi creștinii trebuie să luptăm nu împotriva celor care încalcă poruncile divine, ci împotriva păcatului. În calitate de creștini trebuie să ne îngrijim nu numai de propria noastră persoană, sau de propria noastră mantuire, ci și de-a semenilor noștri, de a celor ce sunt neputincioși și devin ușor pradă și robi ai păcatului.

Păcatul, fiind cel care le întunecă rațiunea și le slăbește voința îi face pe mulți să săvârșească tot felul de fapte josnice, ajungând până la a fi pedepsiți și privați de libertate.

Tocmai de aceia, se cuvine ca acestor persoane să le acordăm o atenție deosebită ajutându-i să se reabilitizeze și să pornească pe drumul cel bun. Unul din mijloacele propice prin care le-am putea oferi ajutorul, este asistența religioasă. Un rol cu totul deosebit în această acțiune de asistență religioasă îl are preotul capelan din penitenciar. Se cuvine ca el, în cadrul acțiunilor de asistență religioasă să organizeze și discuții duhovnicești, de zidire sufletească, la care să participe în mod foarte activ, prin rotație, întregul efectiv de deținuți. În cadrul acestor discuții libere, fie în grup, fie individual, preotul trebuie să prezinte celor aflați în detenție, pe lângă rugăciuni și dezlegări și teme care să le stârnească curiozitatea și care să-i ajute în zidirea lor sufletească. Este foarte necesar ca preotul capelan să le vorbească deținuților despre anumite păcate: uciderea, violul, furtul, etc. păcate datorită căror multă au ajuns în spatele gratiilor, dar în același timp trebu-

ie găsit și antidotul pentru remedierea lor. De asemenea, preotul capelan din penitenciar, trebuie să le mai vorbească și despre virtuți, despre faptele cele bune și de valoarea acestora; pentru că ele sunt cele care împodobesc pe om cu roadele cele bune plăcute Domnului, dar și omului.

Tot în cadrul acțiunilor de asistență religioasă, preotul capelan, trebuie să facă împreună cu cei aflați în detenție tot felul de rugăciuni și cântări, știut fiind faptul că rugăciunea izvorâtă dintr-o inimă plină de căință, este cel mai simplu și mai sincer moment de a dialoga cu Părintele Cereșc, prin care-i cerem cele

folositoare sufletului și de trebuință trupului. Ba și mai mult, rugăciunea făcută în comuniune, îi va îndemna pe deținuți la iubire unul față de altul și față de toți ceilalți semeni ai Ior. Astfel, vor avea mai multă râvnă, față de cele sfinte, vor căuta să săvârșească cât mai multe fapte bune și în același timp să dezrădăcineze răul din sufletele lor pentru că altfel, un asemenea om este ca neghina ce nu dă rod și urmează a fi tăiată și aruncată în focul cel veșnic.

Iată deci, că predicile din duminici și sărbători, meditațiile, conferințele și rugăciunile făcute în comuniune, constituie pentru toți cei aflați în detenție un factor de echilibru, un mijloc de a se apropia cât mai mult de Mântuitorul sufletelor noastre, adică de Domnul nostru Iisus Hristos, dar și de semenii lor.

IX. RELAȚIA DIN TRE CADRELE DIN PENITENCIAR ȘI CEI AFLAȚI ÎN DETENȚIE

Într-un penitenciar, cei care-și îspășesc pedepsele pentru diferite fapte contrare legilor și preceptelor morale, sunt priviți de cei mai mulți ca "oile negre" ale societății.

Învățătura Bisericii este aceea: că înaintea lui Dumnezeu toți suntem egali iar Mântuitorul Iisus Hristos a venit pentru a tămașui sufletele celor bolnavi de păcate, nu pe cele ale dreptilor. Acest lucru trebuie înțeles și de cadrele din penitenciar. Ei nu trebuie să-i privească pe cei aflați în detenție, ca pe niște simpli infractori, ca pe niște oameni certați cu legea.



Trebuie să-i privească ca pe niște oameni, la fel cum sunt ei, ca pe niște ființe create după chipul lui Dumnezeu, care au menirea de a ajunge la asemănarea cu El, prin desăvârșirea chipului. Pe acești oameni trebuie să-i privească ca pe niște persoane care au greșit și care au nevoie de sprijin și ajutor pentru a-i îndrepta și astfel să-i ajute prin mijloacele specifice să se reintegreze în societate.

Relațiile dintre cadrele care își desfășoară activitatea într-un penitenciar și cei aflați aici pentru îspășirea pedepsei, nu trebuie să fie tensioante, bazate pe autoritatea excesivă a celor care au puterea deplină, ci din contră! Relațiile trebuie să intemeiate pe dragostea lui Hristos Domnul, pe respect reciproc și astfel atmosfera dintr-un penitenciar va fi cu totul alta.

Este adevărat că printre cei aflați în detenție sunt și anumite persoane brutale, cu un comportament necorespunzător și îndisciplnat, însă cadrele penitenciarii trebuie să dea dovadă nu de brutalitate

pentru a răspunde brutalității unui astfel de deținut ci de răbdare și calm pentru a aplana situațiile neplăcute create.

Cadrele unui penitenciar ar trebui să fie persoane cu o conduită ireproșabilă, cu calități religios - morale și cu un vocabular cuvâncios și adecvat pentru ca astfel să nu li se poată imputa ceva din partea deținuților.

Fiind persoane cu o moralitate ireproșabilă, cadrele vor putea fi pentru cei aflați în detenție exemple pozitive și nu motiv de critică. Tratându-i pe cei aflați în detenție cu bun simț și folosind în dialogul cu aceștia un limbaj îngrijit, relațiile cadru - deținut vor fi unele normale, lipsite de neplăceri. Ba, din contră, cei aflați în detenție vor putea conștientiza faptul că bunele relații cu cadrele depind în mare măsură de modul lor de comportare.

De asemenea, cadrele, folosind un limbaj din care sunt excluse cuvintele urâte, expresiile jignitoare și gravitatea accentului, cu siguranță că deținuții vor fi mult mai receptivi la tot ceea ce li se spune și-i vor privi cu mult respect pe cei care li se adresează, cu ajutorul unui limbaj ordonat și decent.

Însă lucru cel mai important care este indispensabil în stabilirea bunelor relații dintre cadre și deținuți este credința în Dumnezeu a celor dintâi și moralitatea vieții. Având sădite în suflet preceptele religios-morale, cadrele vor putea fi pînă demne de urmat, vor fi în penitenciar "lumină pentru cei aflați în întuneric", vor fi călăuze pentru cei care s-au abătut de la calea cea dreaptă, urmând un drum greșit și anevoie care nu duce la împărăția lui Dumnezeu, vor fi adevărate modele ce trebuie urmate.

Așa cum Mîntuitorul i-a spus Tânărului bogat: "lubește pe Domnul Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău, iar pe aproapele tău ca pe tine însuți" (Matei XXII, 37 - 39), tot așa și cadrele din penitenciar trebuie să-i învețe pe cei aflați în detenție că numai împlinind aceste două porunci, "care conțin întreaga lege și proorocii" vor fi plăcuți lui Dumnezeu și oamenilor.

Înțînd cont de spusele marilor filosofi ai vremii, că cea mai bună pildă este exemplul personal, cadrele din penitenciar, trebuie mai întâi ca ele să fie cele care împlinesc aceste porunci, ca astfel și ceilalți să le împlinească văzând exemplul lor. Ele trebuie să mai fie și cele care îl iubesc pe Dumnezeu și pe aproapele, pentru ca și cei aflați în detenție să facă același lucru, fiindcă după spusele Sfântului Apostol Pavel: "iubirea nu face rău aproapelui, iubirea este împlinirea legii" (Römani XIII, 10).

Numai iubindu-L pe Dumnezeu și iubindu-și aproapele și învățând și pe cei aflați în detenție să facă același lucru, cadrele din penitenciar, vor fi în bune relații, nu numai cu deținuții ci și cu Dumnezeu, care răsplătește fiecăruia după faptele sale.

X. ROLUL BISERICII ÎN VIAȚA DEȚINUTULUI

Biserica este instituția divino-umană care a luat ființă în mod vizibil la Cincizecime, adică la Pogorârea

Duhului Sfânt peste Sfinții Apostoli. Biserica este divină pentru că a fost întemeiată de Mîntuitorul Lumii, adică de Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Ea este și o instituție umană fiindcă a fost întemeiată pentru oameni, adică pentru mîntuirea lor.

Oamenii se pot mîntui numai în Sfânta Biserică, pentru că ea are toate mijloacele necesare de a-l putea mîntui pe omul cel căzut. Numai prin intermediul Bisericii ne putem asigura mîntuirea, ne-o spune într-un mod destul de lămurit un mare părinte al Bisericii și anume Sfântul Ciprian, episcopul Cartaginei: "*Extra Ecclesia nulla solus*" (*în afara Bisericii nu există mîntuire*).

Biserica îi cuprinde și pe cei buni și pe cei răi, și pe cei drepti și pe cei păcătoși, pentru că Dumnezeu vrea prin intermediul Ei ca toți să-și câștige mîntuirea, aşa cum arată Sfântul Apostol Pavel: "*Dumnezeu voiește ca toți oamenii să se mîntuiască și la cunoștința adevărului să vină*". (I Timotei II, 4).

Biserica are un însemnat rol și în cadrul societății, căci o societate poate exista numai dacă are o morală sănătoasă. Biserica este acea mamă iubitoare care îi așteaptă cu brațele deschise pe fiili cei risipitori, care prin faptele lor, au încălcăt percepțele moralei creștine.

Cei care se află în detenție, nu trebuie să se considere abandonati, neglijati și singuri, pentru că Biserica este cea care le oferă mângâierea de care astfel de oameni au mare nevoie.

Biserica este cea care, prin slujitorii ei, ce săvârșesc Sfânta Liturghie și toate celealte slujbe dumnezeiești publice, le redă încrederea că în această viață încă nu-i totul pierdut, dar vor conștientiza faptul că răul și păcatul trebuie smulse din ogorul sufletului și în locul lor vor sădi faptele cele bune și virtuțile care îi apropiu pe om de Creatorul său.

Biserica este cea care le oferă hrana spirituală de care au atâtă nevoie. Ea este cea care îi eliberează de jugul cel greu al păcatului și le redă libertatea din "temnița fărădelegii", este corabia care îi ajută să navigheze pe valurile învolturate ale acestei vieți; este acea cloșcă grijuile care își cheamă puii și-i protejează sub aripile Sale atunci când îi poate paște o primejdie.

Biserica așa cum o arată chiar conducătorul ei, Mîntuitorul Hristos, a fost întemeiată pentru cei păcătoși și bolnavi sufletește, fiindcă "nu cei sănătoși au nevoie de doctor, ci cei bolnavi". Deținuții care au săvârșit fapte contrare legilor statului și moralei creștine, au nevoie de un mare sprijin iar acest sprijin vine din partea Bisericii prin slujitorii și credincioșii ei, pentru că ea este locul unde cei bolnavi sufletește, cum sunt și deținuții aflați în penitenciar, pot afla tămașuirea sufletelor.

Medicamentele pe care Biserica le pune la dispoziția celor prăviți de libertate sunt Sfânta Împărtășanie și toate celealte Sfinte Taine, Sfânta Liturghie și toate celealte slujbe ce se oficiază, prin

care se împărtășește harul divin, har care este punctea de legătură dintre om și Dumnezeu, har ce dă omului posibilitatea să depășească greutățile, pentru a putea ajunge la desăvârsire. Tot Biserica este cea care îi arată deținutului drumul cel bun, drumul ce duce la împărtăția cerurilor.

În calitatea sa de așezământ al lui Dumnezeu care are ca scop realizarea împărtăției Lui pe pământ, Biserica este cea care îi transformă pe cei răi (categorie de oameni unde intră și deținuții), în oameni buni, iar vasele de necinste le transformă în vase de cinste. Ea este cea care îi ajută pe toți cei neputincioși din cauza păcatului, să se ridice din propria neputință pentru a urma calea cea dreaptă.

Biserica, ca așezământ al mîntuirii, îi ajută pe deținuții din penitenciar, ca prin grija ei cea mare să se poată integra în societate, să devină buni cetățeni și în același timp buni creștini. Biserica îi crește duhovnicește pe astfel de oameni, tocmai pentru a putea și ei beneficia de împărtăția lui Dumnezeu.

Biserica, lui Hristos Domnul îi ajută pe "țâlharii de azi" să poată deveni "sfinții de mâine" și de ce nu prietenii lui Dumnezeu. Și aceasta numai prin marea sa grijă față de toți oropsiții soartei, iar întâia către care ne conduce este una singură: împărtăția iubirii celei veșnice.

XI. VIAȚA ȘI TRĂIREA PREOTULUI DIN PENITENCIAR, PILDĂ VIE PENTRU DEȚINUȚI

Preotul este vasul ales de Dumnezeu prin intermediul căruia se lucrează mîntuirea oamenilor. El este cel care înață rugăciunile noastre către Părintele Cercesc. El este cel care înață Sfintei Mese, la Sfânta Liturghie se roagă pentru iertarea păcatelor noastre, pentru îndreptarea noastră și ca noi toți să fim feriți de necazuri și acest pământ să ne dea roade îmbelșugate pentru a ne putea hrăni. Iată câtă putere are rugăciunea preotului.

Încă din Vechiul Testament se cerea ca levitii, cei care i-au prefigurat pe preoții de astăzi, să fie persoane alese și de o moralitate ireproșabilă. Aceiași moralitate se cere și preoților zilelor noastre pentru că ei sunt aleși și puși de a fi pildă vie pentru păstorii. Preotul trebuie să fie prin viața sa, piatră de zidire sufletească și nu de poticnire.

Cu toții știm aşa cum învățau și filosofii antici că cel mai bun exemplu este fapta. Aceștia spuneau că lung și greu este drumul prin teori, însă scurt și eficace, este prin fapte. Acest drum scurt și eficace trebuie să arate și preotul celor încredințați lui de Dumnezeu spre păstorire, prin faptele sale și viața sa exemplară.

Într-un penitenciar preotul capelan, trebuie să fie izvorul de apă duhovnicească care să stâmpere setea de Hristos a celor însetați. El trebuie să strălucească

ca o lumină înațea celor aflați în detenție aşa cum spune Mîntitorul: "Așa să lumineze lumina voastră înațea oamenilor ca văzând faptele voastre cele bune să preamărească pe Tatăl nostru Cel din ceruri" (Matei V, 17).

Cei aflați în detenție au nevoie de ajutorul preotului capelan, pentru că el este cel care îi scoate din întunerericul păcatului. După cum drumul are nevoie de un ghid spre a-i arăta drumul ce duce la destinație, aşa și cel aflat în detenție are nevoie de un ghid spiritual care să-i călăuzească pașii pe drumul mîntuirii. Acest ghid nu-i altul decât preotul capelan din penitenciar. Viața preotului din penitenciar trăită nu pentru oameni, ci pentru Dumnezeu va fi o pildă grăitoare pentru cei aflați în detenție. Smerenia, bunătatea, blândețea, înfrânarea și toate celealte pe care Mîntitorul le recomandă ca mijloc de desăvârsire, să fie roadele vieții preotului din penitenciar și aceste roade frumoase, să fie un îndemn pentru cei aflați în detenție.

Predica preotului capelan, trebuie să aibă un ecou în sufletul celui aflat în detenție și să fie nu numai bazată pe cuvinte duhovnicești frumoase, ci mai ales concretizată prin exemplul său personal. Acesta este cel care va trezi în conștiința deținutului sentimentul responsabilității pentru faptele ce urmează a le săvârși. Nu a spus oare Mîntitorul: "pildă v-am dat vouă ca, precum am făcut eu și voi să faceți".

Iată deci că în suși Domnul Hristos a întărit cuvântul propovăduit cu pilda vieții Sale.

Preotul din penitenciar trebuie să fie cu multă luare aminte în tot ceea ce face pentru a nu fi pildă rea celor aflați în detenție, fiindcă, aşa cum spune Mîntitorul Hristos: "va fi vă de cel prin care vine smîntea". Atunci când deținuții vor greși, preotul să-i mustre cu duhul blândeții, cu multă răbdare și să le dea acestora sfaturile de care au nevoie. Dialogând cu ei și purtând tot felul de discuții, preotul trebuie să-i facă pe aceștia să înțeleagă că au un bun prieten care oricând poate fi alături de ei în detenție, să aibă dragoste de cele sfinte și să încețe frumoasele noastre rugăciuni, participând cu multă dragoste la slujbele dumnezeiești publice și în felul acesta să înțeleagă că o viață fără Dumnezeu nu are nici un sens. Numai Dumnezeu este cel care dă sens vieții și că faptele lor, dar și ale noastre, numai atunci când suntem în comuniune cu El, au valoare.

Toate acestea însă, au valoare și vor putea fi ușor de urmat de cei aflați în detenție, numai dacă preotul din penitenciar, care îi păstrează va fi el în primul rând, un om cu frica lui Dumnezeu, cu dragoste față de Fiul cel Preaiubit și de semenii Săi, dar și cu o viață fără "prihană". Numai aşa, El poate fi pentru deținuți "sarea pământului" și "lumina lumii". Numai aşa va putea să îi ajute pe oameni să-L întâlnească și ei pe Hristos, care ne iubește pe toți deopotrivă.

**Preot capelan jurist drd. OLIVIAN POP
C.R. Găestăi**

TÂLHĂRIA

INFRACȚIUNE CONTRA PATRIMONIULUI

I. Prezentare generală

Tâlhăria este încriminată în art.221 Cod penal într-o variantă simplă, tip (alin.1) și 9 variante agravate (alin2, punctele a-h, și alin.3)¹.

Tâlhăria varianta tip, prevăzută de art. 221, alin. 1, constă în furtul săvârșit prin întrebuițarea de violențe sau amenințări ori prin punerea victimei în stare de inconștiență sau neputință de a se apăra, precum și furtul urmat de întrebuițarea unor astfel de mijloace pentru păstrarea bunului furat sau pentru înlăturarea urmelor infracțiunii, ori pentru ca făptuitorul să-și asigure scăparea.

Tâlhăria este deci o formă a infracțiunii complexe, unică, prin voința legiuitorului roman². Așa cum rezultă din art.221, aliniatul 1, Cod penal, în conținutul infracțiunii de tâlhărie sunt absorbite infracțiuni distințe, respectiv: furtul și amenințarea sau furtul și violența sau furtul și una dintre formele agravante, fapte care aduc atingere integrității corporale sau sănătății persoanei.

Din însăși definiția infracțiunii de tâlhărie reiese că ea nu este altceva decât o modalitate particulară de furt, care conține în plus față de acțiunea de luare a unui bun mobil, din posesia sau detenția altuia, în scopul însușirii pe nedrept (sau al folosirii pe nedrept, în cazul autovehiculelor)³, o serie de activități adiacente prevăzute expres de legiutor, unele dintre ele fiind văzute ca circumstanțe agravante, care se desfășoară în vederea realizării furtului.

Așadar, tâlhăria constituie o încălcare nu numai a proprietății, dar și o gravă atingere adusă integrității corporale a omului, făptuitorul acționează mai decis și nu se dă în lături să înfrângă orice opozitie din partea păgubașului, mergând până la a-i provoca moartea. De aceea și legislația penală în materie pedepsește mai aspru aceste fapte (art.221, ultimul alin. Cod penal).

În vechiul drept românesc se spunea: "Hoții care ţin drumurile făcând prăzi și ucideri, după lege se înțeapă".

Acțiunea principală sau acțiunea scop este de luare a unui bun mobil din posesia sau detenția altuia, fără consimțământul acestuia (deposedarea și imposedarea). Aceasta este identică cu cea a furtului

și reprezintă acțiunea principală în cazul tâlhăriei. Este vorba atât de furt simplu, cât și de furt calificat, care poate fi săvârșit fie în scopul însușirii pe nedrept, ca în situația vehiculului⁴.

Furtul constituie acțiunea principală în structura infracțiunii de tâlhărie, în timp ce folosirea de violențe, amenințări sau alte forme de constrângere, reprezintă acțiunea adiacentă, de autonomizare a acțiunii principale în cadrul grupului infracțiunilor de sustragere. În lipsa acțiunii adiacente, fapta considerată inițial în procesul încadrării juridice ca infracțiune de tâlhărie, va constitui infracțiunea de furt simplu sau, eventual, calificat⁵.

Infracțiunea de tâlhărie fiind, sub aspectul caracterizării sale de grup, o infracțiune contra patrimoniului, obiectul juridic generic al acestei infracțiuni îl constituie relațiile sociale de ordin patrimonial, în principal, iar în subsidiar, relațiile sociale referitoare la dreptul la viață, integritatea corporală, sănătatea și libertatea personală.

După cum se observă, legiutorul, în cazul tâlhăriei, consideră valorile sociale de o maximă importanță ca: viața, integritatea corporală și sănătatea persoanei ca fiind adiacente față de valorile sociale patrimoniale care constituie obiectul principal al faptei. Această răsturnare a ierarhiei valorilor sociale ocrotite explică prin aceea că infractorul, în principal, urmărește realizarea furtului, violența fiind doar un mijloc pentru înfăptuirea acestui scop⁶.

Este sanctionată mult mai sever tâlhăria săvârșită în condiții care i-au facilitat infractorului apropierea de obiect și însușirea lui, cum ar fi tâlhăria săvârșită de două sau mai multe persoane împreună ori de o persoană care avea asupra ei o armă sau o substanță narcotică, ori tâlhăria săvârșită într-un loc public, într-un mijloc de transport în comun, în timpul nopții, în timpul unei calamități.

Se consideră, de pildă, că o persoană a săvârșit o tâlhărie în formă agravată dacă ea a fost comisă într-un loc întotdeauna accesibil publicului datorită naturii sau destinației sale, precum și orice alt loc accesibil publicului dacă, în acel moment (al comiterii faptei), publicul avea acces în locul respectiv.



Tâlhăria săvârșită în timpul nopții se pedepsește mai grav ori de câte ori fapta a fost săvârșită în intervalul de timp cuprins de la amurg până la răsărit, indiferent de orice situație, cum ar fi, de exemplu, faptul că locul comiterii era iluminat electric sau nu.

Toate aceste împrejurări prevăzute în mod expres, de altfel, în textul incriminitoriu⁷, imprimă infracțiunii de tâlhărie un grad de pericol social mult mai ridicat, deoarece creează condiții favorabile, propice infractorilor pentru a comite fapta, obstacolele sunt mult mai ușor de trecut, curajul și încrederea în propriile forțe a făptuitorului sunt mult mai puternice.

II. Tâlhăria - calificată

Infracțiunea de tâlhărie, respectiv furtul săvârșit prin întrebuițare de violențe sau amenințări ori prin punerea victimei în stare de inconștiență sau neputință de a se apăra, precum și furtul urmat de întrebuițarea unor astfel de mijloace pentru păstrarea bunului furat sau pentru înlăturarea urmelor infracțiunii ori pentru ca făptuitorul să-și asigure scăparea, subzistă în forma calificată atunci când în conformitate cu prevederile art. 221, alin. 2^a Cod penal, este săvârșită în următoarele împrejurări:

- a) de două sau mai multe persoane împreună;
- b) de o persoană având asupra sa o armă sau o substanță narcotică;
- c) de o persoană mascată, deghizată sau travestită;
- d) în timpul nopții;
- e) într-un loc public sau într-un mijloc de transport;
- f) într-o locuință sau în dependințe ale acesteia;
- g) în timpul unei calamități;
- h) a avut vreuna din urmările arătate în art. 182 Cod penal.

Prin art. 211, alin. 3 Cod penal, este incriminată o altă variantă agravată, și anume atunci când tâlhăria a produs consecințe deosebit de grave sau a avut ca urmare moartea victimei.

Faptul că infracțiunea de tâlhărie, săvârșită în una din împrejurările care conferă un caracter calificat faptei ori care a avut drept consecință moartea victimei, prezintă un grad de pericol social ridicat este relevat și de regimul sancționator aplicat, justificând totodată și majorarea quantumului pedepselor prevăzute, prin Legea nr. 140/1996 privind modificarea și completarea Codului penal.



III. Scurt istoric privind evoluția reglementărilor legale ale infracțiunii de tâlhărie în forme agravante

Așa cum am mai arătat, legislațiile penale din toate timpurile și din toate orânduirile sociale au incriminat și sancționat, în principiu foarte aspru, infracțiunile îndreptate împotriva proprietății, împotriva patrimoniului, ținând cont de necesitatea apărării societății împotriva criminalității.

Din punct de vedere criminologic, orânduirile sociale de tip capitalist sau socialist au cunoscut și continuă să cunoască numeroase și variate modalități ale infracțiunii de tâlhărie, fenomen oarecare explicabil datorită condițiilor de viață din aceste orânduri.

Codul penal de la 1865 - realizează unificarea legislației penale în statul unitar român și marchează

totodată începutul dreptului penal modern. În mare parte, este preluat și copiat Codul penal francez de la 1810, având însă și unele împrumuturi din Codul prusian de la 1851.

Spre deosebire de modelul francez, Codul penal din 1865 nu prevedea pedeapsa capitală, nu prevedea pedeapsa confiscării averii și nici pedepse corporale. În partea

specială nu erau incriminate fapte care într-o societate modernă sunt incriminate.

Toate aceste caracteristici i-au determinat pe unii autori să aprecieze Codul penal din 1865 drept cea mai blandă lege penală din Europa la acea dată.

Codul penal de la 1865 - incrimina infracțiunea de tâlhărie prin dispozițiile art. 317-320, atât în forma simplă, cât și în forma agravată.

Modalitatea de încadrare juridică a faptei, reținerea formei simple sau agravate, era în raport cu mijloacele de constrângere folosită, respectiv în funcție de modul de folosire a violențelor (fizice sau psihice), precum și de urmările pe care le-au avut actele de constrângere. Datorită periculozității sale, atât ca mod de realizare, cât și ca rezultat tâlhăria era calificată drept crimă, fiind sancționată ca atare, cu diferite pedepse criminale.

Codul penal român de la 1937 era considerat, la vremea sa, cel mai liberal și mai avansat dintre toate legislațiile europene, fiind elaborat pe baza principiilor democratice și progresiste confirmate de practică.

Acest cod incrimina, la rândul său, infracțiunea de tâlhărie, prin dispozițiile art. 529-534, atât în forma tip - art. 529, cât și în formele agrivate - art. 531-533.

Tâlhăria în formă agravată era calificată ca delict

de art.531 și sancționată cu pedeapsa închisorii de la 5 la 12 ani.

În situația agravantelor prevăzute de dispozițiile art.532 și 533, tâlhăria era calificată drept crime, fiind pedepsită mult mai aspru, cu munca silnică, uneori chiar cu moartea.

Art.531, punctele 1-5, prevedea cauzele de agravare legală, iar art.533, alin.1, cuprindea cauzele de agravare constând în provocarea de vătămări corporale sau a decesului victimei⁹.

Codul penal de la 1969 - sub raportul incriminării, a preluat toate faptele care constituau tâlhărie potrivit Codului penal anterior (1937), acestea regăsindu-se în dispozițiile sale referitoare la infracțiunea de tâlhărie.

Agravantele legale prevăzute de art.531, punctele 1-5, din vechiul cod penal, nu mai sunt prevăzute în Codul din 1969 în dispozițiile referitoare la tâlhărie, însă, aceste cauze de agravare sunt prevăzute la infracțiunea de furt calificat - art.209, astfel încât ele vor trebui reținute la stabilirea gradului de pericol social al furtului care intra în conținutul infracțiunii de tâlhărie.

Codul penal din 1969 - prevede în art.211, alin.2 și 3, cauzele de agravare a infracțiunii, constând în cauzarea de vătămări corporale sau cauzarea morții victimei, dar lărgeste semnificația noțiunii de vătămare corporală, prin închiderea și a prevederilor art.181.

Spre deosebire de reglementările Codului penal din 1969, în vigoare și astăzi, Legea Nr.140 din 1996¹⁰, privind modificarea și completarea Codului penal din 1969, prevede în art.211, alin.2, lit. a-h, toate cauzele legale de agravare (două sau mai multe persoane împreună, timpul nopții, mijloc de transport, calamitate, armă sau substanțe narcotice, urmările prevăzute de art.182 Cod penal - vătămare corporală gravă), iar în art.211, alin.3, sunt prevăzute cauzele de agravare care constau în consecințele deosebit de grave ale faptei, precum și moartea victimei.

*Doctorand OCTAVIAN POP
C.R. Găești*

BIBLIOGRAFIE

1. Conform modificărilor și completărilor introduse prin intrarea în vigoare a Legii 140/1996, publicată în Monitorul Oficial nr.289 din 14.nov.1996.
2. A se vedea pe larg V. Papadopol, D. Pavel, "Formele unității infracționale în Dreptul penal român", Editura Șansa SRL, București, 1992, pag.54+urm., O. Loghin, A. Filipas, Drept penal român, Partea specială, Editura Șansa SRL, București, 1992, pag.112.
3. Art. 208 ultimul aliniat, Cod penal.
4. Tribunalul mun. București, Sect. pen. Decizia 132/1990, în Culegere de practica judiciara penală, 1990, Ed. ȘANSA SRL, București 1992, pag. 146; Tribun. mun. București, Sect.II., Decizia 528/1990, în Culegere de practică judiciară penală 1990, op. cit. pag. 147, cu note de V. Papadopol.
5. A se vedea L.Biro - "Semnificația termenului de ÎNTREBUINȚARE DE VIOLENȚE" din textul care încriminează tâlhăria, în Rev. Româna de Drept nr.4/1973, pag.111, t. Poienaru - "VIOLENȚA CA ELEMENT AL INFRACTIUNII DE TÂLHĂRIE" în Rev. Româna de Drept, nr. 10/1973, pag. 112, vezi notele lui V. Papadopol la Deciziile Tribunalului mun. București pe 1993, în Culegere de practică judiciară penală, 1990, Ed. Șansa, București, pag.147, cu nota de V. Papadopol.
6. G. Nistoreanu, V. Dobrinoiu, s.a. - DREPT PENAL. PARTEA SPECIALĂ, Ed. Continent XXI, București, 1996, pag.203.
7. art.211 alin.2, tit.a-g, Cod penal.
8. Conform modificărilor și completărilor introduse prin Legea 140/1996, incluse în Codul penal republicat în 1997.
9. CODUL CAROL AL II-LEA , București 1937, adnotat, pag.52.
10. publicată în Monitorul Oficial nr.289/14 nov. 1996

CĂRȚI PRIMITE CU BINECUVÂNTARE

GHERASIM
PUTNEANUL,

*episcop-vicar al
Arhiepiscopiei Sucevei
și Rădăuților*

*"În duhul evlaviei
ortodoxe"*

*Editura GEEA,
Botoșani, 1999,
136 pagini*

Lucrarea Prea Sfântului Episcop-Vicar Gherasim Putneanul al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților a apărut, pentru a răspunde nevoilor preoților, monahilor și elevilor seminaristi "de a cunoaște cât mai temeinic rânduielile tipiconale".

Cartea este împărțită în patru capitulo distințe:

- Predosloviile lumii
- Cele șapte laude
- Întrebări și răspunsuri
- Diferite Îndrumări

În primul capitol sunt prezentate sărbătorile mai importante din fiecare lună, diferite precizări de un real folos cititorilor și numeroase datini specifice anumitor zone, legate de anumite sărbători.

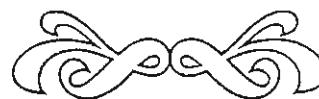
Cel de-al doilea capitol cuprinde numeroase învățături referitoare la cele șapte laude care se săvârșesc în Biserică Ortodoxă și la Sfânta Liturghie, iar spre final sunt prezentate sfaturi folosite cu privire la folosirea miridelor.

Cel de-al treilea capitol este rezervat întrebărilor puse de preoți și răspunsurile date de autor.

Ultimul capitol, al patrulea, este dedicat diferitelor Îndrumări tipiconale privind sfintirea și resfintirea bisericilor, Îndrumări preoților duhovnici și tuturor

preoților slujitori, dar și Îndrumări ce îi privesc pe credincioșii noștri ortodocși.

Cartea Prea Sfântului Gherasim este de un real folos tuturor slujitorilor Sfintei noastre Biserici Ortodoxe, dar și celor care se pregătesc să devină adevărați slujitori ai altarului și cu siguranță că toate învățăturile și răspunsurile date de autor, vor aduce multă lumină în sufletele cititorilor.



al poporului

III - Evocări

Prima parte, așa cum ne arată și titlul pe care-l poartă, cuprinde numeroase povătuiri duhovnicești, ce aduc lumină în cămara inimilor cititorilor. "Gânduri de Crăciun", "Folosul Psalmilor", "Bucuria iertării", "Îndemn către tineri" etc., sunt doar câteva din titlurile primei părți.

Cea de-a doua parte cuprinde diferite cuvântări rostite de autor în cadrul unor momente mai importante din viața Prea Sfinției Sale, dar și numeroase interviuri acordate și apărute în diverse cotidiane și reviste.

A treia parte și ultima cuprinde câteva consemnări despre anumite personalități ale trecutului glorios a acestui popor român.

Cartea Prea Sfîntului Episcop-Vicar Gherasim Putneanul, cu siguranță că va aduce multă mândrie și o rază de lumină și speranță în sufletele păstorilor Prea Sfinției Sale, dar și într-ale tuturor fiilor Bisericii acestui neam creștin.

OLIVIAN RODNEANUL
C.R. Găești

GHERASIM
PUTNEANUL,

*episcop-vicar al
Arhiepiscopiei Sucevei
și Rădăuților*

*"Cuvinte și tâlcuri
arhierești"*

*Grupul editorial
"Mușatinii - Bucovina
viitoare",
Suceava, 1999,
164 pag.*

Apărută a Grupul Editorial "Mușatinii - Bucovina viitoare", în anul 1999, cartea Prea Sfîntului Episcop-vicar Gherasim Putneanul, prin vastitatea temelor, este de o importanță covârșitoare celor dornici de a-și hrăni sufletele cu învățăturile ziditoare cuprinse în ea.

Lucrarea, intitulată sugestiv "Cuvinte și tâlcuri arhierești" este structurată pe trei părți:

- I - Povătuiri arhierești
- II - Slujitor al Bisericii, slujitor

Cuvânt și Suflet

BULETINUL CRĂELEI ORTODOXE "SF. ION GURĂ DE AUR" A CENTRULUI DE REEDUCARE GĂREȘTI
• ANUL II • NR. 1 - 3 • Ianuarie - Martie • 2000 •

DE LA CUVÂNT LA FAPTE (I)

ANUL NOU

Ziua de 31 decembrie este cea din urmă zi a anului. Creștinul adevărat cunoaște însemnătatea acestei zile și aduce laudă lui Dumnezeu pentru tot ajutorul ce i-a fost dat în anul ce se încheie, 1999. În același timp îl rugăm să ne ierte păcatele săvârșite în cursul anului ce a trecut. Nu este om care să nu păcătuască, dar mila și bunătatea lui Dumnezeu înrece răutatea păcatelor noastre.

Când încheiem un an suntem asemeni omului care ajuns în vîrstă unui deal, se oprește făcându-și o sfântă cruce și se uită înapoi, să mai vadă odată drumul ce l-a făcut. Anul ce s-a încheiat a fost un drum greu al vieții noastre, dar Dumnezeu ne-a ajutat să-l străbalem. Am luptat cu multe neajunsuri și greulăjii, am muncit după cum ne-au ajutat puterile, iar Dumnezeu a binecuvântat lucru măiniilor noastre. Mulțumind lui Dumnezeu pentru toate, am îngropat anul ce a trecut și acum privim cu incredere spre anul pe care-l începem acum, anul 2000.

După vechiul obicei, la început de an ne dorim unul altuia mult bine, noroc și fericire. În înțelegere a

asemănător anul cu un pământ pe care Dumnezeu l-a dat în grija noastră ca să-l lucrăm. Dacă vom lucra bine și vom semăna întrânsul sămânță bună, vom culege roade imbelüşgate.

Poetul George Coșbuc asemănă anii violii noastre cu o câmpie de război și spune într-o din poezile sale:

*"O luptă-i viața, deci te luptă,
Cu dragoste, de ea cu dor,
Oricare-ar fi sfârșitul luptei,
Tu luptă-te, căci n-ai dator..."*

Anii vieții se mai asemănă și cu o corabie care plutește pe valurile vieții. Aceste valuri nu sunt întotdeauna liniștite. Uneori sună tulburi și amenință corabia, însă printre-o luptă îscusită vom ajunge la valul doril. Prima zi din an, e o zi însemnată. E începutul unui an, care pentru oricine poale și cel din urmă. De aceea creștinul roagă în această zi pe Dumnezeu, ca în cursul anului celui nou,

să fie alături de el. Fiindu-ne alături, Dumnezeu ne va ajuta să ne pulem împlini datorile față de noi însine și față de aproapele noștri.

Atunci vom pulea să luptăm cu necazurile vieții, să le bîruim și să dobândim niște lăure.

Fie dar, și să ajute bunul Dumnezeu!



BOTEZUL DOMNULUI

După ce ani sărbătorit Nașterea Domnului Iisus Hristos, închinându-ne Celui nașcăt în peșteră, preamăriindu-L cu îngerii și cu păstorii, veniți acum frați creștini să sărbătorim și arătarea Lui între oameni. Această s-a întâmplat în zilele împăratului Tiberiu, în anul al XV-lea al domniei lui.

La acea vreme mulțime mare de oameni se aduna pe malul Iordanului să asculte invățările lui Ioan Botezătorul care, în semnul curățirii de păcate, îi boteza în apa Iordanului.

Oamenii credeau că Ioan este Hristos, însă el le-a spus că Hristos va veni curând să aprindă lumina care luminează în întuneric, iar el nu este vrednic nici să-i dezlege curelele încălțămintelor.

Iisus era atunci de 30 de ani și socotind că a sosit vremea să-și înceapă dumnezeiasca propovăduire, s-a dus la râul Iordanului ca să primească bolezul de la Ioan. Știind că Iisus nu are păcate, Ioan nu vroia să-L bolezze, însă înțelegând că Fiul lui Dumnezeu s-a făcut om ca să plătească prețul păcatului și să împace pe om cu Dumnezeu, L-a bolezat.

După bolezarea lui Iisus s-au deschis cerurile și Duhul lui Dumnezeu s-a coborât în chip de porumbel și a stat deasupra capului Lui. Din cer s-a auzit un glas zicând: "Acesta este Fiul Meu cel iubit, întru care bine a voit!" A fost glasul lui Dumnezeu, care în acest chip a înărturisit că cel ce s-a bolezat în apa Iordanului e Mântuitorul, pe care-L aşteaptă toate popoarele.

Această minunată întâmplare o sărbătorim noi în ziua de azi și o numim Botezul Domnului, pentru că astăzi Domnul S-a bolezat în apa Iordanului.

Creștinii își stropesc astăzi capul și casele cu apă sfintă, ca un semn al curățirii și al dorinței ca darul lui Dumnezeu să stăpânească în casele creștinești.

Primind și noi apa binecuvântării, să rugăm pe bunul și milostivul Dumnezeu ca să slroească și sufletele noastre cu apa cea vie a darului său. Așa cum Iisus S-a arătat la apa Iordanului, să se arate și sufletelor noastre, să le sfîntească și să le năntuiască.

SFINTII TREI IERARHI

În ziua de 30 ianuarie facem pomenirea sfintilor Trei Ierarhi, care prin invățătură și viață lor sfântă sunt adeverări luceferi ai Bisericii lui Hristos.

Cel dințâi este Sfântul Vasile cel Mare, născut în anul 330 în orașul Cesarea din Capadochia. Tatăl său, un om foarte bogat, s-a îngrijit ca Vasile să-și poată înșuși de fânăr loate șlințele acelor vremi, iar mama sa, Emilia, l-a crescut pe fiul ei în frica lui Dumnezeu.

După ce a studiat cinci ani la școlile din Atene, Vasile a intrat într-o mănăstire, voință să slujească numai lui Dumnezeu. A călătorit prin Egipt, Palestina și

Mesopotamia, cercetând pe călugării cei mai vestiți. Apoi s-a așezat în pustietatea râului Ioris în Capadochia unde a scris canoanele vieții călugărești, după care își călăuzesc viața călugării bisericii răsăritene. În anul 360 a fost hirotonit preot, iar în anul 370, după moartea episcopului Eusebiu din Cesarea, a ajuns episcop. A scris multe cărți în care a apărăt dreapta credință de invățările proorocilor minciinoși. El a murit în ziua de 1 ianuarie a anului 379. De la el ne-a rămas și o sfântă Liturghie, care se numește Liturghie Sfântului Vasile și se slujește în duminicile postului mare, precum și în anul Nașterii și Botezului Mântuitorului Hristos.

Cel ce-al doilea Sfânt al zilei prăznuit este Grigorie Cuvântătorul de Dumnezeu. Acesta s-a născut în anul 325 în Nazians, oraș din Capadochia. Asemenei Sfântului Vasile a părăsit și el plăcerile lumești, imbrățișând viața călugărească, ajungând preot și mai pe urmă episcop al Constantinopolului.

După o viață frumoasă și plăcută lui Dumnezeu a murit în Nazarius în anul 390.

Tol la 30 ianuarie se face și pomenirea Sfântului Ioan Gură de Aur, care s-a născut în anul 344 în Antiochia. Sfântul a petrecut șapte ani în pustietatea munților Antiohiei, după care s-a întors în oraș, unde a devenit preot al Bisericii și vestitor al Cuvântului lui Dumnezeu. În anul 397 a fost ales episcop al Constantinopolului, dar după puțin timp a fost alungat de împăratesa Eudoxia. A murit în ziua de 14 septembrie a anului 407, zicând cuvintele: "Mărire lui Dumnezeu pentru loale".

În anul 438 trupul lui a fost dus la Constantinopol și îngropat cu mare cinstire, iar mai târziu a fost dus la Roma și îngropat în Biserica Sfântul Petru. Pentru frumusețea cuvintelor sale a fost numit "Gură de Aur". De la el ne-a rămas și o sfântă liturghie care se slujește aproape în toale zilele anului.

Acești trei mari bărbați au fost scriși în catalogul sfintilor și încă din vechime se face pomenirea lor în toate Bisericiile creștine.

Să rugăm pe bunul și milostivul Dumnezeu, ca pentru rugăciunile celor trei Sfinți ierarhi pomeniți să se așeze în sufletele noastre duhul cel bland al păcii, ca să dovedim credința în Cel care a vestit pacea pe pământ și buna înțelegere între oameni.

ÎNTÂMPINAREA DOMNULUI

În ziua de 2 februarie avem sărbătoarea "Întâmpinării Domnului Iisus Hristos", în Biserică din Ierusalim.

Împlinindu-se 40 de zile de la nașterea lui Iisus, Dreptul Iosif și Prea Curată Fecioară Maria, au dus pruncul la biserică cea mare din Ierusalim, ca după rânduiala legii lui Moise să-L închine lui Dumnezeu și să aducă jertfă de curățire. Această jertfă arată că Iisus

a venit pe lume să-i curățească pe oameni de păcat și să-i mântuiască.

Un bătrân cu numele Simeon, om cărui frica lui Dumnezeu, văzând dumnezeicșul prunc în brațele Mariei, s-a apropiat cu multă bucurie. L-a luat în brațe și a zis: "Acum slobozește pe robul tău Slăpâne, după Cuvântul Tău în pace, căci văzură ochii mei mântuirea Ta, care ai gătit-o înaintea felei tuturor popoarelor, lumina spre descoperirea neamurilor și slăvă poporului Tău, Israel." A mărturisit în acest fel că Iisus este Mesia, lumina cea adevărată, ce luminează pe tot omul ce vine în lume.

După ce a avut fericirea să vadă pe Fiul lui Dumnezeu, Simeon nu mai avea nici o altă dorință decât aceea de a se despărți de viața aceasta trăcătoare și deșartă și de a-și da sușelul în mâinile dulcelui Mântuitor. Fericiti vom fi și noi dacă în ceasul morții vom putea înținiște să ne dăm sușelul în mâinile lui Dumnezeu.

Tot atunci se afla în biserică o bătrână pe nume Ana care și petrecuse viața în rugăciune și post așteptând pe Mântuitorul. A dat și ea slavă lui Dumnezeu pentru că a învrednicit-o să ajungă această zi.

Pentru pomenirea acestei întâmplări este obiceiul între creștini ca la 40 de zile de la naștere, pruncii să fie aduși în sfânta biserică, unde preotul face rugăciuni pentru prunc și pentru mamă, iar pruncul este închinat înaintea Sfântului Allar.

BUNA VESTIRE

La 25 martie sărbătorim minunata sărbătoare a Bunei-Vestiri. În această zi Arhanghelul Gavril a vestit Prea Curatei Fecioare Maria că va fi Maica lui Iisus Hristos.

Arhanghelul Gavril a fost trimis de Dumnezeu la Maria, Fecioara din Nazaret și întrând în casa ei a grăit: "Bucură-te ceea ce ești plină de dar, Domnul este cu tine, binecuvântată fiu tu între femei!"

Auzind aceste cuvinte Maria s-a însășimnat, dar Arhanghelul a liniștit-o spunându-i că Fiul pe care-L va naște și căruia îi va pune numele Iisus va fi împărat al tuturor neamurilor și împărăția Lui nu va avea sfârșit.

Maria nu înțelegea cum va putea ea să nască un Fiu, deoarece era Fecioară curată, însă Arhanghelul Gavril i-a spus că Duhul Sfânt se va pogori asupra sa, iar Cel ce se va naște va fi Fiul lui Dumnezeu. Căci la Dumnezeu loale sunt cu puțință.

Să avem aşadar încredere în Dumnezeu în toate necazurile noastre, căci dacă cerem cu toată inima ajutorul de la El îl vom primi.

Știind că suntem cuvânlăți în iarna păcatelor și aducându-ne aminte că prin glasul Arhanghelului s-a ivit în lume primăvara vieții, în această zi să cerem de la Dumnezeu ca primăvara mântuirii să se ivescă în sușetele noastre. Pe Sfânta Fecioară Maria să o lăudăm rugând-o să ne fie sprijinătoare la Fiul Său, astfel încât ceasul morții să fie o bună vestire a mântuirii sușeteelor noastre.

SFÂNTII 40 DE MUCENICI

În ziua de 9 martie facem pomenirea sfintilor

patruzeci de mucenici, care au fost omorâți în lacul Sevestriei la anul 307. În acel an împăratul Liciniu a dat poruncă tuturor cetățenilor să aducă jertfă idolilor. Patruzeci de tineri s-au prezentat în fața comandanțului armatei din Armenia și au mărturisit că sunt creștini și nu vor să se supună acestei porunci.

Văzând curajul tinerilor comandanțul Agricola s-a mărial și a poruncit să-i lovească cu piatră peste gură, apoi i-a dezbrăcat de haine și i-a dus pe gheata lacului din Sevestrie, sălindu-i să stea acolo o noapte întreagă. Pe țarmul lacului se afla o casă bine încălzită și cei care s-ar fi lepădat de Hristos și ar fi slujit idolilor ar fi fost primiți acolo.

Tinerii, răbdând gerul cumplit, se îmbărbătau unu pe altul și cântau psalme. Unul din cei patruzeci s-a apropiat de casa încălzită strigând că se lepădă de Hristos, dar ajungând la căldură a murit.

Paznicul casei văzând credința celor 39 de creștini s-a dezbrăcat de hainele sale, a mărturisit că este creștin și s-a alăturat celorlați tineri, astfel numărul lor a fost iarăși întregii întregii patruzeci.

Trecând noaptea tinerii au fost găsiți morți pe gheată, cu excepția unuia dintre ei, cu numele Meliton. Soldații care au venit să adune trupurile și să le ardă, văzând că Meliton trăiește au aruncat asupra lui haine călduroase sperând că se va lepăda de Hristos. Când și-a revenit Meliton a șoptit: "Lăudat fie numele lui Iisus Hristos!" și și-a dat sușetul.

Așa au murit cei patruzeci de sfinți mucenici, iar pomenirea lor se face în toate Bisericile creștine.

SFÂNTUL MARTIR TEODOR TIROŃ

În cea dintâi sămbătă a marelui post facem pomenirea unei mari minuni petrecută în timpul domniei împăratului Iulian Apostatul în orașul Constantinopol. Împăratul s-a lepădat de legea creștinească și încerca să nîmicească credința creștină obligându-i pe creștini să se închine idolilor.

Încercările lui au fost zadarnice deoarece creștini nu au vrut să părăsească legea cea adevărată, suferind groaznice chinuri fără să se lepede de Hristos.

În sămbătă cea dintâi a marelui post împăratul Iulian a dat poruncă să fie stropile toate alimentele ce se vindeau în piața orașului, cu sânge luat de la animalele jertfite idolilor.

În noaptea de vineri spre sămbătă, episcopul din Constantinopol i s-a arătat în vis Sfântul Teodor Tiron, care murise pentru legea lui Hristos în timpul împăratului Dioclețian, în veacul al III-lea. În vis, sfântul i-a spus episcopului că necredinciosul împărat vrea să spurce posul creștinilor.

Trezindu-se din somn, cucernicul episcop a indemnăt pe creștini să măñânce în acea sămbătă numai grâu fierăt.

Pentru pomenirea acestor întâmplări, în sămbătă cea dintâi a marelui post creștini aduc la biserică coliv și se roagă la Dumnezeu ca pentru rugăciunile Sfântului Teodor Tiron să fie miluji și izbăviți de păcate.

• Preot. capelan drd. OLIVIAN POP

HELIOPOLIS



REVISTĂ DE CULTURĂ

SIMBOL AL SPIRITUALITĂȚII ROMÂNIORI DE PRETUTINDENI

Fondată la 1 Ianuarie 1995 de prof. DOINA DRĂGAN și prof. ANA ZLIBUȚ



Dumnezeul străbunilor

OCTAVIAN POP

Îmi storc lumina din oglinda
 Alărată în mijlocul zilei de azi.
 Și a istoriei care se scrie cu săngele
 Prezentului lărât în urmă de timp
 Și transformat într-un sloi
 De amintiri de luptă, armistiții și revolte.
 Zămislesc din toate aceste file de vieți
 trecute,
 Un prezent, gonindu-mă
 În traiul, cuvintelor lor
 Cernite de pulberea anilor.
 Într-un muzeu tulburat din când în când
 De pași curioși și-nsetăți de strămoși
 Îmi dreg toate râurile acestui mileniu
 Și m-arunc în imensul ocean de sub mine,
 Cel cocoțat pe creștetul străbunilor
 Și în lava inimii lor.
 Nu pot săngera nici o lacrimă,
 La porți de morminte,
 Cocoloșit în cuvinte și sensuri moderne.
 Bat cu adevărul etern
 Și zgârii cu unghia întunericul.
 Sedimentat în straturi peste umerii dacilor
 Îmi răsucesc inima în libertatea lor,
 Pun urechea la hotare
 Și-mi ascult dușmanii însetăți de pământ.
 Ridic o piatră rătăcită în desaga Daciei,
 Și-mi fac un altar Dumnezeului
 Răstignit de mine și ceilalți
 În piroanele timpului
 Pe crucea locului pe care am purtat-o
 Atâta vreme în vîrful săbiilor
 Măruntaiile și buzunarele scotocite,
 Inima și sufletul răvășite de atâta întoarcere
 În timp
 Se prind de marginile prezentului
 Și duc mai departe Dumnezeul străbunilor.

Palatul
Palatul
Palatul

de JUSTIȚIE



SERIE NOUĂ, NR. 4, 2000

Postul, un mijloc de îndreptare

Unul din mijloacele de binecuvântare și de sfîntire a vieții credincioșilor și de desăvârșire morală este postul, căci aşa precum spune Sfântul Ioan Gură de Aur „el potolește trupul, înfrânează poftele cele nesăturăte, curățește și înaripează susținutul, îl înalță și îl usurează”. Din cauza apariției păcatului, firea umană a fost pervertită, astfel că postul apare cu atât mai necesar sub forma manifestării exteroare a simțământului de smerenie și de pocăință, cu regret pentru păcatul săvârșit și hotărarea de îndreptare prin implorație iertării și a milostivirii lui Dumnezeu.

Pentru cel aflat în detenție, postul este un mijloc de curățire a susținutului, de necurăția păcatului, un mijloc de a se aprobia mai mult de Părintele Ceresu după al căruia chip am fost creați. Postul este pentru cei deținuți arma cea puternică împotriva vrăjmașului susținutelor și a ispitelor ce-i împresosără. Sfânta Scriptură zice: „Acest neam de demoni nu iese numai cu post și cu rugăciune” (Matei XVII, 21). Prin post deținutul își poate deținde puterile trupului și ale susținutului să lupte împotriva diavolului.

Postul după învățătura Sfintei Biserici este atât trupesc cât și susținutesc. Știut fiind faptul că în penitențiar postul trupesc, adică abținerea de la anumite mâncături, este mai anevoieasă, se recomandă ca postul susținutesc să fie ținut de către cei aflați în detenție. Acest fel de post fiind practicat cu credință aduce după sine curățirea susținutului de păcate și îmbunătățirea vieții celei duhovnicești.

Deținutul trebuie să pună postul în legătură cu o anumită înțelegere a mânăturii, ca tămașuire a firii sale în totalitatea ei.

Preotul din penitențiar are datoria de a arăta deținutului felul cum trebuie practicat adevăratul post al susținutului și care sunt roadele acestuia. Trebuie să se mai spună că postul susținutesc sau „duhovnicesc” cum îl mai numesc Sfinții Părinți, constă în înfrângerea patimilor trupești și întărirea susținutului spre luptă cu ispите. Felul în care cel aflat în detenție poate posti susținutesc îl este arătat chiar în paginile Sfintei Scripturi: „Nu știi postul care îmi place? – zice Domnul. Rupeți lanțurile nedreptății, dezlegați legăturile jugului... împarte pâinea ta cu cel slămad. Atunci lumina ta va

răsări ca zorile și dreptatea va merge înaintea ta, iar în urma ta slava lui Dumnezeu” (Isaia 58, 6-8).

Postul susținutesc îl ajută pe cel aflat în detenție să se abțină de la mânie, lene, mândrie, iubirea de sine, invidie, nedreptate, desfrâñare și multe alte păcate care îl aduc pagubă susținutului.

Sfântul Ioan Gură de Aur ne arată cum trebuie practicat postul susținutesc: „Nu numai gura și stomacul tău să postească, ci și ochii, urechile, mâinile, picioarele și toate mădularale să postească. Mâinile voastre să postească rămânând curate de răpire și lăcomie. Picioarele nealergând la priveliști urăte, ochii neprivind la ispitori, iar gura să postească de înjurături și alte vorbe rușinoase”.

Curățindu-și susținutul de păcat, cel aflat în detenție va reuși cu ajutorul postului să devină mai bun, mai cu dragoste față de Dumnezeu și față de aproape, mai bland, mai iertător, mai drept, mai cu luare aminte în tot ceea ce face în această viață.

Pentru ca postul susținutesc să dea rod în susținutul deținutului trebuie să fie îmbinat armonios cu rugăciunea. Postul și rugăciunea sunt cele două aripi care îl ajută pe cel aflat în detenție să se ridice din adâncul sărădelegilor și să zboare către împărtășia cerurilor. Postul și rugăciunea sunt pentru deținut ca două ziduri de apărare: unul de-a dreapta, iar celălalt de-a stânga, pentru a putea apăra cetatea susținutului de atacurile vrăjmașului.

Susținutul, fiind pământul în care sămânța cuvântului lui Dumnezeu a căzut pentru a da rod însutit, trebuie să fie luerat cu multă osârdie. Postul și rugăciunea trebuie să fie pentru deținut cele două unele cu care să-și lucreze grădina susținutului, pentru a nu lăsa spinii păcatului să răsări. Numai lucrând cu mult spor în grădina susținutului va putea culege recolta cea bogată, care este viața cea de veci.

Făcând referire la postul susținutesc pe care cu totii trebuie să-l ținem, Sfântul Vasile cel Mare zice: „Postul cel adevărat constă în reținerea de la cele rele. Dezleagă totă legătura nedreptății, iartă aproapelui tău vătămările, dăruiește lui datorile”.

Dacă postul trupesc este limitat din punct de vedere al duratei, adică este practicat în anumite zile sau perioade fixate de Sfânta Biserică, postul susținutesc nu are limită. De aceea, deținutul, pentru a-și desăvârși viața cea întru Hristos, trebuie să țină cont de acest lucru, adică să renunțe la vrăjmașile întunericului care îi pricinuiesc numai necazuri și să săvârșească în această viață numai voia Domnului, pentru a fi miluit și binecuvântat cu binecuvântarea cea dumenezească.

Olivian POP,
Preot capelan



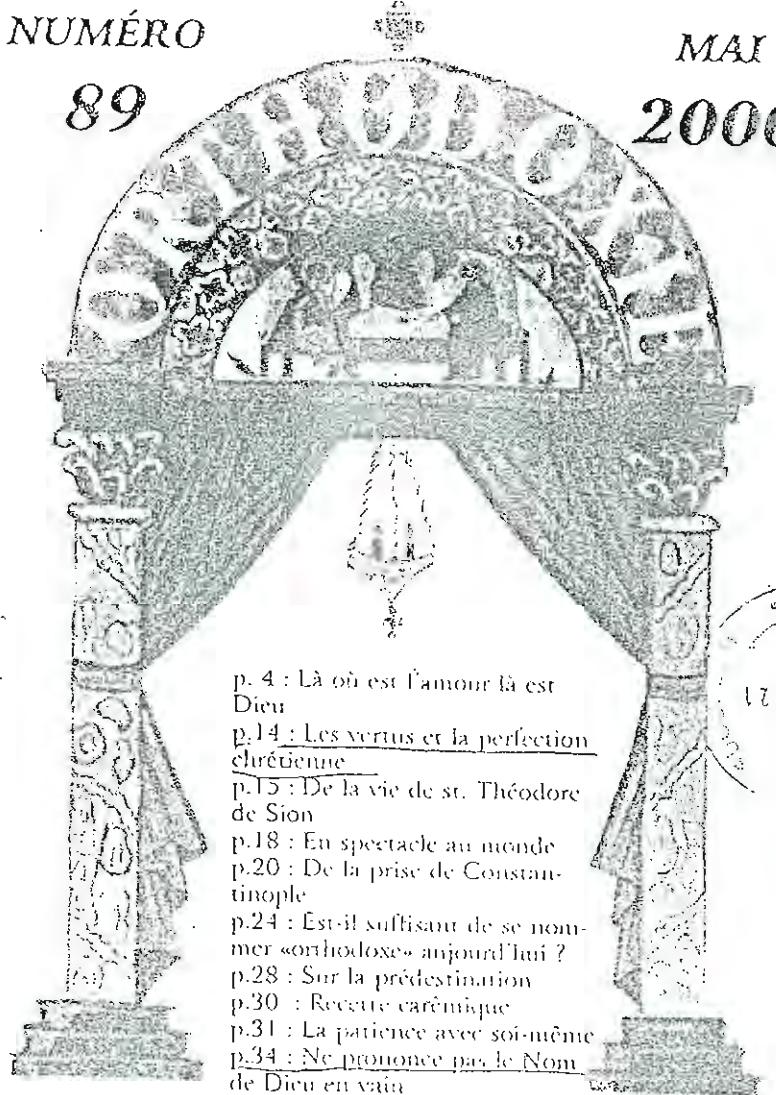
BULLETIN DES VRAIS CHRÉTIENS ORTHODOXES SOUS LA JURIDICTION
DE S.B. MONSIEUR ANDRÉ ARCHEVÈQUE D'ATHÈNES ET
PRIMAT DE TOUTE LA GRÈCE

NUMÉRO

89

MAI

2000



Commission paritaire : numéro 64064

LES VERTUS ET LA PERFECTION CHRÉTIENNE

La vertu est une disposition fidèle de l'esprit qui fait le bien sans effort et évite le mal.

Il faut que nous nous protégions des péchés et aussi que nous deviennent meilleurs.

Il y a deux genres de vertus : les vertus divines et les vertus morales.

Les vertus divines sont la foi, l'espérance et la charité. Elles nous relient à Dieu.

Les vertus morales les plus importantes sont la sagesse, la justice, la tempérance et la force.

— Par la sagesse, nous connaissons les choses qui sont vraies, bonnes et agréables à Dieu.

— La justice donne à chacun ce qu'il mérite.

— Par la force, nous supportons les obstacles et les souffrances de la vie.

— La tempérance empêche la satisfaction de désir les plus mauvais qui nous font ressembler aux animaux.

Les vertus morales : l'humilité, la générosité, la pureté, la charité, la tempérance, l'indulgence et le zèle sont les contraires des péchés.

Par les vertus et l'action vertueuse, l'homme s'approche de la perfection chrétienne.

Dieu commande aux hommes de suivre la voie de la perfection chrétienne. Pour cela, il doit suivre le modèle de Dieu, celui de Jésus Christ.

Si nous suivons cette voie, nous deviendrons parfaits et nous trouverons le vrai bonheur.

Pour ceux qui désirent vivre dans la perfection chrétienne, le Christ a donné les conseils évangéliques : la pauvreté volontaire, la virginité, la soumission aux supérieurs. Ils s'appliquent dans la vie monastique.

Les meilleures actions que nous pouvons faire dans le monde, ce sont les renforcements de l'obéissance aux commandements de Dieu.

«Bienheureux l'homme qui craint le Seigneur, qui applique toute sa volonté à ses préceptes... La gloire et la richesse sont dans sa maison, et sa justice demeure dans les siècles des siècles.»

père Olivian Pop

NE PRONONCE PAS LE NOM DE DIEU EN VAIN

Le deuxième commandement divin interdit les mots et la chose qui seraient du tort au Nom de Dieu.

Le Nom de Dieu est sacré et c'est à cause de cela que nous prions le Père divin.

Le Nom de Dieu peut être affecté de diverses façons : en utilisant des mots ignobles à son adresse; en jurant sans motif; en oubliant les promesses et les serments faits devant Lui.

Le Nom de Dieu est prononcé sans motif lorsqu'il est pris à la légère lors d'un mécontentement ou par mauvaise habitude. «Celui qui jure et évoque trop souvent le Nom de Dieu ne se purifiera jamais.» (Sir, 23,9)
Ils pèchent par des jurons, tous ceux qui utilisent ces mots impertinents à l'adresse de Dieu et des saints.

La chose la plus grave est quand ces mots sont utilisés par des gens intelligents et cultivés.

Il pèche par malédiction celui qui prie Dieu de lui faire du mal, à lui et à d'autres personnes. Les malédictions et les injures sont les péchés les plus graves et on les appelle aussi des péchés diaboliques.

Jurer signifie appeler Dieu à témoin pour déterminer si l'on dit la vérité ou un mensonge. Il pèche par parjure, celui qui fait un faux serment. Le serment juste oblige.

L'Église nous fait savoir que les serments qui ont pour but de faire du bien au prochain ou à la collectivité sont des choses agréables à Dieu.

Ne prends pas le Nom de Dieu en vain. Prononçons le Nom de Dieu avec louange : «Bénis le Seigneur, ô mon âme, et que tout ce qui est en moi, bénisse son saint Nom». (Ps 102,1-2)

père Olivian Pop

Palatu | **Palatu** | **Palatu** de **JUSTIȚIE**



SERIE NOUĂ, NR. 5, 2000

Sfânta Scriptură cuprinzând cuvântul lui Dumnezeu reprezintă pentru fiecare credincios cartea de căpătări și adevărata hrană pentru suflet. Ea cuprinde „cuvintele vieții”, cuvinte care, aşa după cum spune Mântuitorul Hristos, „nu vor trece” (Matei XXIV, 35). În această „carte a cărților” sunt cuprinse adevărurile de credință, normele de puritate și relatări istorice pe care Dumnezeu le-a făcut cunoscute oamenilor în vederea mântuirii acestora.

Sfânta Scriptură fiind „insuflată de Dumnezeu și de folos, spre învățătură, spre mustare, spre îndreptare, spre povăduire cca întru dreptate” (II Timotei III, 16) este de un real folos tuturor credincioșilor. Același folos îl reprezintă și pentru cei aflați în detenție, ea fiind cea care le aduce o rază de speranță în suflet, le luminează mintea, pe care păcatul a întunecat-o și le reduce bucuria în suflet că alături de ei este Hristos, Prietenul tuturor.

Sfânta Scriptură este cea care îi arată deținutului preceptele morale pe care trebuie să le împlinească, fiindcă numai aşa se poate face plăcut lui Dumnezeu și oamenilor. Tot ca este cea care îi va oferi hrana eea spirituală. Citind-o cu multă luare aminte, deținutul va învăța că păcatul este cel care îi îndepărtează pe oameni de Dumnezeu, iar pocăința este cea care îi apropie de El. Va mai învăța că rugăciunea făcută cu multă umilință este ascultată de Dumnezeu, că dragostea este cea mai mare virtute și că fără ea omul nu valorează nimic (I Corinteni, XIII), că faptele cele bune sunt cele care împodobesc sufletul, că adevărul este plăcut lui Dumnezeu și nu minciuna, că lenea este un păcat care pe mulți îi îndeamnă să intre în posesia lucrurilor aproapelui prin tot felul de metode necinstitite, că iertarea este prima floare care răsare din sămânța iubirii etc.

Citind Sfânta Scriptură, cei aflați în detenție intră în dialog cu Dumnezeu, dar în alt mod decât intră prin rugăciune, căci aşa cum spune Fericitul Augustin: „în rugăciune noi stăm de vorbă cu Dumnezeu, în Sfânta Scriptură Dumnezeu este cel care stă de vorbă cu noi”. și într-adevăr aşa este, căci deținutul simte în adâncul sufletului său cum un glas tainic îi dă sfaturile cele bune pe care trebuie să le urmăreze. Cuvintele Sfintei Scripturi sunt cele care trezesc, în conștiința sa dormită de sonoul păcatului, dorul după Dumnezeu. Ele sunt cele care îi aduc lumină pentru ochii minții Sale, orbiți de păcat, și îi arată drumul cel drept pe care trebuie să-l urmeze, putând astfel deveni fiu al împărației cerești.

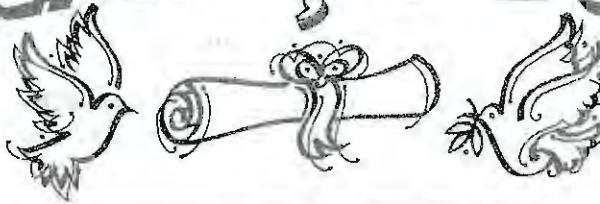
De asemenea, viața Mântuitorului Hristos, pe care Sfânta Scriptură o relatează, va avea o influență pozitivă asupra vieții deținuților. Pominind de la cuvintele Domnului: „pildă v-am dat ca păcălu Eu am făcut, să faceți și voi” (Ioan XIII, 15) și de la cele făcute de Mântuitorul Hristos în timpul vieții Sale și descoperite în Sfânta Scriptură, deținuții vor conștientiza că numai împlinind și transpunând în viața lor învățările Domnului vor putea deveni prieteni ai lui Hristos. Dar, în afară de exemplul Mântuitorului, Sfânta Scriptură mai relatează și multe alte exemple de oameni care trebuie urmate. Multe din personajele pe care „cartea cărților” le prezintă au fost oameni păcătoși, dar care au renunțat la viața lor plină de tot felul de fărădelegi și s-au făcut pildă vie pentru noi. Să ne amintim de femeia desfrânată, de Zaheu vameșul, de tâlharul de pe cruce, de Sfântul Apostol Pavel, cel care, înainte de a se converti pe drumul Damascului, era un mare prigonoritor al creștinilor. Acestea sunt doar câteva exemple de oameni păcătoși care în timp s-au convertit și care pot fi pentru deținuți pilde dezmene de urmat și cu siguranță că ei vor simți în sufletul lor dorința de a lăsa în urmă trecutul umbrut cu tot felul de păcate și vor privi cu multă încredere spre viitor. Pășind pe urmele lor, ei vor putea începe cu adevărul o viață nouă, o viață duhovnicească trăită numai alături de Hristos.

Mântuitorul a venit în lume pentru a restabili raportul dintre Dumnezeu și neamul omenesc, raport care suferise din cauza păcatului originar. El a venit, aşa cum Însuși o spune în Sfânta Scriptură, pentru cei bolnavi, nu pentru cei sănătoși; de a reda lumină celor orbi sufletește; pentru oile cele pierdute și.a.m.d. Dintre cei bolnavi și dintre oile cele pierdute fac parte și cei aflați în detenție.

Citind Sfânta Scriptură, sufletul li se umple de bucurie, fiind conștiență că domnul Hristos, care din iubire a primit și a se jertfi pe Cruce, îi primește cu bucurie mare și pe cei care se ridică din noianul păcatului și se spălă de întinaciuinea lui cu lacrimile pocăinței. Tot din Sfânta Scriptură ei știu că milostivirea lui Dumnezeu este mare și că orice ar face omul, El îi iartă dacă se întorc ca „fiul cel risipitor” și toate acestea pentru că Dumnezeu fiind iubire, „vrea ca toți oamenii să se mantuiască și la cunoștința adevărului să vină” (I Timotei II, 4), inclusiv cei aflați în detenție.



Cuvânt și Suflare



BULETINUL CĂPĂLEI ORTODOXE "SF. IOAN GURĂ DE AUR" A CENTRULUI DE REEDUCARE GРЕСТИ
● ANUL II ● NR. 4 - 6 ● APRILIE - IUNIE ● 2000 ●

REGULA DE AUR

Tot ce voi și să
vă face voința
oamenii.
Iaceri-le și voi
la Iisus.

EVANGELIUL DOCTORULUI IESU

*Colectivul de redacție
vrează tuturor cititorilor acestui
buletin, un Paște fericit,
cu sănătate, bucurie și
noi împliniri și li se adresează
cu salutul Pascal:
"Hristos a înviat!"*

DE LA CUVÂNT LA FAPȚĂ (II)

SFÂNTUL MARE MUCENIC GHEORGHE

În ziua de 23 aprilie a fiecărui an facem pomenirea Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, care a trăit în veacul al treilea după Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos.

S-a născut în Capadochia, în Asia Mică, din părinți creștini. Tatăl său a suferit moarte pentru Hristos, încă din vremea când Gheorghe era copil. Ajungând la vîrstă bărbătiei a intrat ca soldat în oastea romanilor, unde în scurtă vreme a ajuns tribun. Propovăduia Cuvântul lui Dumnezeu între soldați și mulți au devenit creștini în urma propovăduirii sale.

Sfântul Gheorghe, văzând viața desfrânătă care era la curtea împăratelui, a plecat de acolo, și-a vândut toate averile și le-a împărțit săracilor.

Împăratul a început să prigonească pe creștini, iar Sfântul Gheorghe l-a muștrat cu multă îndrăzneală și a mărturisit că este creștin. Atunci Dioclețian a dat poruncă să-l ducă în închisoare împungându-l cu sulițete. În temniță l-au bătut peste tălpile picioarelor și l-au pus o piatră pe piept, dar el a rămas statornic în credință. Acest fapt l-a determinat pe împărat să poruncească să fie legat de o roată, bălут cu cuie și apoi aruncat într-o groapă cu vas nestins, dar Sfântul Mare Mucenic Gheorghe a răbdat și aceste dureri.

Văzând răbdarea acestui Sfânt Mare Mucenic,

împăratulă Alexandra, soția lui Dioclețian, a mărturisit și ea că este creștină și a fost aruncată în temniță.

Împăratul a poruncit să fie tăiat capul Sfântului Mucenic Gheorghe în ziua de 23 aprilie a anului 303.

Creștini au luat trupul Sfântului și l-au dus la Lida, în Palestina, unde l-au îngropat cu multă cinste. În vremea împăratului Constantin cel Mare s-a ridicat o frumoasă biserică deasupra mormântului Sfântului Mare Mucenic Gheorghe.

Sărbătoarea Sfântului Mare Mucenic Gheorghe este și o sărbătoare a primăverii. Privind în această zi frumusețea câmpului înverzit, să rugăm pe Dumnezeu să înfrumusețeze și sufletul nostru și să ne întărească în credință astfel încât nimic să nu o poată clătina.

Să-L rugăm pe Dumnezeu, ca prin rugăciunile Sfântului Mucenic Gheorghe să ne miluiască și să ne izbavească pe noi de tot răul.

ÎNĂLTAREA DOMNULUI

După dumnezeiasca înviere, Iisus a mai stat pe pământ patruzeci de zile. S-a arătat în acest timp de nenumărate ori Apostolilor și învățăceilor săi. În ziua cea de-a patrulecea, s-a dus cu ei la Muntele Măslinilor, acolo unde s-au început înfricoșătele Lui patimi. Le-a spus, să rămână în Ierusalim, până în ziua când

și viața noastră cu toate bunătățile, iar în ziua cea mare a secerisului celui mare să ne încununeze cu nevesteajita cunună a măririi.

SFINTII APOSTOLI PETRU ȘI PAVEL

Sfântul Petru s-a născut în Betsaida, un oraș al Galileei și a fost fiul pescarului Iona. Numele lui, mai înainte a fost Simon. Avea un frate, Andrei, care l-a dus pe el la Hristos. Ucenic nedespărțit al lui Hristos s-a făcut însă numai după minunata pescuire, când la porunca Domnului a aruncat mreaja în apă și s-a umplut de pești. Atunci Domnul l-a chemat să-l facă pescar de oameni. Pentru dragostea cea mare față de Hristos, el a fost pus căpetenie a Apostolilor și Domnul i-a schimbat numele în Petru, însemnând, că credința lui e tare ca piatra. El a fost necontentit cu Hristos și mărturie celor mai însemnante fapte ale învățătorului său. A fost de față când și-a arătat mărirea sa la muntele Tavorului, la învierea fiicei lui Iair, pe Muntele Măslinilor, când a asudat sudori de sânge. Din curată credință, el a făcut mărturie despre Iisus înaintea celorlalți Apostoli zicând: "Tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu celui viu!" Iar Iisus îi răsplătește această credință făgăduindu-i puterea cheilor, de aceea în sfintele icoane pe Petru îl vedem zugrăvit în mâna cu două chei, care închipuiesc cheile împărației cerurilor.

O singură dată s-a clătinat credința lui, atunci când în noaptea dumnezieștilor patimi s-a lepădat de trei ori de Iisus. Dar pentru această lepădare el a plâns cu amar și Dumnezeu a primit lacrimile pocăinței lui. După înviere, el a fost cel dintâi apostol, căruia Iisus i s-a arătat. Înainte de înălțare, Iisus l-a întrebat de trei ori: "Simone, al lui Iona, mă iubești tu pe Mine?" - și el a răspuns de trei ori: "Așa e, Doamne, tu toate le știi, tu știi că te iubesc!" Iisus atunci i-a zis: "Paște oile mele, paște mielușei mei!" În acest chip l-a pus peste oile sale cuvântătoare, adică peste sufletele celor credincioși, mai mare păstor.

Sfântul Petru, după înălțarea Domnului la cer a stat în Ierusalim, până la Pogorârea Sfântului Duh. În ziua aceea a propovăduit Evanghelia în Ierusalim și pe urma acestei propovăduiri s-au boleznat trei mii de oameni. Urmând apoi dumnezieștii porunci a lui Iisus Hristos, a plecat și el în lume, ca să vestească oamenilor legea cea sfântă a iertării, dragostei și binecuvântării.

El a întemeiat o episcopie în cetatea Antiohia, iar cei din urmă douăzeci și cinci de ani ai vieții lui i-a petrecut în Roma, căreia el i-a fost cel dintâi episcop. De aici din Roma cărmuia pe ceilalți apostoli și a scris două epistole, către întreaga creștinătate, care până în ziua de azi se citesc în sfintele biserici. În vremea lui, în Roma stăpânea un împărat rău și crunt, cu numele Nero, care odată a dat poruncă să aprindă cetatea Romei, să vadă cum arde o cetate. A pus apoi vina pe creștini, spunând că ei ar fi aprins cetatea și atunci s-a pornit o



prigoană cumplită asupra creștinilor. Au fost aruncați în temnițe, unii au fost jupuiți de vii, alții au fost arși cu ulei și răsină și apoi li s-a dat foc, ca să lumineze noaptea pe stradă, alții au fost dați animalelor sălbaticice și în multe chipuri au fost chinuiți și omorâți. Creștini au răbdat muncile și moartea cu răbdare creștinească, bine știind că moartea pentru ei este începutul vieții în împărația lui Hristos. Atunci au prins și pe Sfântul Petru și l-au răstignit pe cruce, dar cu capul în jos, pentru că el însuși zicea, că nu este vrednic să moară ca Hristos. Moartea lui s-a întâmplat în 29 iunie, anul 67 după Hristos. În locul unde el a fost răstignit s-a ridicat o biserică măreată, care se numește Biserica Sfântului Petru.

Sfântul Pavel n-a fost apostol în vremea lui Hristos, ci chiar și după înălțarea lui la cer a fost mare dușman al creștinilor. Numele lui era Saul. Odată tocmai a plecat către cetatea Damasc, ca să prindă pe creștinii de-acolo și să-i ducă legăți la Ierusalim. În drum a căzut deodată la pământ și a auzit din cer glasul lui Iisus Hristos, care îl îndemna să nu mai

prigonească pe creștini, ci să meargă în Damasc, să se boteze. Mergând în Damasc, a primit botezul de la Anania, preotul creștin și s-a făcut următor al lui Iisus Hristos. Numele lui s-a schimbat mai târziu în Pavel și a fost ales apostol în locul Sfântului Iacob, pe care l-au omorât jidovii în Ierusalim. Viața Sfântului Pavel a fost minunată: a călătorit mult, vestind pretutindeni Evanghelia lui Iisus Hristos, a fost chiar și în România, în părțile Dobrogei. În călătoriile sale a suferit multe, păgânii l-au prigonit în multe chipuri, dar mulți s-au și întors la legea adevărului pe urma predicărilor lui. A fost foarte umilit, numindu-se în umilință lui "Cel mai mic între apostoli", măcar că pentru însuflarea cu care el vestea pe Hristos biserică creștină îl numește mare apostol, alături de Sf. Petru. În urma călătoriilor sale a scris multe epistole către creștinii din locurile cercetate de el, prin care îi îndeamnă la pace și dragoste creștinească și le dă multe învățături folosite de biserici. Aceste epistole se citesc până în ziua de azi în sfintele biserici.

De două ori a călătorit la Roma. A doua călătorie la Roma s-a întâmplat tocmai în vremea când împăratul Nero a rânduit prigoana asupra creștinilor și atunci a fost prins și el. Fiind cetățean roman, după legile împărației nu puteau să-l omoare prin răstignire, ci l-au tăiat capul. În locul unde a pătimit Sfântul Pavel au răsărit trei izvoare, care sunt până în ziua de azi în Roma și se numesc "Fântânille Sf. Pavel". Creștini care se duc la Roma, nu uită niciodată să cérceze Biserica Sfântului Petru și să guste apă din "Izvoarele Sfântului Pavel".

Moartea Sfântului Pavel s-a întâmplat în aceeași zi cu a Sfântului Petru, de aceea pomenirea lor se face în aceeași zi, la 29 iunie.

Să rugăm pe bunul și milostivul Dumnezeu că pentru ale lor preașinte rugăciuni să ne miluiască și să ne izbăvească pe noi.

Preot capelan drd. OLIVIAN POP

VITRINA CU CĂRȚI

LUMINĂ PENTRU SUFLET

Revista Arhiepiscopiei Târgoviște și a Facultății de Teologie, nr. 12/1999, 144 pag.

Revista "Lumină pentru suflet" reprezintă publicația lunară a Arhiepiscopiei Târgoviște și a Facultății de Teologie, al cărui comitet redacțional este alcătuit din: Prea Fericitul Părinte Patriarh Teocist - președinte; Preotul Profesor Universitar Dr. Dumitru Radu - vicepreședinte; de Preotul Lector Dr. Ion Stoica - prodecanul Facultății de Teologie Târgoviște și Preotul Ioan Ștefănescu - vicarul Arhiepiscopiei Târgoviște - membri.

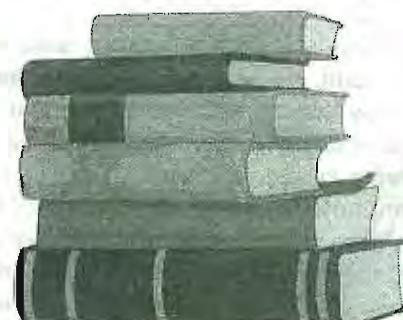
Această publicație, apărută în condiții grafice de excepție, prin aportul direct al redactorului șef-teolog Ciprian Șarpe - consilier al Arhiepiscopiei Târgoviște, cuprinde studii și articole cu un bogat și variat

continut teologic, pastoral-misionar,

asistență socială și de administrație bisericească, semnate de profesori, asistenți, lectori și conferențieri universitari precum și de distinși preoți și teologi ai Bisericii noastre strămoșești, care sunt de un real folos cititorilor laici cât și teologilor.

"Lumină pentru suflet" își începe paginile cu cuvântările unor Prea Sfinți Părinți Episcopi, Preoți Profesori de teologie, ale Prof. Univ. Dr. Doc. Ing. Florea Oprea, rectorul Universității "Valahia" din Târgoviște, ale Prea Fericitului Părinte Patriarh Teocist și a altor personalități marcante, ținute la slujba de înmormântare a celui care a fost vrednicul de pomenire și primul Arhiepiscop al Târgoviștei, Înalt Prea Sfîntul Dr. Vasile Costin.

În paginile următoare, revista mai cuprinde și câteva sfaturi monahale și alte articole cu conținut teologic, care prin bogatul lor con-



tinut îi ajută pe cititori să înțeleagă frumusețea tezaurului Bisericii noastre Ortodoxe Române.

Revista se încheie cu câteva consepmări și cu o anexă ce reprezintă de fapt proiectul de deviz pentru o lucrare de pictură.

Cititorul care va răsfoi revista "Lumină pentru suflet" va avea prilejul și nespusă bucurie să-și poată îmbogăți cultura sa teologică, cu numeroasele informații ce le poate culege din articolele și studiile publicate, dar și posibilitatea de a-și astămpăra setea după cuvântul dumnezeiesc, prin numeroasele sfaturi și indemnuri duhovnicești, cuprinse în paginile acestei reviste de teologie și cultură.

GLASUL ADEVĂRULUI

Revista Episcopiei Buzăului, nr. 107-109 / oct.-dec. 1999, 124 pag.

Apărută cu binecuvântarea Prea Sfințitului Părinte Epifanie Norocel, Episcopul Buzăului, revista "Glasul Adevarului" este publicația religioasă a Eparhiei Buzăului. În primele pagini ale revistei este publicată pastorală la "Nașterea Domnului" a anului 1999, a Prea Sfințitului Părinte Epifanie al Buzăului, urmată de o altă, la Sfântul Ierarh Nicolae, care transmite un mesaj pentru ajutorarea celor în suferință și nevoi.

Revista mai cuprinde studii și articole, cu un variat conținut teologic, ce îl poate îmbogăți spiritualicește pe cei care le citesc.

În paginile revistei, găsim și cuvântarea Prea Fericitului Bartolomeu I, Patriarhul Ecumenic al Constantinopolului, intitulată "Biserica Ortodoxă și Europa contemporană" rostită la întâlnirea cu Prea Fericitul Părinte Patriarh Teocist, a unor Prea Sfinți și Înalt Prea Sfinți Părinți, membri ai Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, a unor reprezentanți ai autorităților de stat, precum și a unui număr mare de credincioși.

Tot în paginile revistei "Glasul Adevarului" găsim publicate articole și studii cu conținut istoric, moral duhovnicesc, abordând și tratând subiecte de actualitate, dar și probleme cu care Biserica Ortodoxă se confruntă în aceste vremuri tulburi și pe care vrea să le rezolve, cum sunt: homosexualitatea, eutanasia, transplantul de organe, clonarea, nașterea "in vitro", schimbarea sexului (probleme etice) etc.

Articolele sunt semnate de distinși profesori de seminar și teologie, monahi și preoți, dar și de unii laici.

Revista se încheie cu agenda de lucru a Prea Sfințitului Părinte Episcop Epifanie al Buzăului.

ALMANAH BISERICESC

Editat de Arhiepiscopia Bucureștilor, 1999, 232 pag.

Tipărit cu binecuvântarea Prea Fericitului Părinte Teocist, Patriarhul

Bisericii Ortodoxe Române și editat de Arhiepiscopia Bucureștilor, "Almanahul Bisericesc" pe anul 1999 a apărut în condiții grafice deosebite, fiind îmbogățit cu numeroase ilustrații.

Paginile almanahului încep cu o cuvântare a Prea Fericitului Părinte Patriarh Teocist, intitulată "Apropiere și comunicare interumană", lăsată cu ocazia celei de-a 12-a reuniuni internaționale "Oameni și religii" ce a avut ca deviză: "Pacea este numele lui Dumnezeu". Tot în paginile almanahului găsim studii și articole ce privesc organizarea actuală a Bisericii Ortodoxe Române, pe cea canonica, administrativă și învățământul teologic. Căteva pagini ale almanahului sunt rezervate lucrărilor simpozionului "Oameni și religii", ultima mare întâlnire religioasă a acestui secol.

Almanahul mai conține și alte studii și articole cu bogat și variat conținut socio-moral și pastoral-misionar care cu siguranță că vor stârnii cîitorului un viu interes pentru cultura teologică.

Redăm căteva din titlurile studiilor și articolelor cuprinse în acest almanah bisericesc, semnate de preoți profesori de la Facultatea de Teologie București, de distinși slujitori ai Bisericii noastre Ortodoxe și de laici, care într-un fel sau altul slujesc biserică și îl apără interesele prin misiunea lor și care în timp au acumulat o bogată cultură teologică: "Criza culturii", "Credință și modernizare" (Preot Profesor Dr. Dumitru Popescu); "Cerințe ale pastoraliei contemporane în mediul urban" (Preot profesor Dr. Nicolae Necula); "Contribuția familiei la reușita învățământului religios" (Asistent Univ. Drd. Laurențiu Tănase) etc.

Almanahul mai cuprinde și numeroase informații despre viața bisericească din Arhiepiscopia Bucureștilor cu referire la noile lăcașuri de cult construite, la bisericile sfintite și resfințite pe întreg cuprinsul Arhiepiscopiei Bucureștilor și la ședințele de consiliu episcopală ținute în cadrul arhiepiscopiei.

"Almanahul Bisericesc" se încheie cu căteva articole ce fac referire la valorile patrimoniale ale acestei țări.

ION MIHĂLTAN - Episcopul Oradiei, Idci din Sfintele Evanghelii pentru predicile Duminicilor și Sărbătorilor de peste an

Editura Episcopiei Ortodoxe Române a Oradiei, 1999, 316 pag.

Cuvântul cel dumnezeiesc al Mântuitorului Hristos a fost pentru creștini, adevărată hrană duhovnicească. Si în zilele noastre, Biserica Ortodoxă se străduiește ca o mamă iubitoare să dăruiască fiilor ei această hrană pentru a-i ajuta să-și trăiască viață în conformitate cu învățătura Fiului lui Dumnezeu, vestind mesajul evangelic "cu timp și fără timp" pentru reînnoirea vieții religios-morale. De aceea s-a simțit adesea nevoie unor călăuze pentru fiii Bisericii, în care cuvântul Evangheliei să fie tâlcuit, ca Domnul Hristos să pătrundă în inimile credincioșilor.

O astfel de călăuză, de un real folos, este și cartea de predici a Prea Sfințitului Părinte Dr. Ion Mihăltan, Episcopul Oradiei. Cartea este una ziditoare de suflete, atât pentru credincioși dornici de a se îmbogăți duhovnicește, dar și pentru slujitorii Bisericii lui Hristos.

Lucrarea este prefațată chiar de autor arătând modul cum a văzut lumea tiparului și se împarte în două părți. Prima parte cuprinde predicile Duminicilor de peste an, iar cea de-a doua cuprinde predicile Sărbătorilor de peste an; atât a praznicelor împărătești, cât și a unor sfinti.

Predicile Prea Sfințitului Părinte Dr. Ion Mihăltan, Episcopul Oradiei, sunt expuse sub forma unor versete sau cugetări profunde, asupra căroră cititorii, reflectând adânc, vor înțelege mai bine învățătura cea mânuitoare. Fiecare predică are expusă anterior Evanghelia care se citește la Duminica sau Sărbătoarea respectivă.

Cu siguranță că fiecare predică reprezintă pentru cititor o cărămidă pe care acesta o adaugă la zidirea sa sufletească, ca să poată deveni, aşa cum spune Sfântul Apostol Pavel "Templul al Duhului Sfânt" (I Corinteni VI, 19).

Preot Drd. OLIVIAN POP

Palatul de JUSTIȚIE



SERIE NOUĂ, NR. 6, 2000

Intr-un penitenciar, deținuții au mare nevoie să cunoască învățături din bogatul tezaur al Bisericii Ortodoxe. Aceste învățături le luminează mintea și le însuflă dorința de a duce o viață nouă, după învățătura Mântuitorului, pentru că numai așa pot deveni fiți ai Bisericii și cetățeni respectați de societate. Pentru deținuți, literatura religioasă reprezintă hrana sufletească de care ai au atâtă nevoie.

Preotul capelan din penitenciar are datoria de a le sădi celor aflați în detenție dragostea de literatura religioasă, din care aceștia pot învăța ceea ce trebuie de împlinit bine în viață și ceea ce trebuie să evite. Preotul capelan trebuie să fie cel care să le pună la dispoziție cărți cu un bogat conținut moral-religios, pentru că în ele sunt cuprinse învățături care îi zidesc sufletește pe cei care cu ebulie le citesc. În primul rând, preotul capelan trebuie să le recomande să citească, să-și însușească și să pună în practică învățările Sfintei Scripturi, pentru că ea fiind insuflată de Duhul Sfânt cuprinde normele de viață pe care, cel care le va urma va putea deveni, cu siguranță, și el fiu al împărației cerești. Sfânta Scriptură, explicată, aduce multă lumină în sufletul deținuților, multă mângâiere și speranță.

Preotul din penitenciar, trebuie să fie cel care, stând în mijlocul deținuților, să le citească pasaje din Sfânta Scriptură și să le explice lucrurile mai anevoie de înțeles, ca cei care îl ascultă să-și poată însuși mai bine învățatura Bisericii noastre.

Alături de Sfânta Scriptură, preotul din penitenciar trebuie să le mai recomande, spre lectură, deținuților și „Viețile Sfinților” din care ei pot desprinde lucruri de un real folos pentru viața lor. Citind viețile dizeriilor sfinti, deținuții vor putea reflecta mai adânc asupra sensului vieții. Mulți din sfintiile ale căror vieți le vor citi au fost păcătoși ca și ei, poate chiar mai mult. Poate că au săvârșit fapte mult mai groaznice, care i-au depărtat de Dumnezeu, însă ceea ce este foarte important, acești sfinti, care în trecut au fost păcătoși, și-au dat seama că fără Dumnezeu viața lor nu are nici un sens, că

ORA
PRO
ME

Literatura religioasă, hrană sufletească pentru deținuți

fără El sunt doar niște ființe neputincioase. Aceste lucruri citindu-le deținuții, vor putea realiza că indiferent de păcatele pe care le-au săvârșit, Dumnezeu nu îi alungă de la fața Sa, ci, dimpotrivă, îi așteaptă ca un Părinte iubitor să se întoarcă la El. Ei vor ști că la ușa sufletelor lor Hristos stă și bate zi de zi, noapte de noapte: „Iată stau la ușă și bat; de va auzi cineva glasul Meu și va deschide ușa, voi intra la el și voi cina cu el și el cu Mine” (Apocalipsă III, 22), așteptând doar bună-voința de a-L pofti în cămara sufletului pentru a ne aduce adevărată bucurie.

Viețile Sfinților, vor fi pentru cei aflați în detenție adevărate pilde, pe care ei vor încerca să le urmeze cu ebulie și bucurie.

De asemenea, o altă recomandare pentru deținuți venită din partea preotului cu privire la literatura religioasă o reprezintă operele marilor Sfinți Părinți: Ioan Gură de Aur, Vasile cel Mare, Grigorie Teologul, Ioan Scărarul, Grigorie de Missa și mulți alții. În operele lor se găsesc nenumărate învățături de zidire sufletească și sfaturi demne de urmat. Se mai găsesc învățături despre dizerite păcate, pe care cei aflați în detenție le-au săvârșit, despre ceea ce trebuie făcut pentru a putea scăpa de ele, sunt învățături despre post, rugăciune, dragostea față de Dumnezeu și față de aproapele, faptele cele bune, înțelostenie și multe altele pe care preotul capelan din penitenciar le recomandă de a fi urmate și împlinite, căci faptuirea lor îi împodobește sufletește înaintea lui Dumnezeu pe toți cei aflați în detenție.

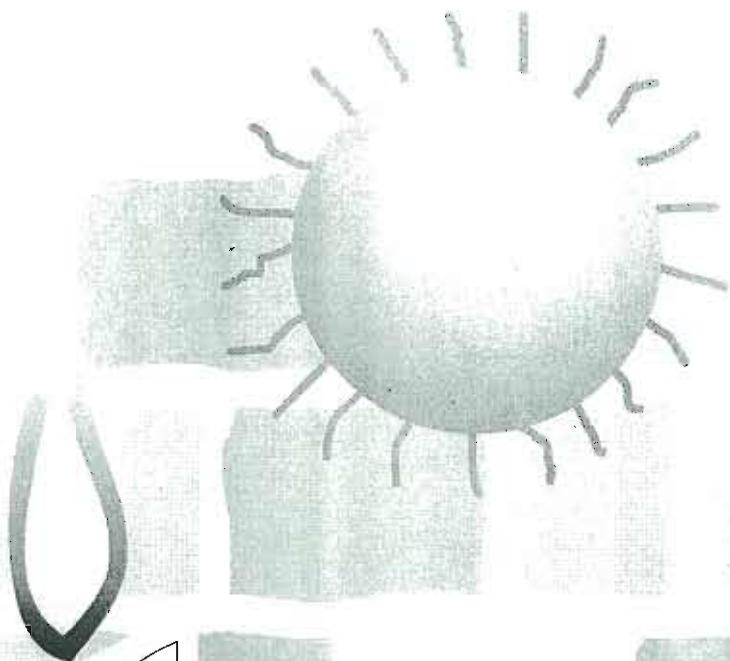
Ar fi de datoria preotului din penitenciar să însinuțeze o bibliotecă care să cuprindă numai cărți cu un conținut duhovnicesc, pentru a pune la dispoziția celor aflați în detenție hrana spirituală, necesară sufletelor lor. Ar fi de lăudat inițiativa preotului capelan de a organiza întâlniri duhovnicești cu caracter de conferințe la care să ia parte alături de cei aflați în detenție și cadrele penitenciarului, unde să poată fi dezbatute subiecte pe teme religioase și unde să citească din operele marilor Sfinți Părinți pentru zidirea și trăirea cea întru Hristos.

Iată, deci, că literatura religioasă ca hrană spirituală este de un real folos pentru viața deținuților căci, punându-li-se la îndemână cărți din care își pot însuși învățături duhovnicești, „deținuții –păcătoșii de azi” pot ajunge „sfintii de mâine”, dacă, bineînțeles, doresc acest lucru.

Drd. Olivian POP,
Preot capelan



ISSN 1224-7510



LUMINĂ ȘI SPERANȚĂ



REVISTĂ DE CULTURĂ, OPINIE ȘI INFORMARE

Anul V • Nr. 7 - 9 • iulie - septembrie 2000
Editată de CENTRUL DE REEDUCARE GĂEȘTI

ASPECTE TEORETICE ȘI PRACTICE PRIVIND FORMELE AGRAVANTE ALE INFRAȚIUNII DE TÂLHĂRIE

I. CIRCUMSTANȚE AGRAVANTE. GENERALITĂȚI

a) Noțiune

Circumstanțele agravante reprezintă stări, situații, împrejurări, calități, alte date ale realității, exterioare conținutului infracțiunii, anterioare, concomitente sau subsecvente săvârșirii infracțiunii, care au legătură cu fapta prevăzută de legea penală ori cu făptuitorul, și care reflectă un grad de pericol social mai ridicat al faptei sau de periculozitate sporită a infractorului.

b) Precedente legislative

În privința circumstanțelor agravante, întâlnim precedente legislative atât în Codul Penal din 1865, cât și în cel din 1937. Codul penal de la 1865 prevedea circumstanțele atenuante sub denumirea de "scuze atenuate", circumstanțele agravante legale generale nu erau prevăzute. Printre cauzele de agravare incluse în acest cod erau prevăzute unele stări de agravare

(spre exemplu, recidiva), iar în partea specială erau cuprinse circumstanțe agravante legale speciale, de pildă, în materie de furt sau tâlhărie. Același sistem, cu oarecare îmbunătățiri, se regăsește în Codul penal din 1937, care, deși nu prevedea într-un text unic o enumerare a circumstanțelor agravante generale, prevedea însă, în texte diferite, câteva circumstanțe agravante.

Acest cod însuma în același despărțământ (TITLU L VII - din Partea generală), cauzele care apără de răspundere cu cele care micșorează răspunderea, omitând cauzele de agravare. Totuși, unele circumstanțe agravante erau cuprinse în partea specială, în cadrul anumitor infracțiuni.

c) Împrejurări care constituie circumstanțe agravante

Odată cu adaptarea noului Codul penal (1969), se realizează și sistemul enumerării, prin lege, a anumitor

împrejurări, stări, situații, care contribuie la realizarea, individualizarea pedepselor și care reprezintă circumstanțe agravante.

Instanța judecătorească, atunci când constată existența uneia dintre aceste împrejurări, este obligată să o rețină ca circumstanță agravantă, și să țină seama de ea la individualizarea pedepsei pe care o stabilește. De asemenea, instanța este obligată să aprecieze, în mod concret, măsura în care această agravantă a exercitat vreo influență asupra modului de săvârșire a faptei, aplicând-o în limitele speciale.

Cauzele de modificare a pedepsei - sunt generale și speciale. Legea penală prevede cauzele modificatoare generale - în partea generală a Codului penal, iar cauzele speciale în partea specială a același cod sau în legile speciale.

În partea specială a Codului penal sunt prevăzute o serie de circumstanțe speciale agravante, cum sunt: modul de săvârșire (utilizarea de mijloace care pun în pericol viața mai multe persoane), locul săvârșirii (loc public), timpul (în timpul nopții).

Circumstanțele agravante cuprinse în partea specială, odată reținute de instanță, produc aceleași efecte asupra stabilirii pedepsei ca și în cazul împrejurărilor agravante calificate ca atare în Partea generală.

II. TÂLHĂRIA CALIFICATĂ

a) Împrejurările care constituie circumstanțe agravante

În conformitate cu art. 211, al.1 Cod penal, în varianta tip, tâlhăria constă în fapta persoanei care, pentru săvârșirea sau păstrarea lucrurilor sustrase, ori pentru înlăturarea urmelor comiterii furtului sau înlăturarea pericolului de a fi prins, recurge la violențe, amenințări sau alte constrângeri îndreptate împotriva altor persoane. Prin urmare, în conținutul acestei infracțiuni sunt absorbite două infracțiuni distințe: furtul (ca infracțiune scop) și amenințarea, vătămarea corporală (ca infracțiune mijloc). Așadar, tâlhăria este o infracțiune complexă, constituind o unitate legală în care sunt absorbite două activități specifice, legate între ele printr-un raport de la mijloc la scop și printr-o unitate de rezoluție infracțională.

Tâlhăria în forma agravată este o variantă a infracțiunii de tâlhărie, varianta pe care legea o consideră ca prezentând un grad generic de pericol social mai ridicat. Legea penală prevede, în mod expres, împrejurările care particularizează această variantă.

S-a arătat în capitolele anterioare că activitatea infracțională prin care se realizează infracțiunea de tâlhărie poate fi însotită și de diverse împrejurări de natură să particularizeze în concret această infracțiune. Evaluarea acestor împrejurări, care califică faptele concrete, este lăsată, în genere, la aprecierea instanțelor de judecată, cu excepția cazurilor în care împrejurările sunt evaluate de însăși legea penală.

Existența unor astfel de împrejurări, legal evaluate, constituie specificul infracțiunii de tâlhărie în formă agravată. Tâlhăria reprezintă deci, cea mai gravă formă de săvârșire a infracțiunii de furt, ea prezintă un grad

de pericol social ridicat care impune în mod necesar reacțiunea represivă mai severă decât în cazul furtului, inclusiv a celui calificat.

Art. 211, alin. 2 și 3 din Codul penal, prevede limitativ împrejurările care atrag forma calificată a tâlhăriei, respectiv conferă faptei un caracter agravat.

Tâlhăria săvârșită în următoarele împrejurări: • 1) de două sau mai multe persoane împreună; • 2) de o persoană având asupra sa o armă sau o substanță narcotică; • 3) de o persoană mascată, deghizată sau travestită; • 4) în timpul nopții; • 5) într-un loc public sau într-un mijloc de transport; • 6) într-o locuință sau dependințele acesteia; • 7) în timpul unei calamități; • 8) a avut vreuna din urmările art. 182, se pedepsește... "Tâlhăria care a produs consecințe deosebit de grave sau a avut ca urmare moartea victimei, se pedepsește".

b) Tâlhăria săvârșită de două sau mai multe persoane împreună (art. 211, alin. 2, lit. a Cod penal)

Circumstanța agravantă prevăzută de lit.a, alin.2, art.211 Cod penal, se realizează, conferind un caracter calificat faptei, prin participarea la săvârșirea infracțiunii de tâlhărie a minimum două persoane, în calitate de făptuitori, care își conjugă eforturile și cooperează astfel încât acțiunile lor de săvârșire - elementul material al laturii obiective - pot fi apreciate ca fiind realizate împreună.

După cum rezultă din analiza dispoziției legale, circumstanța este condiționată de două cerințe esențiale: numărul de participanți (trebuie să fie cel puțin două persoane) și fapta să fi fost săvârșită împreună.

Sub aspectul numărului de participanți, de cel puțin două persoane, nu sunt probleme nici în privința infracțiunii, nici în cea a calității participanților (autori, instigatori, complici), această cerință esențială fiind realizată și atunci când aceștia îndeplinesc roluri și activități diferite la săvârșirea împreună a faptei.

Agravarea intervine atunci când persoanele prezente (minimum două) concură obiectiv, simultan, la comiterea faptei. Acestea pot fi coautori sau complici concomitent¹. Circumstanța are un caracter obiectiv, legiuitorul apreciind, în mod just, că fapta care constituie infracțiune, săvârșită prin colaborarea eforturilor a două sau mai multe persoane, prezintă șanse mai mari de reușită și, ca atare, este mai periculoasă.

Această circumstanță presupune prezența efectivă la locul și în timpul săvârșirii faptei a cel puțin două persoane, care să aibă fie ambii contribuții de autor (coautor), fie unul de autor, iar celălalt de complice concomitent. Circumstanța există chiar și atunci când numai unul dintre făptuitori răspunde penal, iar celălalt (celălalt) nu ar răspunde². Dacă unii din făptuitori nu răspund penal, existând o cauză care înălță caracterul penal al faptei (eroare de fapt, irresponsabilitate, minoritate, lipsă discernământului, etc.), celorlalți făptuitori, care au responsabilitate penală li se va aplica circumstanța agravantă, deoarece ea are, după cum am văzut, un caracter obiectiv. Practica judiciară a decis în acest sens³.

În numărul făptuitorilor care participă nemijlocit la săvârșirea infracțiunii de tâlhărie în forma agravată,

LUMINĂ ȘI SPERANȚĂ

| prevăzută de art. 211, al. 2, lit. a, Cod penal, se consideră și cei lipsiți de răspundere penală (iresponsabili, minorii sub 14 ani).

Aplicarea acestei agravante exclude posibilitatea aplicării și a circumstanțe agravante legale, prevăzute de art. 75, lit. a Cod penal, respectiv săvârșirea faptei de trei sau mai multe persoane împreună. Dacă s-ar proceda în sens contrar, s-ar ajunge la situația de a acorda de două ori relevanță aceleiași împrejurări, ajungându-se astfel la o sporire nerealistă și nelegală a sancțiunii penale⁴.

Dar, aprecierea agravantei prevăzută în art. 211, al. 2, lit. a, Cod penal, este compatibilă cu aplicarea și a agravantei inserată în art. 75, lit. a Cod penal, respectiv unul dintre făptuitori este major, iar celălalt este minor.

În cazul în care două persoane, după o prealabilă înțelegere, atacă o persoană - una săvârșind actele de violență, iar cealaltă, concomitent, sustrage bunuri aflate asupra părții vătămate, indiferent dacă, aşa cum s-a arătat, actele și victimele ce constituie elementul material al laturii obiective au fost comise numai în parte de către fiecare dintre făptuitori, ambii sunt coautori la infracțiunea de tâlhărie.

Nu are relevanță faptul că numai unul dintre făptuitori ar fi comis actele de constrângere, iar cel de-al doilea ar fi executat actele de depozitare de bunuri, câtă vreme acțiunile lor au fost concomitente și cooperante în vederea realizării aceluiși scop, aceleiași hotărâri delictuoase.

În cazul infracțiunii de tâlhărie în forma agravată, săvârșită de două sau mai multe persoane, starea de complicitate poate fi materială sau morală. Realizarea de către făptuitor a oricărei dintre cele două acțiuni caracteristice ale tâlhăriei (furtul ori violența sau amenințarea), în materialitatea lor, atrage după sine reținerea complicității materiale.

Așadar, rămâne în discuție complicitatea morală. Această modalitate a complicității se caracterizează prin aceea că efectele sale poartă asupra psihicului autorului; prin întărirea și întreținerea intenției acestuia de a comite fapta infracțională. În principiu, prezența unei persoane din același grup cu autorii - la locul comiterii faptei, ar putea produce un asemenea efect. Însă, pentru existența complicității este necesară, sub aspect subiectiv, intenția; ori "simpla prezență a unei persoane la locul săvârșirii infracțiunii nu este intenționată să îlesnească sau să ajute la comiterea infracțiunii, din moment ce nu s-a stabilit că ea ar fi cunoscut sau prevăzut intenția autorului"⁵.

Cerința săvârșirii "împreună" a infracțiunii pune în evidență împrejurarea că agravanta prevăzută de art. 211, alin. 2, lit. a, Cod penal nu este condiționată de nici o altă calitate a participației decât aceea să presupună săvârșirea împreună a faptei penale de către două sau mai multe persoane.

Pentru că expresia de "săvârșire" are o sferă mai largă decât "săvârșirea nemijlocită" folosită de art. 24 Cod penal, pentru existența autorului, rezultă că în ea pot fi regăsite atât cooperări cu trăsături de coautorat,

cât și cooperări ale mai multor persoane fără acest caracter, singura cerință de reunire este să se înscrie în perimetru unor forme de participație, indiferent de calitatea și de natura contribuției aduse.

Expresia "săvârșire împreună", comentată în literatura și practica judiciară, conduce la o anumită interpretare care vizează numai acele acte de participație a două sau mai multe persoane care presupun acte de cooperare concomitentă sau simultană la săvârșirea faptei.

În timp ce simultaneitatea acțiunilor este specifică coautorului și acelor acte de complicitate morală sau materială care se realizează în mod strict și în paralel în aceeași unitate de timp, concomitența acțiunilor poate avea, în materia coautorului, un sens mai larg implicând atât actele simultane, cât și cele succesive, iar în materia complicității, de ajutare prin acte successive, vizând toate activitățile care se realizează în același timp cu săvârșirea infracțiunii, deci, prin raportare la timpul în care se desfășoară în mod obiectiv elementul material al infracțiunii în întregul său (mai puțin timpul producerii rezultatelor).

Noțiunea de "săvârșire împreună" - reunește, deci, actele de executare nemijlocită, de autorat și coautorat, precum și actele de complicitate concomitentă, indiferent dacă acestea din urmă au un caracter moral sau material. Nu intră în această noțiune nici instigarea (neurmată de o conlucrare cu autorul), nici complicitatea anterioară.

Nu se cere, așa cum s-a afirmat uneori cu privire la unele agravante speciale similară, la toți făptuitorii care realizează actele de cooperare infracțională concomitentă sau simultană să fie și prezenți la locul săvârșirii faptei, existând suficiente acțiuni de cooperare infracțională care pot fi realizate simultan, dar de la distanță, cum este, de exemplu, în cazul declansării unor dispozitive tehnice cu efecte la locul faptei, ori trimiterea telefonică a unor informații privind deplasarea victimei ori a personalului de pază etc.

Prin urmare, pericolul social sporit al acestei infracțiuni decurge din pluritatea de făptuitori, care realizează un potențial infracțional sporit, paralizează rezistența victimei, asigură retragerea mai ușoară a făptuitorilor.

c) Tâlhăria săvârșită de o persoană având asupra sa o armă sau o substanță narcotică (art. 211, al. 2, pct. b, Cod penal)

Această circumstanță există atunci când făptuitorul, în scopul desfășurării activității infracționale, a avut asupra sa "o armă sau o substanță narcotică" și s-a folosit de ea în timpul comiterii faptei.

Termenul "armă" - desemnează instrumentul, piesa sau dispozitivul astfel stabilit prin dispozițiile art. 151 al. 1 Cod penal și al Decretului nr. 367/1971, art. 2, privind regimul armelor, munițiilor și materialelor explozibile (republicat în Monitorul Oficial nr. 21/1976)⁶.

Art. 2 din Decretul nr. 367/1971, așa cum a fost modificat prin Decretul nr. 17/1976, definește "arma" ca fiind orice instrument care acționează ca armele de foc sau ca armele cu aer comprimat sau alte gaze,

având la bază, printre altele, împrăștierea de gaze nocive sau de neutralizare, prin forță de expansiune a gazelor provenite din detonarea unor capse ori explozia unei încărcături, sau prin forță de destindere a aerului ori a altor gaze comprimate.

În același timp, prin Legea nr. 17 din 1996 privind regimul armelor de foc și al munițiilor⁷, se definește noțiunea de "arme de foc" - înțelegându-se prin acestea "acele arme a căror funcțiune determină aruncarea unui sau mai multor proiectile, substanțe aprinse sau luminoase ori împrăștierea de gaze nocive, iritante sau de neutralizare. Principiul de funcționare are la bază forță de expansiune a gazelor provenite din detonarea unei capsule ori prin explozia unei încărcături"⁸.

Prin aceeași lege specială, sunt enumerate armele de foc, acestea fiind: arme militare și orice alte instrumente, piese sau dispozitive destinate a imobiliza, a răni, a ucide ori a distrugă, dacă prezintă caracteristicile unei arme militare; armele de tir (cu glonț sau alicie); armele de vânătoare cu glonț (cu alicie sau mixte); armele confecționate special pentru a împărăști gaze nocive, iritante sau de neutralizare; armele ascunse, astfel fabricate sau confecționate încât existența lor să nu fie vizibilă sau bănuită; armele de panoplie; armele de recuzită; inclusiv ansamblurile, subansamblurile și dispozitivele care se pot constitui și pot funcționa ca arme de foc⁹.

Așadar, un pistol cu gaze iritant-lacrimogene, care funcționează ca și armele de foc, având la bază împrăștierea de gaze de neutralizare, prin forță de expansiune a gazelor provenite din detonarea cartușului, se consideră armă.

Prin urmare, prin "armă" - se înțelege, printre altele, și orice armă care acționează pe principiul armelor de foc, cu aer sau alte gaze comprimate, având la bază principiul aruncării unui sau mai multor proiectile, ca alicie, gloanțe, schilje, substanță aprinsă luminoasă, ori a împrăștierii de gaze nocive sau de neutralizare¹⁰.

În același timp, conform dispozițiilor art. 279 Cod penal care incriminează infracțiunea de nerespectare a regimului armelor și munițiilor, pot constitui obiect material ai acestei infracțiuni doar acele arme care, potrivit legislației speciale în materie sunt considerate ca atare și a căror deținere, port și/sau folosire sunt supuse regimului legal prevăzut pentru acestea.

Dacă deținerea armei a fost fără drept, iar arma a fost utilizată pentru comiterea infracțiunii de tâlhărie, întrunindu-se astfel elemente constitutive, va exista un concurs real cu infracțiunea de nerespectare a regimului armelor, munițiilor și materialelor explozibile, faptă prevăzută de art. 279 Cod penal.

Evident, arma poate fi deținută și legal, fără însă ca aceasta să împieteze asupra existenței gravantei prevăzute de art. 211, alin 2, lit. b Cod penal.

Pericolul social sporit al tâlhăriei săvârșită în această împrejurare decurge din folosirea armei, iar periculozitatea infractorului este relevată de împrejurarea că el recurge la astfel de mijloace pentru a

căpăta curajul de a săvârși fapta sau că acceptă să săvârșească fapta având arma asupra sa și folosind-o.

Există, conform textului legal de incriminare și sancționare a acestei gravante, și o altă cerință esențială, și anume, ca făptuitorul să folosească arma în timpul comiterii infracțiunii de tâlhărie, deoarece simpla deținere a acesteia și nefolosirea ei, atrage după sine săvârșirea infracțiunii de furt calificat (art. 209, lit. b C.p.), iar nu infracțiunea de tâlhărie în formă gravată.

În practica noastră judiciară s-a statuat că există circumstanță gravantă indiferent de împrejurările care au făcut ca arma să se afle asupra făptuitorului în timpul comiterii infracțiunii, condiția fiind ca această armă să fie utilizată la realizarea elementului material al laturii obiective a infracțiunii.

A doua alternativă prevăzută de gravanta de la lit. b, art. 211 Cod penal, este săvârșirea infracțiunii de tâlhărie de către o persoană având asupra sa o substanță narcotică.

Prin "substanță narcotică" se înțelege orice fel de substanță care, prin acțiunea asupra centrilor nervosi, provoacă pierderea cunoștinței (adormirea artificială provocată victimei), diminuarea sensibilității simțurilor și a reflexelor (de ex: morfina, cloroformul, eterul, etc.). În această categorie intră și orice altă substanță care, prin acțiunea sa, anihilează rezistența persoanei (spre ex: gazele lacrimogene, paralizante).

Și în situația infracțiunii de tâlhărie în alternativa existenței unei "substanțe narcotice" asupra făptuitorului, se impune cerința esențială a utilizării acestei substanțe narcotice, folosire care poate fi efectivă sau numai sub forma amenințării. Simpla deținere a acestei substanțe narcotice, fără a fi folosită la săvârșirea tâlhăriei, nu atrage aplicarea gravantei, conducând la schimbarea încadrării juridice a faptei.

Gravitatea faptei - constă în principal, în aceea că făptuitorul săvârșește fapta, infracțiunea de tâlhărie, cu o mai mare îndrăzneală, siguranță, conștient fiind de faptul că are la dispoziție mijloace apte să anihileze o eventuală rezistență sau ripostă din partea victimei ori din partea altor persoane.

Deci, pentru aplicarea gravantei în condițiile art. 211, al. 2, lit. b Cod penal, o condiție esențială este aceea ca arma sau substanță narcotică să fi fost folosite de făptuitor. Amenințarea sau orice alte violențe, efectuate cu aceste mijloace de anihilare a rezistenței ori a ripostei din partea victimei, reprezintă latura obiectivă a infracțiunii de tâlhărie. De aceea, cu privire la noțiunea de "armă" sunt aplicabile dispozițiile art. 151, al. 2 Cod penal, deoarece acestea își condiționează incidenta de producerea efectivă a atacului.

În caz de participație penală, gravanta se răstrengă și asupra participanților (coautori, complici, instigatori) numai în măsura în care au avut cunoștință de faptul că infracțiunea se săvârșește în aceste condiții.

d) Tâlhăria săvârșită de o persoană mascată, deghizată sau travestită (art. 211, al. 2, lit. c Cod penal)

În situația în care tâlhăria este săvârșită de o persoană mascată, deghizată sau travestită, gravanta

|derivă din procedeul utilizat de către făptuitor pentru comiterea faptei, procedeu care împiedică posibilitatea recunoașterii, identificării lui, generând, în același timp, un efect intimidant asupra victimei.

Pentru a se obține o aplicare corectă a acestei forme de agravare, este necesară definirea noțiunilor de "deghizare", "mascare" și "travestire".

Prin "persoană-deghizată" se înțelege persoana îmbrăcată astfel încât să nu poată fi recunoscută, care se prezintă sub o altă formă decât cea reală.

Persoana "travestită" - semnifică, de asemenea, intenția făptuitorului de a nu putea fi identificat, realizându-se, în general, prin schimbarea sexului de către făptuitor.

În cazul "persoanei mascate" este necesar, pentru existența agravantei, ca făptuitorul să poarte o mască în scopul de a-i ascunde trăsăturile feței, făcând imposibilă recunoașterea, identificarea sa. Măștilor le sunt asimilate și așa-numitele cagule purtate de făptuitor în timpul săvârșirii infracțiunii de tâlhărie.

Comiterea infracțiunii de tâlhărie în aceste condiții care reprezintă forme agravate, înseamnă un pericol social sporit al faptei, deoarece mijloacele utilizate, respectiv mascarea, deghizarea sau travestirea, îi conferă făptuitorului o siguranță și o încredere în sine sporite pentru desfășurarea acțiunilor infracționale, prin imposibilitatea realizării unei eventuale recunoașteri, identificări din partea victimei, asigurându-se astfel sustragerea de la tragerea la răspunderă penală.

e) Tâlhăria săvârșită în timpul nopții (art. 211, al. 2, lit. d Cod penal)

Întemeietorul înlesnește realizarea oricărei infracțiuni și totodată, permite îndepărțarea neobservată, retragerea făptuitorului fără prea multe riscuri de a fi surprins (de victimă sau alte persoane) la locul faptei ori părăsindu-l.

Astfel, această gravantă constă tocmai în existența întunericului natural, care înlesnește înfăptuirea hotărârii infracționale și favorizează retragerea autorului faptei prevăzute în legea penală, în speță tâlhăria, de la locul comiterii faptei.

În timpul nopții oamenii sunt mai puțin protejați, apărăți, deoarece, tot ceea ce, în timpul zilei, constituie o stânenire, un obstacol pentru amatorii de furturi cu uz de violență, adică tâlhării, dispără odată cu lăsarea întunericului, care astfel îndeamnă la acțiuni temerare.

Este salutară incriminarea¹¹ de către legiuitor a tâlhăriei săvârșită în timpul nopții, pentru a o stopa, a o frâna, precum și sancționarea severă prin lege a acestei infracțiuni.

Pentru existența acestei forme calificate a tâlhăriei legea prevede o singură cerință esențială, alături de elementul material al laturii obiective care constă într-o acțiune de furt cu amenințare sau violență, și anume ca fapta prevăzută de alin. 1, art. 211 Cod penal să se constate că a fost săvârșită "în timpul nopții", adică pe întuneric.

Infracțiunea de tâlhărie este deci calificată, în condițiile art. 211, alin. 2, lit. d Cod penal, ori de câte ori se stabilește că fapta a fost comisă în timpul nopții.

Caracterul calificat (agravat) al acestei infracțiuni și, deci, răspunderea penală față de tâlhăria săvârșită în timpul zilei, derivă, prin voința legii, exclusiv din împrejurarea de fapt că infractorul a acționat noaptea, într-un interval de timp destinat odihnei, astfel că, instanțele nu pot modifica prevederile exprese ale legii, condiționând, aplicarea acestora și de dovedirea altor împrejurări¹².

Sensul termenului "în timpul nopții" se referă la intervalul de timp cuprins între momentul în care se lasă întunericul (amurgul) și momentul în care zilă (zorii de zi) face să înceteze condițiile și ambianța favorabile existente pe timp de noapte (reducerea vizibilității, retragerea oamenilor pentru odihnă, etc.)¹³.

Așadar, agravarea se justifică pe considerentul că tâlhăria comisă în acest interval de timp mărește sansale făptuitorului.

La determinarea "timpului nopții" în sensul art. 211, al. 2, lit. d Cod penal, nu trebuie avut în vedere, în mod exclusiv criteriul astronomic (apusul și răsăritul soarelui). Ori, nici apusul, nici răsăritul soarelui, nu transformă ziua în noapte și noaptea în zi, ci între apusul și răsăritul soarelui și noaptea reală există o perioadă de tranziție, în care cele două fenomene coexistă și se întrepătrund.

Referindu-se la "timpul nopții", textul menționat are în vedere noaptea reală, adică intervalul de timp de când întunericul s-a substituit luminii, până când lumina va lua locul întunericului¹⁴.

Stabilirea acestui moment trebuie lăsată la latitudinea instantei de judecată, care va ține seama de situația concretă, existentă în fiecare caz în parte, și anume de: data calendaristică, ora când a fost comisă fapta, poziția topografică a localității în care a fost săvârșită infracțiunea (munte, deal, câmpie), de condițiile atmosferice existente la aceea dată.

Toate aceste elemente sunt de natură să contribuie la stabilirea în mod just al împrejurării dacă fapta a fost ori nu săvârșită în timpul nopții¹⁵.

În literatura juridică penală s-a precizat că amurgul nu face parte din noapte întrucât întunericul nu s-a instalat, atenția oamenilor nu este influențată de noapte, pe când zorile pot fi incluse "în timpul nopții", deoarece întunericul mai persistă și, mai ales, pentru că trecerea de la starea de somn la cea de activitate cotidiană influențează capacitatea de atenție a oamenilor.

Practica juridică ține seama, deci, de situația concretă existentă în fiecare caz în parte, în momentul săvârșirii faptei. De exemplu, o infracțiune de tâlhărie săvârșită în luna decembrie, în jurul orei 19,00 este considerată o tâlhărie calificată (prin timpul săvârșirii), fiind săvârșită în timpul nopții, pe când tâlhăria comisă la aceeași oră, dar în luna iulie întrunește numai elemente constitutive ale tâlhăriei în forma simplă (art. 211, alin. 1 Cod penal).

Constatăm că există hotărâri judecătoarești care consideră că gravantă "în timpul nopții", prevăzută de art. 211, al. 2, lit. d CP, este posibilă numai atunci când se dovedește că timpul nopții l-a ajutat efectiv, l-a favorizat efectiv pe făptuitor la comiterea infracțiunii.

Criticând acest punct de vedere, Plenul Tribunalului Suprem, prin decizia de îndrumare nr. 3/28.03.1970¹⁶ a dat instanțelor îndrumarea de a califica infracțiunea săvârșită în timpul nopții (furt, tâlhărie), timp stabilit conform criteriului realității, fără să fie nevoie să se dovedească și alte împrejurări, cum ar fi aceea că întunericul a înlesnit comiterea infracțiunii. Potrivit acestei îndrumări, infracțiunea săvârșită în timpul nopții este considerată calificată chiar dacă a fost săvârșită într-un loc iluminat (ca ziua) ori în cursul serviciului de noapte¹⁷.

Totuși, împotriva deciziei nr. 3/1970, unele instanțe au decis că agravanta nu se aplică dacă făptuitorul avea acces, datorită calității personale la locul faptei ori nu a profitat de întunericul nopții¹⁸ ori dacă inculpatul, când a comis fapta, lucra în tura de noapte¹⁹, soluții care sunt profund discutabile.

Trebuie precizat că acesta agravantă nu operează atunci când infracțiunea este comisă împotriva unei rude apropiate, de un minor față de tutore, ori de cel care locuiește cu persoana vătămată sau este găzduită de aceasta; starea de fapt este aceeași atât noaptea, cât și ziua²⁰.

În doctrina penală au existat opinii contradictorii în jurul caracterului obiectiv și subiectiv al circumstanței agravante în discuție; argumentul adus în favoarea susținerii tezei potrivit căreia tâlhăria este mai periculoasă săvârșită noaptea, este aceea că noaptea exercită o influență favorabilă asupra infractorului și acțiunilor sale ilicite²¹. Împărtășim acest punct de vedere și considerăm că, sub aspect criminologic, caracterul obiectiv și subiectiv al circumstanței prevăzute în art. 211, al. 2, lit. d Cod penal, se impun atenției doctrinei și practicii judiciare penale ca entități de necontestat.

f) **Tâlhăria săvârșită într-un loc public sau într-un mijloc de transport (art. 211, alin. 2, lit. e, Cod penal)**

A. Intr-un loc public

În explicarea înțelesului expresiei "într-un loc public", ca primă alternativă a agravantei prevăzute de art. 211, al. 2, lit. e, Cod penal, s-au formulat în dreptul nostru penal două puncte de vedere, unul exprimat în literatura de specialitate consacrată explicațiilor și comentariilor asupra Codului penal, iar cel de al doilea, consacrat de practica judiciară cu privire la interpretarea și aplicarea dispoziției examineate.

În literatura noastră juridică, expresia "într-un loc public" este interpretată potrivit dispozițiilor art. 152 Cod penal. Potrivit art. 152 Cod penal, "fapta se consideră săvârșită "în public" atunci când a fost comisă: • a) într-un loc care prin natura sau destinația lui este totdeauna accesibil publicului, chiar dacă nu este prezentă nici o persoană; • b) în orice loc accesibil publicului, dacă sunt de față două sau mai multe persoane; • c) în loc neaccesibil publicului, cu intenția însă ca fapta să fie auzită sau văzută și dacă acest rezultat s-a produs față de două sau mai multe persoane; • d) într-o adunare sau reuniune de mai multe persoane, cu excepția reuniunilor care pot fi considerate că au un caracter de familie, datorită naturii relațiilor dintre persoanele participante; • e) prin orice mijloc cu privire la care făptuitorul și-a

dat seama că fapta ar putea ajunge la cunoștința publicului".

Pentru explicarea termenului de "tâlhărie săvârșită într-un loc public", ca formă agravantă, sunt de reținut în special literele a, b și c ale art. 152 Cod penal.

Agravanta săvârșirii infracțiunii de tâlhărie într-un loc public se justifică prin aceea că, de regulă, într-un loc public fiind de față mai multe persoane, făptuitorul își poate desfășura activitatea infracțională cu șanse sporite de finalizare, întrucât aglomerarea de persoane face ca atenția victimei să nu se poată concentra asupra bunurilor sale și a persoanelor din jur, iar, pe de altă parte, făptuitorul își poate pierde mai ușor urma în aglomerație.

Comiterea infracțiunii de tâlhărie într-un loc public aruncă totodată o lumină negativă asupra mentalității făptuitorului, care știe că înfrângere încrederea publicului sau chiar mizează pe ea, incluzând-o în planul infracțional ca pe o împrejurare care facilitează comiterea faptei²². Astfel, se consideră săvârșită în loc public tâlhăria comisă într-un loc care este fie permanent accesibil publicului (străzi, piețe, gări, parcuri, șosele etc.) fie într-un loc ocasional accesibil publicului, dar numai dacă au fost prezente două sau mai multe persoane (ex. săli de teatru, cinematograf, restaurante etc.)²³.

Dacă tâlhăria s-a săvârșit într-un loc ocasional accesibil publicului dar într-un moment în care nu erau prezente alte persoane (minimum două), cu excepția făptuitorului și a victimei, fapta nu constituie infracțiunea de tâlhărie calificată în condițiile art. 211, alin. 2, lit. e, CP.

Prin "loc public" în acceptiunea lit. e, al. 2, art. 211 Cod penal, se înțelege un sector determinat în spațiu în care publicul are acces permanent sau temporar; în situația accesului temporar, ocasional, în momentul comiterii faptei este necesar ca locul să fi fost accesibil publicului, conform normelor care reglementează funcționalitatea.²⁴

Prin "loc public" în sensul art. 209 Cod penal, lit. e (furtul calificat într-un loc public) se înțelege orice loc care, prin natura și destinația lui, este în permanență accesibil publicului și orice loc accesibil publicului ocasional sau temporar.

În literatura juridică există discuții controversate cu privire la explicarea și interpretarea noțiunii de "loc public", care trebuie făcută sau nu în sensul și prin prisma prevederilor art. 152 Cod penal. Printre adeptii opiniei de explicare a sensului "locului public" din perspectiva art. 152 Cod penal se remarcă V. Dongoroz și colaboratorii săi²⁵, Șt. Danes²⁶, C-tin Bulai, I. Gheorghiu - Brădet, G. Antoniu, O. Stoica, ș.a. iar printre cei care sunt împotriva, se ridică O. Loghin și A. Filipaș²⁷.

Prof. O. Loghin și prof. A. Filipaș susțin că dispozițiile art. 152 nu au aplicabilitate în această materie, deși în literatura de specialitate s-au exprimat și opinii contrare, mai sus menționate. Conform opiniei acestora, art. 152 Cod penal se referă la faptele care ajung la cunoștința publicului sau fiind numai susceptibile de acest efect (datorită locului săvârșirii faptei) pot produce importante prejudicii unei relații

sociale protejate de lege.

Căile publicității faptei au reprezentat obiectul preocupării legiuitorului la redactarea art. 152 Cod penal. Însă, în ceea ce privește art. 211, alin. 2, lit. e, Cod penal, pericolul crescut al tâlhăriei, derivă din faptul că ea se comite într-un spațiu unde protecția bunurilor mobile și a persoanelor se realizează mai greu, indiferent dacă în spațiul respectiv se mai află sau nu alte persoane.

Prin urmare, înțelesul noțiunii analizate ar trebui stabilit în funcție de criteriile specifice care au determinat această agravantă și care sunt altele decât cele care au inspirat redactarea art. 152 Cod penal.

Adeptii explicării noțiunii de "loc public" prin prisma art. 152²⁸ afirmă că expresiile "în public" și "în loc public" nu sunt identice și că însuși legea marchează această distincție în art. 152 C.p. Atunci când, pentru a explica semnificația expresiei "în public", pe lângă referirea la locul accesibil publicului, a trebuit să se raporteze și la prezența, virtuală sau reală a publicului.

De altfel, pericolul social sporit al tâlhăriei săvârșită "în loc public" decurge nu din publicitatea faptei, ci din imprejurarea ca în astfel de locuri atenția este distribuită și deci redusă, că făptuitorul profită de încrederea publică în corectitudinea celorlalți.

Rezultă deci că există agravantă prevăzută de art. 211, alin. 2, lit. e, Cod penal ori de câte ori tâlhăria a fost săvârșită într-un loc accesibil publicului și într-un moment în care publicul avea acces.

În practica judiciară, s-a statuat că există această circumstanță agravantă atunci când tâlhăria a fost săvârșită în stradă, într-un bufet, într-o stație de autobuz, pe şosea și, dimpotrivă, nu sunt îndeplinite condițiile sale de existență în situația tâlhăriei comise în curtea unui oficiu poștal, într-un magazin, vagon CFR aflat în triaj, dacă în momentul comiterii faptei accesul publicului era interzis²⁹.

B. Într-un mijloc de transport

Tâlhăria săvârșită în vreun mijloc de transport - prezintă un caracter mai grav datorită condițiilor în care, de regulă, se călătoresc - aglomerația existentă în cele mai multe stații, fluxul în permanentă schimbare a celor care călătoresc, starea de oboseală a unor călători, și.a. Prin "mijloc de transport" se înțelege orice mijloc de transport în comun, cât și orice mijloc de transport propriu, personal.

Prin urmare, infracțiunea de tâlhărie se poate săvârși atât în mijlocul de transport în comun, cât și în cel personal, spre deosebire de furtul calificat - prevăzut de art. 209, lit. d Cod penal, care incriminează doar furtul săvârșit într-un mijloc de transport în comun.

Noțiunea de mijloc de transport personal - desemnează orice vehicul destinat transportului proprietarului și familiei sale, inclusiv un taxi. Infracțiunea de furt cu folosire de violență săvârșită într-un astfel de mijloc de transport (autovehicul personal, taxi, etc.) și împotriva ocupanților săi atrage după sine calificarea faptei prevăzute de art. 211 al. 2, lit. e Cp.

Există această agravantă și atunci când tâlhăria a fost săvârșită într-un vehicul destinat transportului

mai multor persoane împreună (tren, tramvai, autobuz, avion, etc.). Interesează ca vehiculul să fi avut această destinație în momentul comiterii faptei, înțelegându-se prin aceasta inclusiv condiția ca la acel moment vehiculul să fi servit efectiv acestui scop.

Agravanta prevăzută de lit. e a acestui text legal se aplică chiar dacă în vehicul nu se află decât făptuitorul și victimă, și chiar dacă vehiculul staționa. Este suficient ca, în momentul săvârșirii faptei, vehiculul să slujească efectiv transportului în comun³⁰.

Agravanta nu operează dacă infracțiunea de tâlhărie este săvârșită într-un mijloc de transport în comun care, în momentul comiterii faptei nu era folosit în acest scop, aflându-se, spre exemplu, în garajul sau depoul regiei de transport pentru reparații sau întreținere.

Pericolul social sporit al acestei fapte prevăzute de legea penală - decurge din ușurința cu care tâlhăria poate fi săvârșită, ținând seama de specificul condițiilor din mijloacele de transport în comun.

g) **Tâlhăria săvârșită într-o locuință sau dependințele acesteia (art. 211, al. 2, lit. f Cod penal)**

Agravanta prevăzută de lit. f, al. 2, art. 211 Cod penal, și anume săvârșirea infracțiunii de tâlhărie într-o locuință sau dependințele acesteia, are un grad de pericol social sporit, deoarece făptuitorul comite un furt cu violență într-o locuință sau dependințele acesteia, înșeala vigilența proprietarului sau ocupantului³¹, și pătrunde în casa lui, iar atunci când este surprins, se folosește și de violență pentru a scăpa.

Prin "locuință" se înțelege orice loc destinat efectiv și actual uzului domestic al uneia sau mai multor persoane. Nu interesează dacă locul este închis sau parțial deschis, stabil sau mobil, dacă este destinat special acestui scop ori nu este destinat (staul, garaj, colibă), dacă reprezintă o locuință permanentă sau trecătoare (cameră de hotel, cabina unui vapor, etc.)³².

Eșențial pentru reținerea noțiunii de locuință este efectiva folosire a acestui spațiu delimitat pentru viață intimă a persoanei (repaus, alimentare, satisfacerea necesităților persoanei umane). Noțiunea de "dependință" - desemnează locurile care, direct sau indirect, sunt în relație de dependență față de locuință. Ele constituie o prelungire, un accesoriu al locuinței, deoarece întregesc folosirea acesteia. În această categorie intră bucătăria, cămara, pivnița, magazia, boxa de la subsol, etc.³³ Dacă infractorul pătrunde într-o locuință pentru a fura și nu folosește violență, nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii de tâlhărie, ci fapta va constitui infracțiunea de furt calificat, incriminată de art. 209, lit. i, Cod penal.

Desigur că atunci când făptuitorul folosește violență pentru realizarea furtului ori pentru a-și asigura scăparea, sunt întrunite cerințele alin. 1, art. 211 Cod penal cu aplicarea agravantei, dacă fapta se comite într-o locuință sau dependințele acesteia.

Într-o astfel de situație, va exista un concurs real de infracțiuni între tâlhăria calificată și infracțiunea de violare de domiciliu, prevăzută de art. 192, Cod penal.

g) **Tâlhăria săvârșită în timpul unei calamități**

Fapta prevăzută de legea penală ca tâlhărie

| săvârșită în timpul unei calamități (agravanta prevăzută de art. 211 lit. g Cod penal) prezintă un grad de pericol social sporit deoarece, în timpul unor asemenea împrejurări, grija este îndreptată cu predilecție spre salvarea vieții, iar măsurile de pază a bunurilor uneori lipsesc ori sunt mult mai reduse.

| Faptele de sustragere a unor bunuri, cu săvârșirea de amenințări sau violență, pentru înlesnirea comiterii faptei sau pentru păstrarea bunului furat ori înlăturarea turmelor infracțiunii, evidențiază o conștiință scăzută a infractorului, chiar lipsa oricărei responsabilități, ceea ce justifică sancționarea mai aspiră și tâlhăriei comisă în asemenea împrejurări deosebite.

| Prin "calamitate" se desemnează perioada de timp în care efectiv se desfășoară calamitatea; nu are relevanță momentul când autoritatea competentă a declarat oficial începerea calamității. Așadar, nu interesează dacă autoritățile au declarat sau nu starea de calamitate, fiind suficient ca tâlhăria să se fi comis în intervalul de timp cuprins între momentul când se produce evenimentul neașteptat și inevitabil, care creează starea de calamitate, și momentul când această stare începează³⁴. De regulă, o asemenea declarație a stării de calamitate se face la un moment mai mult sau mai puțin apropiat de data când s-a produs efectiv starea de calamitate.

| Dacă fapta s-a comis înainte de a interveni o asemenea declarație oficială, dar după declanșarea stării de calamitate și profitând de existența acesteia, agravanta va fi reținută.

| În timpul unei calamități, viața și patrimoniul membrilor societății sunt mult mai expuse, mult mai vulnerabile față de acțiunile potențialilor infractori, în cazul de față fiind vorba de infracțiunea de tâlhărie. Aceste condiții favorabile comiterii unor fapte antisociale, a unor infracțiuni, în special a tâlhăriei, rezidă în faptul că forța publică, autoritatea este perturbată, uneori fiind chiar anihilată, datorită catastrofei, iar oamenii nu mai sunt capabili să se auto-protejeze aşa cum ar face-o în condiții normale.

| Persoanele aflate în astfel de situații, victime ale unei calamități, sunt deposedate de bunurile lor de hoți care folosesc și acte de violență pentru atingerea scopului lor, care profită de nenorocirea altora, contând pe neatenția lor.

| În mod evident, săvârșirea infracțiunii de tâlhărie în timpul unei calamități prezintă un pericol social mult sporit, care decurge atât din gravitatea faptei, cât și din periculozitatea făptuitorului, care se dovedește a fi un element lipsit de scrupule, inuman, un real pericol pentru semenii săi. Timpul calamității durează din momentul producerii evenimentului, a catastrofei și până când această stare începează.

| Orice faptă, tâlhărie, comisă în acest timp va fi sancționată ca formă calificată, aplicându-se agravanta prevăzută de art. 211, lit. g Cod penal.

| h) Tâlhăria care a avut vreuna din urmările art. 182 Cod penal (art. 211, alin. 2, lit. h Cod penal)

| În situația prevăzută de lit. h, art. 211 Cod penal, agravarea tâlhăriei este justificată prin consecințele

| acțiunii adiacente, adică a actelor de violență exercitate asupra victimei. Dacă acestea au produs urmările prevăzute de art. 182 Cod penal nu cu intenție, ci cu praeterintenție, va opera agravanta la care ne referim³⁵.

| De pildă, dacă făptuitorul lovește victimă pentru a îndepărta opunerea acesteia, dar se produc consecințele prevăzute de art. 182 Cod penal (vătămarea corporală gravă) pe care nu le-a urmărit ori a acceptat, socotind fără temei că nu se vor produce (ușurință), fie că nu le-a prevăzut, deși trebuia și putea să le prevadă. În ambele ipoteze, urmările mai grave ale loviturii și sunt imputabile făptuitorului în cadrul agravantei menționate cu titlu de culpă³⁶.

| Potrivit art. 182 Cod penal, vătămarea corporală gravă este fapta persoanei prin care acțiunea sa a pricinuit integrității corporale sau sănătății unei persoane o vătămare gravă (alin. 1) ori anumite urmări irreparabile sau deosebit de periculoase.

| Este deci, vorba de manifestări antisociale, de acțiuni care prezintă un pericol social grav, realizate prin mijloace violente și care aduc atingere relațiilor sociale a căror ocrotire reclamă, în mod necesar, protecția persoanei.

| Pentru aplicarea agravantei prevăzute de lit. h, art. 211 Cod penal, trebuie ca tâlhăria să fi produs vreuna din urmările prevăzute de art. 182 Cod penal, ceea ce înseamnă: fie s-a pricinuit integrității corporale sau sănătății o vătămare care necesită pentru vindecare îngrijiri medicale mai mult de 60 de zile, fie a produs vreuna din următoarele consecințe: pierderea unui simț sau organ, încetarea funcționării acestora, o infirmitate permanentă fizică sau psihică, slăbirea, avortul ori punerea în primejdie a vieții persoanei.

| Infracțiunea de vătămare corporală gravă, prevăzută de art. 182 Cod penal, presupune anumite rezultate (care trebuie să fie generate de săvârșirea infracțiunii de tâlhărie, pentru a se aplica art. 211, al. 2, lit. h Cod penal), și anume:

| 1) O vătămare care necesită pentru vindecare îngrijiri medicale mai mult de 60 de zile;

| Caracterul grav al vătămării este determinat, în acest caz, de durata îndelungată de îngrijiri medicale necesare pentru vindecare. Această durată, care depășește două luni de zile, constituie și criteriu de delimitare a infracțiunii de alte fapte de vătămare corporală; această urmare include și boala incurabilă provocată prin fapta infractorului, chiar dacă s-au produs unele ameliorări³⁷.

| Spre exemplu, nu constituie infracțiunea de vătămare corporală (art. 181 Cod penal), ci aceea de vătămare corporală gravă dacă leziunile provocate victimei (fractura unui picior) a necesitat, pentru vindecare, 70 zile de îngrijiri medicale³⁸.

| 2) Pierderea unui simț sau organ ori încetarea funcționării acestuia;

| Este vorba de pierderea unuia din cele cinci simțuri ale omului ori de lipsirea persoanei (victimei) de o parte a corpului care îndeplinește o anumită funcție sau situația în care deși organul respectiv se păstrează, acesta nu-și mai poate îndeplini funcția³⁹.

Așadar, prin "pierderea unui simț" - se înțelege lipsirea sau privarea completă, totală și permanentă, a victimei de una din facultățile de percepere a fenomenelor, proceselor din lumea exterioară (văz, auz, miros, pipăit) prin organele sale de simț⁴⁰.

În practica judiciară s-a stabilit că există infracțiunea de vătămare corporală gravă și în cazul în care rezultatul acțiunii care constituie elementul material (în speță, tâlhăria), este slăbirea unui simț. De pildă, în urma traumatismului suferit de victimă, capacitatea funcțională a ochiului lezat a fot numai parțial restabilită, rămânând sechele cu caracter de permanență, care scad acuitatea vizuală; afectarea în acest mod reprezentă o infirmitate fizică permanentă, astfel încât sunt întruite elementele constitutive ale infracțiunii de vătămare corporală gravă⁴¹.

Prin "pierderea unui organ" se înțelege pierderea completă a unei părți a corpului care îndeplinește un atribut fiziologic (urechea, nasul, limba, plămânu, rinichiul, ochiul). Pierderea unui simț poate fi independentă de pierderea organului respectiv, adică se poate ca organul să nu fie pierdut, dar fiziologic să nu-și mai poată îndeplini funcțiunea.

Trebuie reținut și faptul că simpla debilitate, știrbire, sau pierderea parțială a organului nu constituie aceasta circumstanță agravantă; dacă vătămarea are un caracter permanent, ireversibil, poate constitui infirmitate permanentă.

Prin încetarea funcționării acestui organ sau simț se înțelege faptul că, prin fapta infractorului (tâlhăria, respectiv violențele exercitat), un anume simț sau organ a fost adus în stadiul în care nu-și mai poate îndeplini funcționarea lui anatomo-fiziologică. Este o situație în care organul traumatizat nu este pierdut, el există, însă și încetă complet funcționarea lui (ex: paralizia, pierderea capacitatei de procreare, etc.).

De aceea, simplele tulburări funcționale postraumatice nu pot fi considerate o încetare a funcționării organului.

3) Producerea unei infirmități fizice sau psihice, permanente - ceea ce înseamnă că este nesusceptibilă de vindecare sau adaptare.

• Infirmitatea permanentă fizică sau psihică înseamnă orice stare anormală a integrității corporale sau a sănătății victimei, care aduce corpul victimei într-o inferioritate fizică sau psihică permanentă⁴², ireversibilă, ca urmare a traumatismului suferit de victimă (de ex. scădere vederii, greutatea de vorbire, capacitatea de utilizare a mâinii, etc).

Cerința esențială a legii este ca infirmitatea fizică sau psihică să aibă un caracter permanent, adică ireversibil.

Prin urmare, noțiunea de infirmitate corespunde unei modificări cu caracter permanent care prejudiciază morfologic sau funcțional organismul. Caracterul de permanență se va stabili după vindecarea clinică și după epuizarea mijloacelor terapeutice de recuperare.

4) Sluțirea presupune provocarea unui grav prejudiciu estetic, schimbarea înfățișării normale a persoanei într-o înfățișare neplăcută, respingătoare.

5) Nu interesează dacă acest aspect neplăcut, dacă această sluțire este sau nu vizibilă, dar

interesează să aibă un caracter permanent și ireversibil, respectiv aspectul fizic nu se mai poate restabili printr-un proces natural de vindecare.

6) În practica juridiciară s-a statuat că există sluțire și dacă inculpatul i-a mușcat victimei nasul sau i-a tăiat nasul ori pavilionul urechii, lăsându-i urme ireversibile, echivalente cu desfigurarea persoanei⁴³.

Așadar, sluțirea poate fi rezultatul unei desfigurări (schimbarea aspectului feței), deformări (schimbarea formei corpului persoanei) sau a unei mutilări (desprinderea unei părți din corp)⁴⁴.

7) Avortul, adică întreruperea cursului sarcinii și expulzarea produsului de concepție. Desigur, există cerința esențială ca făptuitorul să fi știut sau să fi putut prevedea că victimă este însărcinată. În caz contrar, există eroare de fapt cu privire la o circumstanță agravantă⁴⁵.

Prin urmare, pentru existența acestei agravante, trebuie întruite cumulativ următoarele condiții: • a) în momentul săvârșirii faptei victimă să fi fost însărcinată; • b) avortul să fi fost urmarea directă sau indirectă a loviturii, violenței sau vătămării pricinuite de făptuitor ori a intervenției chirurgicale necesare ca urmare a declanșării hemoragiei; • c) făptuitorul să fi știut sau să-și fi putut da seama că victimă este o femeie însărcinată (din gradul de evoluție al sarcinii, dacă era sau nu vizibilă), dar să nu fi urmărit producerea avortului.

8) Punerea în primejdie a vieții persoanei, prin aceasta înțelegându-se situația în care făptuitorul a creat prin activitatea sa (tâlhăria, în speță) posibilitatea reală și concretă ca victimă să înceteze din viață. Este o ipoteză în care făptuitorul nu urmărește moartea victimei și nici nu acceptă acest rezultat⁴⁶, altfel fapta ar constitui tentativă la infracțiunea de omor⁴⁷.

Așadar, prin vătămărea care a avut drept consecință "punerea în primejdie a vieții persoanei" se înțelege acea vătămare pricinuită victimei care, prin tulburările sau alterările profunde ale vreunei din funcțiile organelor vitale, creează sau determină, ca rezultat specific al infracțiunii, posibilitatea concretă a compromiterii vieții și a survenirii iminentă a decesului victimei⁴⁸.

Dacă posibilitatea este confirmată de decesul ulterior al victimei, atunci nu ne mai aflăm în fața unei tâlhării agravate (art. 211, al. 2, lit. h Cod penal), ci va exista infracțiunea de tâlhărie care a avut ca urmare moartea victimei, sancționată și de art. 211, alin. 3 Cp.

Dacă au existat mai multe părți vătămate și numai una dintre victime a suferit urmările prevăzute de art. 182 Cod penal, va subzista încadrarea faptei ca infracțiune de tâlhărie în forma agravată. Aceeași încadrare juridică va funcționa și dacă urmările prevăzute de art. 182 (vătămarea corporală gravă) s-au produs altei persoane decât victimă furtului, persoana care urmărește făptuitor, a fost lovită de acesta⁴⁹.

Cerința esențială prevăzută de art. 211, al. 2, lit. h, Cod penal, pentru formele agravate ale infracțiunii de tâlhărie, este că, sub aspect subiectiv, toate urmările caracteristice agravantelor menționate se săvârșesc sub forma praeterintenției.

Dacă făptuitorul a avut intenția, a prevăzut și a urmărit să cauzeze vătămări corporale sau moartea

victimei, atunci va exista concurs de infracțiuni între infracțiunea de tâlhărie și infracțiunea de omor deosebit de grav (art. 211, al. 3 Cp)⁵⁰.

1) Tâlhăria care a produs consecințe deosebit de grave sau a avut ca urma moartea victimei (art. 211, alin. 3 Cod penal)

Potrivit art. 146 Cod penal, așa cum a fost modificat prin Legea 140/1996, prin "consecințe deosebit de grave" se înțelege o pagubă materială, mai mare de 50 milioane lei, sau o perturbare deosebit de gravă, cauzată unei autorități publice sau oricăreia dintre unitățile la care se referă art. 145 Cod penal⁴.

Conform art. 145 Cod penal - unitățile - la care se referă art. 146 Cod penal, sunt instituțiile publice, instituțiile sau alte persoane juridice de interes public, de administrare, folosire sau exploatare a bunurilor proprietate publică, precum și serviciilor de interes public.

Așadar, agravanta prevăzută de art. 211, ultimul alin. C.p., vizează consecințele pe care le produce acțiunea adiacentă, precum și atunci când acțiunea a avut ca urmare moartea victimei (ca cea de-a doua alternativă a agravantei prevăzute de art. 211, alin. 3, C.p.).

În texul inițial, nu era incriminată infracțiunea de tâlhărie care a produs consecințe deosebit de grave. Prin adoptarea și intrarea în vigoare a Legii nr. 140/1996 a fost introdusă și această circumstanță agravantă.

Pentru a reține tâlhăria în modalitatea de agravare generată de moartea victimei, este necesar ca urmarea - moartea victimei - să fie praeterintenționată, adică să se fi produs prin depășirea intenției făptuitorului, dar imputabilă acestuia ca rezultat al culpei sale.

De pildă, fapta va fi încadrată în dispozițiile art. 211, alin. ultim, teza II Cod penal, în ipoteza în care făptuitorul pentru a lua sau menține bunul folosește violență asupra victimei, iar aceasta, în urma actului de lovire, se dezechilibrează și în cădere se loviște cu capul de bordură și decedează.

Există o cerință esențială și anume ca între fapta (infracțiunea de tâlhărie) și rezultat (moartea victimei) produs ca urmare a violențelor folosite să existe un raport de cauzalitate.

În cazul în care actele de violență au fost săvârșite cu intenția (directă sau indirectă) de a ucide victimă pentru a sustrage un bun, iar scopul a fost realizat, în sarcina făptuitorului se va reține un concurs de infracțiuni între omorul deosebit de grav consumat, prevăzut de art. 176, lit. d Cod penal, și tâlhărie.

Infracțiunea de tâlhărie într-o asemenea situație nu se încadrează însă în art. 211, alin. 3 Cod penal, ci în art. 211, alin. 2, lit. h Cod penal, deoarece, din moment ce s-a reținut că victimă a fost ucisă cu intenție, și pentru acest motiv s-a făcut aplicarea art. 176, lit. d Cod penal, nu se poate reține că moartea victimei s-a produs și din culpă, pentru a se aplica dispoziția art. 211, alin. 3, teza II C.p.⁵¹

O problemă controversată în literatura juridică, cît și în practica judiciară a fost aceea a încadrării juridice a faptei în situația în care autorul infracțiunii de tâlhărie care a avut ca urmare moartea victimei, fiind surprins de către aceasta în momentul în care sustrăgea bunul,

a lovit-o în scopul efectuării acțiunii de luare a bunului respectiv sau pentru a-și asigura scăparea, iar în urma acțiunilor de lovire, victimă a decedat, iar făptuitorul, de teamă de a nu fi prins la locul faptei de alte persoane care se alarmaseră, a renunțat la luarea obiectului. Deci, fapta intenționată (furtul) a rămas în forma tentativei, însă s-a produs urmarea mai gravă - moartea victimei.

Într-o opinie s-a subliniat că, din moment ce furtul a rămas în fază tentativei, prin acțiunea adiacentă - violență - s-a produs moartea victimei, fapta constituie tentativa de tâlhărie care a avut ca urmare moartea victimei⁵².

După o altă opinie, tentativa la infracțiunea de tâlhărie care a avut ca urmare moartea victimei, fiind o infracțiune praeterintenționată, unică prin voînta legiuitorului, nu poate fi descompusă în părțile sale componente, întrucât elementul de agravare a infracțiunii îl constituie tocmai rezultatul mai grav produs fără intenție, iar nu cel mai puțin grav urmărit de făptuitor⁵³.

Această din urmă opinie a fost îmbrățișată și de instanța supremă, motivând că atâtă vreme cât s-a produs urmarea mai gravă - moartea victimei - nu mai are relevanță, sub aspectul încadrării juridice a faptei, dacă furtul nu s-a consumat, această împrejurare va produce consecințe numai pe planul individualizării pedepsei⁵⁴.

După părerea noastră, controversele sau soluțiile diferite în materie n-ar putea fi înălțurate decât prin intervenția legiuitorului care, prin modificările aduse legii penale, va trebui să-și exprime voînta și în raport cu tentativa la infracțiunile complexe praeterintenționate care au avut ca urmare moartea victimei⁵⁵.

III. PEDEPSIREA TÂLHĂRIEI ÎN FORMĂ AGRAVATA

Potrivit dispozițiilor art. 211, alin. 2 și 3 Cod penal, tâlhăria este săvârșită în formă agravantă - datorită numărului de participanți (două sau mai multe persoane), modului în care a fost săvârșită (de o persoană având asupra sa o armă sau o substanță narcotică), datorită timpului în care a fost comisă (timpul nopții sau în timpul unei calamități) ori datorită locului în care s-a desfășurat (loc public, mijloc de transport, locuință sau dependințele acesteia), precum și datorită urmărilor produse ca urmare a actelor de violență (cele prevăzute de art. 182 Cod penal - vătămare corporală gravă, consecințe deosebit de grave sau moartea victimei).

Prin Legea nr. 140/1996 privind modificarea și completarea Codului penal, s-au adus modificări și sancțiunilor prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii de tâlhărie.

Astfel, pentru varianta simplă, prevăzută de art. 211, alin. 1 Cod penal, pedeapsa prevăzută de lege este închisoarea de la 3 la 18 ani.

Pentru tâlhăria săvârșită în formele agravate prevăzute de art. 211, alin. 2, lit. a-h, legea prevede o pedeapsă cu închisoarea de la 5 la 20 de ani, în timp ce tâlhăria care a produs consecințe deosebit de grave

ori a avut ca urmare moartea victimei, sanctiunea prevăzută este pedeapsa închisorii de la 15 la 25 de ani și interzicerea unor drepturi.

Majoritatea pedepselor aplicate se justifică prin gravitatea infracțiunii și pericol social sporit al acesteia, precum și periculozitatea de care dă dovadă autorul infracțiunii de tâlhărie în forma calificată în condițiile analizate mai sus.

Lucrurile, obiectele care au dus la săvârșirea tâlhăriei, ca, de exemplu, instrumentele de spart, chei mincinoase, narcotice, arme aflate asupra făptuitorului și a sunt supuse măsurii de siguranță a confiscării speciale.

IV. DELIMITAREA INFRACTIUNII DE TÂLHĂRIE DE ALTE INFRACTIUNI

a) Delimitarea tâlhăriei agravate de infracțiunea de omor. Pentru existența tâlhăriei agravate este necesar ca urmările prevăzute de art. 211, alin. 2 și 3 Cod penal, să fie praeterintenționate, ceea ce înseamnă ca ele să fi depășit intenția făptuitorului, dar imputabile acestuia, ca fiind rezultatul culpei sale.

Urmările sunt praeterintenționate atunci când, de exemplu, făptuitorul, pentru a săvârși furtul, lovește victimă ca în acest mod să preîntâmpine opunerea acestuia, dar nu cu intenția ca fapta să să aibă vreuna din urmările la care se referează art. 211, alin. 2 lit. h sau alin. 3 Cod penal, însă o astfel de urmare, pe care trebuia și putea să o prevadă, s-a produs totuși.

În cazul în care actele de violență au fost săvârșite cu intenția de a ucide victimă, practica judiciară a decis că fapta constituie infracțiunea de omor deosebit de grav prevăzut de art. 176, lit. d Cod penal, adică omorul săvârșit pentru a săvârși sau ascunde săvârșirea unei tâlhării.

Așadar, nu s-ar putea susține că întrucât infracțiunile de tâlhărie (și piraterie) cuprind printre circumstanțele de agravare și modalitatea când datorită violențelor aplicate are loc moartea victimei, ar apărea numai dispozițiile care incriminează tâlhăria, deoarece urmările menționate constituie un rezultat imputabil autorului din culpă (praeterintenționată).

În ipoteza prevăzută de art. 176, lit. d Cod penal, autorul acționează de la început cu intenția de a suprima viața victimei pentru a putea săvârși mai ușor tâlhăria⁵⁵. Prin urmare, distincția trebuie realizată prin analizarea cu atenție a laturii subiective a infracțiunii.

Latura subiectivă a infracțiunii de tâlhărie în varianta tip constă în intenția directă în ce privește acțiunea principală, cât și adiacentă, deoarece făptuitorul prevede și urmărește să comită furtul prin violență sau amenințare.

Din punct de vedere subiectiv la variantele agravate ale tâlhăriei, cu referire la situația producerii vătămării corporale grave sau a morții victimei, implică vinovăția sub forma praeterintenției.

Așadar, urmarea care agravează tâlhăria potrivit art. 211, alin. 2 și 3 Cod penal, este o urmare praeterintenționată, făptuitorul nu a urmărit moartea victimei, dar întrucât o astfel de urmare însoțește, în

mod firesc folosirea violenței, a amenințării, sau el a prevăzut-o sperând însă că nu se va produce, nu a prevăzut-o, deși trebuia și putea să o prevadă.

Atunci când făptuitorul a acționat cu intenție în ceea ce privește producerea urmării, în speță, moartea victimei, adică prevăzând-o, a urmărit sau a acceptat survenirea ei, răspunderea sa penală se stabilește nu pentru modalitatea agravantă a infracțiunii de tâlhărie, ci va exista un concurs de infracțiuni alcătuit din infracțiunea de tâlhărie și un omor deosebit de grav, fapta prevăzută și pedepsită de art. 176, lit. d Cod penal⁵⁷.

În ce privește omorul deosebit de grav, agravanta prevăzută de art. 176, lit. d Cod penal, operează numai dacă omorul s-a comis pentru a săvârși o tâlhărie (sau piraterie), adică pentru a comite o sustragere cu violență din detenția sau posesia altuia a unui bun mobil. Nu are nici o relevanță dacă tâlhăria a fost dusă până la capăt sau nu, fiind suficient ca uciderea victimei de către făptuitor să fi avut drept scop săvârșirea sau ascunderea unei tâlhării.

Dacă autorul a comis omorul în alt scop, iar actele de executare a tâlhăriei au avut la bază o rezoluție infracțională luată în mod independent, cele două fapte se vor sancționa separat.

b) Delimitarea tâlhăriei de infracțiunea de sănaj

Infracțiunea de sănaj, prevăzută de art. 194 Cod penal, constă în constrângerea unei persoane prin violență sau amenințare să dea, să facă, să nu facă sau să suferă ceva, dacă fapta este comisă spre a dobândi în mod injust un folos, pentru sine sau pentru altul.

Așadar, elementul material al laturii obiective presupune o acțiune de constrângere, în sensul că se impune unei persoane să dea, să facă, să nu facă sau să suferă ceva împotriva voinței sale.

Constrângerea se poate realiza prin violență sau amenințare. Violența poate consta în orice formă de silnicie fizică folosită împotriva unei persoane, de la simple acte de lovire, imobilizare, legare, până la promovarea de vătămări corporale⁵⁸.

Sănajul este o infracțiune îndreptată, în principal, nu împotriva patrimoniului sau a altor interese ale persoanei, ci împotriva libertății sale psihice.

Totuși, făptuitorul poate pretinde, concomitent cu exercitarea constrângerii, chiar prin violență, că victimă să-i dea un bun mobil, în această situație, făptuitorul va răspunde pentru infracțiunea de tâlhărie.

În cazul infracțiunii de sănaj, pericolul se situează în viitor, iar rezultatul violenței sau al amenințării este distanțat în timp de actul de constrângere, în timp ce la tâlhărie aceasta e imediat.

În practica judiciară nu a existat totdeauna o concepție clară asupra delimitării infracțiunii de tâlhărie de infracțiunea de sănaj⁵⁹.

Criteriul determinant de delimitare este succesiunea în timp a violenței în raport cu actul de sustragere. În timp ce tâlhăria presupune întrebunțarea de violență sau amenințări, spre a crea un pericol iminent pentru viață, integritate corporală, sănătatea sau libertatea fizică a persoanei, în cazul infracțiunii

de șantaj nu este vorba de un pericol iminent pentru drepturile persoanei constrânsă prin violență sau amenințare, ci de un pericol care urmează să se producă în viitor. Tocmai această distanțare în timp între momentul amenințării și momentul când urmează să se traducă în fapt servește ca element pentru a deosebi șantajul de tâlhărie⁶⁰.

În delimitarea celor două infracțiuni trebuie avută în vedere și natura diferită a acestora. Prin specificul său, infracțiunea de șantaj este o infracțiune contra libertății de autodeterminare a persoanei, în timp ce infracțiunea de tâlhărie este o infracțiune contra patrimoniului.

Totodată, constatarea că inculpatul nu a scos personal bunurile din buzunarul persoanei vătămate, ci a determinat-o pe aceasta să île dea ea însăși, amenințând-o cu moartea, este irelevantă sub aspectul încadrării juridice a faptei sus-menționate, care, în ambele situații, constituie infracțiunea de tâlhărie, iar nu aceea de șantaj⁶¹.

V. PARTICIPAȚIA PENALĂ

Infracțiunea de tâlhărie prevăzută de art. 211 Cod penal, este susceptibilă de a fi săvârșită în orice formă a participației penale - coautorat, complicitate și instigare, atât la varianta tip, cât și la formele calificate.

Având în vedere dispozițiile art. 211 Cod penal, conform căror săvârșirea tâlhăriei de două sau mai multe persoane împreună constituie un element circumstanțial al primei variante al tâlhăriei, art. 211, alin. 2, lit. a, Cod penal, participația penală la varianta tip este posibilă în alte forme decât cea concomitentă cu autorului la locul săvârșirii faptei.

Prin urmare, participația penală la tâlhăria în formă simplă, prezentată de art. 211, al. 1 Cod penal, este posibilă numai în forma instigării și a complicității materiale sau morale anterioare.

De exemplu, se va reține complicitate la tâlhărie, prevăzută în art. 211, al. 1, Cod penal, în situația în care complicele furnizează anumite date cu privire la timpul și locul săvârșirii tâlhăriei ori îi promite autorului că va tăinui bunurile provenite din comiterea faptei atâtă vreme cât complicele nu mai desfășoară activitate de ajutor concomitentă cu executarea faptei.

Va exista coautorat la infracțiunea de tâlhărie, dacă unii participanți (autori sau complici) au săvârșit numai faptele de furt sau numai cele de violență, dacă fiecare dintre ei au cunoscut că sustragerea se comite cu violență.

Astfel, dacă unul dintre inculpați a amenințat victimă, iar celălalt a deposedat-o de bunul său, ambii inculpați sunt coautori ai infracțiunii de tâlhărie săvârșite; într-adevăr, deși fiecare inculpat a desfășurat acte materiale distincte de ale celuilalt, amândoi au cooperat în mod nemijlocit la comiterea infracțiunii prevăzută de art. 211 Cod penal, prin acțiuni care se completează reciproc⁶².

Ulterior, prin Legea nr. 140/1996 - săvârșirea faptei, prevăzută de art. 211, al. 1 Cod penal, de două sau mai multe persoane a fost incriminată distinct, fiind

prevăzută în art. 211, al. 2 lit. a Cod penal, ca formă calificată a tâlhăriei.

De asemenea, trebuie precizat, de pildă, și că în cazul condamnării unei persoane pentru instigare la tâlhărie și, în același timp, pentru complicitate la această infracțiune cu aplicarea art. 33, lit. a și art. 34, lit. a Cod penal, soluția este nelegală, deoarece, în raport cu aceleași urmări dăunătoare ale unei infracțiuni, nu se pot aplica făptuitorului două sancțiuni, dacă se constată coexistența ambelor forme de participație, forma mai ușoară se absoarbe în forma mai gravă⁶³.

Actele de violență comise în săvârșirea tâlhăriei constituie circumstanțe reale și nu personale. Ca atare, este indiferent care din participanți a uzat de violență, actele de violență comise fiind comune tuturor celor care au participat la comiterea infracțiunii⁶⁴.

BIBLIOGRAFIE

1. Revista Dreptul nr. 3/1995 - "TÂLHARIE. COAUTORAT...", s.s.j., Sect.pen., Decizia nr. 719/5 mi 1994, Tribunalul Județean Timiș, Decizia penală nr. 242/1980, Repertoriu de practica judiciară penală, 1981-1985.
2. Tribunalul Suprem, Secț. pen., dec. 4993/1970, RRD nr. 4/1971.
3. Tribunalul Suprem, Secț. pen., dec. nr. 1352/1970, în V. Papadopol, M. Popovici, pag. 182
4. Culegere de decizii penale pe 1970, Tribunalul Suprem, Secț. pen. dec. nr. 102/2970, pag. 307
5. Tribunalul Suprem, Secț. pen., Decizia nr. 571/1962, Justiția Nouă nr. 10/1962, pag. 164.
6. prin care se abrogă dispozițiile Decretului nr. 61/1959
7. publicată în Monitorul Oficial nr. 74/11.04.1996, Partea I.
8. art. 3 din Legea nr. 17/1996 privind regimul armelor de foc și munițiilor
9. art. 3 din Legea 17/1996.
10. RRD nr. 5/1985, Tribunalul Suprem, Secțiunea Militară, Decizia nr. 75/1983, pag. 76; Trib. Mun. București, Secț. pen., Dec. nr. 742/1985, în Cod penal Adnotat, C-tin Sima, București, 1996, pag. 263.
11. art. 211, al. 2 a fost introdus prin Legea 140/1996.
12. RRD nr. 5/1970, Tribunalul Suprem, Decizia de îndrumare nr. 3/1970, în Cod penal adnotat, C-tin Sima, pag. 376, ed. 1996.
13. I. Vasiu, Curs de drept penal. Partea specială, 1995, vol.I, pag. 186. G. Antoniu, C. Bulai, Practică judiciară penală, vol. III, ed. 1992, pag. 112.
14. G. Antoniu, C. Bulai, Practică judiciară, vol. III, op. cit. pag. 117, după G. Nistoreanu, s.a. Dreptul penal. Partea specială, Ed. Continent XXI, București, 1996, pag. 199.
15. a se vedea V. Dongoroz, în Explicații teoretice..., vol. III, op. cit. pag. 478, C. Bulai, Dreptul penal. Partea specială, vol. I, pag. 213; G. Antoniu, Furtul săvârșit în timpul nopții, RRD 6/1979, pag. 107-108; D. Lucinescu, op. cit. pag. 272.

LUMINĂ ȘI SPERANȚĂ

16. Culegere de decizii a Trib. Suprem nr. 6/1970, pag. 47.
17. Tribunalul Jud. Suceava, Secț.pen.dec. 150/1969, RPD nr. 12/1979, pag. 180.
18. V. Dongoroz, în *Explicații teoretice*, vol. III, op. cit. pag. 478.
19. Trib. Suprem, Secț. Pen. Decizia 949/1969, RPD 7/2969, pag. 152.
20. V. Dongoroz, *Explicații teoretice*, vol. III, op. cit. pag. 478.
21. I. Gheorghiu Bradet - *Drept penal român. Partea specială*, ed. 1994, vol. I, pag. 166.
22. G. Antoniu, C. Bulai - *Practică judiciară penală* - 1990, pag. 276-280.
23. Cod penal al RSR Comentat și adnotat, Partea generală, București, 1992, pag. 711.
24. A Filipaș, *Locul public în accepțiunea art. 209 Cp, AUB 1976*, pag. 97; Trib. Suprem, secț. pen. dec. 255/1971, în CD 1971, pag. 333.
25. V. Dongoroz, S. Kahane, *Explicații teoretice*, vol. III, pag. 477.
26. Ștefan Daneș - *Codul penal comentat și adnotat, partea generală*, București, 1972, pag. 711.
27. O. Loghin, A. Filipaș, *Dreptul penal. Partea specială*, ed. 1992.
28. C. Bulai - *Drept penal. Partea specială*, ed. 1975.
29. Tribunalul Județean Timiș, dec.pen. 1295/1983, în RRD nr. 7/1983, pag. 63; Tribun. Jud. Botoșani, dec. pen. 329/1980, în RRD nr. 4/1981, pag. 116.
30. Tribunalul mun. București, secț. II-a pen. în Repertoriu de practică judiciară în materie penală, 1981-1985, op. cit. pag. 123.
31. a se vedea art. 220 Cod penal, tulburarea de posesie, art. 192, violarea de domiciliu.
32. G. Antoniu - op. cit. vol. III pag. 86.
33. G. Antoniu - op. cit. vol. I pag 177.
34. V. Donoroz, S. Kahane - *Explicații teoretice*, vol. III, op. cit. pag. 478; O. Loghin, T. Toader, *Drept penal. Partea specială*, ed. 1994, pag. 233.
35. T. Vasiliu și colab. - Op. cit. pag. 297.
36. Practică judiciară penală, vol. III, pag. 125.
37. V. Dongoroz, op. cit. vol. III, pag. 235.
38. G. Antoniu, C. Bulai, *Practică judiciară penală*, vol. III, pag. 61; Trib. Suprem, Secț.pen.Dec. 216/1981
39. Gh. Nistoreanu, V. Dobrinoiu, s.a. *Drept penal. Partea specială*, Ed. Continent XXI, București, 1996, pag. 122.
40. O. Stoica, *Drept penal. Partea specială*, pag. 95 cu trimitere la M. Kerenbach, op. cit. pag. 577.
41. Trib. Suprem, Secț. penală. decizia 3187/1967, în RRD nr. 6/1968, pag. 177.
42. Trib. Suprem, Secț. penală. decizia nr. 964/1971, RRD nr. 10/1988; Trib. Jud. Suceava, Dec. pen., 19/1987, în RRD 7/1988; Tribun. Jud. Timiș, Dec. pen. nr. 689/1979, în RRD nr. 4/1980, pag. 66.
43. G. Antoniu, C. Bulai, *Practică judiciară penală*, vol. III, pag. 65. Trib. Sup. Secț.pen. Dec. 2331/1971.
44. G. Bradet, *Drept penal. Partea specială*, vol. I, pag. 1944, pag. 98.
45. art. 51. alin. 2 Cod penal.
46. Plenul Trib. Suprem. Dec. de îndrumare nr. 6/1974, RD nr. 3/1975, pag. 32.
47. Tribunalul Suprem, secț. pen. Dec. 632/1981, în Repertoriu de practică judiciară penală pe anii 1981-1985, pag. 204.
48. Dec. de îndrumare 6/1974 a Plenului Trib. Suprem, cu privire la încadrarea juridică a faptelor de vătămare corporală gravă, Bul. Oficial 320/1974.
49. V. Teodorescu, *Unele considerații despre aplicarea judiciară a noțiunilor de "consecințe grave sau deosebit de grave"*, prev. de art. 146 Cod penal, rev. Dreptul nr. 4/1993, pag. 45-48.
50. O. Loghin, A. Filiaș-Drept penal. Partea specială. București, 1992, pag. 114.
51. Tribunalul Suprem, Sect. militară, Dec. 17/1979 în RRD nr/1980, pag. 70.
52. V. Pătulea, "Delimitarea tentativei de infracțiunea consumată în cazul tâlhariei care a avut ca urmare moartea victimei", RRD nr. 11/1988, pag. 49-58; G. Antoniu, *Unele reflectări cu privire la tentativa în cazul infracțiunilor complexe*., RRD nr10/1983, pag. 38-48.
53. V. Dongoroz, *Explicații teoretice*, vol. II, pag. 493, D. Luciescu, *Cod penal comentat și adnotat, partea specială*, op. cit. pag. 269, H. Diaconescu, "Delimitarea între tentativa de furt și infracțiunea consumată în cazul tâlhariei care a avut ca urmare praeintenționată moartea victimei", RRD nr. 12/1988, pag. 45.
54. Tribun. Suprem, secț. pen. Dec. 741/18.04.1980, CD 1980, pag. 220-221.
55. I. Pascu, S. Ivan, op. cit. pag. 49, după G. Antoniu, C. Bulai, *Practică judiciară penală*, vol. I, op. cit. pag. 71-72.
56. Cod penal comentat și adnotat, partea specială, vol. I, Edit. Șt. și Enciclopedică, București 1975, pag. 9557 Tribunalul Suprem în completul prevăzut de art. 39 alin. 2-3 din legea pentru organizarea judecătoarească, Dec. nr. 321/1979, RRD nr. 3/1980, pag. 72; Dec. nr. 46/1979, RRD nr. 2/1980, pag. 64
58. G. Antoniu, op. cit. pag. 191, vol.I.
59. Tribun. Suprem, Secț. pen. Dec. 2174/1969, RRD nr. 9/1990, pag. 16.
60. L. Biro, *Criterii distinctive între infracțiunile de sănătate și tâlhărie*, RRD nr. 4/1971, pag. 83; V. Ciucar, D. Giuncan, note, *Sentința pen.* 629/1985, a Jud. Suceava, RRD nr. 6/1986, pag. 62-66.
61. Tribunalul Suprem, Secț. pen. Dec. nr. 4948/1971, RRD nr. 2/1972, pag. 178.
62. Tribunalul Suprem, Secțiunea penală, Dec. 4605/1971, RRD nr. 7/1972, pag. 161-162.
63. Tribunalul Suprem, secț.pen., Dec. 1492/1970, RRD nr. 11/1970, pag. 171.
64. Tribunalul Suprem., Col. pen., Dec. nr. 1103/1955, LP nr.7/1955, pag. 777.

Doctorand OCTAVIAN POP

INDIVIDUALIZAREA RĂSPUNDERII PENALE ȘI A SANCTIUNILOR

Rolul și locul individualizării sancțiunilor în cadrul politicii penale

Apărarea societății împotriva faptelor antisociale, implică un larg sistem de măsuri constând în diversificarea metodelor de prevenire a infracțiunilor și combaterea eficientă a criminalității. Prin cele două acțiuni se urmărește formarea unei atitudini corecte a persoanei vinovate în vederea reintegrării sale în viața socială.¹

Pentru ca pedeapsa să-și poată îndeplini funcțiile care îi sunt atribuite în vederea realizării scopului său, al legii și al politicii penale, ea trebuie să corespundă gravitatii infracțiunii și nevoilor de îndreptare ale infractorului². Pedeapsa prevăzută de lege trebuie să corespundă gradului de pericol social generic al infracțiunii, după cum pedeapsa concretă trebuie să corespundă pericolului social concret al infracțiunii și periculozității infractorului, asupra căruia ea trebuie să acționeze. Neconcordanța și disproportia vădită dintre gravitatea pe care o prezintă, în genere, o infracțiune și pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea respectivă face ca pedeapsa, și odată cu ea, legea penală, să nu-și mai îndeplinească funcția preventivă generală ce i se atribuie și pe care ar putea să o îndeplinească. De asemenea, neconcordanța dintre gradul de pericol social al faptei săvârșite și periculozitatea infractorului, pe de o parte, și pedeapsa aplicată de instanță, pe de altă parte, face ca pedeapsa să nu-și atingă scopul, sau, să ducă chiar la rezultate contrare acestuia. De aceea, atât cu ocazia prevederii în lege a pedepsei pentru o anumită infracțiune, cât și cu ocazia stabilirii și aplicării pedepsei concrete pentru infracțiunea săvârșită, trebuie să se țină seama de necesitatea acestei concordanțe³.

Astfel că, săvârșirea infracțiunii și stabilirea răspunderii penale⁴ pentru aceasta au drept consecință inevitabilă aplicarea sancțiunilor penale⁵ pentru fapta săvârșită, sancțiuni prevăzute de lege, pentru restabilirea ordinii de drept, pentru constrângerea și reeducarea infractorului, aspect ce se realizează prin aplicarea unei pedepse corespunzătoare.

Individualizarea este, în primul rând, un principiu al răspunderii penale, iar privită sub un alt aspect, reprezintă o adevărată instituție de drept penal care se integrează în instituția mai largă a răspunderii penale⁶.

În stabilirea sistemului de sancțiuni penale și în reglementarea lui se pleacă de la anumite premise: stabilirea cadrului legal care guvernează individualizarea răspunderii penale se face în raport de fenomenul infractional în ansamblu, dar și a unor elemente care se evidențiază în cadrul fenomenului, cum ar fi dinamica pe genuri de infracțiuni, tipologia infracțiunilor și a infractorilor, efectul de răspuns al celor care suportă consecințele unor sancțiuni penale sau reacția celorlalte persoane⁷, a opiniei publice față de aceste sancțiuni⁸.

Individualizarea corespunzătoare a răspunderii penale este, în același timp, expresia unei politici penale juste, axată pe ideea de echilibru între aspirația de libertate și demnitate a ființei umane și nevoie de reprimare a manifestărilor antisociale ce fac imposibilă realizarea acestei aspirații. Este evident că o politică penală justă este de natură să contribuie substanțial la asigurarea unui climat social care să favorizeze o realizare armonioasă atât a intereselor particulare, cât și a celor publice în fiecare dintre aceste două categorii de interese care să se susțină reciproc.

NOTIUNE

Îndeplinirea scopului legii penale și, implicit a scopului pedepsei, pentru realizarea în concret, în mod eficient a funcțiilor sale preventiv-educative, de constrângere și de reeducare, este condiționată de următorii factori:

1. de natura pedepsei - ca măsură de constrângere juridică specifică dreptului penal care implică în mod necesar privații și suferințe impuse de organele de stat;
2. de caracterul inevitabil al pedepsei;
3. de modul și măsura în care pedeapsa este

corespunzător adaptată, adecvată, în fiecare caz concret (adică de măsura în care ea corespunde gravității infracțiunii și nevoilor de îndreptare a infractorului);

4. de modul cum este organizată și asigurată executarea pedepsei (condițiile create în regimul de detenție, și, în special, de eficiența activității educative desfășurate cu condamnații)⁹.

Aplicarea și executarea sancțiunilor penale, realizarea, aşa cum s-a arătat a finalității legii penale, este dominată de ideea de individualizare a pedepsei.

Operațiunea prin care pedeapsa este adaptată nevoilor de apărare socială, (ca expresie a reacției antiinfracționale) în raport cu gravitatea abstractă sau concretă a infracțiunii cât și cu periculozitatea infractorului, pentru a îndeplini funcțiile și scopurile acesteia poartă denumirea de individualizare a pedepsei¹⁰.

Astfel înțeleasă, individualizarea pedepsei apare în primul rând ca un mijloc prin care pedeapsa, ca expresie a justiției, este în concret determinată. Cu ajutorul său, pedeapsa prevăzută de lege, într-un anumit quantum sau o anumită durată, care exprimă gravitatea generic evaluată a infracțiunii, este determinată în concret, printr-un quantum sau printr-o durată precis determinată, exprimând gradul de pericol social pe care-l prezintă infracțiunea săvârșită și gradul de periculozitate a infractorului. În această accepțiune a sa, individualizarea pedepselor a constituit obiect de preocupare în toate sistemele de drept penal, independent de finalitatea atribuită pedepsei¹¹.

SCURT ISTORIC AL NOTIUNII DE INDIVIDUALIZARE A PEDEPSEI

Individualizarea pedepsei în raport cu persoana infractorului a început să se afirme, ca orientare de bază în politica penală, doar în a doua jumătate a secolului trecut, ca rezultat al progreselor făcute în domeniul criminologiei și al științelor umaniste¹².

În vremurile comunității gentilice, excesele individuale și încălcarea regulilor de conviețuire erau sancționate cu excluderea celui vinovat din comunitate, ceea ce echivala cu moartea, aplicarea sancțiunii având și un caracter de răzbunare a victimei împotriva celui ce a greșit.

După apariția statului, sarcina de a pedepsi a fost preluată de acesta, statoricindu-se primele reguli de aplicare a pedepsei¹³.

Astfel a apărut „legea talionului”, dispoziții asemănătoare cu cele din „Codul lui Hammurabi”, în „Deuteronomul” evreiesc, la romani în cele XII tabele și chiar la greci¹⁴. Pitagora considerând de o reală utilitate socială talionul, care punea o limită a răzbunării și o echivalentă între faptă și consecință (opinie de care amintește Aristotel în „Etica”, denumind-o „dreptate pitagoriciană”)¹⁵.

Doar în dreptul modern s-a pus practic problema individualizării pedepsei la nivel de politică penală și tot în această perioadă a fost pus în circulație însuși

termenul de individualizare a pedepsei. Crearea termenului de „individualizare a pedepselor” este atribuită juristului austriac Wahlberg, ce l-a folosit pentru întâia oară în 1869. Totuși, termenul a fost pus în circulație și s-a răspândit grație lucrării cu același nume, devenită celebră, scrisă de francezul Raymond Saleilles, apărută în 1898¹⁶.

În concepția așa-numitei școli clasice a dreptului penal, pedeapsa era înțeleasă ca un echivalent al răului produs prin infracțiuni, concepție ce urma să fie radical schimbăță odată cu răspândirea ideilor așa-numitei școli pozitiviste, când s-a lansat ideea că reacția antiinfracțională trebuie să vizeze factorii crimei, că nu fapta, ci individul prezintă periculozitate, și că dat fiind determinismul conduitei umane și lipsa de libertate a voinei omului, pedeapsa trebuie individualizată nu în raport cu pretinsa gravitate a crimei ci cu natura criminalului¹⁷.

Opinia poate fi criticată pentru unilateralitate și extremism, însă concepția școlii pozitiviste a favorizat dezvoltarea principiului individualizării pedepsei, principiu ce s-a implementat mai mult în politica penală, însă pe plan teoretic, urmând ca abia după cel de-al II-lea război mondial, să ocupe un loc central și să ducă la o nouă orientare fundamentală în doctrina noii apărări sociale¹⁸.

În dreptul penal român, individualizarea pedepsei constituie un principiu fundamental, legat organic de finalitatea legii și a politicii penale, aplicarea și executarea pedepsei având ca scop, după cum am arătat, transformarea conștiinței înapoiate a condamnatului prin formarea unei noi atitudini față de valorile sociale ocrotite.

Pentru a se realiza acest obiectiv este necesar ca pedeapsa să fie stabilită în lege și determinată în concret nu numai în raport de gravitatea faptei incriminate sau a infracțiunii săvârșite dar și de particularitățile infractorului, de modul cum acestea sporesc sau îngustează receptivitatea lui față de influența educativă a pedepsei¹⁹.

Totodată, instituția individualizării pedepsei constituie obiect de cercetare în știința dreptului penal, unde îi sunt consacrate monografii, studii și analize speciale în cadrul lucrărilor de sinteză²⁰.

Pe plan Internațional, datorită impasului în care se găsesc cercetările din domeniul științei penale și al criminologiei²¹, se confruntă în sfera politicilor și a practicilor penale două orientări care până la un punct sunt distințe: doctrina neoclasică, aceasta optând pentru o revitalizare a represiunii și o tendință modernă, promovată de organismele internaționale (O.N.U. și Consiliul Europei) în direcția unor sancțiuni mai flexibile în cadrul căror sancțiunile privative de libertate să aibă un caracter de excepție, mai ales pentru delincvenții minori și tineri.

Acstea poziții contradictorii se motivează și bazează pe o erodare a sistemului normativ²², o criză apărută ca urmare a tendinței de reformă a politicii penale²³, punând sub semnul îndoielii însăși utilitatea principiului individualizării pedepsei.

După unele opinii²⁴, se impune o reconsiderare a principiului individualizării pedepsei și necesitatea trecerii la personalizarea pedepsei prin recentrarea sensului sancțiunii în jurul persoanei delincventului, echivalând cu lipsirea omului de libertate și nu de demnitate, urmărindu-se tocmai recăștigarea conștiinței²⁵.

INDIVIDUALIZAREA PEDEPSEI ÎN DREPTUL ROMÂN

Nu vom prezenta prevederile de drept penal, disparate, din vechile reglementări românești ci vom arăta că, odată cu adoptarea Codului penal din 1864, apare evidența necesității unei restructurări a legislației precedente²⁶. În timpul domniei lui Al. I. Cuza, sub influența Codului penal francez de la 1810 și a celui prusac din 1851, se adoptă Codul penal din 1864, care, spre deosebire de haosul și arbitrarul existent în legislația noastră de până atunci, introduce principii moderne privind incriminarea, răspunderea penală și a pedepsei, având o contribuție evident progresistă, dar cu multe lacune²⁷.

Totuși, sub influența legislației franceze, se consideră concursul de infracțiuni ca circumstanță agravantă și se stabilesc condițiile în care această plurilitate de infracțiuni se tratează cu mai multă severitate, recidiva precum și, printre altele, cauzele care apără de răspundere și circumstanțele atenuante judiciare.

Un moment important îl constituie apariția Codului Carol, respectiv Codul penal din 1936, legiuitorul timpului orientându-se mai ales după Codul penal italian din 1889 și 1931.

Acest Cod penal nu reglementă într-un capitol distinct toate aspectele legate de individualizarea pedepselor, însă detaliază aspecte privind circumstanțele agravante și atenuante, deși separat (art. 155-159 "scuze atenuante" etc.), precum și stabilirea pedepsei în cazul reținerii acestora²⁸ și posibilitatea ca efectele circumstanțelor atenuante să fie aplicate și în caz de recidivă ori, înălțatură, prin dispoziții legislative exprese²⁹.

Codul penal de la 1968 consacră instituției individualizării pedepsei întreg capitolul I, din Titlul III al Părții generale a Codului penal, astfel denumit, cuprinzând articolele 72-89. Pentru prima dată în legislația noastră penală au fost structurate astfel și reunite sub un singur capitol dispozițiile ce privesc individualizarea pedepselor, ca expresie a importanței acordate acestei instituții.

Alături de criterii generale de individualizare judiciară a pedepselor, sunt prevăzute și principalele mijloace legate de realizarea individualizării în faza de judecată.

Tot în partea generală, în alte capitole, sunt cuprinse și alte dispoziții ce privesc individualizarea pedepselor, respectiv: stări de agravare a pedepsei (concursul de infracțiuni, starea de recidivă, infracțiunea continuată) sau stări de atenuare (minoritatea și tentativa), ce sunt reglementate în cadrul instituțiilor respective, însă toate aceste dispoziții se integrează în reglementările de principiu privind individualizarea.

Deși se referă explicit la stabilirea și aplicarea

pedepselor³⁰, dispozițiile privind individualizarea pedepselor sunt incidente și celoralte categorii de sancțiuni de drept penal: măsuri educative, măsuri de siguranță, și se aplică, în principiu, nu numai în momentul principal al stabilirii și aplicării sancțiunilor, dar și în faza de executare, cu referire la regimul de executare sau durată, precum și la stabilirea și aplicarea sancțiunilor cu caracter administrativ prevăzute de legea penală.

Astfel, pentru prima dată în legislația noastră penală s-a realizat o sistematizare științifică a tuturor dispozițiilor referitoare la individualizarea pedepselor, ceea ce nu exclude înfăptuirea individualizării și prin intermediul altor dispoziții cuprinse în Partea Generală a Codului penal³¹.

FORMELE DE INDIVIDUALIZARE A PEDEPSEI

Din definiția dată individualizării pedepsei rezultă că această operațiune este complexă și se realizează în trei faze diferite:

- faza elaborării legii (sau faza incriminării faptelor penale), în care se stabilește pedeapsa aplicabilă pentru fiecare infracțiune prevăzută în lege;

- faza determinării în concret a pedepsei sau faza stabilirii răspunderii penale concrete și a sancțiunii (pentru infracțiunea comisă);

- faza executării pedepsei aplicate, stabilită prin hotărâre judecătorească.

În cadrul fiecărei forme, pedeapsa este individualizată prin activitatea anumitor organe, între anumite limite și cu anumite mijloace, iar sub raportul forței lor obligatorii, formele de individualizare prezintă o anumită ierarhie, individualizarea legală fiind obligatorie și impunându-se în fața celei judiciare și celei administrative, iar individualizarea judiciară impunându-se, în genere, în fața celei administrative³².

S-a exprimat și părerea că individualizarea ar fi doar judiciară și administrativă, fiindcă nu se poate vorbi de o individualizare legală, întrucât individualizarea este o operație postdelictuală, deci după comiterea faptei și se constată de către judecător. Legiuitorul înfăptuiește doar organizarea prin lege, a individualizării judiciare și administrative³³.

INDIVIDUALIZAREA LEGALĂ A PEDEPSELOR

Este forma de individualizare care se efectuează în prima dintre cele trei faze, de către legiuitor, în chiar momentul elaborării legii penale, constituind un corolar al principiului legalității pedepselor³⁴.

Legiuitorul are în vedere gradul de pericol social abstract, determinat în principal de valoarea socială supusă ocrotirii penale.

În doctrina penală mai veche³⁵, individualizarea pedepselor era denumită „adaptarea” pedepselor, cea legală stabilind în mod abstract ceea ce este specific fiecărei infracțiuni.

În realizarea acestui principiu, legiuitorul:

- consacră principiul individualizării pedepsei (în art. 72 C.pen.);

- stabilește cadrul general al pedepselor aplicabile în sistemul de drept penal, prevăzând natura și limitele generale ale fiecărei pedepse;

- natura și limitele speciale ale pedepselor pentru fiecare infracțiune, în parte;

- stabilește cadrul legal și mijloacele legale, prin care se realizează individualizarea judiciară a pedepsei (judiciară) și administrativă (în cursul executării).

Toate aceste reglementări presupun folosirea unor criterii generale de individualizare a reacției antiinfracționale prin pedeapsă, de proporționare a acesteia în raport cu gradul de pericol social generic și de anumite trăsături, tot generic evaluate, ale persoanei infractorului.

Individualizarea legală asigură eficiența preventivă generală a legii penale, prin efectul inhibitor pe care pedeapsa astfel stabilită este considerată că îl poate produce³⁵.

INDIVIDUALIZAREA JUDICIARĂ A PEDEPSELOR

Este opera instanței de judecată și constă în stabilirea și aplicarea pedepsei pentru săvârșirea infracțiunii pentru care acea pedeapsă este prevăzută, prin adaptarea pedepsei la cazul individual determinat, ținând seama de gradul de pericol social concret al faptei cât și de periculozitatea infractorului.

Pedeapsa astfel stabilită este expresia justiției în soluționarea conflictului de drept penal respectiv, ea reprezintă pentru condamnat un antecedent penal și se consemnează în cazierul judiciar, independent de durata din pedeapsă efectiv executată, care poate fi mai redusă ca urmare a grătierii sau a liberării condiționate. Această operațiune nu se face în mod arbitrar, ci pe baza unor criterii obiective, unele privind latura obiectivă a infracțiunii iar altele, latura subiectivă și care alcătuiesc așa-numitele criterii de individualizare³⁷. Aceste criterii obligă instanța de judecată să aibă în vedere, la individualizarea pedepsei, atât fapta penală privită în complexitatea tuturor elementelor sale componente cât și cele referitoare la persoana infractorului.

INDIVIDUALIZAREA ADMINISTRATIVĂ

Astfel denumită, este ultima formă de individualizare a pedepsei în cadrul căreia operațiunea de individualizare a pedepsei se efectuează de către organele administrative, și privește executarea pedepselor, constând în adaptarea regimului de executare a pedepselor privative de libertate în raport cu conduită condamnaților la locurile de executare. Individualizarea administrativă poate privi atât regimul de executare cât și durata executării efective a pedepsei prin substituirea, de exemplu a pedepsei închisorii cu liberarea condiționată, etc³⁸.

Sub acest aspect, în lege se stabilește regimul general al executării închisorii (art. 56 C.pen.), regimul de detinere (art. 57 C.pen.), regimul de muncă (art. 58 C.pen.) și se creează posibilitatea adaptării executării pedepsei în funcție de persoana condamnatului (după sex, vîrstă, antecedente penale, starea sănătății, atitudinea față de muncă și ordinea de drept etc).

Alături de aceste mijloace, se prevăd în Codul penal și altele cum ar fi: grătierea (art. 120 Cod penal), liberarea condiționată (art. 59-61 C.pen.), amânarea și întreruperea executării pedepsei (art. 453-457 C.p.p.)³⁹.

Scopul acestei forme de individualizare este acela

de a menține aptitudinile funcționale ale pedepsei stabilite de instanță, prin reglarea ei în raport de modul cum decurge procesul de reeducare al celui condamnat, în cursul executării pedepsei.

MIJLOACELE DE INDIVIDUALIZARE A PEDEPSELOR

Cadrul și sistematizarea mijloacelor de individualizare a pedepselor.

Individualizarea pedepsei, în oricare dintre formele sale, nu se realizează în mod aleator, ci ținând seama de anumite stări, situații sau împrejurări care vădesc un grad de pericol social al faptei, mai sporit sau mai redus, sau o periculozitate a infractorului, mai mare sau mai neînsemnată. În funcție de natura lor, acestea au un efect agravant sau unul atenuant, de aceea se numesc cauze de atenuare sau de agravare a pedepselor. Cu ajutorul acestora, legiuitorul intervine pentru a asigura individualizarea pedepselor.

În teoria dreptului penal se face distincție între stările de atenuare sau de agravare, pe de o parte și circumstanțe atenuante sau agravante, pe de altă parte, clasificarea acestora fiind discutată în literatura de specialitate.

Pe când stările se referă la modul în care se prezintă anumite entități, fapte persoane având semnificație în ceea ce privește gradul de pericol social al faptei sau de periculozitate a făptuitorului, prin legătura lor directă sau indirectă cu săvârșirea infracțiunii (de exemplu: pluralitatea de infracțiuni, forma continuată, tentativa, minoritatea etc), circumstanțele sunt situații, însușiri, calități, implicând întotdeauna o relație fie de la faptă către ambianța acesteia, fie de la făptuitor către biografia acestuia, relevând grade de pericol social sau de periculozitate mai reduse sau mai mari ale acestora⁴⁰.

Deosebirea dintre stări și circumstanțe, în mecanismul individualizării este importantă datorită efectelor pe care le produc: astfel, în timp ce stările de agravare sau de atenuare își produc fiecare în parte efectele, acționând succesiv asupra pedepsei și producând două sau mai multe atenuări sau agravări, circumstanțele, oricăre ar fi, nu produc o pluralitate de agravări sau atenuări, ci doar una singură⁴¹, măsura în care se produce atenuarea sau agravarea putând reliefa numărul acestora.

Pentru a da exemplu din practica judiciară, la individualizarea pedepsei s-a avut în vedere, în caz de omor, că inculpatul a lovit victimă pe la spate și că, urmăre a morții victimei, au rămas fără sprijin, patru copii minori⁴², ori că inculpatul a încercat să-și ucidă soția, mamă și sase copii minori, pe care anterior o maltratașe⁴³.

• La delapidare s-a avut în vedere faptul că inculpatul a beneficiat de o sumă mai redusă din valoarea sustrasă, celealte 6 sustrageri fiind pentru acoperirea acesteia⁴⁴.

• La stabilirea pedepsei se va avea în vedere prejudiciul efectiv produs, iar nu valoarea căștiștilor nerealizat pe durata căt partea civilă a fost lipsită de bunul sustrasă⁴⁵, dacă prejudiciul este redus(48 lei), instanța poate aplica o pedeapsă spre minimum, chiar dacă infractorul este recidivist⁴⁶.

LUMINĂ ȘI SPERANȚĂ

• Dacă una din infracțiuni (falsul) a servit ca mijloc pentru săvârșirea celeilalte (delapidarea), instanța trebuie să urmărească o proporție între pedepse⁴⁷.

• Dacă inculpatul a fost surprins în flagrant delict, sinceritatea acestuia nu constituie o circumstanță favorabilă⁴⁸.

BIBLIOGRAFIE:

1. Ștefan Daneș, *Criterii de individualizarea judecătorească a pedepselor în lumina jurisprudenței Tribunalului Suprem*, *Revista „Română de drept”*, 1989, p.45.
2. Augustin Ungureanu, *Drept penal român. Partea generală*, Editura „Lumina Lex”, București, 1995, p.305.
3. Constantin Bulai, *Manual de drept penal. Partea generală*, Editura ALL, București, 1997, p.348.
4. s-a susținut în doctrină că răspunderea penală nu este ceva distinct de Infracțiune și pedeapsă, ci doar un mod diferit de a exprima caracterul pedepsibil al infracțiunii (G. Antoniu, *Conceptul de infracțiune, Studii și cercetări Juridice*, nr.2/1980, p.151.). Nerialor opiniei care o consideră o categorie aparte (v. M. Basarab, *Drept penal. Partea generală*, Editura Fundației „Chemarea” Iași, p. 407).
5. Constantin Mitrache, *Drept penal român, Curs pentru licență*, Edit Press „Mihaela” SRL, București, 1997, p.140: "sancțiunile de drept penal ce pot fi aplicate în cazul săvârșirii de infracțiuni sunt pedepsele și măsurile educative. Măsurile de siguranță nu sunt consecințe ale stabilirii răspunderii penale, ele putând să fie luate indiferent dacă făptuitorului i s-a aplicat o pedeapsă, cu o excepție și anume interzicerea de a se afla în anumite localități" (art.116 C.pen.).
6. Vasile Dobrinoiu, în V. Dobrinoiu ș.a., *Drept penal. Partea generală*, Editura „Atlas Lex”, București, 1996, p.359.
7. George Antoniu, Marian Popa, ștefan Daneș, *Codul penal pe înțelesul tuturor*, Editura Politică, 1976, București, p. 120.
8. Constanțin Stegăroiu, *Drept penal. Partea generală*, Litografia învățământului, Cluj, 1958, p.296; V. Dobrinoiu, op. cit., p.359.
9. R. M. Stănoiu, I. Griga, T. Dianu, *Drept penal. Partea generală*, Editura Hiperion XXI, București, 1992, p.204.
10. J. Grigoraș, *Individualizarea pedepsei*, Editura științifică, București, 1969, p.76 și urm.; C. Bulai în *Dongoroz II*, p.119; M. Basarab, *Drept penal. Partea generală*, Editura Didactică și pedagogică, București, p.161 și urm.
11. C. Bulai, op. cit., p.349
12. Idem, op. cit., p. 349
13. G. Antoniu, ș.a., op. cit., p.103
14. Idem, p.104
15. C-tin Stegăroiu, op. cit., p. 49
16. Raymond Saleilles, *L'individualisation de la peine*, Paris, Alcan, ed. a II-a, 1909-citată în C.Bulai, op.cit., p.349.
17. C. Bulai, op. cit., p.349.

18. Marcel Ancel, *La défence sociale nouvelle*, Paris, Cujas, 1954 și 1966.
19. C. Bulai, op. cit., p. 350.
20. Justin Grigoraș, *Individualizarea pedepsei*, București, Editura științifică, 1969; C.Bulai, *Individualizarea pedepselor*, în *Dongoroz*, II, p. 117-199; George Kellens, *La mesure de la peine*, Liege, 1982, etc.
21. Ortansa Brezeanu, *Individualizarea și personalizarea sancțiunilor*, *Revista de drept penal*, nr. 1/2000, p.47-50.
22. D. Szabo, *La criminologie compare, bilan et avenir, „Revue internationale de criminologie et de police technique”*, 1995, p. 140-147.
23. Philippe Robert, *Normele statului, o hegemonie în criză, referat prezentat la Colocviul european asupra crizei normativității*, Paris, 24-27.II.1993.
24. Theodore Papathodorou, *De l'individualization des peines et la personnalisation des sanctions*, *Revue Internationale de Criminologie et de police technique*, nr. 1/1993, p.9.
25. R. Saleilles, *L'individualisation de la peine*, Alcan, 1927, p. 243-245.
26. C. Stegăroiu, op. cit., p.66 și urm.
27. Idem, p.67.
28. Codul Penal Carol al II-lea, Editura „Adevărul” S.A., 1937, cu explicații de C. Vioreanu, E. Petit și N. Tanoviceanu.
29. T. Vasiliu, ș.a., *Codul Penal al Republicii Socialiste România Comentat și Adnotat. Partea Generală*, Editura științifică și enciclopedică, București, 1972, p. 159.
30. C. Bulai, op. cit., 351.
31. A. Ungureanu, op. cit., p.305.
32. Idem, ibidem.
33. R. Saleilles, *L'individualisation de la peine*, Ed. A 2-a, Paris, 1909, p.211; Șt. Daneș, V. Papadopol, *Individualizarea judecătorească a pedepselor*, București, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1985, p. 59-60; Șt. Daneș, *Criterii de individualizare judecătorească a pedepselor în lumina jurisprudenței Tribunalului Suprem*, R.R.D., nr.2/1989, p. 46.
34. R. Stănoiu, ș.a., op. cit., p.205.
35. C. Stegăroiu, op. cit., p. 296.
36. C. Bulai, op. cit., p. 352.
37. R. Stănoiu, ș.a., op. cit., p.205.
38. C. Bulai, op. cit., p. 353; M. Basarab, op. cit., p.408.
39. R. Stănoiu, op. cit., p.205.
40. V. Dongoroz, în *Dongoroz I*, p.220.
41. C. Bulai, op. cit., p.354.
42. TS, c.7, d. 43/1978, în R.2, p.273.
43. TS, sp, d.305/1978, nepublicată, citată în PJP, 2, p. 42.
44. TS, sp, d.47/1975, în CD 1975, p. 306.
45. TS, sp, d. 4213/1969, în R.1, p. 325.
46. T.j. Vaslui, d.p. 113/1982, în RRD nr.9/1982, p.75.
47. TS sp, d.1779/1968, în RRD nr.1/1969, mp. 150.
48. TM București, s. 11 p., d.26/1985, în R.3, p.145.

Doctorand OCTAVIAN POP

MISIUNEA BISERICII ÎN PENITENCIAR

(III)

XII. ROLUL FAMILIEI ÎN VIAȚA DEȚINUTULUI

Familia creștină are ca temelie iubirea reciprocă, pentru că ea este cea care unește pe cei doi soți între ei, iar fructul acestei iubiri sincere și curate sunt copiii. Copilul este legătura dintre cei doi soți, este cea mai mare binecuvântare pe care Dumnezeu a revărsat-o asupra lor de a le fi sprijin la bătrânețe; este cel care face ca iubirea dintre soți să nu se stingă niciodată, ci dimpotrivă să o desăvârșească.

Copiii sunt bucuria părinților. Dar pentru ca această bucurie să le umple sufletele în toate zilele vieții lor trebuie ca acești copii să fie crescuți în frică de Dumnezeu și în conformitate cu morala Bisericii noastre rămoșești.

Mare durere pricinuiesc părinților toți acei copii care nu au fost învățați de mici să știe că omul este creat de Dumnezeu și că până la moarte să împlinească viața sa cea sfântă pentru a fi plăcuți Lui; nu au fost învățați să-și facă rugăciune de seară și dimineață când se aşeză la masă, sau în alte împrejurări, să se însemneze cu semnul sfintei cruci, să evite minciuna, să nu fure etc. Toate aceste neîmpliniri nu fac altceva decât să-l împingă pe om în a săvârși lucruri murdare și fapte imorale ce sunt în contradicție cu morala creștină, dar și împotriva legilor statului și sunt în mare măsură condamnate și de Biserică, dar pedepsite și de legile statului, ajungându-se până într-acolo că unii să fie privați de libertate și pedeapsa primită să și-o ispășească într-un penitenciar.

Câtă durere și câtă amărăciune pricinuiesc astfel de indivizi părinților și familiilor lor! Trebuie, însă să se recunoască, că vina pentru faptul că fiili și fiicele lor se întâlnesc în spatele gratiilor pentru faptul că nu au fost învățați la timp ce este binele și ce este răul și că nu li s-a sădit în grădina sufletelor lor sămânța învățăturii Mântuitorului Hristos, vina mare parte este a părinților.

De asemenea, trebuie conștientizat faptul că încă nu este totul pierdut, fiindcă cu ajutorul lui Dumnezeu un astfel de om poate fi recuperat și chiar reintegrit în societate. Deci, iată că pentru acest lucru, un mare rol în viața deținutului îl are familia sa.

Familia trebuie să rămână și să fie mereu alături de cel drag, care și atunci când a săvârșit anumite fapte pedepsite de Dumnezeu dar și de legile statului pentru că el rămâne tot membrul familiei lor, chiar dacă pe moment se află în detinție. Familia trebuie întotdeauna să-l încurajeze pe deținut și să-l îndemne să-și ispășească cu multă răbdare, pedeapsa, căci starea în care se află nu este altceva decât urmarea păcatului săvârșit și a neascultării de Dumnezeu mare greșelă din partea familiei deținutului ca să-l lase pe acesta lipsit de afecțiune și de sfaturile de care are atâtă nevoie în această perioadă.

Pentru a-l ajuta pe cel aflat în detinție să se ridice din noroiul fărădelegilor și să urmeze drumul cel drept ar fi potrivit din partea familiei să-l viziteze cât mai des tocmai pentru a-i arăta acestuia că nu a fost părăsit în momentele grele ale vieții lui, ci, dimpotrivă, a fost înconjurat cu aceeași dragoste, ca și înainte.

Nu trebuie omis nici rolul rugăciunii pentru că rugăciunea izvorâtă dintr-o inimă curată este întotdeauna ascultată de Înduratul Dumnezeu. Rugăciunea pe care familia deținutului o face pentru acesta îi va îndrepta viața și îi va lumina ochii mintii iar pașii îi vor călăuzi pe calea cea bună.

Dacă s-a făcut greșeala de a nu-i fi sădit în sufletul celui drag, care se află în detinție, lucrurile cele sfinte care îi clădesc sufletul și-i asigură mântuirea, nici în starea în care acesta se află nu este prea târziu. În această situație î se pot insufla învățăturile de care are nevoie pentru a deveni un bun fiu al Bisericii lui Hristos și în același timp un om demn de toată încrederea în societatea în care va urma să-și desfășoare activitatea, prin aducerea de cărți religioase dar și prin discuțiile din timpul vizitei.

Familia deținutului nu trebuie să-și piardă niciodată nădejdea în Dumnezeu pentru că fiul lor va deveni din fiul pierzării, fiu al împărației lui Dumnezeu, căci Dumnezeu "voiește ca toți oamenii să se mantuască și la cunoștința adevărului să vină" (I Timotei II, 4). Să aibă întotdeauna încredere că și rugăciunea lor, ca și cea a mamei fericitului Augustin va fi ascultată; să aibă nădejdea că și fiul lor, ca și Fericul Augustin, fiul unei femei credincioase pe nume Monica se va îndrepta și numai astfel va putea ajunge moștenitor al raiului.

XIII. ROLUL MASS-MEDIEI ÎN VIAȚA DEȚINUTILOR

Indiferent că este vorba de sfera vieții politice, sociale sau culturale, mass-media a avut un rol deosebit. Făcând această afirmație trebuie să avem în vedere cele două direcții ale mass-mediei: una pozitivă și cealaltă negativă, dar aceasta în funcție de situațiile create și de conjunctura lucrurilor.

Aceste două direcții le putem distinge și în penitenciar. Este bine săiut că în penitenciare își ispășesc pedeapsa anumiți oameni pentru faptele cele reale pe care le-au comis. Din această cauză trebuie evitată ajungerea în mâinile deținuților a acestor ziaruri sau reviste care vorbesc numai despre crime, furturi și tot felul de acte pline de violență; acte pentru care ei au ajuns în spatele gratiilor, fiind privați în acest fel de ceea ce îi este omului mai scump și mai de preț pe acest pământ: libertatea.

Toate aceste articole cu un conținut violent i-ar

dumnezeirii, iar piata în această viață va fi pe măsura străduințelor, iar în viață de dincolo răsplăta va fi cea dorită de noi toți și anume viața veșnică.

XV. DEȚINUTUL ȘI CREDINȚA CEA VIE

Sfântul Ioan Scărarul comentând versetul: "iar acum rămân aceste trei: credința, nădejdea și dragostea, iar mai mare dintre ele este dragostea" (I Corinteni XIII, 13) spunea: "Pe una o văd ca pe o rază, pe alta ca lumină, iar pe cealaltă ca pe un cerc". Prima din cele trei virtuți teologice, credința, este numită de Sfântul Ioan Scărarul rază, fiindcă ea dăruiește omului cunoașterea lucrurilor dumneziești prin admiterea lor fără a cere probe concrete, aşa cum a cerut Sfântul Apostol Toma.

Prin credința cea vie, omul este într-o permanentă legătură cu Dumnezeu, pe care în această viață nu putem vedea, dar pe care îl recunoaștem ca pe Creatorul și Proniatorul a toate.

Tot credința este și pista de decolare a sufletului înutului pentru întâlnirea cu Dumnezeu și apropierea de El. Prin credința vie, cel aflat în detenție se adresează lui Dumnezeu asemenea multor altor păcătoși din vremea Mântuitorului: "Cred Doamne! Ajută necredinței mele!" Si după ce rosteau aceste cuvinte miraculoase, cei în cauză primeau nu numai sănătate trupului pătimăș, dar și iertare de păcat.

Asemenea celor din vremea Mântuitorului deținuți rostind și trăind cu intensitate aceste cuvinte: "Cred Doamne!" Vor simți în sufletul lor lucrarea Duhului Sfânti, vor simți cum Dumnezeu pe care ei îl mărturisesc cu întreaga ființă va face ca viață lor să aibă sens.

Credința celor aflați în detenție nu trebuie să se nască nici din frică și nici din alt motiv, ci din pornirea lăuntrică pentru că altfel, credința născută este o credință formăță. Acești oameni trebuie să știe că sunt încredințați de simțirea tainică a prezenței lui Dumnezeu cel viu care dăruiește tuturor iubirea Sa cea mare. Ea începe prin acceptarea Cuvântului lui Dumnezeu, el însuși, ca putere de viață și ca un mare dar.

Datorită faptului că și libertatea este implicată atunci când nădăduim în Dumnezeu, credința deținutului trebuie să îndepărteze frica sau constănțarea. Prin credință deținutul face pasul decisiv în creștinism și tot prin credință el își încrezădează de bunăvoie sufletul său lui Dumnezeu.

Sfântul Apostol Pavel definește credința ca fiind: "adeverirea celor nădăduite și dovedirea lucrurilor celor nevăzute". Din această cauză deținutul trebuie să aibă în vedere că ea înglobează cele trei elemente ale timpului: trecut, prezent și viitor. Astfel că, ceea ce Dumnezeu a plănit din eternitate, adică din trecut, deținutul trăiește în Hristos, adică în prezent, convins fiind că numai aşa va dobândi în viitor, adică în viață cealaltă, toate cele făgăduite de Domnul.

Iată deci, cum credința cea vie devine un mijloc care ne asigură întâlnirea cu Hristos, Cel care îi eliberează pe cei aflați în detenție de cătușele fărădelegilor, și nu numai.

Credința cea vie este cea care îi conferă deținutului

o stare de siguranță, căci aşa cum spune Însuși Mântuitorul "Viu va fi". Credința este cea care îl face pe un astfel de om să fie mai puternic și mai rezistent în fața luptelor pe care diavolul le duce cu fiecare în parte. Legat de acest lucru, Fiul lui Dumnezeu ne spune: "de veți avea credință cât un bob de muștar și veți zice muntelei acestuia "mută-te și aruncă-te în mare, se va arunca".

Credința celui aflat în detenție pentru a fi întotdeauna vie și pentru a nu se ofili ca o floare din glastră ce nu are apă, trebuie să fie dovedită prin faptele cele bune. Faptele cele bune sunt ca apa care udând floarea credinței o face să aibă un miroș îmbătător, ce devine plăcut și oamenilor și lui Dumnezeu.

Credința întotdeauna trebuie să rodească din faptele cele bune, fiindcă ea nu poate fi desprinsă de viață și nu poate să rămână o teorie goală. Viața fiilor Bisericii și mai ales a celor aflați în detenție este o viață încununată cu fapte bune, pentru că numai aşa oricine văzând faptele lor, își poate da bine seama de credința lor care lucrează și de faptul că sunt împlinitorii și următori ai cuvântului dumneziești și cu siguranță că au pășit pe dumul cel bun.

XVI. CERCETAREA BISERICII, UN MIJLOC DE ÎNDREPTARE PENTRU DEȚINUȚI

Un mare sfânt al Bisericii Ortodoxe și anume Sfântul Ciprian, episcop al Cartaginei ne-a lăsat frumoasele și adevăratele cuvinte: "Extra Ecclesiae nulla salus", adică "În afara Bisericii nu există mântuire". Si într-adevăr aşa este. De ce? Fiindcă Sfânta Biserică a fost înțențiată pentru mântuirea noastră. La este corabia al cărui cărmaci fiind Mântuitorul sufletelor noastre ne poartă pe valurile acestei vieți spre Imanul mântuirii.

Biserica este stauul unde Mântuitorul Hristos îi adună ca un blând păstor și pe cei buni și pe cei răi pentru a-i feri pe toți de diavolul vrăjmaș care umbărăcind ca un leu, căutând pe cine să înghită" (I Petru V, 8). Biserica îi așteaptă întotdeauna pe fiii ei cei risipitori să se întoarcă la adevărata credință și la viață în Hristos.

Marele nostru poet național Mihai Eminescu făcea următoarea afirmație: "Biserica este maica neamului nostru românesc". Câtă dreptate avea poetul nostru național! Ea este într-adevăr mama noastră a tututor căci ne hrănește pe toți cu multă dragoste cu învățătură. Celui ce a pătimil, pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire, dăr și pentru a crește duhovnicește.

Biserica cea "una sfântă, sobornicească și apostolească" este, a fost și va fi pentru societatea piatra de temelie. Istoria a demonstrat întotdeauna că acele civilizații care nu au îmbinat viața socială cu cea bisericească au dispărut în timp.

Deci, Biserica are un rol covârșitor în viața societății. Dar ea are o importanță care nu poate fi negată și în viața individului. Este destul de bine cunoscut faptul că oamenii care au trăit în afara Bisericii și deci în mod indirect și în afara lui Hristos Domnul, s-au degradat ca ființe umane, ajungând până la a săvârși tot felul de faptejosnice care nu sunt demne de o ființă

steagurile ostilor săi și astfel a biruit armata fratelui său Maxențiu și a adus pacăea în cuprinsul împăratiei romane împăratul Constantinus cel Mare a dat o lege, prin care îngăduia celălăților să mărțiurisească orice credință vor și oprea asupra creștinilor. Așa că creștinilor dreptul de a intra în slujba statului. Creștinii și au clădit biserici și numărul lor a început să se înmulțească, astfel încât în curând a întrecut pe cel al păoștilor.

Împăratul împreună cu mama sa, au plesat la Ierusalim să vadă locul unde Fiul lui Dumnezeu a pălmuit și a murit pentru mărturirea neamului omenește. Au făcut săpături pe muntele Golgota și au găsit lemnul celor trei cruci, dar nu și-au văzut cibele a Domului. De aceea au adus un om grav bolnav și l-au atins pe rând de cele trei cruci. Când bolnavul s-a atins de crucea Mântuitorului s-a vindecat îndată și atunci împăratul, înăuntru crucea pe umeri, însoțit de multime mare de oameni a plecat către Biserica Sfântului Mormânt, cândând cântece de lăudă Dumnezeului celui Piesa Sfântă.

În biserică din Ierusalim Sfânta Cruce a stăt vreme de 300 de ani și creștinii din întărea lumii veneau în sfânta celare și se închinau în fața Sfintei Cruci. După 300 de ani împăratul persan Hrosaie cucereind

Ierusalimul a luat ca pradă de război și crucea Domnului ducând-o în Persia. În Persia, Sfânta Cruce a stat 14 ani. Împăratul Hadrie l-a biruit cu ajutorul lui Dumnezeu pe împăratul persan, a luat Sfânta Cruce și a adus-o pe unuri până la Ierusalim. Sfânta Cruce a fost aşezată din nou la loc de cinste în biserică din Ierusalim, în ziua de 14 septembrie și de atunci această zi se prăznuiește în toate bisericile creștine.

Ciștind Sfânta Cruce urmăram pilda Sf. Apostol Pavel care zice: "Mie nu-mi este nă îauda, fără numai în crucea Domnului nostru Iisus Hristos". Aceasta este lauda noastră, a creștinilor, căci sângele cel scump al Fiului lui Dumnezeu a spălat pe cruce păcatele lumii, deschizând tuturor ușile miului. Prin cinstea ce i-o dăm Sfintei Cruci, dovedim că avem crucea Domnului înălțată în adâncul sufletelor noastre. Suntem soldați în oastea lui Iisus Hristos, iar steagul oștirii este Sfânta Cruce.

Să rugăm pe Dumnezeu să-și reverse mila Lui asupra noastră, să ne întărească sufletele, ca să rămânem credințioși credinței adovărate, pe care am dobândit-o prin Sângele cel scump al Fiului Său vărsat pe Cruce.

Preot Capelan Drd. OLIVIAN POP

LUMINĂ ȘI SPERANȚĂ

„Ce a fost creată după „chipul și asemănarea lui Dumnezeu”. Așa se explică de ce în penitenciar, cei care se află în detenție, nu sunt alții decât aceia care au trăit în afara Bisericii și trăind în afara ei, nu au avut cum să cunoască preceptele morale. Pentru cei aflați în detenție nu este târziu nici acum să se învoarcă la Dumnezeu, fiindcă El, ca un Părinte Bun și Lesne-iertător, așteaptă întoarcerea fiilor pierduți, chiar și în ceasul al 12-lea. Detinuții, trebuie să-și schimbe în totalitate viață. Dacă trecutul lor a fost unul trist și umbrat de păcate, viitorul poate fi salvat și trăit în corabia mântuirii, adică în Biserică. Cercetând Biserica și urmând calea ei, deținuții își pot schimba viața lor cea trăită în fărădelege într-o viață nouă, plină de bucurii duhovnicești.

Biserica este cea care îi ajută pe acești oameni să renască din nou la o viață în Hristos, la o viață schimbată din care tot ceea ce este rău și infam să fie îndepărtat. Biserica le deschide deținuților drumul către împăratia păcii.

Pășind pe calea bisericii lui Hristos, deținuții vor conștientiza că toate faptele lor cele bune și ostenelile ce le depun vor fi răsplătite de Domnul. La fel vor putea conștientiza și că păcatele și faptele pe care Mântuitorul

și Sfânta Biserică, slujitorii ei le condamnă, vor fi osândite.

Biserica este cea care îi zidește pe deținuți în Hristos. Ea este cea care le oferă Trupul și Sângelul Mântuitorului lumii, fiindcă ea le oferă comuniune cu Întemeietorul ei. Prin Întemeietorul Bisericii, deținutul cunoaște adevărată libertate. Biserica este spitalul unde sufletul unui astfel de om este îngrijit de cei care primind putere de la Cel ce S-a jertfit pe cruce, poate că și înțelegă că într-o viață nouă, plină de spune și Sfântul Apostol Iacob în epistola sa: "Este cineva bolnav între voi? Să chemă preoții bisericii...".

Iată deci, cum și cei care sunt privați de libertate pot gusta din bucuriile cele duhovnicești pe care Biserica le oferă tuturor fililor ei, Biserica, îi ajută pe toți cei care au pornit pe căile greșite să găsească drumul cel drept care ne conduce la acel loc unde, aşa cum spune o frumoasă rugăciune", nu este întristare, nici durere și nici suspir".

Numai cercetând Biserica și devenind mădulare vîială ei, cei aflați în detenție își vor putea găsi echilibrul în această viață, dar și linistea sufletească de care fiecare om are atâtă nevoie.

Preot Jurist Drd. OLIVIAN POP

ADORMIREA MAICII DOMNULUI

Despre Fecioara Maria, Prea Sfântă Maică a Domnului nostru Iisus Hristos știm că Fiul ei a lăsat-o în grija Sfântului Apostol Ioan. În casa Sfântului Ioan a trăil până la vîrstă de 71 de ani, când i s-a arătat Iisus și i-a spus că este timpul să meargă la cer.

Atunci Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu s-a dus pe Muntele Măslinilor să facă rugăciunea, iar după rugăciune s-a întors acasă, a aprins multe lumânări, a chemat toate rudele și femeile din vecini și le-a spus că se mută la Fiul său. Auzind aceasta femeile au plâns și au rugat-o să nu le lasă orfane pe pământ, dar ea le-a mândrăial spunându-le că de acolo, din cer, va mândrăia loată lumea. Apoi luându-și Fecioara iertare de la toti a făcut rugăciune pentru întărirea și pacea lumii și dându-le binecuvântarea și-a dat sufletul.

După aceasta, Petru a început Cântarea de îngropare, iar apostoli și învățătorii au ridicat Prea Sfântului El trup ducându-l spre mormânt cel primitor de Dumnezeu. Sosind în satul Ghetsimani, au așezat trupul în mormânt și au stat trei zile acolo auzind neîncetă glasuri îngerești.

După trei zile a sosit unul dintre apostoli care era mahnit și întristat că nu a văzut trupul Născătoarei de Dumnezeu înainte de îngropare. Împreună cu ceilalți apostoli s-a dus la mormânt și l-au deschis ca să vadă și el Preacuratul Trup al Maicii Domnului. Dar mormântul era gol deoarece Iisus a luat la Sine și trupul Maicii Sale, Prea Sfântă maică a lui Dumnezeu s-a mutat și cu trupul la cer. Acestea s-au înțâmplat în ziua de 15 august în anul 55 după Nașterea lui Iisus.

Cu sfintele rugăciuni ale Născătoarei de Dumnezeu, Doamne, miluiește-ne și ne izbăvește ca un bun și iubitor de oameni.

TĂIEREA CAPULUI SFÂNTULUI IOAN BOTEZĂTORUL

În ziua de 29 august sărbătorim Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul. Acesta a fost prorocul trimis înaintea lui Iisus ca să gătească calea Domnului și să facă drepte cărările lui. S-a născut cu șase luni înaintea lui Iisus, iar când a-a apropiat vremea de propovăduire a Evangheliei s-a dus la râul Iordanului și botezând pe oameni cu apă, i-a îndemnat să se pocăiască, spunându-le că se apropie împărăția lui Dumnezeu. El a botezat și pe Iisus Hristos, însemnând prin acest botez curățirea de păcate a lumii întregi. A trăit în această lume ca un înger pământesc, în post și rugăciune, slujind pe Dumnezeu.

Iisus Hristos a spus despre El că este cel mai mare între cei născuți din femei. Predicând pocăința, Ioan a biciuit păcatele oamenilor, spunând adevărul chiar și lui Irod Antipa, care domnea atunci în Galileia. Irod era un om desfrânat care își alungase soția legitimă și trăia în nelegiuire cu Irodiada, femeia fratelui său, Filip.

Irodiada s-a mâniat pe Ioan și i-a cerut lui Irod să-l omoare, dar acesta nu îndrăznea să-l omorde fiindcă se temea de popor, care îl socolea pe Ioan proroc. La insistențele Irodiadei I-a aruncat toluși în închisoare.

Când și-a sărbătorit ziua nașterii sale, Irod a rugat pe Salomeia, fata Irodiadei să danseze înaintea oaspeților și i-a făgăduit orice, chiar și jumătate din țară. Fata a dansat și la sfatul mamei sale a cerut capul lui Ioan Botezătorul. Irod s-a întristat dar a trebuit să-și

îndeplinească jurământul și a trimis un slujitor în închisoare, care i-a tăiat capul lui Ioan și l-a adus pe tipsie înaintea Irodiadei. Așa s-a sfârșit prorocul acesta mândru-și viață pentru adevărul ce l-a propovăduit în lume.

În această sfântă zi rugăm pe Dumnezeu ca să ne ajute, să ne ferim de păcatul beției, care este pricina multor nenorociri și fărădelegi, ducând uneori chiar și la moarte. Să-L rugăm ca pentru rugăciunile Sfântului Ioan Botezătorul să ne miluiască și să ne izbăvească pe noi.

NASTEREA MAICII DOMNULUI

În ziua de 8 septembrie, sărbătorim Nașterea Prea Curatei Fecioare Maria, Maica Domnului nostru Iisus Hristos. Este o sărbătoare de bucurie pentru că Nașterea Prea Sfintei Fecioare a adus bucurie la toată lumea, căci dintrânsa a răsărit soarele dreptății.

Înainte de toate s-au bucurat părinții ei Ioachim și Ana, cărora Dumnezeu le-a ascultat neîncetatele rugăciuni. S-a bucurat întreaga omenire deoarece din nașterea ei a răsărit steaua adevărului a cărui strălucire avea să se reverse asupra lumii întregi.

Sfântul Ioan din Damasc aseamănă pe Prea Curată Fecioară Maria cu o carte, în care găsim istoria tuturor virtuților și a însușirilor bune. Credința, nădejdea, și iubirea față de Dumnezeu și de aproape au îmboldit întotdeauna sufletul Prea Sfintei Fecioare. Viața ei este o pildă vie pentru orice creștină. A suferit mult, s-a rugat mult și a avut parte de dreapta răspălată mutându-se cu trupul la cer.

Noi creșlinii cinstim pe Fecioara Maria ca pe Maica lui Dumnezeu. Acela care nu vrea să se înecă în valurile păcatelor, să-și îndrepte privirile cu deplină incredere către această stea a măntuirii. Când suntem așteptați de povara păcatelor, când deznaștejdea umple înimile noastre să ne aducem aminte de Prea Curată Fecioară. Dacă o vom urma pe ea, nu ne vom rătăci, dacă vom fi conduși de ea, nu vom cădea și dacă vom fi însoșiliți de ea pe cărările vieții, vom ajunge la măntuire. Ea se roagă neconțenit Fiului său pentru noi și binele nostru.

Să ne bucurăm și noi în această zi, ca și Ioachim și Ana. Să mulțumim lui Dumnezeu pentru binefacerile ce le revărsă asupra Sa și să-i cerem ca pentru ale Sfintei Sale Maici, rugăciuni, să ne miluiască și să ne izbăvească pe noi.

Sărbătoarea de astăzi se mai numește și Sfânta Măria Mică, pentru că în această zi sărbătorim pe prunca cea mică, ce s-a născut ca să fie Născătoarea Fiului lui Dumnezeu. Să o vedem cu ochii sufletului și să o cinstim, făcându-ne vrednici ca și ea de viață veșnică.

ÎNALȚAREA SFINTEI CRUCI

În 14 septembrie sărbătorim înălțarea cinstile-i și de viață făcătoare cruci.

Lemnul Sfintei cruci, pe care Fiul lui Dumnezeu și-a întins mâinile și picioarele, a fost îngropat în locul unde El a fost răstignit, pe vârful Dealului Golgota, împreună cu alți doi tâlhari. Aici a stat îngropat până pe la anul 315 d.H. când împăratul romanilor a ajuns Constantin cel Mare. Mama acestui împărat, Elena, era creștină și se silea să-și crească fiul în frica lui Dumnezeu.

Înaintea unei lupte Constantin cel Mare a avut un vis în care i-a arătat o cruce pe care scria: "Sub acest semn vei învinge". Văzând el această minunată arătare a poruncit să se pună semnul Sfintei Cruci pe toate

**Pa|atu|
Pa|atu| de
alatu|**

JUSTIȚIE



SERIE NOUĂ, NR. 7, 2000

Intr-un penitenciar, preotul capelan, care își desfășoară activitatea în incinta respectivă, este păstorul care are menirea de a purta de grija turmei pe care Dumnezeu i-a încredințat-o. Din această turmă fac parte atât cei aflați în detenție, cât și cadrele militare și civile; astfel că responsabilitățile sale sunt mari.

Preotul din penitenciar trebuie să fie o persoană distinsă, cu o viață morală ireproșabilă și întotdeauna cu grija față de „oile” pe care le are de păstorit.

Se cuvine ca relațiile cu cadrele din penitenciar să fie dintre cele mai bune. Tocmai de aceea se cere preotului capelan să fie o pildă vrednică și demnă de urmat. Bunele relații se întemeiază pe respectul reciproc, pe cinstea și onoarea arătată unui altora. Pentru a-și atrage cinstea și respectul cuvenit din partea cadrelor din penitenciar, preotul capelan trebuie să folosească un limbaj adecvat, să dea dovadă de multă seriozitate în tot ceea ce face, să fie o persoană corectă, astfel încât să nu i se poată imputa cândva vreo incorectitudine, pentru că numai aşa va aduce mari foloase și roade misiunea sa pastorală în penitenciar.

Ca păstor de suflete, preotul capelan este dator să fie cu dragoste față de turma sa. Pentru a fi scutit de critici, va trebui, din motive bine întemeiate, să se poarte cu grija față de toate cadrele civile și militare, indiferent de funcțiile acestora, fiindu-le de folos tuturor deopotrivă, cu aceeași bunăvoie și dragoste.

Blândețea și răbdarea sunt virtuți cu care sufletul preotului capelan trebuie împodobit, căci o persoană blândă întotdeauna este agreată de ceilalți, iar cu ajutorul răbdării poate trece peste greutățile vieții, aşa după cum spune chiar Mântuitorul: „în lume necazuri veți avea, dar îndrăzniți. Eu am biruit lumea... cel care va răbdă până la sfârșit, acela se va mântui”.

Omul blând își păstrează pacea lăuntrică. Cu atât mai mult slujitorul lui Dumnezeu, care trebuie să urmeze cuvintele Domnului, care zice: „Învățați-vă de la Mine că sunt blând și smerit cu inima” (Matei XI, 29).

Dacă unul din cadre va greși, preotul capelan se cuvine să-l mustre cu blândețe și să-i arate ceea ce este bine să facă și ceea ce trebuie să evite, pentru a fi plăcut înaintea lui Dumnezeu, a colegilor și, nu în ultimul rând, deținuților. Să-i dea sfaturile de care are nevoie și să-l îndrumă pe calea vieții. Întotdeauna când este solicitat de cadrele penitenciarului să fie bucuros că poate fi de ajutor cu fapta sau cu sfatul. Preotul capelan din penitenciar, este bine să arate cadrelor și felul cum acestea să se poarte cu deținuții, știut fiind faptul că și aceștia trebuie respectați, pentru că sunt cu toții creați de Dumnezeu „după chipul și asemănarea Sa” și că avem datoria să ne iubim, unul pe altul, după porunca Domnului care zice: „iubește pe aproapele tău ca pe tine însuți” (Matei XXII, 37).

Datorită faptului că și cadrele din penitenciarul în care-și desfășoară activitatea fac parte din turma pe care trebuie să o conducă la pășunca cea duhovnicescă, preotul capelan trebuie să le îndemne pe acestea să frecventeze Sfânta Biserică, căci ea este eorabia ce ne duce la limanul mântuirii; să participe cu multă evlavie la slujbele ce se oficiază și, mai cu seamă, la Sfânta Liturghie. Cadrele, participând la Sfânta Liturghie, alături de cei aflați în detenție, se crează o comuniune de iubire și, astfel, relația eaducătoare se schimbă în relația creștin-creștin.

Pătruns fiind de duhul iubirii și cu sufletul alături de toate bucurile și necazurile cadrelor și deținuților, preotul din penitenciar, cu ajutorul lui Dumnezeu, va reuși să-și mântuiască turma ce i-a fost încredințată și mântuind-o pe aceasta se va mântui și pe sine.

CEI CARE DECAD DIN COMUNIUNEA SFINȚILOR (V)

Din comuniunea Sfintilor decad cei care rup unitatea credinței, răsturnând pacea trupului și cei care distrug edificiul lui, prin aceea că săvârșesc, în chip voit, fapte nevrednice de acesta.

Cei care au căzut de la dreapta credință în erzie, se depărtează de noi direct proporțional cu rătăcirea și cu pizma lor egoistă...

„De rădăcina cea făcătoare de viață, de credință în Hristos și uscându-se sunt aruncați afară, căci de nu vom stăru în temelia apostolilor, vom fi dărâmati, ca unii care n-au temelie”.

Isprava unora ca aceștia poate fi, aceea, cu care au fost amenințați altădată Galatenii: „ați fost desființați de la Hristos și ați căzut din har (Galateni, V, 4)”, adică voi –aceia- nu mai aveți nici o comuniune cu Hristos Domnul.

Dar și dezacordurile de mai puțină seriozitate, care nu ating imediat credința cea adevărată (Ex.: certurile vechi cu privire la Sărbătorirea Sfintelor Paști), pot sfârma comuniunea sfintilor, deoarece, prin ele, se răcește iubirea. Iar răcirea iubirii este una dintre cele „două despărțiri de trupul bisericesc” și împiedecă mădularele de la „a nu se sfâșia și a se uni cu siguranță”, „iar a cădea în erzie este un rău și mai mare decât a sfâșia Biserică”; dar și una și alta trebuie evitate. Chiar simplele fisiuni, care preced, apoi, scindări, scindări ce pot să aducă la același pericol, aşa după cum au dus certurile făcute de Sf. Apostol Pavel (I Corinteni, 10-13). De multe ori noi suntem atrași în cea de a doua categorie a despărțirii noastre de trupul bisericesc și când „am îndrăznit să credem că este ceva nevrednic să rămânem în acel trup”, când ajungeam să încalcăm legea cu nerușinare, și dăm prilejul unui scandal public, nu arătam nici un fel de pocăință și în felul acesta ne excludem singuri din Comuniunea

Sfintilor. După cum cel care păcătuise odinioară în Corint, și, care, „nu numai că nu a lucrat în chip simplu ci a lucrat cu viclenie până la capăt păcatul acela a căzut, nefiind smuls”, tot astfel și noi trebuie să fim scoși afară din Biserică, în primul rând pentru rațiuni pedagogice, în al doilea rând pentru „a nu strica aluatul (I Corinteni, V, 6)”.

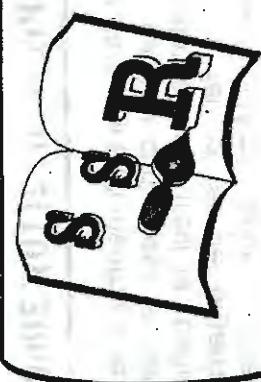
pr. Olivian POP

pagina 3

**R E V I S T A R O M Â N ă
VERȘURI DE
VERȘURI ȘI PROZĂ**

**PERIODIC AL SOCIETĂȚII
SCRITORILOR ROMÂNI**

An IV, nr. 2(10)
2000; 16 pag.





Literatură

ANUL LVI NR. 36 (3037)

SÂMBĂTĂ, 2 SEPTEMBRIE 2000

FONDATĂ LA 1945 PRETUL 5 DIN

2 IX 2000

OMUL POET

Poetul este omul în care identitatea psihică se integrează în realitatea creației. El este deprins cu intenția formelor pe care le ia lumea în devenirea ei și pe care ceilalți oameni nu le observă. Poetul crează noi tentații ale spiritualității care vrea să scârceze la infinit. Poetul face să apară în oameni multele daruri, el deschide energii ascunse, enigme. El simte și cunoaște realitatea mereu în altfel, plină de uimire, infinită, fiindcă unghiul de vedere se schimbă. El este dominant de o logică a tensiunii care nu e logica apretensiunii. Eul poetului, în mod esențial complex parcă însumează esențele existenței, de la esența aerului apei, și a ochiului până la esența stelelor și a universului. Poetul se simte terorizat de un gol psihic când nu crează poezia care să-l reprezinte. Nemulțumirea și neliniștea lui, nu constituie scepticistul cu privire la viață, ci sentimentul vitalității și a valorii.

Poetul nu poate fi decât prin opera pe care o realizează, iar aceasta nu are alte condiții decât ale poetului.

Olivian Rodneanul

10 Literatură

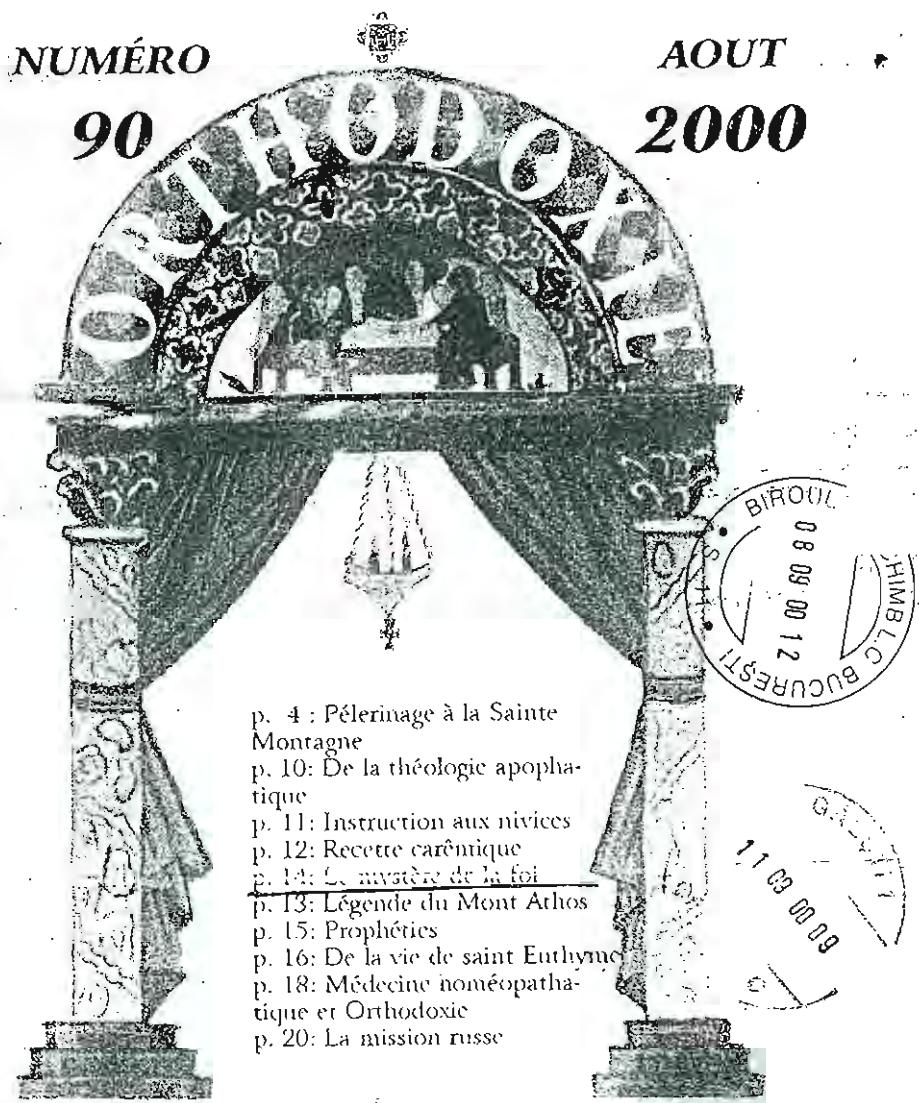
BULLETIN DES VRAIS CHRÉTIENS ORTHODOXES SOUS LA JURIDICTION
DE S.B. MONSEIGNEUR ANDRÉ ARCHEVÈQUE D'ATHÈNES ET
PRIMAT DE TOUTE LA GRÈCE

NUMÉRO

90

AOUT

2000



- p. 4 : Pèlerinage à la Sainte Montagne
- p. 10: De la théologie apophatique
- p. 11: Instruction aux nivices
- p. 12: Recette carême
- p. 14: Le mystère de la foi
- p. 13: Légende du Mont Athos
- p. 15: Prophéties
- p. 16: De la vie de saint Euthyme
- p. 18: Médecine homéopathique et Orthodoxie
- p. 20: La mission russe

Commission paritaire : numéro 64064

LE MYSTÈRE DE LA FOI

Il nous faut nous appliquer à l'étude de la Parole de Dieu et éduquer nos enfants selon la vérité et la sagesse qu'elle contient. La Parole de Dieu est une richesse inépuisable, mais les hommes échouent à leurs tentatives de la découvrir, parce qu'ils ne cherchent pas jusqu'au bout.

Nombreux sont ceux qui se contentent de suppositions concernant la vérité. Il leur suffit d'une application superficielle, malgré son importance.

Dieu est unique et Il représente la Vérité entière.

Les théories et les spéculations humaines ne conduiront jamais à la compréhension de la Parole de Dieu. Les hommes qui considèrent que les explications sont inutiles pour ouvrir les richesses de la connaissance ou pour empêcher la pénétration des hérésies dans l'Église se trompent. Dieu est un Esprit parfait ayant de l'intelligence et de la volonté, mais incorporel.

Les attributs les plus importants de Dieu consistent en ce qu'Il est éternel, partout présent, omnipotent, omniscient, incompréhensible, plus que saint, plein d'amour.

Le mystère de la sainte Trinité est le plus grand mystère de notre foi. En Dieu il y a trois Personnes : le Père, le Fils et le saint Esprit. Elles sont un Dieu unique, d'une seule nature. Le Christ a ordonné de baptiser «au Nom du Père, du Fils et du saint Esprit». (Mt 28)

L'apôtre Jean dit : «Car il y en a trois qui rendent témoignage... et les trois sont d'accord». (Jn 5,7). Les trois Personnes sont un seul Dieu, d'une même existence et d'une même essence.

Le Père a créé le monde, le Fils l'a sauvé et le saint Esprit le sanctifie.

Il nous faut méditer avec une profonde piété la Parole de Dieu et prier du fond du cœur les trois Personnes divines : le Père, le Fils et le saint Esprit.

Père Olivian Pop

Palatul de JUSTIȚIE

SERIE NOUĂ, NR. 8, 2000



Invățătura Evangeliei, propovăduită de Mântuitorul și de Sfintii Apostoli a urmărit întotdeauna împăcarea credinciosului cu Dumnezeu, cu sine însuși și cu aproapele. Același lucru îl urmărește și în zilele noastre Biserica Ortodoxă prin invățătura Domnului pe care o propovăduiește la toată lumea.

Au fost și sunți oameni care, prin păcatele lor, s-au despărțit de Dumnezeu, care prin faptele lor nesăbuite au greșit nu numai față de Dumnezeu dar și față de legile statului, lucru ce i-a făcut să fie privați de libertate, pe o perioadă de timp, ca urmare a fapelor comise. Aceste persoane, la rândul lor, au nevoie de astinență religioasă la locul de detenție pentru a li se sădă în suflet adevaratatele precepte, după care trebuie să se călăuzească în viață.

Factorul religios cu cel social, printr-o conlucrare construcțivă, pot aduce în penitențiar mult folos sufletesc celor aflați în detenție. Trebuie însă menționat faptul că într-un penitențiar, în rândul deținuților sunt și oameni care aparțin altor confesiuni creștine. De acela, tuturor acestora ei se respectă necondiționat libertatea de conștiință și li se asigură prin preotul capelan din penitențiar, posibilitatea de a se manifesta și ruga conform erunei lor.

Preotul din penitențiar are rolul unui părinte duhovnicesc, fapt pentru care el trebuie să-i ajute pe cei aflați în detenție, să se elibereze de jugul păcatului și să pornească pe un drum nou în viață. Se cuvine să nu-i negligeze pe deținuții ce aparțin altor confesiuni ci, dimpotrivă, să-i ajute ori de câte ori îl solicită și îi cer sprinț moral.

Portile penitențiarului sunt nezăvorâte pentru slujitorii Domnului, indiferent de religie.

Între preotul capelan din penitențiar și reprezentanții celor lalte culte, recunoscute legal de statul român, trebuie să existe relații de ajutorare reciprocă în vederea recuperării celor aflați în detenție. Scopul comun fiind același și relațiile dintre culte, trebuie să fie cât mai frătești.

Ar fi de un real folos să se organizeze periodic activități care să aibă un caracter educativ religios. Să se pună la dispoziția deținuților cărți religioase bogate în învățături duhovnicești care să-i zidescă sufletește. O altă latură bună care poate fi rezultatul unei bune cooperări dintre preotul capelan din penitențiar și reprezentanții altor culte, este organizarea convorbirilor duhovnicești, șiut fiind faptul că acestea sunt foarte eficiente în cadrul procesului de recuperare socio-morală. Convorbirile trebuie să conțină îndemnuri la o viață nouă din care păcatul trebuie să fie exclus, iar faptele bune trebuie mereu săcute și sunt foarte eficace, pentru că ele imbogățesc cunoștințele moral-religioase ale celor aflați în detenție, și în același timp să îndeamnă la punerea în aplicare, în viața de zi cu zi, a învățăturilor pe care le-au deprins.

Meditațiile și prediciile preotului capelan, dar și ale celorlalți reprezentanți de culte, trebuie să fie bine puse la punct și să aibă un conținut moralizator și să fie structurate și organizate pe cazuri concrete din viață și activitatea deținuților.

De asemenea, un rol important în viața moral-religioasă a deținuților îl are studiul Sfintei Scripturi, pentru că această carte cuprinde învățăturile fundamentale după care omul trebuie să-și coordoneze întreaga sa viață. Prin studiul Sfintei Scripturi, trebuie evitate diferențele confesionale, aspectul trebuind să cadă pe învățătura morală și nu pe cea dogmatică, fiindcă învățătura morală este ea care arată normele de viață și de trăire în Hristos și cu Hristos.

Toate aceste activități: studiul Sfintei Scripturi, cântările religioase, prediciile, meditațiile, temele de consiliere religioase, conferințele săptămânale etc. asigură realizarea unui program amplu de educație religioasă și de morală creștină.

Un punct forte pentru întreținerea bunelor relații ale preotului din penitențiar și reprezentanții altor culte, este oficierea sfintelor slujbe. Prin rugăciunile rostite împreună către Dumnezeu deținuții se simt inclusi în comunitatea iubirii alături de Hristos. Cel ce și-a vărsat sângele pe crucea de pe Golgota, pentru mărturirea sufletelor noastre. Rugăciunile înălțate către tronul slaviei, aduc în sufletele celor aflați în detenție nădejdea că ele vor fi ascultate, iar eci care le-au înălțat vor primi cele necesare sufletului și trupului spre mărtuire. Rugăciunea în comunună este semnul cel bun că aşa cum a spus-o și Mântuitorul, că toți trebuie să sim „o turmă și un păstor”.

Pentru ca relațiile dintre preotul din penitențiar și reprezentanții celorlalte culte să nu se altereze este nevoie ca acțiunile de prozelitism să fie excluse pentru că acestea nu sunt deloc constructive în ceea ce privește bunele relații ci, dimpotrivă, au efecte negative.

Pentru ca roadele muncii și eforturile depuse în vederea conștientizării fapelor rele de către cei care se găsesc în detenție, să dea rezultate bune, relațiile preotului capelan cu reprezentanții altor culte trebuie să se bazeze pe cele mai bune intenții, de a le fi de un real folos deținuților, fiindcă Biserica Ortodoxă caută mereu să realizeze unitatea tuturor creștinilor prin credința că vie în Hristos, în care „nu mai este nici iudeu, nici elin, nici rob, nici slobod, nici parte bărbătească, nici femeiescă, ci toți sunt una” (Galateni III, 28).



Palatul de JUSTIȚIE



SERIE NOUĂ, NR. 9, 2000

Omul este creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Chipul lui Dumnezeu în om se referă la cele trei elemente esențiale ale suflului și anume: la răjuie, voință liberă și sentiment de afectivitate. Deei, omul este creat dintru început cu libertate, astfel încât el poate alege ceea ce este bine sau ceea ce este rău și în neconcordanță cu învățătura Bisericii Ortodoxe.

Datorită acestei libertăți, Adam a putut alege între respectarea sau nerespectarea poruncii pe care Dumnezeu i-a dat-o în rai. Însă el a ales cea de-a doua variantă și tocmai de aceea a fost alungat din raiul cel din Eden. Toți urmașii lui Adam au început să săvârși tot felul de păcate, fapt pentru care Dumnezeu a hotărât din iubire față de cel creat de El să trimită în lume pentru a o mânăstui, pe Fiul Său cel Preaiubit.

Venind în lume, pentru a o ridică din stricăciune la nestrăuciune, Hristos Domnul a chemat la Sine pe toți cei care sunt însetăți de apa ceea vie de care nu vor mai înseta în veac și sunt dornici de a gusta viața cea veșnică.

Dar și după venirea Sa în lume, mulți umblau pe calea ce duc la pierzanie săvârsind tot felul de fapte pe care le osândește nu numai Biserica întemeiată de Hristos ci și legile statului pentru că cei care le comit trebuie pedepsiți și în felul acesta ajung în detenție.

Biserica, care este mama tuturor, atât a celor drepti cât și a celor păcătoși, nu i-a lăsat lipsită de sprijinul ei nici o clipă pe cei aflați în detenție ci, dințipotrivă, ea i-a privit cu multă milă și a trimis în mijlocul lor pe preoți, pentru a-i putea întoarce pe calea ceea bună, făcându-i în același timp părăși luminii și bucuriei cele veșnice.

Biserica Ortodoxă este o biserică luerătoare în sistemul penitenciar prin slujitorii săi, a căror menire este aceea de a face din fiii pierzării și ai impărației cerești.

Astăzi, mai mult ca oricând, porțile penitenciarelor românești sunt deschise pentru toți misionarii și voluntarii creștini care vor cu adevărat să sprijine moral pe cei aflați în detenție. Activitatea preotului capelan din penitenciar, asigură permanentă asistență religioasă indispensabilă, contribuind direct în felul acesta la modelarea într-o direcție bună a conduitei deținușilor, ușurând acestora într-un timp relativ scurt recuperarea și reintegrarea în societate. Prezența unor misionari și voluntari creștini aparținători altor culte, ce funcționează legal pe teritoriul României, în penitenciare, pentru a acorda asistență moral-religioasă deținușilor aparținători cultului lor, s-a resimțit ca un factor pozitiv în psihicul lor.

Activitatea voluntarilor și misiunilor creștini care aparțin altor culte este foarte benefică, însă atunci când ea se extinde și asupra celor care aparțin Bisericii Ortodoxe este foarte prinejdiașă. Atât timp când ea se rezumă numai la cei care aparțin cultului respectiv, lucrurile stau bine. Ele se schimbă doar atunci când cei care aparțin altor culte încearcă prin tot felul de mijloace și metode să-i atragă pe cei care aparțin Bisericii Ortodoxe. Această modalitate de a-i atrage la cultul lor se numește prozelitism.

Biserica Ortodoxă nu a făcut prozelitism și nici nu va face niciodată pentru că ea urmează exemplul Întemeietorului ei. Însuși Mântuitorul Hristos în timpul activității Sale pământești nu a obligat pe nimenei să-i urmeze cu forță, ci a făcut apel la conștiința și libertatea oamenilor. De fiecare dată El spunea: „devoiește cineva să-Mi urmeze Mie...” (Matei XIV, 24).

Acest lucru îl face și Biserica Ortodoxă. Ea nu forțează pe nimenei să treacă la ea, cum fac cei care practică prozelitismul, ea respectă libertatea omului, iar dacă acesta se hotărăște să devină fiu al ei, ca îl așteaptă cu brațele deschise.

Și în penitenciar, sunt anumite persoane care prin prozelitism încearcă să-i atragă pe cei aflați în detenție la cultul din care aceste persoane fac parte, folosindu-se de numeroase metode care sunt demne de tot disprețul. În fața acestei situații preotul capelan trebuie să ia măsurile de rigoare și să fie ferm în acțiunile sale. Să explice deținușilor că cei care recurg la aceste metode sunt așa cum spune Mântuitorul: „lupii imbrăcați în piei de oaie”, sunt niște fătărnici pentru că „închideți impărația cerurilor înaintea oamenilor; că voi nu intrați și nici pe cei ce vor să intre nu-i lăsați” (Matei XXIII, 13).

Să arate că în comparație cu această Biserica Ortodoxă, al cărui cap este Însuși Fiul lui Dumnezeu, respectă dintotdeauna libertatea omului și că a fost întemeiată pentru mântuirea tuturor oamenilor, inclusiv a celor aflați în detenție.



DACOROMÂNE

Anul V
Nr. 1-2 (17-18)
2000 (10.000)

REVISTA ACADEMIEI DACOROMÂNE
REVIEW OF DACOROMANIAN ACADEMY

Director fondator: Geo Stroe, Redactor șef: George Ursa

SPIRITUALITATE ȘI CULTURĂ ÎN VIAȚA CREȘTINĂ ROMÂNEASCĂ, DE LA DACI ȘI PÂNĂ ÎN PREZENT

Cristianismul a patrunc în Dacia, la Dunărea de Jos, înainte de cucerirea romană, fiind propovăduit prin viațu griu strămoșilor noștri chiar de către Sfântul Apostol Andrei - „Cel dințai chenat” (Ioan 4,40). După Sf. Apostol Andrei, cuvântul sfânt a fost întârtit de către Sfântul Apostol Petru, fratele său și mai ales de către Sfântul Apostol Pavel care a stat o iarnă la Nicopole (Tit, 3,12).

Prin călătorile sale misionare a convertit pe mulți și a întărit comunitățile creștine din Asia și Europa. El scrie că și a propovădut Evanghelia la vecinii dacilor și în părțile noastre, „până în Iliria” (Rom. 15,19).

Perioada de dominanță română (106-275) a însemnat intensificarea cuvântului sfânt ca și nădejde de eliberare, dar și ca aversiune față de cuceritor. El scrie că și a propovăduit în părțile noastre, „până în Iliria” (Rom. 15,19).

Odată cu începutul luptelor creștice din sănătul imperiului roman și apoi bizantin, creștinismul dacoromân a fost influențat de vîro „partidă”, ceea ce ar fi pus la îndoială propovăduirea dreptei credințe. Ierarhii tomari și dacoromâni au participat la Sinoadele Ecumenice, dar întotdeauna au păstrat fondul apostolie și au apărat dreapta credință.

Chiar și în timpul naivării barbașilor slavi (275-1241) gălia românească a dat lunturi creștine de atunci mari apărători ai dreptei credințe și martiri, printre care frații Chiril și Metodiu.

Apar mulți scriitori și teologi, se organizează mănăstirile și săhăstirile pe toată aria de formare a poporului român. Școlile catedrești și ale științei vor apărea peatru prima dată în lîndă bisericilor sau arhondacul mănăstirilor. S-au organizat spitaluri și bolnițe, s-au ridicat azile și orfelinale asemenea Vasiliadelor. Episcopii dacoromâni și străromâni liceau parte din ierarhia superioară a Bizanțului (săpt datorat Sinodului IV Ecumenic de la Calcedon - 451, canonul 28, care prevedea numărul scaunelor apostolice după importanță politico-administrativă și în perioada) și pregătina lor era făcută în lîndă clăsiile ale imperiului: greaca și latină, dar preoții și catedratorii nu au predicat în altă limbă decât cea a poporului.

Odată cu naivărea ungurilor (896) s-a constatat că voievodalele (primele organizații politico-administrative românești) aveau lingă sine și ierarhul, implicit și celelalte trepte ale preoției.

Trebucă amintit faptul că Biserica română din Țara Românească, Moldova și Transilvania avea același rânduici, chiar dacă aceste Principate nu erau unite. În această perioadă sunt așezate centre eparchiale: Mitropolia de Argeș (1359), Mitropolia Sucevei (1400), Mitropolia Severinului (1370), Mitropolia Bâlgăradului (1603) etc. Perioadele înfloritoare din vîremen voievodilor Mircea cel Bătrân, Stefan cel Mure și Sfânt și lumea de Hunedoara vădese prin artă și cultură sensibilitatea creștină și pregătirea strămoșilor noștri. Sfintele slujbe au fost încreunătate cu frumoase melodii care au trecut de la Bizanț la noi mai ales după sfericită organizare a monahismului atotor (963) și după nerelișa cădere a Constanțopolului (29 mai 1453). Mari moilozi și călugări și-au găsit silas în mănăsturile românești pregătind dinurarea unui „Bizant după Bizant” cu tot ceea ce a avut acesta bun și sfânt.

Un incident istorico-lingvistic l-a constituit introducerea limbii slavone în Cancelariele domnești și influența acestei limbi

asupra unor ierarhi români. Dar preoții și credincioșii români au socotit totdeauna „străină” de susținut lor această limbă.

In vîmca dominilor Matei Basarab (1632-1654) și Vasile Lupu (1634-1653) s-au upărt pravili și pravioare conținând canoane și legi de conviețuire și comportare. Acestea erau folosite de preoți și predicatori, de catedratori și diaconi pentru respectarea moralici evanghelice și menirea frumuseții susținutului românesc. Apar și școli de psalteleie, dar în același timp se dezvoltă și arhitectura, sculptura și pictura. Acestea erau Biblia nescrisă și în același timp predica și catherine în imagini și în Casa Domnului. Mănăstirile, schiturile și bisericiile noastre au fost ridicate toamna pentru doxologia Sfintei Treimi, precum și pentru preacuinstarea Maicii Domnului și venerarea futuror sfintilor. Pictura interioră și exterioră a bisericilor noastre a fost o predică vie și rămâne o catherine permanentă, o Sfântă Scriptură în imagini.

Tiparul a constituit una din forțele cele mai importante în transmiterea Sfintei Scripturi și a Evangheliei lui Iisus. Așa au apărut «Palia de la Orăștie» - Vechiul Testament - 1582; «Psaltria în versuri» a Mitropolitului Dosoftei - 1673; «Noul Testament de la Bâlgărad» - 1648; «Biblia de la București» - 1688 etc.

Ideologii vrăjimase au căutat să ne dezbare și să ne injuge cu mijloace cu adevarat diavolești „găsite de dânsii” prin măriile bibliotecile ale Oxfordinului, Londrei, Sorbonici, Belgradului, Sofiei, Pragăi, Varsoviei, Moscovei sau Romei. Desfășurările și jeliutearele românești, pochizările (strigătoare la nunți) și moasele la măsteri, boala reale, colacii și naști, Irozii, Steaua Colindei, Călușarii etc. posedă un tezaur oral, creștin, predicatorial și moralizator înec neexplorat de „cetețatorii” noștri.

Obiceiurile de la măsteri și cununie, inițierea în diferite îndeletniciri, precum și nisterul morii și dânsimii susținutii sunt momente de tensiune psihică și adâncă sensibilitate creștină. Ortodoxia românească și-a păstrat umanismul său hristic și mariologie legată de autohton, pentru acasă, buclenele și lipărurile în limbi greacă, slavă, arabă, georgiană și au făcut de către români în scop ministrare și apologetic, dar predica și catherine, inițierea și spovedania s-au făcut în limba vorbită, limba poporului, limba română.

Mitropolitul a toată Moldova – Varlaam – condus la Seaulul de Patriarh Ecumenic, tipărește «Cazanii» în scopul unici predicatori unitare și a întării dreptei credințe ortodoxe. El veghează la pasării hirotoniți nu numai în Moldova, ci și la Bâlgărad, Târgoviște, Râmnicu-Valea etc. pentru apărarea dreptei credințe și a finței neamului românesc. Tot acest înțelept mitropolit, dorind să răspundă unei putemetele se de viață harică și în același timp să creze și băză românească de catherine la Sfintele Treimi, tipărește în 1646 «Cele Șapte Treimi ale Bisericii».

Citorii mănăstirești, cu tipatnițe și ateliere din toate domeniile de artă, sunt rezultatul convingătorii și trăinii creștine a poporului român. Poporul, după cuvântul Apostolului, „trăia cum glăsuit”... (Filipeni 1,21; I Petru 3,2) și „vorbea-cum trăia” (Sf. Vasile cel Mare). Așa se explică stabilitatea în credință ortodoxă și păstrarea finței naționale.

În timpul perioadele fanatiștili și pasopătășii (1711-1821-1848) poporul și-a căutat liniste și suflarească în credință strămoșilor,

ortodoxă, neschimbată și neutrală de atâta vîță, fiind îmbărbălată totodată și de Episcopul Ilarion al Argeșului, de Mitropolitul Veniamin Costachi și de Mitropolitul Andrei Saguna, care lansează acum adevărate hirotoniști de deosebită socială și adevărată etică.

Spre sfârșitul secolului XIX începe o perioadă de schimb și pelerinaj între ierarhii români și cei din Orient și Occident. Apăr traduceri de cărți zidătoare de susținut, precum și manuale speciale de oratorie bisericăscă. Acum începe organizarea facultăților de teologie românești, care au desăvârșit pregătirea slujitorilor prin catedre speciale și discipline de studii omiletice-catehetice și pedagogico-educative.

Patriarhul Justinian a reorganizat Institutul Biblic și de Misiuni al Bisericii Ortodoxe Române, în cadrul căruia a luat ființă Comisia de Pictură Bisericească. Au apărut lucrări în legătură cu viața și activitatea sfintilor români, săvârșindu-se înțări canonizare.

În țimpul păstoririi Prea Fericitului Patriarh Justin au început să vadă lumina tiparului Părinti.

În acum, Prea Fericitul Patriarh Teocist scrie lucrarea de referință omiletică-catehetică: „Pe treptele slujinilor”.

Și ceilalți ierarhi ai Bisericii străbune au fost prezentați din plin în activitatea misionară-creștină din punct de vedere al tuturor laturilor obinuiri arhiești.

Nici preoții de parohii și nici monahi n-au rămas mai prejos. Amintim doar pe căsuță aici: Pr. Prof. Gala Galaction, Pr. Dr. Stefan Slovoacă, Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, Pr. Prof. Ioan Banea, Pr. Prof. Constantin Galeriu, P. Cuv. Ioanichie Bălan și mai ales P. Cuv. Attilio Ilie Cleopă etc.

Biserica Ortodoxă Română a putut apăra candelul strămoșilor. Ea a apărat ființa națională cu povara dreptei credințe. De aceea marii sfântori ai culturii și națiunii române sunt la loc de frunte în rândul ctitorilor de mănăstiri și biserici. Mai amintim minunea arci bizantine, a cărei carte de vizită se află la mănăstirea din nordul Moldovei și la alte mănăstiri și sfinte lăcașuri din țară, valori monumentale ale culturii și spiritualității creștine românești.

Aceasta este pe scurt viața creștină în contextul românești, îndrumătoare și moralizatoare, zidătoare de susținut, angajată și valabilă pentru toată românia ortodoxă de pretutindeni.

12 nov. 1999
Preot OLIVIAN POP
Capeia „Sfântul Ioan Gură de Aur” Gălești - Dâmbovița

Bibliografie:

1. Dia. P.I. David - «Căută și vei afla...», carte de predici - Editura Episcopiei Argeșului - Curtea de Arges, 1996
2. «Predicarea Sf. Evanghelii la popor român» - I.P.S. Nestor Mitropolit Olteniei - Editura Institutului Biblic - București, 1986
3. N. Iorga - «Bizant după Bizant» - Editura Enciclopedică Română-București, 1972
4. Dia. P.I. David - «Aspecte ale vieții spirituale a trăcodacilor» - Editura Mitropoliei Olteniei, 1980
5. Alexandru Duțu - «Coordonate ale culturii românești în secolul XVIII» - București, 1968
6. I.P.S. Antonie Mitropolit Ardealului - «Traditie și libertate în spiritualitatea ortodoxă» - Editura Mitropoliei Ardealului - Sibiu, 1983.



REVISTA ROMÂNĂ
DE
VERSURI ȘI PROZĂ

Nr. 3 (11) 2000.

An IV ; 16 pagini

*PERIODIC AL SOCIETĂȚII
SCRITORILOR ROMÂNI*

Biserica triumfătoare din ceruri (VI)

Biserica triumfătoare din ceruri este acea parte a Bisericii Universale care este așezată în patria ei și ale cărei legături cu Biserica de pe pământ, ca una ce aparține aceluiași trup al lui Hristos, moartea nu este în stare să-i taie sau să-i nimicească și să-i întunece simțăminte de iubire și de simpatie, care, încă trăind în lumea aceasta, o legau de frații de pe pământ. O poziție cu totul aparte în această Biserică, după învățătura ortodoxă, are Fecioara Maria, care, ca mamă a Dumnezeului ce s-a întrupat, a devenit „mai cinstiță decât și mai slăvită decât Heruvimii și Serafimii, ...fiind mai presus de toate cetele îngerilor”. Ea este și mai presus decât toți sfintii având mai multă îndrăzneală, către Fiul său, decât ei. Acesteia, după mărturisirile de credință mai noi, i s-a dat, de către Dumnezeu, un mare și extraordinar dar, de a nu păcătui și de aici rezultă că ea nu a făcut în nici un fel vreun păcat propriu. Dar o altfel de calitate, atribuită Maicii lui Dumnezeu, care printre părinții cei vechi găsește sprijin numai la Fericitul Augustin, trebuie să o ia ca relativă, tocmai din cauză că și Născătoarea de Dumnezeu nu a fost eliberată de păcatul strămoșesc, deoarece și ea a fost concepută în același mod în care sunt concepuți toți oamenii, dar ea a fost substrasă de la păcatul strămoșesc, fiind mantuită prin harul lui Dumnezeu. Tocmai de aceea ea a și numit pe Dumnezeu Mântuitor, în căutarea ei. Asupra ei, în timpul de mai înainte, în timpul zămisirii, se pogoară Duhul Sfânt pentru a o curăța și a o face locaș vrednic de zălașluirea Cuvântului, o asemenea calitate atribuită trebuie înțeleasă cam în același sens în care și Sf. Apostol Pavel zice despre sine, că a „devenit fără de

prihană după deplatarea cea din Lege (Filipeni III, 6)” și în același sens și Dosoftei atribuie multora dintre strămoși și rofeți, iar în chip deosebit și Purul Fecioarei Maria. Accepția aceasta se întărește și de părerea lui Hristos, după care atât la minunea din Cuna Galilei, cât și în cazul istorisit de Matei (XII, 46 – 50), Maica Domnului „a suferit oarecum și ceva omenesc”, supărând inopportun pe Domnul, fiind pusă la cale „de slăbiciunea dorinței de slavă deșartă”. Pentru aceasta și Domnul, prin cele ce a zis: „a rușinat cu multă blândețe scopul ei iubitor de slavă și a îndepărtat patima tiranică a dorinței de slava deșartă”.

În Biserica triumfătoare sunt cuprinși și îngeri: ca unii care au și ei unul și același cap, dimpreună cu ceilalți sfinti (Efeseni I, 10). Cu toate acestea trebuie arătat că, pe deosebit s-a formulat și părerea că un singur cap „pe care Dumnezeul a dat tuturor oamenilor este „Hristos cel după trup” iar pentru îngeri „Dumnezeu Cuvântul” și că, pe de altă parte, nu a dăruit în ideea că să ofere jertfa euharistică și pentru sfintii îngeri cum se oferă pentru toți ceilalți sfinti, fără iloșebire.

pr. Olivian POP

Nu faceți nimic din duh de ceartă, nici din mărire deșartă, ci cu smereute unul pe altul socotească-l mai de cinstire decât el însuși. Să nu caute nimeni numai de sale ci fiecare și ale altuia... Pentru aceea, și Dumnezeu L-a preînălțat și I-a dăruit Lui nume, care este mai presus de orice nume: Ca într-un numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, al celor pământești și al celor deasupă...

(Filipeni II, 3-4, 10-11)

Rugăciuni pentru cei adormiți (VII)

Biserica Iuptătoare de pe pământ se roagă pentru toți cei adormiți, în care sunt cuprinși și cei păcătoși. Părinții Bisericii învață că căștigul mult, aduce mult folos și „un folos cât se poate de mare credem că va fi pentru suflete rugăciunea sfintei și înfricoșătoarei jertfe care este pusă înainte” și că oferirea Sf. Euharistii pentru cei adormiți „a fost legiferată de Sfinții Apostoli”. Mai puțin eficiente sunt caracterizate milosteniile pe care le fac cei care trăiesc pentru cei morți și care, poate, dau un ajutor mic, ce poate produce doar o oarecare mângâiere; ce poate totuși să-i ajute, ceea ce este foarte probabil fiindcă milosteniile determină pe cei miluiți la rugăciuni pentru morți în numele căror sunt miluiți.

În ceea ce privește noțiunea folosului acestuia și ordinea sufletelor, cărora li se dă acestea, putem să spunem următoarele: a). Biserica ortodoxă respinge de la început învățătura despre purgatoriu, a Bisericii Catolice; b). Ea se roagă și oferă ajutor „pentru toți, însă nu și pentru cineva care moare în păcat” excludând de la rugăciunile și intervențiile ei pe toți aceia a căror ultimă faptă a fost în chip vădit un păcat (spânzurați, înecați, otrăviți etc.) ca și pe cei ce au murit despărțiti de comuniunea ei, fără să aibă o părere de rău.

pr. OL. POP

Cuvânt și Suflet

BULETINUL CAPELEI ORTODOXE "SF. IOAN GUAJDEU DE AUR" A CENTRULUI DE REEDUCARE GĂEȘTI
● ANUL II ● NR. 10 - 12 ● OCTOMBRIE - DECEMBRIE ● 2000 ●

DE LA CUVÂNT LA FAPȚĂ (IV)

SFÂNTUL MARE MUCENIC DIMITRIE. IZVORÂTORUL DE MIR

În ziua de 26 octombrie facem pomenirea Sfântului Mare Mucenic Dimitrie, Izvorâtorul de Mir. El a trăit pe vremea împăraților Dioclețian și Maximilian către sfârșitul veacului al treilea după Hristos. S-a născut în cetatea Tesalonic, din părinți creștini și de neam bun. A fost crescut în legea creșlinească și primind bolezul a devenit mare apărător al credinței în Iisus Hristos. Fiind om cinstiț și sărguincios a ajuns înalt cărnului al Greciei.

El nu a uitat să slujească și împăratului ceresc, propovăduind legea creștinească printre păgânii din Grecia vestind pe Hristos.

Împăratul Maximilian a oprit răspândirea creștinismului, iar păgânii l-au părât pe Sfântul Dimitrie acestuia că este creștin. Soldații l-au prins, l-au legat și l-au aruncat în închisoare. Sfântul Dimitrie a rămas statornic în credință și se ruga neconținut Dumnezeului celui adevărat.

Împăratul silea pe creștini să se lupte cu un om

foarte puternic pe nume Lie și acesta îi omora. Un lăñar creștin cu numele Nestor a primit binecuvântarea Sfântului Dimitrie și l-a ucis pe Lie arătând că puterea lui Dumnezeu poate face minuni.

Auzind împăratul Maximilian că Nestor a biruit pe Lie prin rugăciunile Slântului Dimitrie, a trimis soldații în închisoare și l-a omorât cu sulițele. Așa a murit acest Slânt Mare Mucenic, care în viață și până în ceasul morții a mărturisit pe Iisus Hristos.

În vîineea împăratului Constantin cel Mare încetând prigoana împotriva creștinilor, lângă mormântul Slântului Dimitrie s-a ridicat o biserică. Când s-au scos moaștele Sfântului Dimitrie, ca să se așeze în Altarul bisericii trupul lui a fost găsit întreg și neputrezit, iar din el curgea mir cu miros foarte frumos. De aceea Sfântul Dimitrie se numește și mare izvorâtor de mir.

Pe lru statornicia în credință și pentru viața lui cca sfânlă și necăpturată, Dumnezeu l-a încununat pe Slântul Mare Mucenic Dimitrie cu nevesteajila cunună a slavei, iar Biserică creștină i-a scris numele în carteau sănătilor, făcându-i în fiecare an pomenirea.

SFINTII ARHANGHELI MIHAIL ȘI GAVRIIL

La 8 noiembrie prăznuim pe Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril, căpelenile celoror îngeri.

Îngeri sunt duhuri curale, care nu au trup, dar au înțelegere și voință.

În Sfânta Scriptură se face adeseori pomenire despre îngeri, ei s-au arătat lui Avraam, lui Lot, lui Tobie, preotului Zaharia și Precurorului Fecioare Maria. Pe îngeri i-a făcut Dumnezeu încă de la începutul lumii, iar numărul lor este foarte mare.

La început îtoți îngeri erau buni și stăteau în fața tronului slăvei lui Dumnezeu. O parte din ei, din mândrie său răsculat împotriva lui Dumnezeu și au fost aruncați în întunericul cel mai dințălar. Astfel, îngeri s-au împărțit în două cele: îngeri buni și îngeri răi, care se numesc doavoli sau duhuri necurante. Îngeri cei buni îi îngrijesc și-i apără pe oameni fiindcă fiecare om are un înger păzitor. Îngeri duc rugăciunile noastre la Dumnezeu, se roagă pentru noi și ne ajută când suntem în necazuri. Cât suntem în viață ne luminează mintea să umblăm pe cărările vieții, iar în ceasul morții ne îndeamnă la pocăință, ajutându-ne să ne putem înțoarce la Dumnezeu. Îngeri cei răi sunt dușmanii noștri, căci urăsc pe oameni și îi îndeamnă la rete ca să ajungă și ci în nefericirea iadului. Fericit omul acela care va și să îndepărteze pe diavol de la sufletul său. Acela va fi neconțenit înconjurați de îngeri cei buni ai lui Dumnezeu.

În cîstea Sfinților îngeri a fost rănduită sărbătoarea Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril și a tuturor celor cerești. Această sărbătoare se prăznuiește încă de pe vremea marelui împărat Constantin cel Mare care, în cîstea lor, a zidit o frumoasă biserică la Constantinopol.

Să cîștîn și noi că bucurie această zi și să cerem ajutor lui Dumnezeu, ca pe Sfinții îngeri să-i punem înne înțotdeauna ca pe niște ocrotitori ai noștri.

Cîștînd pe Sfinții îngeri, noi cîștîm pe Dumnezeu, care i-a făcut părtăși celei mai strălucite măritări cerești. Prin cîștîa ce o dăm îngeriilor ne facem vrednicî ca rugăciunile noastre să fie duse Tatălui ceresc, iar în ziua judecății ei vor fi adevărate mărturii înaintea dreptului judecător.

INTRAREA ÎN BISERICĂ A MAICII DOMINULUI

În ziua de 21 noiembrie sărbătorim Intrarea în Biserică a Sfintei Născătoare de Dumnezeu. Acest lucru s-a întâmplat când Fecioara Maria era pruncă și părinții ei au dus-o la biserică cea mare din Ierusalim, ca să crească în frica lui Dumnezeu. După ce s-a împlinit timpul pregătirii, s-a întors la casa părintelească din Nazaret fiind bună și ascultătoare față de părinți. Sufletul ei era curat și sfânt și de aceea era vrednică să o fericească toată lumea și să o preamărească neîncetat.

Să iubim și noi pe Dumnezeu așa cum î-a iubit Preacurata Fecioară, împlinind voia Lui cea sfântă.

Să iubim rugăciunea, fiindcă rugăciunea ne înalță sufletul la cele cerești și îl curățește de toată răulata.

Părinții zilelor noastre să urmeze pilda părinților Sfintei Fecioare Maria. Să îngrijească de creșterea

copiilor ce Dumnezeu î-a dăruit, gândindu-se la viitorul lor. Încă din copilărie să le îndrepte pașii pe calea poruncilor lui Dumnezeu, căci aceasta e calea ce duce la mântuire. Să ducă copiii la biserică, întocmai cum și-au dus și părinții Ioachim și Ana, pe Preacurata Fecioară, fiica lor.

Să rugăm pe Dumnezeu ca pentru rugăciunile Preacuratei Fecioare Maria să curățească sufletele noastre și să îndrepte pașii noștri pe calea poruncilor Lui. Astfel, în ziua cea mare a judecății, să ne putem face vredniți de a intra în biserică cea sfântă și mai presus de ceruri a Dumnezeului celui prea final.

SFÂNTUL IERARH NICOLAE

De la ieagăn și până la mormânt, omul caută Iericirea, chiar și omul cel mai sărac poate să fie fericit, dacă sufletul său este curat și împăcat cu Dumnezeu.

Creștinii din timpurile de demult nu se zbăteau după averi și plăceri, ci căutați împărăția lui Dumnezeu. Astfel a fost și Sfântul Ierarh Nicolae, a cărui pomenire o facem la 6 decembrie. El s-a născut în Patara, un oraș în Lichia. Încă din tinerețe sufletul lui era stăpânit de frica lui Dumnezeu și iubirea față de aproapele.

Părinții lui erau oameni bogăți, dar au murit lăsând fiului lor moșii întinse și bani mulți.

Sfântul Nicolae însă, neprețuind averile și voind să se îmbogățească în Dumnezeu, și-a vândut moșii și îtoți banii și-a împărțit săracilor.

În dragostea lui față de Iisus Hristos, Sfântul Nicolae a călătorit în Palestina, a cercetat sfintele celăi apoi a mers la Ierusalim și s-a închinat în Biserică Sfântului Mormânt. Când s-a întors acasă corabia în care călătoarea era să se scufunde, dar la rugăciunile sfântului sănătul a încrezut și marea sa lină așa că a stat în calea călătoresc pe mare și pomenesc în rugăciunile lor.

Sfântul Nicolae a fost hirotonit preot și s-a așezat în mănăstirea din Patara petrecându-și zilele în sfinte rugăciuni și fapte bune.

Sfântul Nicolae a ajuns episcop al Mirei, dar a rămas același om cucernic și cu frică de Dumnezeu. A fost părintele celor săraci și mânădierul celor nefericiti.

În vremea împăratului Dioclețian a fost închis în temniță și legat în lanțuri, dar nu s-a lepădat de Iisus Hristos îndemnând și pe ceilalți creștini prigojni să rămână statornici în credință căci plata lor multă va fi în ceruri.

În vremea împăratului Constantin cel Mare a fost eliberat, repus în scaunul său episcopal și a luat parte la Sinodul Ecumenic de la Niceea, unde îtoți episcopii drept credincioși s-au adunat ca să apere dreapta credință împotriva învățăturilor minciinoase ale lui Arie.

A murit în ziua de 6 decembrie anul 352 zicând: "Doamne, în mâinile Tale îmi dau sufletul meu!". A fost îngropat în Mira, iar în 1087 creștinii au dezgropat sfintele lui moaște și le-ă dus la Mari, un oraș din Italia, unde sunt îngropate în altarul bisericii.

Pentru dragostea lui către legea Domnului și pentru mulțimea faptelelor bune ce le-a săvârșit în viață, Biserică Creștină î-a scris numele în catalogul sfintilor.

Pentru rugăciunile Sfântului Ierarh Nicolae, Doamne, miluiește și ne izbăvescă pe noi!

Preot Capelan Jurist Drd. OLIVIAN POP

În iuga împotriva infracțiunilor, statele sunt obligate să-și acorde asistență juridică reciprocă, cooperând în descoperirea, reținerea și condamnarea celor care au încălcat legea penală. Există numeroase situații când anumiți infractori, după ce au săvârșit infracțiuni sau după ce sunt condamnați pe teritoriul unui stat, se refugiază în alt stat, căutând să scape astfel de urmărire, condamnare sau executarea pedepsei. Statul pe același teritoriu s-a refugiat infractorul va trebui ca pe baza solicitării adresate să-l predea statului pe teritoriul căruia s-a comis fapta sau acelui care a fost lezat prin infracțiunea ori al cărui cetățean este făptuitorul.

Extrădarea este un act bilateral, politic și juridic intervenit între două state și constă în remiterea unui infractor sau condamnat de către statul solicitant, pe teritoriul căruia s-a refugiat acesta, statului solicitant, în vederea judecării sau executării pedepsei.

Astfel se observă că extrădarea e un act bilateral, deoarece implică cererea de extrădare din partea statului solicitant și prelarea infractorului de către statul solicitat, un act politic deoarece se realizează pe baza voinței liber exprimate a statelor, un act juridic deoarece convențiile și tratatările încheiate pe această temă au un pronunțat caracter normativ, bazându-se pe norme de drept. România a încheiat convenții de asistență juridică internațională cu multe state printre care: Albania, Algeria, Bulgaria, Belgia, Franța, Germania, Italia, Turcia, Polonia, Rusia etc.

Extrădarea, așa cum rezultă din definiție presupune o cerere de extrădare din partea statului solicitant care poartă denumirea de extrădare activă și remiterea infractorului de către statul pe teritoriul căruia se află numită extrădare pasivă. Extrădarea se hotărăște de justiție (art. 19 alin. 3 din Constituție). Ca atare depozitările Legii 24/1971 trebuie considerate ca abrogate, fiindcă guvernului nu mai are drept de cenzură asupra hotărârilor instanțelor, de aprobată acestora. Ea se acordă sau poate fi solicitată pe bază de convenții internaționale pe bază de reciprocitate (art. 19 din Constituție), iar în lipsa acordului

art. 9, Cod penal 4/1971, prevăd că extrădarea se acordă în temeiul legii care asigură cadrul juridic rezervările ei.

Extrădarea poate fi obligatorie în cazurile revăzute în con-

EXTRĂDAREA

venție sau legătură extrădării, sau facultativ pentru cauză neprevăzute.

În raport cu prevederile cunoscute internaționale pentru realizarea extrădării trebuie să fie îndeplinite anumite condiții referitoare la fapta, pe soană și de ordin procedural.

A. Condiții referitoare la infracțiune

1. Legea dispune ca fapta pentru care se cere extrădarea să fie încriminată alături de legea străină, cât și de legea penală română (dubla incriminare). Această cerință trebuie să fie îndeplinită consumată cât și tentativa. O astfel de prevedere e cuprinsă și în tratativele de asistență juridică încheiate cu statul nostru cu alte state, de unde rezultă că în cazul doazincriminării unei fapte, potrivit legii penale române, extrădarea nu mai poate fi admisă;

2. Infracțiunea se cere a fi săvârșită în străinătate, pe teritoriul statului solicitant sau împotriva intereselor acestuia, pentru a nu se putea aplica principiul teritorialității și astfel infracțiunea să cadă sub incidența legii penale române;

3. Infracțiunea să prezinte o anumită gravitate, în sensul că trebuie pedepsită de legislația ambelor state cu o pedeapsă privativă de libertate, de regulă mai mare de 2 ani sau persoana solicitată să fie condamnată printre hotărâre definitivă la o pedeapsă privativă de libertate mai mare de un an sau înaltă.

B. Condiții ce privesc infractorul

1. Persoana a cărei extrădare se cere să fie cetățean străin sau o persoană fără cetățenie ce domiciliază în străinătate;

2. Infractorul să se găsească pe teritoriul statului solicitat.

C. Condiții de ordin procedural

1. Să existe o cerere de

extrădare din partea unui stat care are interesul să-l pedepsească pe infractor sau să-l pună să execute pedeapsa pe cel condamnat. La cererea de extrădare se anexeză copia mandatului de arestat, în sentinței de conuamnare, acte referitoare la fapta încriminată, calificarea ei juridică, date privind procesul penal, eventualele pagube materiale produse, datele referitoare la persoana infractorului;

2. Statul solicitat care primește cererea de extrădare e obligat să-l areszeze pe făptuitor pentru ca acesta să nu aibă posibilitatea să dispară;

3. Statul solicitat e obligat să comunice statului solicitant data și locul predării făptuitorului care este extrădat. Dacă în decurs de 15 zile de la data stabilită pentru predare, făptuitorul este luat în primire de reprezentanții părții solicitante, statul poate juca în libertate pe făptuitor;

4. Statul solicitant e obligat să comunice părții solicitante informații cu privire la finalizarea procesului penal în care a fost implicat cel extrădat.

Excepțiile în care nu poate opera extrădarea sunt următoarele:

a) Cetățenii români, dacă în legătură cu care există între aceștia și statul nostru și care au drept de a fi ocrotite (ad. 4. legea 4/1971 și art. 19 alin. 1 din Constituție). Nu va fi extrădată persoana care a dobândit cetățenia română. În schimb pot fi extrădați (facultativ) cei ce și-au stabilit domiciliul în țara noastră după comiterea infracțiunii sau după condamnarea în străinătate. Va fi extrădată dacă a pierdut această cetățenie la data cererii de extrădare și se mai află încă în țară, deoarece se ia în considerare cetățenia avută în momentul comiterii infracțiunii și nu aceea din momentul solicitării extrădării.

b) Nu va fi extrădată persoana către care un stat în care există motive serioase de a crede că acolo există un risc ca ea să fie supusă la tortură. Pentru a stabili dacă fac motive, autoritățile competente vor lăsa seama de toate considerațiile privind încălcări grave ale drepturilor omului din acea țară. Dacă nu va extrădează, infractorul va fi judecat după legea noastră penală.

c) Un alt caz în care nu poate

opera extrădarea este acela când cetățenii străini sau apărizi cu domiciliu în străinătate au săvârșit o infracțiune în România sau împotriva intereselor statului nostru vor fi mai întâi judecați și noi în țară conform principiului teritorialității și realității.

Extrădarea va putea fi refuzată dacă:

- a) infracțiunea penala care se cere extrădarea este dintr-o acțiune penală se pune în mișcare numai la plângerea prelabilă a părții vălamale ori lipsesc autoritatea sau sesizarea organului competent sau o altă condiție prevăzută de lege necesară pentru punerea în mișcare a acțiunii penale;
- b) a intervenit amnistia faptei printr-un act dat de organul puterii legislative a statului solicitant;
- c) a trezit termenul de prescripție a răspunderii penale sau a executării pedepsei;

d) există autoritatea de lucru judecat, adică persoana penala care cere extrădarea nu mai este judecată pentru aceeași infracțiune.

Dacă s-au formulat mai multe cereri de extrădare cu privire la acea persoană ordinea de preferință este

următoarea: a) statului pe care căruia teritoriul să a săvârșit infracțiunea; b) statului ale căruia interese au fost lezate; c) statului căruia cetățean este infractorul. Dacă sunt mai multe cereri încadrate în aceeași ordine de preferință extrădarea se acordă statului care a solicitat primul remisere persoanei vinovate.

Aspectele complementare ale extrădării sunt încadrate în principiul specificității potrivit căruia statul solicitant și solicitant au obligația să respecte condițiile de extrădare. Astfel, în cererea statului care solicită extrădarea, trebuie să se indice infracțiunea săvârșită, fiindcă numai asta se poate verifica dacă sunt întrunite condițiile legale pentru a avea loc extrădarea.

Nu se poate ambi extrădarea pentru o altă infracțiune sau poateapsă decât cea indicată în cererea statului solicitant și care a fost admisă și nici ca persoana remisă acestui să fie extrădată din altui stat, în afară de cazul cănd statul nostru și-a dat acordul sau nu cu cel extrădat și a părăsit teritoriul statului solicitant, deși a avut posibilitatea în

de curs de o lună de la data când a luat sfârșit procesul penal sau a început execuțarea pedepsei ori s-a reînțors pe teritoriul aceluia stat.

Tranzitarea extrădaților are loc atunci când între statul solicitant și cel solicitat nu există frontieră comună. Procedura și condițiile pentru extrădare sunt aceleași ca în cazul tranzitului pe teritoriul statului nostru a unei persoane extrădate de către un stat, altui stat. Constatarea acestor condiții se face de către organele statului nostru și dacă ele nu sunt îndeplinite se refuză extrădarea.

Cererea de extrădare se primește pe cale diplomatică prin Ministerul Afacerilor Externe. Aceste procedurale sunt efectuate de organele Ministerului Public și Ministerului Justiției. Acestea fiind organele de specialitate, pot să aprecioze dacă s-a comis o faptă prevăzută de legea penală care îndeplinește condițiile legale pentru a se acorda extrădarea. Activitățile propriu-zise de arestare și predare către statul solicitant sunt efectuate de organele de poliție, în cazul României prin Biroul Național Interpol.

Doctorand OCTAVIAN POP

CONSILIERUL SPIRITUAL ÎN PENITENCIAR

Orice creștin, participant direct la viața bisericii, poate fi, sau poate deveni un consilier spiritual pentru alți creștini; însă lucrarea specială de consiliere religioasă, îl este încredințată în mod special preotului capelan din penitenciar. În Sfânta Scriptură ne sunt prezentate trei probleme personale specifice în trăire: activitatea demonică (poședarea); păcatul personal și boala organică. Așa cum un medic tratează boala fizică a omului, tot astfel și preotul capelan tratează boala sufletească a deținuților, convingându-l să-și schimbe felul de viață și să urmeze pe Hristos. Consilierul spiritual trebuie să fie un foarte bun cunoșcător al Sfintei Scripturi, precum și cu multă răbdare în a înțelege pe deținut și de a-i putea rezolva stările sufletești, prin aceasta dovedindu-și credința sa vie în Dumnezeu.

În vederea ducerii la îndeplinire a misiunii încredințată, consilierul spiritual trebuie să dea și câteva sfaturi deținuților, printre care amintim:

1. Să nu încalce poruncile lui Dumnezeu;
2. Să nu se împrietenească cu cei care i-ar pricina necazuri;
3. Să studieze Sfânta Scriptură și să se roage cu regularitate;

4. În fiecare dimineață să citească câte un verset din Sfânta Scriptură;

5. Să-și mărturisească păcatele săptămânal și în același timp să nu mai persiste în ele;

6. Să nu cadă în păcatul mândriei;

7. Să trăiască în bună înțelegere cu cei care conviețuiesc;

8. Să respecte pe mai marii săi în ordinele acestora;

9. Să dea dovadă de căință pentru păcatele săvârșite;

10. Să țină permanent legătura cu familia, rudele apropiate și prietenii.

Consilierul spiritual trebuie să aibă permanent în memorie la întâlnirea cu deținuții următoarele întrebări:

1. Care sunt problemele noi apărute?

2. Ce principii scripturistice se aplică acestora?

3. Cum se aplică aceste principii la problemele ivite?

Schimbarea în toate cazurile este posibilă oricând. Lumea este minunata carte cu ilustrații din care noi putem mereu învăța.

Din cele relatate se poate afirma și pe drept cuvânt că un consilier spiritual bun și cu tact pastoral, poate face din deținuții de azi "sfinții de mâine".

Preot capelan OLIVIAN POP

VICINA CU CĂRȚI

Serapion Blaga *Prințesa Tamaz (Florile)*

Editura Geoa, Boloșanl, 2000, pag. 288

Autorul romanului "Prințesa Tamaz" este un intelectual care însă, în urma chemării lăuntrice pe care a simțit-o, a îmbrăcat haină monahală pentru a putea să-l slujească pe Hrisostomul și pe toți semenii Săi cu multă cvalenie și ardoare.

Într-un mod apărte, autorul Serapion Blaga dă trău liber talentului său scriitoricesc și relatează evenimentele din vremea Mânluiitorului, astă cum le pătem întâlni și în Sfintele Evanghelii, îmbogățindu-le însă cu multe alte informații pe care noi nu le găsim în nici un alt loc din Sfânta Scriptură. Totale aceste informații cu care romanul este îmbogățit dovedesc că autorul lui este un om de o vastă cultură și un literat.

Pe marginea evenimentelor scripturistice petrecute acum 2000 de ani, autorul țese o frumoasă poveste dintre o lânără prințesă arabă - Tamaz și logodnicul ei - Eliodor, cu un sfârșit moralizator.

Tamaz merge împreună cu o caravansă la Ierusalim pentru a-și întâlni logodnicul. Însă aci are nespusă bucurie de a-L vedea pe Fiul lui Dumnezeu, despre care aflatase multe lucruri de la Abd-el-Kbirim. Privirea blânsă a Mânluiitorului Hristos și alaiul care îl întâmpină cu "osanale" a impresionat-o profund, trezind în ea dorința de a-L urma.

Palimilo, moartea pe cruce și învierea Mânluiitorului lumii au transfigurat-o în totalitate, făcând din ea o adorată ucenică demnă de totă admirația.

Tamaz își întâlnește în cele din urmă logodnicul, însă acesta își dă seama că logodnica sa se schimbase radical. Tamaz, plină de un entuziasm de nodescris încearcă cu toată ființa ei să-l convingă pe Eliodor să-L urmeze pe Cel care, cu o simplă privire, îi transformase întreaga ființă.

Romanul se încheie cu martirul micuței prințesă arabe care a primit cu mult curaj să se jertfească pentru Cel ce venise în lume pentru a o mânui, jorfă care l-a făcut în cele din urmă pe Eliodor să devină ucenic devotat al Mânluiitorului Hristos.

OLIVIAN RODNEANU

Palatul de JUSTITIE



SERIE NOUĂ, NR. 11, 2000

VIRTUȚI ȘI... DETINUȚI

„Iar acum rămân aceste trei: credința, nădejdea și dragostea; dar mai mare dintre ele este dragostea” (I, Corinteni, XIII, 13).

Plecând de la acest verset al Sfântului Apostol Pavel, trebuie să spunem că cele trei virtuți teologice sunt cele trei semințe aruncate în ogorul sufletului nostru care, odată ce au dat rod, vor face ca sufletul în care au răsărit să fie plăcut lui Dumnezeu. Aceste trei virtuți trebuie să împodobească viața oricărui creștin pentru că ele sunt cele care ne ajută să ne apropiem tot mai mult de Dumnezeu.

Aceste trei virtuți au un rol covârșitor și în viața celor aflați în detenție, căci, prin credință, adică prin acceptarea cuvântului lui Dumnezeu ca putere de viață și ca dar, sufletul deținutului prin nădejde este inundat de bucuria deplină că nu este părăsit de Biruitul morții și că El îl va ridica din abisul păcatului, iar prin dragoste se va uni cu Dumnezeu.

În sufletul deținutului credința trebuie să se nască nu din frică sau din alte considerente, ci ea trebuie să ia naștere fiindcă este încredințat de simțirea tainică a prezenței lui Dumnezeu celui viu care îi se oferă acestuia cu toată dragostea. În sufletul celui aflat în detenție credința „este virtutea care răsare din aceeași cunoaștere-simțire și acceptarea conștientă a harului divin. Ea este strălucirea lui Dumnezeu în persoana umană” (Pr. Prof. Ion Bria).

Credința este simțirea prezenței lui Hristos în sufletul deținutului, este, aşa cum spune Sfântul Apostol Pavel, „încredințarea celor nădăduite, dovedirea lucrurilor celor nevăzute” (Evrei XI, 1).

Credința este adevaratul mod de a-L cunoaște pe Dumnezeu, fiindcă „fără credință nimeni nu poate fi plăcut lui Dumnezeu” (Evrei XI, 6). Deținutul, pentru a fi plăcut lui Dumnezeu, trebuie să se străduiască ca această credință să dea rod însuțit.

Fiind în stare de detenție și suferind multe, pentru deținut nu frica trebuie să fie cea care să dea în sufletul lui naștere credinței pentru că nu aceasta îl face pe om credincios, ci încredințarea în suflet a prezenței celei tainice a lui Dumnezeu.

Credința, fiind una din condițiile fundamentale ale mântuirii, nu poate rămnăce la o formă declarativă, ci ea trebuie să fie „lucrătoare prin iubire” (Galateni V, 6). Dacă prin credință deținutul se apropii într-un mod desăvârșit de Mântuitorul lumii, dacă ea este cărarea care îl îndrumă către mântuire, nu este mai puțin adevarat că, aşa cum spune Sfântul Apostol Iacob: „credința fără fapte este moartă” (Iacob II, 17). Faptele cele bune sunt cele care fac să nu se ofilească floarea credinței ce a răsărit în sufletul credinciosului. Văzându-i-se faptele cele bune, oricine își va da seama că această credință este lucrătoare, eu atât mai mult Dumnezeu care vede și Le știe pe toate în atotputernicia Sa.

Alături de credință, a doua virtute teologică pe care deținutul trebuie să și-o agățească este nădejdea. Fără ea, cel aflat în detenție ar fi o persoană care nu ar putea gusta niciodată din fructul fericirii. Nădejdea este cea care îi dă deținutului aripi și îl îndeamnă la o viață plăcută lui Dumnezeu, pentru a se bucura, în viața de dincolo, de iubirea dumneiească și de a gusta fericirea cea veșnică.

Alături de credință și de dragoste, nădejdea îl ajută pe cel aflat în detenție să fie mântuit așa cum arată și Sfântul Apostol Pavel în modul cel mai lămurit „căci prin nădejde ne-am mântuit” (Romani VIII, 24).

Nădejdea este cea care dă putere sufletului deținutului să se încreadă în săgăduința lui Dumnezeu privind bunurile cele veșnice pe care tuturor ni le va da, dacă vor fi ascultători ai poruncilor Sale.

Alături de celelalte două virtuți teologice, sufletul deținutului trebuie să fie învăluit și de iubire, care este cea de-a treia virtute teologică și, în același timp, cea mai mare căci, aşa cum spune Sfântul Simion Noul Teolog, „cel ce nu are iubirea, nu va avea nici un folos din celelalte virtuți și fără iubire nu se va folosi întru nimic”.

Prin iubire deținutul realizează comuniunea cu Dumnezeu. Trăind în iubire, trăiește de fapt în Dumnezeu, căci aşa cum spune Sfântul Apostol Ioan: „Dumnezeu este iubire” (I Ioan IV, 8). Iubirea este principiul tuturor bunurilor, rădăcina, izvorul și, în același timp, mama lor. Porunca iubirii, pe care deținutul trebuie să o împlinăască, are două aspecte: dragostea față de Dumnezeu și dragostea față de aproape (Matei XXII, 37-39). Dragoste față de Dumnezeu trebuie să aibă pentru că Dumnezeu L-a iubit atât de mult pe om, încât și-a jertfit Fiul pentru a-l mântui din robia păcatului, iar dragoste față de semenul său trebuie să aibă pentru că ține de firea iubirii – cel ce iubește pe Dumnezeu să iubească mai întâi pe aproapele său.

Deținutul care iubește pe Dumnezeu și pe aproapele său simte cum se pogoară în sufletul său pacea lui Dumnezeu care alungă orice vicle-nie și cuget de a face rău oamenilor Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Iubirea apropie pe om de Dumnezeu pentru că a iubi este o caracteristică comună a noastră și a Lui”. Deci, iubirea este cea care îl ajută pe cel aflat în detenție să se apropii mai mult de Dumnezeu, căci înaintând pe drumul iubirii nu este tulburat de nici un om, fie că este bun, fie că este rău, ci mănat de dorul dragostei de Dumnezeu caută să se odihnească întru El.

Palatul
Palatul
Palatul

de JUSTIȚIE



SERIE NOUĂ, NR. 12, 2000

De la naștere și până la moarte fiecare om are nevoie de iubire, și dorește să fie iubit și să trăiască în iubire, fiindcă iubirea este cea care ne eliberează de starea de izolare, de egoism și de comprimare, făcându-ne permanent să ne simțim ființe demne de a ne bucura și de a putea fi în continuare cu alii semeni de-ai noștri. Orice om suferă atunci când nu este iubit, este chinuit lăuntric datorită faptului că asupra lui nici o ființă nu-și mai revarsă iubirea și astfel ajunge să se considere un om lipsit de sentimentul cel mai frumos pe care oamenii și-l dăruiesc reciproc – IUBIREA –.

Cu atât mai mult are de suferit cel aflat în detenție. Pe lângă faptul că acesta este lipsit de libertate ar avea enorm de suferit dacă ar fi lipsit și de iubire semenilor săi. În viața celui aflat în detenție, iubirea reprezintă un factor esențial de care are mare nevoie.

Preotul capelan, în calitatea sa de slujitor al Mântuitorului Hristos și de propovăduitor al iubirii pe care însuși Fiul lui Dumnezeu a predicat-o, are menirea de a-i iubi pe cei aflați în detenție după pilda Mântuitorului Hristos. Așa cum Domnul Iisus a venit în lume de a-i iubi și măntuiri pe cei păcătoși, tot astfel și preotul capelan trebuie să-i iubească și să-i ajute pe cei aflați în detenție, așa după eum orice părinte își iubește și ocrotește proprii săi copii.

Mulți din cei aflați în detenție sunt uitați de eci dragi ai lor, lipsiți de afecțiunea și iubirea pe care ar trebui să o primească din partea acestora mai ales când se găsesc într-o asemenea situație precară. Tocmai din această cauză, acești oameni se consideră ai nimănui și că nu mai reprezintă nimic pentru cei din jurul lor, și în disperare recurg la niște lueruri ce le dăunează starea lor sufletească dar și trupească. Lipsa iubirii din partea celor dragi îi face să se simtă niște ființe uitate de toți de care nimeni nu mai are nevoie și pe care nu le mai poate înțelege.

Într-o asemenea situație preotul capelan, ca un părinte bun trebuie să-i înconjoare cu iubire și să le explice că totuși cineva îi iubește și îi ocrotește chiar dacă ei au greșit și sunt păcătoși, iar el ca preot-duhovnic îi are în grija și se roagă neconitenit pentru ei și familiile lor. Cei aflați în detenție, simțind și susținând această iubire părintească realizează într-adevăr că viața este atât de frumoasă când rești iubit și când la rândul tău și îți să iubești.

Iubirea de care deținuții au nevoie trebuie să vină și din partea cadrelor unității militare și civile fiindcă numai acesti aflați în detenție vor avea posibilitatea să constate că nu sunt priviți ca niște oameni ce nu mai pot fi recuperati pentru societatea din care provin. Printre un comportament adecvat și prin folosirea limbajului civilizat, cadrele unității penitenciarelor pot da dovadă cea mai concludentă că ele nu-i consideră pe cei aflați în detenție, că fiind niște săpturi de dispreț, ci ca pe niște oameni ce au greșit și care au nevoie de ajutor pentru a se putea corecta și reintegra în societate.

Cei aflați în detenție trebuie tratați de cadrele unității cu foarte multă iubire, acesta fiind lucrul cel mai de preț. Tratăndu-i cu iubire și ajutându-i după putință, eadrele unității penitenciare vor da dovadă că sunt adevărați creștini și că aplică în viața cotidiană cuvintele Mântuitorului: „Iubește pe aproapele ca pe sine însuți” (Matei XXII, 39), demonstrând în felul acesta că nu fac nici o deosebire între cei aflați în detenție și oamenii liberi, și că astfel îi consideră scmeni de-ai lor care, deși se găsesc în această stare, nu întârzie să-i ajute bine-știind că: „Iubirea nu face râu aproapelui, iubirea este împlinirea Legii” (Romani XIII, 10).

Iubind pe cei aflați în detenție cadrele unităților penitenciar dovedesc cu adevărat că ei nu urăsc pe om pentru păcatele sale, nici nu iubesc păcatul pe om, ci că urăsc păcatul și-l iubesc pe păcătos.

Deținuții, simțind că cei din jurul lor îi iubesc, privesc viitorul cu multă încredere și cu dorință ca odată ieșî dintră zidurile închisorii să înceapă o viață nouă alături de semenii lor cu care să trăiască adevărată iubire și în comunună.

Iată de ce iubirea este un factor esențial în viața deținutului și de ce ea este un elan spre viață!

REVISTA NAȚIONALĂ DE DREPT



NOIEMBRIE 2000



Din experiența altor state

SCURT ISTORIC AL NOȚIUNII DE INDIVIDUALIZARE A PEDEPSEI

Individualizarea pedepsei în raport cu persoana infractorului a început să se afirme, ca orientare de bază în politica penală, doar în a două jumătate a secolului trecut, ca rezultat al progreselor făcute în domeniul criminologiei și al științelor umaniste.

În vremurile comunității gentilice, excesele individuale și încălcarea regulilor de conviețuire erau sancționate cu excluderea celui vinovat din comunitate, ceea ce echivala cu moartea, aplicarea sancțiunii având și un caracter de răzbunare a victimei importiva celui ce a greșit.

După apariția statului, sarcina de a pedepsi a fost preluată de acesta, statonicindu-se primele reguli de aplicare a pedepsei.

Astfel a apărut "Legea talionului", dispozitii asemănătoare cu cele din "Codul lui Hammurabi", în "Deutoronomul" evreiesc, la romani în cele XII tabele și chiar la greci, Pitagora considerînd de o reală utilitate socială talionul, care punea o limită a răzbunării și o echivalentă între faptă și consecință (opinie de care amintește Aristotel în "Etica", denumind-o "dreptate pithagoriciană").

Pentru prima dată, doctrina neoclasică aduce în orbita preocupărilor judecătorilor și pe infractor, spre deosebire de doctrina clasică, pentru care condiția și măsura represiunii era exclusiv infracțiunea.

Doar în dreptul modern s-a abordat problema individualizării pedepsei la nivel de politică penală și tot în această perioadă a fost pus în circulație termenul de individualizare a pedepsei. Crearea termenului de "individualizare a pedepselor" este atribuită juristului austriac Wahlberg, ce l-a folosit pentru înția oară în 1869. Totuși, termenul a fost pus în circulație și s-a răspândit, grație lucrării cu același nume, devenită celebră, scrisă de francezul Raymond Saleilles, apărută în 1898.

În concepția așa-numitei școli clasice a dreptului penal, pedeapsa era înțeleasă ca un echivalent al răului produs prin infracțiuni, concepție ce urma să fie radical schimbată, odată cu răs-

pîndirea ideilor așa-numitei școli pozitiviste, cînd s-a lansat ideea că reacția antiinfracțională trebuie să vizeze fătorii crimei, că nu fapta, ci individul prezintă periculozitate, și că dat fiind determinismul conduitei umane și lipsa de libertate a voinei omului, predeapsa trebuie individualizată nu în raport cu pretinsa gravitate a crimei, ci cu natura criminalului.

Opinia poate fi criticată pentru unilateralitate și extremism, însă concepția școlii pozitiviste a favorizat dezvoltarea principiului individualizării pedepsei, principiu ce s-a implementat mai mult în politică penală, mai ales pe plan teoretic, urmînd că abia după cel de-al II-lea război mondial, să ocupe un loc central și să conducă la o nouă orientare fundamentală în doctrină noii apărări sociale.

În dreptul penal român, individualizarea pedepsei constituie un principiu fundamental, legat organic de finalitatea legii și a politiciei penale, aplicarea și executarea pedepsei având ca scop, după cum am arătat, transformarea conștiinței înapoiate a condamnatului prin formarea unei noi atitudini fără de valorile sociale ocrotite.

Pentru a se realiza acest obiectiv este necesar ca pedeapsa să fie stabilită în lege și determinată în concret nu numai în raport de gravitatea faptei incriminate sau a infracțiunii săvîrșite, dar și de particularitățile infractorului, de modul cum acestea sporesc sau îngustează recentivitatea lui față de influență educativă a pedepsei.

Totodată, instituția individualizării pedepsei constituie obiect de cercetare în știința dreptului penal, unde îi sunt consacrate monografii, studii și analize speciale în cadrul lucrătorilor de sinează.

Pe plan internațional, datează împă-

sului în care se găsesc cercetările din domeniul științei penale și al criminologiei, se confruntă în sfera politicilor și a practicilor penale două orientări, care pînă la un punct sunt destul de distinse: doctrina neoclasică, aceasta optînd pentru o revizualizare a represiunii și o tendință modernă, promovată de organismele internaționale (O.N.U. și Consiliul European) în direcția unor sancțiuni mai flexibile în cadrul căror sănătăți private de libertate să aibă un caracter de excepție, mai ales pentru delincvenții minori și tineri.

Aceste poziții contradictorii se motivează și se bazează pe o erodare a sistemului normativ, o criză apărută ca urmare a tendinței de reformă a politiciei penale, punînd sub semnal îndoileii în săși utilitatea principiului individualizării pedepsei.

După unele opinii, se impune o reconsiderare a principiului individualizării pedepsei și necesitatea trecerii la personalizarea pedepsei prin recentarea sencului sancțiunii în jurul persoanei delincventului, echivalând cu lipsirea omului de libertate și nu de demnitate, urmărindu-se tocmai recăștigarea conștiinței.

Nu vom prezenta prevederile de drept penal, dispărute din vechile reglementări românești, ci vom arăta că, odată cu adoptarea Codului Penal din 1864, apare evidența necesității unei restrucțuri a legislației precedente.

În timpul domniei lui Al. I. Cuza, sub influența codului Penal francez de la 1810 și a celui prusac din 1851, se adoptă Codul Penal din 1864, care, spre deosebire de haosul și arbitrajul existent în legislația noastră de pînă atunci, introduce principii moderne privind incriminarea, răspunderea penală și a pedepsei, avînd o contribuție evident progresistă, dar cu multe lacune.

Totuși, sub influența legislației franceze, se consideră concursul de infracțiuni ca circumstanță agravantă și se stabilesc condițiile în care această pluralitate de infracțiuni se tratează cu mai multă severitate, recidivă precum și, printre altele, cauzele care apără de răspundere și circumstanțele atenuante judiciare.

Un moment important îl constituie

apariția Codului Carol, respectiv Codul Penal din 1936, legiuitorul timpului orientându-se mai ales după Codul Penal italian din 1889 și 1931.

Acest Cod Penal nu reglementa într-un capitol distinct, toate aspectele legate de individualizarea pedepselor, însă detaliază aspecte privind circumstanțele agravante și atenuante, deși separat (art. 155-159 scuze atenuante etc.), precum și stabilirea pedepsei în cazul reținerii acestora, și posibilitatea ca efectele circumstanțelor atenuante să fie aplicate și în caz de recidivă ori, înălțurate, prin dispozițiile legislative expuse.

Codul Penal de la 1968 consacră instituției individualizării predepesei într-un capitol I, din Titlul III al Părții Generale a Codului Penal, astfel denumit, cuprinzînd articolele 72-89. Pentru prima dată în legislația penală au fost structurate astfel și reunite, sub un singur capitol, dispozițiile ce privesc individualizarea pedepselor, ca expresie a importanței acordate acestei instituții.

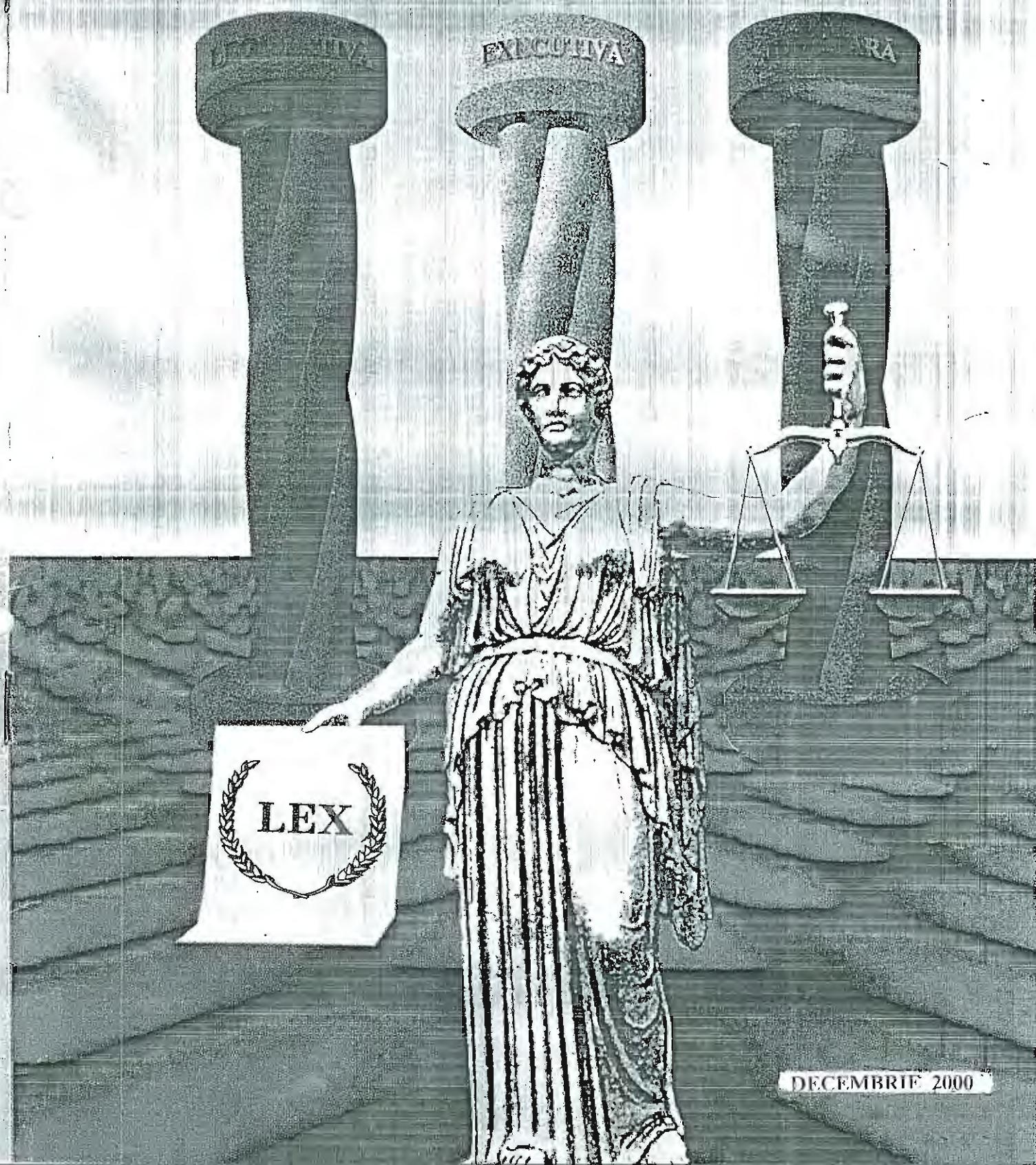
Alături de criterii generale de individualizare judiciară a pedepselor, sunt prevăzute și principalele mijloace legate de realizarea individualizării în faza de judecată.

Tot în partea generală, în alte capitulo, sunt cuprinse și alte dispoziții ce privesc individualizarea pedepselor, respectiv: stări de agravare a pedepsei (concursul de infracțiuni, starea de recidivă, infracțiunea continuată) sau stări de atenuare (minoritatea și tentativa), ce sunt reglementate în cadrul instituțiilor respective, însă toate aceste dispoziții se integrează în reglementările de principiu privind individualizarea.

Deși se referă explicit la stabilirea și aplicarea pedepselor, dispozițiile privind individualizarea pedepselor sunt incidente și celorlalte categorii de sancțiuni de drept penal: măsuri educative, măsuri de siguranță, și se aplică, în principiu, nu numai în momentul principal al stabilirii și aplicării sancțiunilor, dar și în faza de executare, cu referire la regimul de executare sau durata, precum și la stabilirea și aplicarea sancțiunilor cu caracter administrativ prevăzute de legea penală.

Astfel, pentru prima dată în legislația penală a României s-a realizat o sistematizare științifică a tuturor dispozițiilor referitoare la individualizarea pedepselor, ceea ce nu exclude înfăptuirea individualizării și prin intermediul altor dispoziții cuprinse în Partea Generală a Codului Penal.

REVISTA NATIONALĂ DE DREPT



DECEMBRIE 2000

Din experiența de peste hotare

Rolul și locul individualizării sancțiunilor în cadrul politicii penale

Apărarea societății împotriva faptelor antisociale implică un larg sistem de măsuri, constând în diversificarea metodelor de prevenire a infracțiunilor și combaterea eficientă a criminalității. Prin cele două acțiuni se urmărește formarea unei atitudini corecte a persoanei vinovate în vederea reintegrării sale în viața socială.

Pentru ca pedeapsa să-și poată îndeplini funcțiile, care îi sunt atribuite în vederea realizării scopului său, al legii și al politicii penale, ea trebuie să corespundă gravității infracțiunii și nevoilor de îndreptare ale infractorului. Pedeapsa prevăzută de lege trebuie să corespundă gradului de pericol social generic al infracțiunii, după cum pedeapsa concretă trebuie să corespundă pericolului social concret al infracțiunii și periculozității infractorului, asupra căruia ea trebuie să acționeze. Neconcordanța și disproportia vădită dintre gravitatea pe care o prezintă, în genere, o infracțiune și pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea respectivă, face ca pedeapsa, și odată cu ea, legea penală, să nu-și mai îndeplinească funcția preventivă generală, cei se atribue și pe care ar putea să o îndeplinească. De asemenea, neconcordanța dintre gradul de pericol social al faptei săvîrșite și periculozitatea infractorului, pe de o parte, și pedeapsa aplicată de instanță, pe de altă parte, face ca pedeapsa să nu-și atingă scopul său, să conducă chiar la rezultate contrare aceleia. De aceea, atât cu ocazia prevederii în lege a pedepsei pentru o anumită infracțiune, cât și cu ocazia stabilirii și aplicării pedepsei concrete pentru infracțiunea săvîrșită, trebuie să se țină seama de necesitatea acestei concordanțe. Pedeapsa trebuie astfel aleasă și dozată încît, prin fiecare din funcțiile ei, să realizeze un efect preventiv maxim.

Astfel, săvîrșirea infracțiunii și stabilirea răspunderii penale - pentru

aceasta, au drept consecință inevitabilă aplicarea sancțiunilor penale - pentru fapta săvîrșită, sancțiuni prevăzute de lege, pentru restabilirea ordinii de drept, pentru constrângerea și reeducarea infractorului, aspect ce se realizează prin aplicarea unei pedepse corespunzătoare.

Individualizarea este, în primul rînd, un principiu al răspunderii penale, iar privită sub un alt aspect, reprezintă o adevărată instituție de drept penal, care se integrează în instituția mai largă a răspunderii penale.

În stabilirea sistemului de sancțiuni penale și în reglementarea lui se pleacă de la anumite premise: stabilirea cadru-ului legal care guvernează individualizarea răspunderii penale se face în raport de fenomenul infracțional în ansamblu, dar și a unor elemente care se evidențiază în cadrul fenomenului, cum ar fi dinamica pe genuri de infracțiuni, tipologia infracțiunilor și a infractorilor; efectul de răspuns al celor care suportă consecințele unor sancțiuni penale sau reacția celorlalte persoane, a opiniei publice față de aceste sancțiuni.

Individualizarea corespunzătoare a răspunderii penale este, în același timp, expresia unei politici penale juste, axată pe ideea de echilibru între aspirația de libertate și demnitatea ființei umane și nevoia de reprimare a manifestărilor antisociale, ce fac imposibilă realizarea acestei aspirații. Este evident că o politică penală justă este de natură să contribuie substanțial la asigurarea unui climat social, care să favorizeze o real-

izare armonioasă atât a intereselor particulare, cât și a celor publice în fiecare dintre aceste două categorii de interes să se susțină reciproc.

Îndeplinirea scopului legii penale și, implicit a scopului pedepsei, pentru realizarea la concret în mod eficient a funcțiilor sale preventiv-educațive de constrîngere și de reeducare, este condiționată de următorii factori:

1. de natura pedepsei - ca măsură de constrîngere juridică, specifică dreptului penal, care implică în mod necesar privații și suferințe impuse de organele de stat;

2. de caracterul inevitabil al pedepsei;

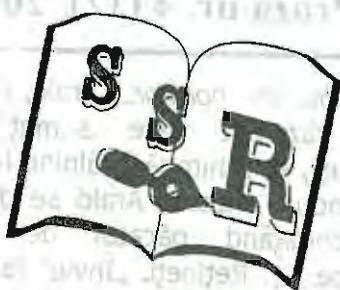
3. de modul și măsura în care pedeapsa este corespunzător adaptată, adecvată, în fiecare caz concret (adică de măsura în care ea corespunde gravității infracțiunii și nevoilor de îndreptare a infractorului);

4. de modul cum este organizată și asigurată executarea pedepsei (condițiile create în regimul de detenție, și, în special, de eficiență activității educative desfășurate cu condamnații).

Aplicarea și executarea sancțiunilor penale, realizarea, așa cum s-a arătat, a finalității legii penale, este dominată de ideea de individualizare a pedepsei.

Operațiunea prin care pedeapsa este adaptată nevoilor de apărare socială, (ca expresie a reacției antiinfracționale) în raport cu gravitatea abstractă sau concretă a infracțiunii, cît și cu periculozitatea infractorului, pentru a îndeplini funcțiile și scopurile acestaia poartă denumirea de individualizare a pedepsei.

Astfel înțeleasă, individualizarea pedepsei apare, în primul rînd, ca un mijloc prin care pedeapsa, ca expresie a justiției, este în concret determinată. Cu ajutorul său, pedeapsa prevăzută de lege, într-un anumit quantum sau o anumită durată, care exprimă gravitatea generic evaluată a infracțiunii, este determinată la concret, printr-un quantum sau printr-o durată concretă determinată, exprimând gradul de pericol social pe care-l prezintă infracțiunea săvîrșită și gradul de periculozitate a infractorului. În această accepțiune a sa, individualizarea pedepselor a constituit obiect de preocupare în toate sistemele de drept penal, independent de finalitatea atribuită pedepsei.



**REVISTA ROMÂNĂ
DE
VERSURI ȘI PROZĂ**

**Nr. 4 (12)/ 2000.
An IV ; 16 pagini**

**PERIODIC AL SOCIETĂȚII
SCRITORILOR ROMÂNI**

NEVOIA DE PREOTI

Nu trebuie să uităm niciodată că de preot avem permanent nevoie în viață, de la naștere până la moarte. Omul abia născut trebuie botezat; căzut în păcate și întinând haina botezului are nevoie dedezlegarea ce o dă spovedania. Întemeind o familie, preotul ne dă binecuvântarea dumnezeiască; bolnavi sau pe patul de moarte, prin preoți primim Taina Sfântului Maslu, Spovedania și Împărtășania care ne dă puțină de a trece cu bine la viață cerească. Evident, că, preoți trebuie să corespundă prin faptele și viața lor misiunii sfinte ce li s-a încredințat aşa cum spune Sfântul Ioan Gură de Aur: „*Sufletul preotului trebuie să fie mai curat decât razele soarelui*”. Din nefericire știm că, deși sunt mulți preoți, totuși sunt puțini: „multii cu numele și puțini cu fapta și cu viață sfântă”.

Această situație nefericită, nu trebuie să ne mire, fiindcă primirea harurilor dumnezeiești, nu depinde de sfîrșenia preotului care săvârșește cele sfinte. Dumnezeu ne comunică harurile sale prin preoți, indiferent de viața sfântă sau păcătoasă a acestora. Nu viață greșită a preotului poate împiedica primirea harurilor dumnezeiești, în sufletele noastre, ci numai păcatul, care s-ar afla în sufletul omului. Faptul că sunt și preoți care nu pot fi la înălțimea misiunilor sfinte, nu trebuie să ne îngrijoreze, pentru că nici în lumea aceasta, nu există frumusețe omenească care să nu aibă defecte: între plante și flori, unele sunt otrăvitoare, altele sunt dătătoare de sănătate și frumos mirosoitoare. Nu toți meseriași, doctorii, profesorii, arhitecții, avocații etc. sunt egali de buni și pricepuți. Și între preoți pot fi unii care nu-și prețuiesc destul dem-

nitatea și haina (făcând politică, ocupându-se de afaceri, de curvie, beție etc.), nu trăiesc aşa cum predică și învață. Osândă groaznică vor avea aceștia de la Dumnezeu, pe a cărui Biserică au necinstit-o, prin comportare.

Din toate acestea se poate consta căt de neînțeles procedează unii credincioși, care pentru scăderile unor preoți, fie ele oricât de supărătoare la prima vedere, părăsesc Biserica lui Hristos, înfierăză, judecă și condamnă, întreaga tagmă preoțească, coborând-o la același nivel.

Ar fi drept și cinstit ca cineva să-și urască și să-și bârfească soția și mama, pentru că a întâlnit pe stradă o femeie desfrânată? „Este adevărat că unii preoți și călugări se compromisă prin purtările lor, dar aceștia numai pe ei se dezonașă și se murdăresc, nu și Biserica”.

Scăderile morale ale unui preot nu pot îndreptați pe credincioși a duce o viață de neascultare și de păcat, ci dimpotrivă! De multe ori credincioșii condamnă pe nedrept preoții și cer de la ei lucruri pe care ei însăși nu îndrăznesc să le facă.

Deci, se cuvine ca fiecare dintre noi, să fim buni fi ai Bisericii și ai lui Dumnezeu și cu aceeași putere și căldură, să fim și buni cetățeni; să dăm tării, și neamului, ceea ce se cuvine, și lui Dumnezeu cele ce îl se cuvin.

Nimeni nu va putea sluji niciodată la doi domni!

pr. Olivian POP

POEZIA ȘI CITITORUL

Prin poezie cititorul vede nevăzutul frumos din sine însuși. El trăiește fenomenul miracolului poetic, căci finalitatea poeziei este de a fi mereu poezie. În tăcerea lecturii, ideile poetice se consumă ca substanță ce dă lumină, ideile și sentimentele polari-

zează, se interferează dând naștere la fenomenul de trăire a poeziei.

Cititorul trăind rigida determinare a fenomenelor se refugiază în lumea irațională de magie și vis. Legea compensației psihice îl îndeamnă la apropierea de poezie, care, prin energia psihică îi străbate ființa, o transformă și o luminează. El nu mai este un om al vieții curente, ci un templu în care ascultă muzica poeziei, care devine fenomenul cel mai purificator, deși nu-i rămâne pentru totdeauna.

De la poezie la poezie, de la idee la idee, cititorul se află în stare de sensibilitate lirică și purificare spirituală. Gândirea se oprește din circuitul ei curent pentru a se lăsa prin să în tentația de a crea idei și forme necunoscute. În receptarea poeziei nu trebuie să ne simțim într-un codru din care nu se poate ieși. Dimpotrivă, poezia este o deschidere, o finalitate continuă din ideal în ideal. Prin ceea ce sugerează, poezia trebuie să predispună spiritual cititorul la starea complexă de imagine.

Cititorul de poezie trebuie să aibă impresia că el este mediul cel mai potrivit de simțire și apreciere a poeziei.

Olivian RODNEANUL



DACOROMÂNE

Anul V
Nr. 3-4 (19-20)
10.000(2.000)

REVISTA ACADEMIEI DACOROMÂNE
REVIEW OF DACOROMANIAN ACADEMY

Director fondator: Geo Stroe, Redactor șef: George Ursu

ISTORIE ȘI RELIGIE

Să deschidem lilele istoriei, de când suntem pomeniți ca neam și vom vedea că valorăm numai atât cât suntem creștini. Rămăștele din pământ ale pictrelor funerare dovedesc creștinatatea noastră, iar cronicarii nu ne amintesc cu neam decât cu ocazia unei adeveriri despre creștinatatea noastră. Așa e cazul cu episcopul Ulfil și cu Nichita Romanul.

Însăși existența noastră ca neam și stat organizat o datorăm tot credinței noastre, căci organizarea voievodatelor se face în același timp cu ceea ce biserică și are originea tot în ca. În temeierica voievodatului muntenesc și moldovenesc se datorază descălecătorilor, iar aceștia și-au părăsit pământurile numai fiindcă au fost prizonieri pentru credința lor ortodoxă. Așa este cu Negru Vodă și cu Dragoș Vodă. Palosel voievodale nu s-au ridicat niciodată decât ca să sfarne zidul de ură și de mișelic al păgânilor și creștinilor cu numele. Fiecare domn a fost atât de mare, cât a făcut pentru ortodoxie. Să ne gândim la Mircea cel Bătrân, întemeietorul de biserici și mănăstiri mărețe, la Ștefan cel Mare, „atletul sfânt” al creștinătății universale, care avea conștiința mesianității acestui neam ortodox, și la mulți alții asemenea lor, lată ce serie în apelul său către principii creștini: „că dacă această povință, care e ţara noastră, va fi pierdută, Dumnezeu să ne ferescă de asta ceva, atunci totă creștinătatea va fi în mare pericol... Iar noi din partea noastră săptămînul pe credință noastră creștinăscă și cu jurământul dominei noastre, că vom sta în picioare și ne vom lupta până la moarte pentru legea noastră creștinăscă, noi cu cîmpul nostru”.

În vremea când împărații creștini din Apus și Papa se războiau pentru supremație pământească, acest voievod își aduna copii și, aseastă sfântă tinerețe, urmășă a sfântului Dimitrie și Gheorghe, și biruie păgâniștea. Si „Nu s-a îngânat Ștefan în urma acestei biruințe, ci a postat 40 de zile cu apă și cu paine” pentru că și

Hristos a postat 40 de zile când a biruit pe satana. Si Ștefan „a dat poruncă în ţara întreagă să nu ceteze cineva să-i atrăbe lui acea biruință, ci numai lui Dumnezeu, cu toate că știau toti că învingerea în ziua aceea numai lui se datorește”.

Dar, acest voievod ce „brațul său scut l-a făcut”, a mai zidit și 44 de biserici și mănăstiri, pentru ca jertfa lui să fie înconjurată cu altarul pe care se aduce jertfa veșnică a Măntuitorului. De aici să întoarcem sirul anilor și găsim pe Neagoe Basarab cu Doamna Despina, din acă căror susținătorii crește că în poveste minunata mănușă a Argeșului despre care un cronicar spunea că „nu este sobornică și mare ca sionul care-l făcuse Solomon, nici ca Sfânta Sofia care l-a făcuse Justinian împăratul, iar cu frumusețea este mai pe deasupra decât acelea”.

Să trecem acum la Mihai care a făcut primul pas de unificare a nemântului românesc: „Nu am pregetat să mă alătur eu toate puterile mele și cu cheiului peste înăsură la creștinatate și nu am fost cunoscut de nimeni și nici nu le-am făcut îndemnat de cinciva... am pierdut tot și tări și averi și soție și copilași și în sfârșit tot ce aveam pe lume”. Așa mărturiseste „cel mai cintă și mai viteaz ostaș, al celor mai fățamice și mai mișcătoare vremi” care prin minunea apei slinștile a dovedit catolicismului dreptatea credinței sale.

Trecem peste Matei Basarab care a zidit 40 de biserici și mănăstiri și peste Vasile Lupu cu minunata biserică Trei Ierarhi și poposim un moment la Constantin Brâncoveanu. Să căutăm în istoria tuturor nemânturilor ce se mândresc a fi creștine și să vedem dacă mai găsim un împărat sau prinț pe care să-l putem asemăna cu el? Care patriarh din Vechiul Testament și-a adus pentru copii și un ginere jertfă lui Dumnezeu, cum i-a adus Brâncoveanu, îndemnându-i: „Dacă am pierdut tot ce am avut în lumea asta, măcar susținutul să ni-l păstreze în curățenie. Mai bine mori în legea ta,

decât să te faci turt.” Așa spune acesti sfânt celui mai Tânăr copil care și înțoarce ochii rugători spre el, poate spre a-și lăsa rămas bun, dar în privirea căruia părintele să-a temut să nu fie o ezitare.

Să credem că numai prin domnia istoria noastră este în întregime o creație a credinței noastre și că numai prin ei istoria își are destinul legat de Biserică? Trecând cu privirea peste istoria Ardealului, vom vedea că puterea lui e credință și că reprezentanții Bisericii sunt și ai nemântului. Mitropolitul Ilie Iorlă a fost bătuț cu bețe și aruncat în temniță. Despre Sava Brancovici, ungurul Mihail Cserey scrie: „pe biciul nevinovatul vîlădică l-a scos de la închisoare și numai în cămașă și ismene, atâtă l-a corbăci, până ce s-au rupt cămașa, ismenele și carneau de pe dânsul. Nemaiușită așa păgânească tiranie”.

Când nescoitoțul Atanasie își vine la legea, Ioan Pater scrie Împăratului: „ce va fi altă poruncă Înălțării Sale: să slujim cu trupurile, lut ne vom face sub talpile și sub biruință Înălțării Sale, iar legea, au rea, avem, au bună, nimica nu vom mișca”.

Nobilul român săracit Gavril Nagyszegi mărturiseste din închisoare: „nimeni să nu-și părăsească legea sa, ci mai bine să fie gata a-și pierde viața, decât să se lepede de credința sa. Nu vorbec de alții, aduc dreptă pildă cauzul meu, ca și acum sunt prins pentru credința mea și totuși mărturisesc, că nici frieci... nici un alt lucru, nu mă pot să mă lăpăd de religia mea, ci mai bine sunt gata a mori sau a fi răstignit. Conjur deci pe toti, cari tulbură religiunile, să nu se amestecă în lucrurile ce se jin de Dumnezeu, cum sunt religia și credința. Să se înțeleagă de măririle lumeni, peste care sunt puși și să nu vâneze susține. Cele ale susținutului să le lase în seama lui Dumnezeu”.

Tărani prizonieri scriu în jalba cărăi împăratul: „A venit vremea, care ne-am dus la nemânturile morților și am zis: ieșiti morților din gropi ca să intrăm noi de vii... că toate temnițele s-au umplut de noi pentru legea noastră”. Iar țărani din părțile Bihorului și

Hălmagiu lui „au fost bătuți până când le ieșea sânge prin haine”.

E plină istoria Ardealului de tărani mucenici, care stau gata de moarte pentru credința lor, așa cum a spus țărani din jurul Sibiului, când s-a dat ordin să-și părăsească legea: „Acet cojoc, care-l am pe mine, e acum al meu. Dar dacă ar vrea să mă le ia Crăiasa, i-l dau. Cu aceste slave mănuși și picioare și cu trupul meu am lăsat, ză și noapte, ca să plătesc porția. Ele sunt ale Crăiesei și de ar vrea să mă le ia, nu am ce fac. Dar nu am decât un susțin, pe care eu îl păstrez, pentru Dumnezeu din cer și nici o putere omenească nu-l poate îndoia”.

Țărani Nicolae Oprea grăia asupitorilor: „Pentru credința și rămoșilor nostri suntem gata a suferi și mucenicie sau izgonire din această împăratie, iar legea nu o vom părăsi”.

Și într-adevăr, mucenicii a suferit timp de 35 de ani, cât a stat la închisoare până ce i s-a pierdut urma. Desigur va fi murit cu lanțuri la mănuși și la picioare.

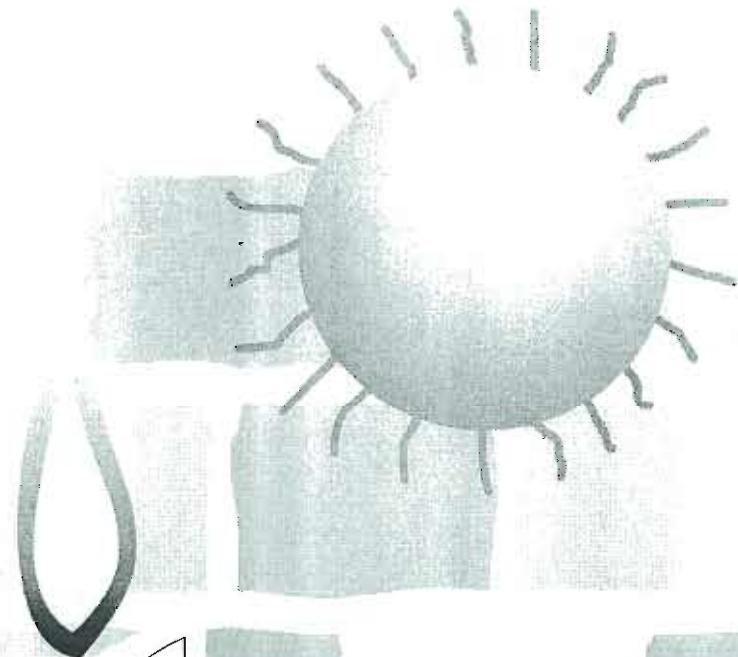
Țărani Tănase Todoranu pentru aceeași mărturisire de credință „a fost tras pe roată, iar săi și tovarășii lui au fost spânzurați”.

O figură de profet adevarat a fost călugărul Sofronie de la Cioara, care înainte de răscoala lui Horea și Avram Iancu... „a zguduit Ardealul. Pesta și Viena pentru cinstea și apărarea legii ortodoxe. „Rezultatul acestor răscoliri de susținut au fost tunurile cu care se trăgea în multimea credincioșilor, spânzurătorilor fără număr și, arderea și dărâmarea celor peste o sută de mănușuri românești”.

Dar din aceste ruguri se va ridica flacără imaculată a conștiinței naționale, ne-a adus aici unde suntem și purtă, desigur, pașii noștri spre alt destin de mărire prin jertfe, prin moarte, la înviere.

Așa a fost istoria noastră, o prelungire a calvarului creștin din primele veacuri, o răstignire pe crucea veacului acestuia, pentru patimile și negleguiriile altora.

ISSN 1224-7510



LUMINĂ SI SPERANTĂ

REVISTĂ DE CULTURĂ, OPINIE ȘI INFORMARE

Anul V • Nr. 10-12 • octombrie-decembrie 2000
Editată de CENTRUL DE REEDUCARE GĂEȘTI

ELEMENTE DE DREPT COMPARAT ÎN MATERIA CIRCUMSTANȚELOR AGRAVANTE ȘI ATENUANTE

Legislația statelor europene, continentale cunosc dispoziții penale asemănătoare, majoritatea având la bază vechile principii consacrate ale dreptului penal și criminologiei. Astfel că, de exemplu, legea penală italiană, franceză, belgiană au incluse prevederi privind atenuarea pedepselor în cazul reținerii circumstanțelor agravante, cu deosebiri în ceea ce privește gruparea și calificarea circumstanțelor ori cauzelor de agravare a pedepselor.

În Italia, Codul penal, (denumit Rocco, după prof. Arturo Rocco, cel care a condus comisia care a elaborat proiectul de cod), a intrat în vigoare în 1.07.1931, și, cu unele modificări, este în vigoare și astăzi¹.

Definiția dată de autorii italieni circumstanțelor², aspect legat în general de conținutul intern al infracțiunii, implică ideea de accesorialitate și eventualitate. Se arată că ceea ce caracterizează circumstanțele, în sens tehnic, este faptul că ele determină o mai mare sau mai mică gravitate a infracțiunii și, în toate cazurile, atenuează sau agravează pedeapsa, implicând o variație a pedepsei față de infracțiunea comisă în forma tip. Diferențierea produsă poate fi de ordin cantitativ sau calitativ.

Ca și în dreptul penal românesc, se recunoaște posibilitatea ca același fapt să fie considerat element constitutiv al infracțiunii, urmând a fi calificat în funcție de influența adusă asupra existenței infracțiunii sau a gravitației ei, criteriu, de altfel, discutat în doctrina italiană³.

În același capitol, autorul citat tratează și cauzele

care „justifică” infracțiunea (art.59) deși se explică, ulterior că aceste cauze nu atenuează sau agravează pedeapsa ci exclud caracterul infracțional al faptei.

Deși se apreciază că “judecătorul are o putere discreționară în stabilirea pedepsei și a quantumului acesteia”(art. 131)⁴, art.132 și 133 Cod penal italian, conține dispoziții asemănătoare celor din legea noastră penală: „...judecătorul va avea în vedere gravitatea pedepsei ce rezultă din: natura, genul infracțiunii (specia), modul de săvârșire, obiectul, timpul și orice altă modalitate de acționare (a infracțiunii și infractorului -n.n.), gravitatea rezultatului sau a pericolului suportat de persoana vătămată prin infracțiune, intensitatea dotului sau gradul de vinovăție.” Iar în ultima parte a aceluiași articol (133) se stabilește că judecătorul va ține cont, printre altele, de capacitatea infracțională, rezultând din motivul și caracterul infracțiunii, antecedentele infractorului, comportamentul acestuia în timpul săvârșirii infracțiunii, condițiile de viață, familiare și sociale ale făptuitorului.

Aceste prevederi au fost calificate drept unele dintre cele mai semnificative din legislația penală italiană, impunând instanței, ca odată cu stabilirea unei pedepse sub minimul special, referitor la cazul concret, să aibă în vedere gravitatea infracțiunii, caracteristicile obiective și subiective ale „faptului criminal” și de toate aspectele privitoare la conduită umană și la consecințele nocive derivează din săvârșirea

faptei penale precum și felul vinovăției cu care s-a săvârșit infracțiunea.

Importanța vinovăției în stabilirea quantumului pedepsei reprezintă un aspect subliniat și de art.46, 10 din Codul penal al Germaniei (federal), în care se afirmă că vinovăția constituie fundamentalul sanctiunii de drept penal⁵. Se apreciază că, stabilindu-se un quantum al pedepsei care să fie adaptat gravitatii faptei și periculozității făptitorului se ating în fapt, scopurile pentru care au fost instituite pedepsele.

Codul penal italian nu fixează limite ale reducerii pedepsei ca urmare a reținerii circumstanțelor atenuante, pedeapsa pronunțată putând fi chiar de o liră sau de o zi de închisoare, însă în cazul pedepsei cu închisoarea, diminuarea pedepsei nu poate fi mai mare de o pătrime din pedeapsă. Când pedeapsa este diminuată în cadrul unor limite determinate, reducerea operează în două trepte: pentru început, se stabilește pedeapsa după regulile generale, apoi se determină quantumul final al acesteia.

Când urmează a se aplica atât circumstanțele agravante cât și cele atenuante, se stabilește pedeapsa în raport de circumstanțele agravante după care se aplică efectele circumstanțelor atenuante, dar nu privitor la pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită ci cu privire la quantumul obținut ca urmare a agravării.

În cazul aplicării mai multor circumstanțe agravante pedeapsa rezultantă nu poate depăși maximul impus de codul penal în art.66 iar în cazul aplicării mai multor atenuante minimul pedepsei este, de asemenea stabilit în cod-art.67.

Clasificarea circumstanțelor, în dreptul penal italian, se asemănă cu cea făcută de legiuitorul și doctrină noastră. Astfel, sunt clasificate în: atenuante și agravante, obiective și subiective (privesc, primele, natura, obiectul, timpul, modul, orice alt aspect privind modalitatea de săvârșire a infracțiunii, gravitatea acesteia, iar cele din a doua categorie privesc pericolul social al faptei, periculozitatea infractorului, felul vinovăției), reale și personale, definite și indefinite (sau tipice și generice), obligatorii și discreționare, comune și speciale, cu efecte ordinare și cu efecte speciale.

Căteva dintre circumstanțele agravante comune sunt: săvârșirea faptei din motive josnice, pentru acoperirea unei alte infracțiuni sau pentru a păstra rezultatul obținut dintr-o infracțiune, profitând de încrederea acordată de o altă persoană, folosindu-se de calitatea sa de funcționar public, printr-un abuz în serviciu etc., iar dintre cele atenuante: săvârșirea infracțiunii pentru a proteja un bun de valoare sentimentală deosebită, din patrimoniul național sau culturală, în urma provocării.

În dreptul belgian, cu un cod penal intrat în vigoare în 1867, modificat în repetate rânduri, criticat și discutat de autorii belgieni care s-au străduit să impună opiniei publice necesitatea adoptării unui nou cod, cauzele de agravare nu sunt bine determinate ori prezentate și stabilite efectele ce le produc, spre deosebire de codul penal român, și urmează a fi deduse din ansamblul dispozițiilor legale în vigoare.

Astfel, pe de o parte, circumstanțele agravante

sunt definite⁶ ca circumstanțe prevăzute de lege, care privesc o infracțiune în forma simplă și care agravează pedeapsa, primind acest statut de către legiuitor. Sunt privite ca elemente exterioare conținutului infracțiunii și nu ca un element constitutiv al acesteia. Aplicarea efectelor lor este obligatorie, putând fi reținute de către judecător chiar în faza apelului⁷.

Pentru a exemplifica, se arată că, agravarea pedepsei fiind un element constitutiv al circumstanței agravante, nu este incompatibilă cu reținerea stării de recidivă, circumstanțele atenuante sau „scuzele”⁸.

Deși nu sunt grupate în partea generală a codului penal belgian, în care nu se redă nici măcar un sistem general al reținerii cauzelor de agravare, fondat de exemplu pe vîrstă infractorului sau pe rezultatele faptei⁹, tehnica aplicării circumstanțelor agravante este des întâlnită având în vedere că partea specială a aceluiași cod însără un număr considerabil de astfel de cauze: în cauzele ce atentează la podoare (art.372), în cazul infracțiunii de viol (art.375) grupate pe categorii de infracțiuni.

Clasificarea întâlnită în literatura de specialitate belgană, privește doar circumstanțele agravante personale (subiective), care privesc autorul infracțiunii (de exemplu paricidul-art.395, violarea secretului corespondenței-art.460), premeditarea fiind considerată aplicabilă în toate cazurile de vătămare corporală (art.392) și circumstanțele agravante reale (obiective) care privesc fapta, se răsfrâng asupra participanților. Acestea pot fi raportate la modul de comitere al infracțiunii, metodele folosite ori consecințele rezultate în urma săvârșirii faptei reprobabile. Se exemplifică arătându-se că în cazul infracțiunilor de omor sau vătămare corporală gravă rezultatul lovirii, al infracțiunii (art.399 și 401) respectiv o incapacitate temporară sau permanentă ori moartea victimei, constituie „unitatea de măsură” a pedepsei ce va fi aplicată, lăsând astfel loc arbitrajului¹⁰.

Participația penală este de asemenea considerată o circumstanță agravantă, deși s-au purtat discuții doctrinare pe această temă, existând opinii mai vechi care apreciau că participanții răspund alături și în același mod cu autorul¹¹, și o opinie mai nouă¹² care apreciază că se impune o răspundere proporțională a acestora cu gradul de vinovăție, în prezent apreciindu-se că se impune o modificare a codului penal, în sensul precizării distincției între circumstanțele agravante stricto sensu și cele așa-numite fictive.

Recidiva este considerată, ca și în dreptul nostru, o cauză de agravare a pedepsei.

Efectele reținerii circumstanțelor agravante în dreptul belgian pot privi chiar schimbarea calificării infracțiunii sau a caracterului acesteia, în sensul de a încadra infracțiunea într-o anumită categorie.

Circumstanțele atenuante, sunt definite ca fiind circumstanțe ce însotesc infracțiunea și de care judecătorul poate lăsa seama pentru a atenua pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea comisă. Deci, legiuitorul stabilește admisibilitatea acestor circumstanțe, iar judecătorul, suveran, apreciază elementele care pot fi reținute cu titlu de circumstanțe atenuante-aspect stabilit de Curtea de Casație Beliană, într-o speță soluționată în 12 aprilie 1965.

LUMINĂ ȘI SPERANȚĂ

S-a apreciat că pot fi reținute ca circumstanță atenuante: importanța prejudiciului, mobilul infracțiunii, situația personală, familială a infractorului, lipsa antecedentelor penale, repararea prejudiciului, etc.

S-a comentat și pe baza unei prea largi categorii de aspecte privind infracțiunea și infractorul ce pot fi reținute în această categorie, arătându-se că ele trebuie să echilibreze pedeapsa în raport cu gravitatea faptei sau cu periculozitatea infractorului¹³.

Încidența circumstanțelor atenuante privește atât (conform clasificării faptelor antisociale în dreptul belgian) crimele cât și delictele și contravențiile. Pentru prima categorie pedeapsa se poate reduce chiar până la 1 an (art.80) în funcție de gravitatea pedepsei stabilite prin lege și amenda până la 25 de franci pentru ca în cazul delictelor, pedeapsa să poată ajunge la un quantum de o zi închisoare sau respectiv 1 franc amendă.

Legislația penală franceză are la bază Codul penal francez intrat în vigoare la 1 martie 1994, care nu grupează ori definește circumstanțele agravante și atenuante, prezintă doar cauze și circumstanțe agravante și cauze legale de atenuare a pedepsei.

Astfel, recidiva este tratată în cadrul capitolului numit „variațiile maximului pronunțabil în raport de maximul pedepsei prevăzut în lege”¹⁴ și în continuare sunt prezentate circumstanțele agravante speciale următoare de cauze legale de diminuare a pedepselor.

Cu privire la circumstanțele agravante speciale ca, de exemplu escaladarea (agravantă a furtului) sau efracția, se arată că efectul lor agravant se manifestă prin posibilitatea acordată judecătorului de a aplica o pedeapsă mai mare decât cea aplicabilă, în mod obișnuit, circumstanțele modificând incriminarea¹⁵.

Circumstanțele agravante sunt definite ca evenimente accesoriile unui fapt infracțional central, exemplificând astfel: dacă pentru furtul simplu se poate aplica o pedeapsă de 3 ani închisoare și 300.000 franci francezi amendă, în cazul săvârșirii acestuia prin escaladare (în dreptul nostru, forma calificată) pedeapsa poate fi de 5 ani închisoare și 500.000 franci francezi amendă (art.311-3 din Codul penal francez) iar când este săvârșit în formă organizată (art.311-4, 60), fapta urmează să fie încadrată într-o categorie mai gravă de infracțiuni (denumite crime. În Franță, pedepsele principale, aplicabile persoanelor fizice sunt: pedepsele criminale, corecționale și contravenționale care alcătuiesc sistemul tripartit). În acest caz, legea franceză apreciază că numărul participanților la săvârșirea infracțiunii urmează a fi considerat, alături de alte circumstanțe agravante, un aspect ce se încadrează într-o categorie de fapte incriminate mai grave și se sancționează mai aspru decât aceeași faptă săvârșită de către un infractor.

În doctrina franceză este criticată alegerea legiuitorului francez de a grupa aceste aspecte și a le situa în cadrul secțiunii III al capitolului III, art.132-71 la 132-75, denumită „regimul pedepselor”.

Cauzele legale de diminuare a pedepselor, cum sunt denumite în dreptul penal francez, sunt considerate a nu modifica incriminarea (ca în cazul circumstanțelor agravante) dar afectează pedeapsa pronunțată în sensul că, apreciind gradul de vinovătie

al infractorului nu va aplica maximul pedepsei prevăzut pentru acea infracțiune și care, dacă este mai mică de 10 ani se încadrează în categoria pedepselor corecționale, nu în cea a pedepselor criminale (mai aspre decât prima categorie și aplicabile unor infracțiuni mai grave).

Denumirea de „cauze legale de atenuare a pedepselor” este apreciată ca fiind mult mai explicită decât cea folosită de vechiul cod penal francez, în care acestea erau grupate sub denumirea de „scuze atenuante” și care, astfel nu mai poate duce la confundarea acestora cu categoria „cauzelor de reducere a pedepselor” care privește deja pedepsele în curs de executare (art.349 și 356 din Codul de procedură penală francez)¹⁶.

Una dintre cauzele comune tuturor infracțiunilor este minoritatea, celelalte cauze având o aplicare limitată la unele infracțiuni, în particular. Reducerea pedepselor se aplică minorilor care săvârșesc infracțiuni, având vîrstă de 13 ani, iar pentru cei care au împlinit 16 ani, în funcție de condițiile săvârșirii faptei, judecătorul poate refuza aplicarea „beneficiului minorității” (art.20-2, al.2 și art.20-3).

Astfel, în cazul în care infracțiunea săvârșită se încadrează în categoria celor cărora li se aplică o pedeapsă denumită „criminală”, ca urmare a aplicării acestei cauze de atenuare, ea va fi considerată ca făcând parte din categoria celor corecționale; când pedeapsa aplicabilă este detenținea pe viață, minorului i se va aplica închisoarea de până la 20 de ani, în cazul în care se aplică pedeapsa amenzi, criminale sau corecționale, maximul acesteia poate fi doar de 50.000 franci francezi.

Cauzele legale speciale de diminuare a pedepsei prin natura și domeniul lor de aplicare, privesc un număr restrâns de infractori sau delincvenți.

Legiuitorul francez, oferă posibilitatea unei reduceri a pedepsei celor care limitează consecințele infracțiunilor săvârșite, în cazul unor infracțiuni fiind expres prevăzute de lege, iar în altele, putându-l inspira pe judecător, însă, niciodată nu sunt obligatorii de reținut de către instantă.

Denunțul și „căința activă” a infractorului sunt incluse în această categorie, apreciindu-se, pe de o parte că descoperirea teroriștilor și a infracțiunilor contra siguranței statului, pentru prima categorie, sunt deosebit de importante, și astfel, legiuitorul francez oferă posibilitatea reducerii pedepsei aplicabile în cazul denunțării celorlați participanți. În cazul în care denunțul intervine înainte de săvârșirea infracțiunii, efectele sunt și mai energice mergând până la exceptarea de la aplicarea vreunei pedepse.

Așa-zisa „căință activă” a infractorului, termen preluat metaoric și de dreptul penal român, constă în repararea rezultatelor produse prin săvârșirea infracțiunii (de exemplu: înapoierea obiectului furat). Excepțiile de la această regulă privesc infracțiunea de răpire și sechestrare a persoanei când, în cazul eliberării rapide a victimei, operează doar o scădere a pedepsei și nu o exceptare a aplicării sancțiunilor.

Concursul între cauzele de agravare și cele de atenuare a pedepselor. În dreptul francez, în care starea de recidivă poate privi și un infractor minor, se

farată în art.356 din Codul de procedură penală francez, că întâi se aplică majorarea pedepsei derivând din reținerea stării de recidivă, după care se dă eficiență cauzelor de atenuare. Literatura de specialitate a comentat acest procedeu arătând că pedeapsa trebuie corelată personalității infractorului. Pentru a exemplifica, se arată că, în cazul de mai sus, când un infractor minor a comis două asasinate, dacă se aplică întâi reducerea pedepsei implicită stării de minoritate, maximul pedepsei ar fi de 20 de ani iar aplicarea recidivei ar duce la o pedeapsă cu închisoarea pe viață, ori în cazul aplicării inverse a acestor cauze, întâi a efectelor stării de recidivă, ce ar duce la aplicarea pedepsei cu închisoare pe viață, și apoi a efectelor minorității infractorului, ce reduc pedeapsa la maximum 20 de ani închisoare, este în avantajul infractorului aplicarea celui de-al doilea mod de calcul¹⁷.

O altă legislație ce prezintă asemănări cu cea franceză dar și cu cea germană, este cea a Elveției care are la bază Codul penal elvețian, intrat în vigoare în 1.01 1942 și care a făcut și face obiectul mai multor revizuiri care privesc, îndeosebi Partea generală. Este completată de nenumărate legi penale federale (art.333) și cantonale care respectă principiile enunțate în cod.

Art.26 din Codul penal elvețian privesc categoria circumstanțelor personale speciale și care prevede, ca regulă de principiu, că „fiecare participant va fi pedepsit în funcție de propria vinovăție”¹⁸. Ele sunt definite ca: toate elementele care caracterizează personalitatea proprie a autorului infracțiunii și care privesc, în mod exclusiv, existența sau gradul de vinovăție al acestuia.

Circumstanțele care au ca efect agravarea pedepselor sunt considerate a fi: recidiva (art.67), săvârșirea unei infracțiuni din motive josnice (art.112, o traducere ad literam ar fi: „fără scrupule”), săvârșirea unei infracțiuni prin metode periculoase (art.119, 137, 148) sau care au rezultate mult mai grave decât în cazul formei simple a infracțiunii (categorie ce ar putea fi assimilată cu agravanta prevăzută în art. 75, lit.b C.pen.: săvârșirea infracțiunii prin acte de cruzime sau prin metode ori mijloace care prezintă pericol public”). Referindu-se la efectele produse de reținerea acestor circumstanțe, Codul penal elvețian precizează că ele se răsfrâng și asupra participanților la săvârșirea infracțiunii.

Circumstanțele care au ca efect diminuarea pedepsei sunt „căința activă” a autorului infracțiunii (art.22), responsabilitatea restrânsă (art.11-cu sensul de limitare a răspunderii unei persoane minore și care este deosebită de irresponsabilitate, reglementată separat), circumstanțe atenuante generale (art.64), starea postnatală a autoarei infracțiunii (art.116), infractorul care împiedică producerea rezultatelor infracțiunii (art. 308).

Spre deosebire de acestea, circumstanțele reale sunt definite în literatura elvețiană¹⁹ ca fiind toate aspectele ce privesc „individualizarea propriu-zisă a infracțiunii” și „însăși existența a infracțiunii”. Clasificarea dată acestor circumstanțe le împarte în circumstanțe de natură obiectivă și subiectivă și care se referă la autorul infracțiunii, importanța relației sociale protejate juridic, mobilul infracțiunii, felul

vinovăției. De exemplu sunt considerate agravante: vătămarea unei persoane lipsite de apărare, săvârșirea unei infracțiuni de către un autor purtând asupra sa o armă de foc, omorul în formele agravante.

Circumstanțele reale (obiective și subiective) se răsfrâng asupra tuturor participanților la săvârșirea infracțiunii.

O privire asupra scurtei prezentări a circumstanțelor atenuante și agravante ne duce la concluzia că, în timp ce odată codurile penale ale acestor state au fost modele de inspirație pentru codurile penale române, în prezent, Codul penal din 1968, Partea generală, cu modificările aduse în acest timp, prezintă mult mai bine structurate aceste noțiuni, explicând și înțelesul pe care legiuitorul îl dă termenilor folosiți, efectele pe care le produce reținerea acestor circumstanțe, cazurile în care se impune sau nu obligativitatea reținerii lor, fiind mult mai ușor de aplicat în practică și înălțând aplicarea lor discreționară.

BIBLIOGRAFIE

- I. Dolcini, *Codul penal în Digesto pen.*, vol.II, 1988, p.284
- II. Francesco Antolisei, *Manual de drept penal - partea generală*, Ediția a XII-a, Milano, Dott. A. Giuffre Editore, 1991, p.383 și urm. Care citează din: Pannain, *Elementele esențiale și accidentale ale infracțiunii*, Roma, 1936; Cocurullo, *Circumstanțele infracțiunii*, Napoli, 1940, Sanloro, *Teoria circumstanțelor infracțiunii*, ed.all-a, Torino, 1952 etc.
- III. O altă opinie-Pannain și M.Gallo, op. cit.; s.a.
- IV. F. Antolisei, op.cit., p. 641.
- V. În același sens și o parte a doctrinei italiene Romano, *Commentario*, vol.II, p.272 și 290.
- VI. Idem, p.289.
- VII. Francoise , Michel van de Kerchove, *Introducere în dreptul penal. Aspekte juridice și criminologice*, Editura judecătă Kluwer, Diengem, Belgia, 1999, p.450.
- VIII. P.E. Trouse, *Principiile generale ale dreptului penal pozitiv belgian*, *Drept penal*, vol.I, Editura Larcier, Bruxelles, 1956, p.432.
- IX. Idem, p.451.
- X. Idem, p.451.
- XI. Fr. Tulkens, *Actorul social și crearea legii. Lovirea și vătămarea voluntară: abordare istorică și critică*, Editura Panopticon, 1990, p.317 și urm. Raport făcut Comisiei guvernamentale belgiene.
- XII. R. Legros, *Elementul internațional în cazul participării penale*, citat în F.Tulkens, op. cit., p.382.
- XIII. Raportul final al lui J.J. Haus înaintat comisiei guvernamentale, Anuarul parlamentar, 1849-1850 în J.S.G. Nypels, *Legislație penală...*, Editura Bruylants-Christophe, Bruxelles, vol.IV, p.123.
- XIV. A.Chaveau , F.Helie, *Teoria codului penal*, Editura Meline, Cans și Nypels, vol.II, Bruxelles, 1859, p.30.
- XV. Jacques-Henri Robert, *Drept penal general*, Editura Presses Universitaires de France, Paris, 1988, p.387.
- XVI. Idem, p.392
- XVII. Idem, p.392 și p.509.
- XVIII. Idem, p.395 în care se cilează Revista de științe penale, 1970, p.798, cu comentarii de A.Legal etc.
- XIX. Philippe Graven, *Infracțiunile penale pedepsibile*, Editura Staempfli / Cie S.A. Berne, Berna, 1993, p.311.
- XX. Idem, p.312 și urm.

Doctorand OCTAVIAN POP

MISIUNEA BISERICII ÎN PENITENCIAR

(IV)

XVII. Iubirea, un factor esențial în viața deținutului

De la naștere și până la moarte fiecare om are nevoie de iubire, și dorește să fie iubit și să trăiască în iubire, fiindcă iubirea este cea care ne eliberează de starea de izolare, de egoism și de comprimare, făcându-ne permanent să ne simțim ființe demne de a ne bucura și de a pune fi în continuare cu alți semeni de-a noștri. Orice om suferă atunci când nu este iubit, este chinul lăuntric datorită faptului că asupra lui nici o ființă nu-și mai revărsă iubirea și astfel ajunge să se considere un om lipsit de sentimentul cel mai frumos pe care oamenii și-l dăruiesc reciproc - IUBIREA.

Cu atât mai mult are de suferit cel aflat în detenție. Pe lângă faptul că acesta este lipsit de libertate ar avea enorm de suferit dacă ar fi lipsit și de iubirea semenilor săi. În viața celui aflat în detenție, iubirea reprezintă un factor esențial de care are mare nevoie.

Preotul capelan, în calitatea sa de slujitor al Mântuitorului Iisus și de propovăduitor al iubirii pe care însuși Iuliu H. Dumnezeu a predical-o, are menirea de a-i iubi pe cei aflați în detenție după pilda Mântuitorului Hrisostom. Așa cum Domnul Iisus a venit în lume de a-i iubi și mândru pe cei păcăloși, tot astfel și preotul capelan trebuie să-i iubească și să-i ajute pe cei aflați în detenție, așa cum orice părinte își iubește și ocrotește proprii săi copii.

Mulți din cei aflați în detenție sunt uilați de cei dragi ai lor, lipsiți de afecțiunea și iubirea pe care ar trebui să o primească din partea acestora mai ales când se găsesc într-o asemenea situație precară. Totuși din această cauză, acești oameni se consideră ai nimănuia și că nu mai reprezintă nimic pentru cei din jurul lor, și în disperare recurg la niște lucruri ce le dăunează starea lor susținândă dar și trupească. Lipsa iubirii din partea celor dragi îi face să se simtă niște ființe uilate de toți de care nimeni nu mai are nevoie și pe care nu le mai poate înțelege.

Într-o asemenea situație preotul capelan, ca un părinte bun trebuie să-i înconjoare cu iubire și să le explice că lotuși cineva din ceruri îi iubește și îi ocrotește chiar dacă ei au greșit și sunt păcăloși, iar el ca preot-duhovnic îi are în grija și se roagă necontenit pentru ei și familiile lor. Cei aflați în detenție, simțind și susținând această iubire părintească realizează într-adevăr că viața este atât de frumoasă când te și-i iubit și când la rândul tău și-i iubești.

Preotul capelan mai are duloria de a-i învăța pe cei aflați în detenție, că dacă cei dragi lor i-au dat ultării și i-au privat de iubirea care le bucură ființa, această iubire trebuie să se consolideze între ei. Numai trăind în iubire frățească viața lor poate fi mai frumoasă, iar timpul pe care îl au de petrecut în detenție va trece mai repede și într-un mod că mai plăcut. Tot preotul capelan este cel care îi va povățui să se iubească unul pe altul, să-și dorească unul altul binele și să se ajute ori de căte ori este nevoie. Numai viațuind în iubire,

deținuții pot conștientiza faptul că sunt egali între ei și că pot suporta mai ușor lămpul pe care îl au de petrecut în închisoare.

Iubirea de care deținuții au atâtă nevoie trebuie să vină și din partea cadrelor unității militare și civile fiindcă nu mai așa cei aflați în detenție vor avea posibilitatea să constate că nu sunt priviți ca niște oameni ce nu mai pot fi recuperăți pentru societatea din care provin. Printr-un comportament adecvat și prin folosirea limbajului civilizat, cadrele unității penitenciarelor pot da dovadă cea mai concluzionată că ele nu-i consideră pe cei aflați în detenție ca fiind niște făpturi de dispreț, ci ca pe niște oameni ce au greșit și care au nevoie de ajutor pentru a se putea corecta și reinegra în societate.

Cei aflați în detenție trebuie tratați de cadrele unității cu foarte multă iubire aceasta fiind lucrul cel mai de preț. Trăindu-i cu iubire și ajutându-i după putință, cadrele unității penitenciare vor da dovadă că sunt adevărați creștini și că aplică în viața cotidiană cuvintele Mântuitorului: "Iubește pe aproapele tău ca pe liniștiți" (Matei XXII, 39), demonstrând în felul acesta că nu fac nici o deosebire între cei aflați în detenție și oamenii liberi, și că astfel, îi consideră semenii de-a lor, care se găsesc în această stare, nu întârzie să-i ajute bine și lăudând că: "iubirea nu face rău aproapelui, iubirea este împlinirea Legii" (Romani XIII, 10).

Iubind pe cei aflați în detenție cadrele unităților penitenciare dovedesc cu adevărat că ei nu urăsc pe om pentru păcatele sale, nici nu iubesc păcatul pentru oții, ci că urăsc păcatul și-l iubesc pe păcătos.

Deținuții simțind că cei din jurul lor îi iubesc, primesc viitorul cu multă încredere și cu dorința că odată ieșind dintr-o zidură închisorii să înceapă o viață nouă alături de semenii lor cu care să trăiască adevărată iubire și în comuniune.

Înălță de ce iubirea este un factor esențial în viața deținutului și de ce ea este un elan spre viață!

XVIII. Slujbele dumnezeiești publice - mijloc de întărire în credință a celor aflați în detenție

De multe ori în viața cotidiană fiecare simte că are nevoie de câteva clipe de reculegere, pentru a-și regăsi acea stare de liniște lăuntrică, liniște care în zilele noastre este mereu tulburată de numeroși factori. Unii admiră un peisaj pentru a-și redobândi liniștea susținândă, alții citesc o carte, sau pur și simplu simt nevoia că trebuie să mediteze la ceva frumos pentru a-și pune recăpăta acea parte lăuntrică.

Credincioșii noștri, această pace lăuntrică o dobjăndesc în timpul slujbelor dumnezeiești publice, cădîndu-l divin vine și se sălășuieste în sufeletele lor, le mângează întreaga ființă, îndepărtează necazurile, supărările și toate neajunsurile vieții care de multe ori pe toți ne copleșesc, însă cu atât mai mult pentru cei aflați în detenție.

Slujbele dumnezeiești publice reprezintă un mijloc

| de întărire în credință, fiindcă în cadrul lor cei prezenti
| înrăuțări și cum valurile patimilor sunt îmblânzite
| și cum lumina risipește. Întunericul păcatului.

Așa se face că cei aflați în detenție fiind măcinați
| înrăuțări de păcatele lor ce i-au adus într-o asemenea
| stare, se simt slăbiți și aproape la capătul puterilor. Își
| simt întreaga lor flință neputincioasă în lupta cu răul,
| înlănțuită și rebită de păcat dar și lipsită de orice ajutor.
| Tocmai din această cauză, slujbele dumnezeiești, au
| un rol covârșitor în viața lor. Aceasta pentru că ei sunt
| ajutați de preotul capelan să conștientizeze că în
| timpul sfintelor slujbe publice Hristos Domnul se află
| în mijlocul lor pentru a-i elibera de jugul cel greu al
| păcatelor și de a-i chema la o viață nouă ce le va reda
| adevărata libertate.

Știind deja aceste lucruri ei sunt îmbărbătați și
| gata să spună "NU" păcatului, să înceapă cu adevărul
| o viață nouă duhovnicească și să devină fiii devotați ai
| Bisericii lui Hristos. Pentru cei aflați în detenție cea
| mai mare frământare ce îl doboară de multe ori este
| privarea de libertate care îl depărtează de cei dragi și
| pe care de multe ori nu-i poate vedea. În această
| atie slujbele dumnezeiești îi sunt de un real folos
| fiindcă el de acum știe că poate
| fi alături de cei dragi prin
| rugăciunile lui de fiecare zi în
| care-i pomenește și pe ei, ba
| chiar mai mult: nu mai este
| singur pentru că Mântuitorul
| Iisus Hristos care este pri-
| tenul celor necăjiți, este alături
| de el. Și ce lucru mai minunat
| decât acesta poate exista?

Slujbele dumnezeiești publice reprezintă pentru cei aflați
| în detenție acele popasuri
| duhovnicești unde își pot găsi
| linisteia sufletească de care au
| atâtă nevoie. În cadrul lor delinutul poate întâlni pe
| Hristos, și înălinindu-L și-L face prieten și în felul
| acesta nu va mai fi singur și nici lipsit de ajutor. De
| câte ori va cădea în păcat hristos Domnul îi va întinde

înă și-L va ajuta să se ridice pentru a punea continuu
| să parcurgă acest drum al vieții, presărat cu tot felul de
| capcane ale vicleanului diavol. Cel aflat în detenție
| prin participarea la slujbele dumnezeiești publice, va
| putea simți că deși fizic este privat de libertate, totuși
| sufletește este eliberat din temnița păcatului și nu mai
| este prizonierul acestuia.

De asemenea, celui aflat în detenție î se
| împărtășește în timpul sfintelor slujbe harul dumnezeiesc
| cel care îi dă posibilitatea unui astfel de om să
| devină din ceea ce a fost, ceea ce încă nu a fost: adică
| să devină din omul înrobit de patimi, omul virtuos
| și plin de credință în Hristos Domnul. Tot cu ajutorul
| harului, cel aflat în detenție începe să lucreze în
| grădina sufletului său, scoțând din rădăcină buruienile
| păcatului și lăsând ca în locul lor să crească
| florile virtuților, flori care odată crescute să
| răspândească mirosul lor cel duhovnicesc bineplăcut
| lui Dumnezeu.

Iată căt de importante sunt slujbele dumnezeiești
| publice pentru cel aflat în detenție și ce radicală
| schimbare se poate produce în timpul lor: fiul gheenel

| devine înțeleitor al împărației Cerurilor.

XIX. Formarea duhovnicească a delinutilor prin | pocăință și mărturisirea păcatelor

Dumnezeu când l-a creat pe om, l-a înzestrat pe
| acesta și cu libertate. Datorită acestui lucru, omul va
| punea atâtă ferecere și calea binelui, adică pe Dumnezeu, fie
| către morții. Însă omul a ales în locul frumuseții celei
| spirituale, lucrurile trecătoare și fără nici o valoare,
| căci a înțeles în mod greșit libertatea cu care Creatorul
| său îl înzestrase.

Această libertate este înțeleasă și astăzi tot așa de
| eronat, căci mulți semeni de-a noșteri consideră că a
| fi liber înseamnă a face tot ceea ce dorești, chiar dacă
| unele fapte nu sunt în conformitate cu legea divină sau
| cea civilă. Astfel că mulți din cei care fac fapte contrare
| celor două feluri de legi ajung în delenție. Astfel de
| oameni trebuie ajutați pentru a conștientiza că
| adevărata libertate înseamnă a trăi în Hristos și în
| conformitate cu învățătură Lui.

O modalitate prin care cel deliat în detenție poate
| înțelege mai bine că păcatul îl robește și-l supune pe
| cel care îl înfăptuiește este pocăința. Prin pocăință
| sinceră delinutul regrelă pă-
| catele săvârșite și în același
| timp își dorește o nouă viață
| călăuzită de Mântuitorul Hris-
| tos. Pocăința este indispensabilă
| în viața celui deliat în
| detenție fiindcă cu ajutorul ei
| un astfel de om poate con-
| stientiza că păcatul nu este
| altceva decât pierderea comuni-
| unii cu Dumnezeu, cu Bise-
| rica și cu aproapele său. Rolul
| ei este acela de a-l trezi pe
| delinut din semnul păcatului la
| o viață duhovnicească și
| dinamică și de a-l face să-și schimbe radical modul de
| viață.

Însemnătatea deosebită pe care pocăința o are în
| viața delinutului este dată și de faptul că prin ea un
| astfel de om poate deveni stăpân asupra greșelilor
| săvârșite. De aceea pocăința trebuie să pornească
| dintr-o necesitate înăuntrică, adică din dorința fier-
| bințe a delinutului de a se iniția din ce în ce mai mult
| cu Dumnezeu și din voința de a deveni tot mai dosă-
| vărit și ușural de povara făradeclegilor care îl
| cuplăesc.

Numai dacă se pocăiește de păcate și greșelile pe
| care le-a săvârșit, delinutul face dovada că din fiul cel
| risipitor, a devenit fiu duhovnicesc al Bisericii lui
| Iisus. Numai așa un astfel de om este din nou
| cercetat de harul divin și în felul acesta redobândește
| dururile cerești pe care le pierduse datorită păcatelor
| sale.

Iată deci, că în formarea duhovnicească a
| delinutilor, pocăința sau părere de rău pentru păcatele
| săvârșite este covârșitoare căci ea este cea care
| ține de moral înima rea, distrugе reaua dispoziție și
| astfel sufletul este eliberat de presiunea vinei. Însă în
| același timp pocăința dăramă pentru a reclădi, neagă
| pentru a afirma și distrugе pentru a crea ceva nou: o
| înimă nouă, o voință nouă care să îl ajute pe delinut să



| se elibereze din temnița păcatului și cu sufletul curat
| să pornească liber pe drumul desăvârșirii.

| Alături de pocăință sau părere de rău pentru
| păcatele săvârșite, de un real folos în viața celui privat
| de libertate este și mărturisirea păcatelor, pentru că
| aceasta este cea care înălțură din interiorul sufletului
| deținutului toată fărădelega.

| Fără mărturisirea păcatelor nu se poale concepe
| curățirea, renașterea spirituală și îndreptarea celui
| aflat în detenție. Mărturisirea păcatelor are o
| semnificație deosebită pentru că înseamnă înfrângerea
| voinei individualiste și o ascultare de chemarea
| Mântuitorului la pocăință, înseamnă învingerea
| mândriei și renunțarea la tot ceea ce este contrar
| voinei divine.

| Prin mărturisire, deținutul își descoperă rănilor lui
| secrete, adevărate, pe care le-a trăinuit, fiindcă numai
| descoperindu-le ele pot fi tămașuite. Mărturisirea
| păcatelor este săculă de deținut înaintea preotului
| capelan. Aceasta este modalitatea prin care preotul
| capelan poate pătrunde în sufletul celui aflat în detenție
| dar și de a cunoaște starea sufletească a acestuia.

| Prin mărturisirea păcatelor săculă sincer înaintea
| preotului capelan, deținutul îi deschide lui Dumnezeu
| numai să cea pălată de fărădelegi, astfel îndată curățirea
| acesteia. Mărturisirea este o cercetare a slării sufletului
| în urma păcatului săvârșit de deținut pentru a scoala
| la suprafață tot ceea ce este dăunător în el și de a-i
| reda acestuia liniștea lui autentică.

| Prin mărturisirea păcatelor între cel aflat în detenție
| și cel care primește mărturisirea se înspripă o prietenie
| unică bazată pe sinceritate reciprocă, dar în același
| timp ea aduce și multă bucurie în cercuri, căci prin
| aceasta are loc întoarcerea fiului pierdut în brațele
| Părintelui Ceresc.

| Mărturisirea păcatelor îl înalță pe deținut pentru că
| ea include în acest timp căință smertă pentru păcatele
| mărturisite și voine de a se elibera de stăpânirea
| acestora dar în același timp îi redă pacea lăuntrică pe
| care păcatul o tulbură ori do câte ori este săvârșit.

XX. Păcatul - o piedică în calea sușului duhovnicesc al deținutului

| În sușul duhovnicesc al fiecărui credincios, păcatul
| este cel care îngreunează avântul către împărația
| Cerurilor. Ca adevărați creștini se cuvine să luptăm
| împotriva păcatului și să-l bîruim pentru a putea primi
| de la Mântuitorul Iisus Hristos cununa slavei cerești.

| Păcatul este cel care îi robește pe unii atât de
| mult, încât le întunecă mintea și le slăbește voinea
| ajungând să săvârșească fapte josnice demne de tot
| disprețul. Ba mai mult pentru asemenea fapte, cei
| care le săvârșesc se fac răspunzători și în fața lui
| Dumnezeu dar și a legilor statului iar când gravitatea
| lor este mare acești oameni riscă să fie arestați și
| privați de libertate. Iată cum păcatul de multe ori pe
| lângă faptul că ne depărtează de Dumnezeu, ne poate
| priva și de libertate.

| Preotul capelan are datoria de a-i ajuta pe cei
| înțuși într-o astfel de situație, iar aceștia să-și dea
| seama că starea în care au ajuns se datorizează în
| primul rând păcatului. De aceea se cuvine ca cei aflatii
| în detenție să fie ajutați să lupte prin toate metodele
| împotriva lui.

| Preotul capelan trebuie să-i ajute pe cei aflatii în
| detenție să conștientizeze că păcatul este piedica ce
| ne însepe fiecare dintre noi și tocmai de aceea trebuie
| să o depăşim. Numai aşa viața noastră va fi mai
| frumoasă, iar Dumnezeu își va revârsa binefacerile
| Sale asupra noastră. De asemenea preotul capelan
| are pulerea prin harul ce-i este dat de el de a face pe
| un astfel de om să își dea seama că păcatul îl desparte
| de Dumnezeu și omul plecând de la Dumnezeu spre
| păcat nu mai simle că depinde de El, ci trăiește precum
| treșia bătută de vânt, uitând de Dumnezeu. Săvârșind
| păcatul un astfel de om ajunge să trăiască ca un rob
| singuratic, care a fugit de la stăpânul său.

| Omul căzut în păcat și mai ales cel care persistă în
| el și-a stricat ordinea lăuntrică și ajunge să facă o
| ierarhie eronată a valorilor, punând bunurile trecătoare
| înaintea celor veșnice. Cel aflat în detenție trebuie
| ajutat să înțeleagă că păcatul este dușmanul cel mai
| mare al omului fiindcă nimicește sănătatea sufletească
| și trăieștească a acestuia, aducând dezordine interioară
| și mare tulburare vieții harice.

| Păcatul este cel care întunecă chipul lui Dumnezeu
| în om și face conștiința acestuia să devină asemenea
| unei mări învolburate, pricinuindu-i neliniște sufletească.
| Cel aflat în detenție mai trebuie să-și dea
| seama că păcatul este asemenea unui parazit, care
| infetează viața și devenirea și afectează în totalitate
| esența umană, producând tot felul de leziuni în ființa
| noastră.

| Preotul capelan trebuie să-l facă conștient pe cel
| aflat în detenție, că păcatul înseamnă boala sufletului
| care neîndrăgostește lăuntrică și împotriva moralității
| personale. Preotul capelan trebuie să-l facă pe deținut
| să înțeleagă că a greșit este omenescă din cauza fizică
| noastră nestalornică în bine ca urmare a păcatului
| protopărinților noștri, dar a persistat în păcat este un
| lucru foarte grav. Si aceasta pentru că omul ce per-
| sistă într-un păcat sau mai multe își deregulează viața
| morală, lasă la o parte preceptele ei și se călăuzește
| după ceea ce este contrar voinei lui Dumnezeu.

| Cel aflat în detenție trebuie să-și dea seama urmăre-
| sfatul date de preot, că Dumnezeu nu-i urăște pe
| cei păcăloși pentru că toți suntem aşa într-o măsură
| mai mare, sau mai mică. Dumnezeu nu-i iubește pe cei
| ce rămân statornici în păcat, gustă din cupa acestuia
| și nu fac nimic pentru a se îndrepta.

| Ajutat de preotul capelan deținutul poate să-și
| schimbe viața și să se apropie mai mult de Dumnezeu
| numai dacă va lupta cu adevărat împotriva păcatului
| fiindcă acesta este cel care îl-a stîrbit de libertate și
| îl-a depărtat de Creatorul său.

| Adevărată libertate înseamnă a trăi în Hristos căci
| El este cel care ne ușurează de toate poverile și
| necazurile acestei vieți trecătoare. Cel care se scaldă
| în albă păcatului, deși în aparență crede că poate fi
| fericit și liber, în realitate nu este decât rob al patimilor
| care îl îndeamnă la o viață ingrată și plină de lipsuri
| duhovnicești.

| De aceea, cel aflat în detenție trebuie să-și dezlege
| de la ochii sufletului năfrâma pe care scrie "PĂCAT".
| Fiindcă numai aşa poate urma calea ce duce spre
| împărația Cerurilor și numai astfel poate devoni fiu al
| Părintelui Ceresc, mădular al Bisericii și moștenitor al
| Raiului.

XXI. Importanța Sfintei Scripturi în viața deținuților

Sfânta Scriptură sau Biblia este "cartea cărților" pentru că, spre deosebire de celelalte cărți ea cuprinde cuvântul lui Dumnezeu. Ea este cartea de căpătâi a oricărui credincios fiindcă în ea sunt cuprinse toate normele religios-morale pe care noi, în calitatea de fiu al Bisericii creștine avem datoria de a ni le însuși, dar mai ales de a le aplica în viața noastră de zi cu zi.

Sfânta Scriptură este carte care datorită învățăturilor duhovnicești și pildelor de viațuire a unor oameni bine-plăcuți lui Dumnezeu, aduce multă alinare sufletească tuturor cititorilor ei. Cu atât mai mult, această alinare se revarsă din belșug mai ales în sufletele celor care, datorită unor fapte contrare legilor statului dar și cele morale, au și privați de libertate.

Astfel de persoane au nevoie mai mult ca oricine de încurajare, de un sfat înțeles și de un prieten adevărat. Toate acestea, cel aflat în detenție poate afla cînd Sfânta Scriptură, fiindcă într-adevăr această carte sfântă este plină de sfaturi înțelepte ce îi sunt de un real folos oricărui credincios, iar prietenul cel bun de care are nevoie un deținut, este Hristos Domnul care îi vorbește prin intermediul acestei sfinte cărți.

În viața deținutului, Sfânta Scriptură are o importanță covârșitoare, ea fiind cea care de cele mai multe ori îi ajută pe acesta să găsească răspunsurile la întrebările de multe ori și le-a pus; să facă lumină în viață să și să-și dea seama că numai Dumnezeu este cel care ne poartă tuturor pașii pe calea cea dreaptă și ne binecuvântează viață, pe când păcatul este cel care ne robește sufletul, ne tulbură mintea și ne depărtaază de Creatorul Cerului și al Pământului.

Sfânta Scriptură este pentru deținut hrana spirituală ce îi potolește foamea de lucrurile dumnezeiești, întărindu-le în lupta contra patimilor ce se abat asupra lui pentru a-l doborî la pământ.

În sfânta scriptură deținutul poate găsi numeroase exemple de oameni păcătoși care dându-și seama că toate necazurile, suferințele și neliniștea lor sufletească sunt consecințele vieții trăită în plăcerile lumii acesteia, s-au întors din timp la Dumnezeu, iar Domnul Iisus Hristos i-a dat ca pildă vrednice de urmat pentru noi cei de astăzi. Să dăm numai câteva exemple: ferneia desfrânată, Zaheu vameșul, tâlharul de pe cruce etc. Aceștia au dus o viață deparțe de Dumnezeu, însă după ce s-au pocăit au devenit ființe noi și transfigurate înuntric.

Citind despre aceste exemple menționate în Sfânta Scriptură deținutul va putea conștientiza faptele că numai depărându-se de păcat și înfăptuind voia lui Dumnezeu își va putea redobândi liniștea sufletească pe care însă păcatul o zdruncină de atâtea și atâtea ori. Tot în Sfânta Scriptură cel aflat în detenție va putea întâlni cuvintele Mântuitorului Iisus Hristos care zice: "Nu am venit pentru cei sănătoși, ci pentru cei bolnavi" și astfel, meditând la acestea va înțelege că

Fiu lui Dumnezeu a venit în lume și pentru el, pentru a întări nepotinilele sufletești ca să poală deveni și sănătos sufletește.

Cel aflat în detenție va găsi în Sfânta Scriptură acele cuvinte prin care se evidențiază iubirea numărătoare a lui Dumnezeu pentru loți oamenii inclusiv pentru el ca deținut: "Căci Dumnezeu însă a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică".

(Ioan III, 16), și cîndu-le va putea înțelege că Dumnezeu care este iubire (Ioan IV, 8) îi cuprinde cu această iubire pe loți, chiar dacă oamenii sunt păcăloși, căci El "voiește că loți oamenii să se măntuiască și la cunoștința adevărului să vină". (I Timotei II, 4)

Sfânta Scriptură este cea care îi redă celui aflat în detenție acel imbold de care acesta are nevoie pentru a-și începe viața cea nouă, o viață

din care să excludă tot ceea ce îl depărtează de Dumnezeu și în care să-ți urmeze pe Mântuitorul sufletelor noastre.

Însușindu-și și aplicând învățătura și măntuitoare cel aflat în detenție va pune un început bun în suișul său duhovnicesc și va putea avea nădejde că doar înfăptuind binele și evitând răul, așa cum îl înțelegem Sfânta Scriptură, va putea auzi acele cuvinte pe care Hristos Domnul îl le-a adresat tâlharului de pe cruce:

"Astăzi vei fi cu Mine în Rai" (Luca XXIII, 43).

Să dea Domnul și așa să fie!

XXII. Asistența religioasă - factorul de echilibru al deținuților

Încă din cele mai vechi împuri Biserica a avut o grăjă deosebită față de cei aflați în detenție pentru că ea îi consideră pe loți oamenii, fie că sunt buni, fie că sunt răi, virtuoși sau păcăloși, ca pe niște fiu adevărați ai Părintelui Cereș și creați pentru a moșteni împărația Cerurilor. Biserica le acordă celor aflați în detenție asistență religioasă tocmai pentru a le arăta acestora că îi ocrolește ca o mamă iubitoare.

Acesta este și motivul pentru care a reușit să acorde deținuților, prin protocolul încheiat în 1993, asistență religioasă de care aceștia au atâtă nevoie. Dacă bolnavul are nevoie de medicamente pentru a se puntea înmădui și însănătoși, cel aflat în detenție are nevoie de asistență religioasă, care este în medicamentul cel mai eficace pentru sufletul bolnav de păcat. Asistența religioasă pentru cei aflați în detenție este de un real folos fiindcă un astfel de om, primește sprijinul moral de care are atâtă nevoie în aceste momente grele din viață sa.

Asistența religioasă pentru cel aflat în detenție este ca un balsam înmăduitorilor ce puș pe rană sufletului produsă de păcat îl poate vindeca și îl poate relua sănătatea de care are înare nevoie. Pentru că acele nevoile celor aflați în detenție Biserica îi îndeamnă pe loți fiu ei duhovnicești să îi cerceteze pe acești semeni ai lor, așa cum ne cere și Mântuitorul



LUMINĂ SI SPERANȚĂ

când zice: "În temniță am fost și ați venit la Mine" (Matei XXV,36).

De asemenea sub oblăduirea Bisericii sunt pregătiți tineri în școli speciale, urmând a-și putea însuși modul prin care poate acorda asistență religioasă celor aflați în detenție. Asistența religioasă aduce multă alinare celor aflați în detenție, fiindcă prin intermediul ei acești oameni primesc leacurile de care au nevoie.

Printr-un program bine pus la punct de asistență religioasă, cei aflați în detenție pot beneficia de un tratament duhovnicesc menit să-i întărească sufletește. Din cadrul acestui program de asistență fac parte vizitele preotului capelan în celulele deținutilor, dialogul public sau particular cu aceștia, doară cu căruși cu alte materiale didactice din care cei aflați în detenție să-și poată însuși învățatura morală de care au nevoie și pe care trebuie să o aplique în viața cotidiană.

Tinerii anume preșăliți în școlile de specialitate în vederca acordării asistenței religioase în spilale, penitenciar, armată și în alte instituții sociale au un mare rol în schimbarea vieții acelora pe care îi dorează și mai ales a deținutilor.

Cunoscând metodele prin care cei aflați în detenție își pot schimba viața renunțând la acele lucruri care îi dezonaurează, acești tineri acordând asistență religioasă sunt alături de preotul capelan ca niște doctori de suflete. Prin dialog, con vorbiri pe diverse teme și alte mijloace care fac parte din programul de asistență religioasă deținutii au posibilitatea să exteriorizeze tot ceea ce îi macină lăuntric să-și spună totuști păsurile și necazurile care îi nelinișteau.

Prin aceste mijloace cei aflați în detenție au posibilitatea să se elibereze de tot ceea ce îi apasă sufletește și astfel să răsuflă ușurați văzând că există oameni care sună gală oricând să le asculte problemele și să-i ajute.

XXIII. Preotul capelan, părintele spiritual al deținutilor

Preotul este mijlocitorul între om și Dumnezeu, este cel ales dintr-oameni și pus pentru oameni ca să le călăuzească pașii pe calea cea dreaptă, și să-i poarte în rugăciunile lui către Împărația Cerurilor. El este păstorul care trebuie să-și ducă turma la pășunea cea duhovnicească și să o ferească de atacurile dușmanilor. Răspunderea preotului este foarte mare, căci înaintea Dreptului Judecător va trebui să dea socoteală pentru fiecare suferit păstorit.

Toți oamenii sunt creați după chipul și asemănarea lui Dumnezeu fiind în același timp ai Tatălui Cereș. De aceea loți au nevoie de ajutorul și sfaturile preoților de a putea urma calea cea dreaptă și astfel să poată deveni moștenitori ai Raiului.

Fiecare comunitate de credincioși este călăuzită pe acest drum anevoios al vieții și cu atâta plecăci de cel care o păstrește și care nu este altul decât preotul. Pentru credincioși preotul este părintele duhovnicesc care vrea binele lor și îi ajută cu toată suflare să nu se abată nici o clipă de la implementarea datorilor morale.

Ca loți ceilalți credincioși și cei aflați în detenție alcătuiesc o comunitate ce nu trebuie privată de nici un drept. Din această cauză Biserica s-a îngrijit și de-

aceștia, oferindu-le sprijinul ei prin preoții slujitori din unitățile sistemului penitenciar românesc.

În unitatea penitenciar, preotul capelan este pentru deținuți părintele spiritual de care aceștia au permanent nevoie. Preotul capelan din penitenciar este cel care știe mai bine decât oricine să asculte cu multă răbdare necazurile, bucuriile și tot ceea ce aceștia pot avea pe suflet. Tot el este cel care deține doctoriile necesare și pe care le administrează cu multă atenție fiecărui deținut pentru a-i întări neputința sufletească de care e cuprins.

Prin slujbele ce se oficiază, dar mai ales în cadrul Sf. Liturghiei, preotul capelan poate să le redea celor aflați în detenție prin rugăciunile ce le rostește către Părintele Cereș, acea liniște lăuntrică pe care păcatul a îltibular-o. Prin binecuvântările ce le revarsă în timpul săvârșirii Sfintelor slujbe asupra deținutilor preotul capelan potolește furtuna patimilor din sufletele acestora și aduce pacea de care au atâtă nevoie. Tot preotul este cel care îi ajută pe deținuți să-L întâlnneasă în mod real pe Hristos Domnul, atunci când le oferă acestora Sfânta Împărtășanie. Odată ce L-au primit în casa sufletelor lor pe Mântuitorul lumii, au și garanția că s-au împărtășit cu viața cea de veci după cum însuși Domnul Hristos ne asigură când zice: "Cel ce mă înțâlnă trupul Meu și bea sângele Meu are viață veșnică și Eu îl voi invia în ziua cea de apoi" (Ioan VI, 54).

Preotul capelan este cel care prin Taina Spovedaniei îi curăță pe cei aflați în detenție de toate răcatelor ce le-au întinat haina ce cu toții o primim în haine. În cadrul acestei Taine cel aflat în detenție are posibilitatea să se elibereze de tot răul ce se cuțuiște în sufletul său și să scoată la lumină toată necurăția ce i-a înurdărit cămara sufletului. Odată ce rana a fost descoperită preotul îi dă canarul de care are nevoie, adică îi administrează leacul necesar să-vindecă rana, ce de altădată nu produce durerea lăuntrică.

Prin Taina Spovedaniei preotul capelan îi acordă celui aflat în detenție iertarea cuvenită care este iertarea divină. Această iertare îi aduce în suflet alinarea și liniștea necesară. Astfel cel aflat în detenție obține adeverala libertate și din acel moment nu mai este lăsat în temniță păcatului.

Preotul capelan prin sfaturile și învățările sale îi dă posibilitatea deținutului să cunoască ceea ce este placut lui Dumnezeu pentru a fi săvârșit și ceea ce nu îi este placut lui Dumnezeu pentru a fi evitat.

Datorită acestor indemnuri cel aflat în detenție poate deosebi ceea ce este binele de rău și poate cunoaște care sunt armele prin care păcatul ce se luptă cu el poate fi biruit și în același timp poate săle care sunt mijloacele ce îl ajută în suful său cel duhovnicesc.

Deținuții văd în preotul capelan un adevarat părinte, un prieten bun ce mereu le este alături și ori de câte ori au nevoie. El le este și un sprijin moral ce îi dirijează pețea cea dreaptă și îi oferă mâna căre de căte ori căd în groapa păcatului.

Preotul capelan este cel care îi ajută să devină nud, cetățeni cinstiți în această viață irecătoare, ci îi ajută să devină și moștenitori ai Împărației Cerurilor. El este cel care le pune deținutilor pe umeri mantia

| iubirii ori de câte ori aceștia greșesc, îndemnând-i permanent la săvârșirea binelui astfel să se bucură împreună de frumusețile cele veșnice de care pot beneficia numai cei care în această viață trecătoare se căiesc de ce au făcut, se îndreaptă și se întorc la Hristos, apucând calea cea dreaptă.

XXIV. Biserica - mama iubitoare a celor aflați în detenție

Orice mamă își iubește copiii și le poartă de grija pentru ca aceștia să aibă o viață frumoasă și plină de bucurii. Numai ea poate să stie câte nopți a vegheat lângă copilul ei, câte lacrimi a vărsat și cu câtă dragoste l-a înconjurat. Pentru copilul ei orice mamă face tot ceea ce îi stă în putință pentru a-l vedea pe acesta cât mai fericit și că iradiază de bucurie.

Asemenei mamei, Biserica poartă de grija oricărui om fiindcă toți suntem creați de Dumnezeu după "chipul și asemănarea sa" și mereu suntem chemați la îndrumare. Ea este ca o mamă iubitoare ce își cheamă copiii pentru a-i putea ocroti și călăuzi în această viață. Biserica este mama noastră, a tuturor

care sunt într-o situație similară, fiind prin sângele întemeietorului ei, necheamă și pe noi să ne simțim întreaga ființă și să ne umplem de harul cel dumnezeiesc ce ne curăță de orice închinăciune și păcat.

Din Biserică fac parte atât cei drepti, cât și cei păcăloși. Si unii și alții au nevoie de Biserică. Cei drepti au nevoie pentru a se întări în virtute iar cei păcăloși pentru a se putea curăța de tina fărădelegilor și de a putea deveni adevărate mlădiile pline de rodul faptelor bune.

Biserica este cea care îi cheamă pe toți să se sfîrtească și să guste din binefacerile pe care le revărsă asupra tuturor. Însă, în mod special ea îi cheamă pe cei păcăloși, pe cei care prin faptele rele că le-au săvârșit s-au făcut robii ai plăcerilor vietii trecătoare.

Păcatul este cel care pe mulți dintre semenii noștri îi face să-și piardă libertatea sufletului și de multe ori și cea fizică ajungând în spatele gratiilor, departe de cei dragi. Cu toate acestea Biserica îi iubește și pe acești oameni, îi așteaptă cu brațele deschise asemenea unei mame ce își mânăgează cu multă blândenie copilul, chiar dacă acesta a greșit. Biserica este pentru cei alății în detenție, mama care întotdeauna le poartă de grija și face totul pentru ei, pentru a putea simți cu întreaga lor ființă acea dragoste ce se pogoară peste firea lor umană rănită de păcate.

Cel întemnițat este un om care are nevoie de ajutorul cuiva, de dragoste și de înțelegere pentru a-i putea regăsi echilibrul în viață duhovnicească. În această situație complet neplăcută pentru asemenea oameni, Biserica este cea care le vine în întâmpinare, îi oferă sprijinul moral și nu numai de a putea trece cu mai multă ușurință prin momentele neplăcute.

În viața deținuților Biserica are un rol covârșitor, ea fiind cea care le dă tăria de a putea face față tuturor necazurilor și insatisfacțiilor.

Biserica este cea care îl ajută pe deținut să-și dea seama că numai renunțând la viața imorală anterioară și urmând învălătura Mântuitorului Hristos poate deveni un om nou, un om duhovnicesc, ce poate fi luat ca pilotă vrednică de urmat de ceilalți semeni. Sădindu-i în

suflet sămânța cuvântului evangelic, deținutul conștientizează că el este grădinariul ce trebuie să se îngrijească de grădina sufletului sau pentru a putea avea o recoltă bogată, ce va fi răspălatită de Dreptul Iudecătorilor.

Cel alături în detenție, datorită putării de grija arătată de Biserică prin acțiunile ei manifestă o dorință fierbință de a cunoaște cât mai multă învălătură cea măntuitoare pe care să o aplice în viața sa cotidiană. Prin preoții care slujesc în sistemul penitenciar, Biserica îi călăuzește pe cei întemeiați spre idealuri înalte, îi înțeamnă să escaladeze piscurile semnele ale vieții să să lupte continuu cu multă încredere împotriva păcatului pe care trebuie să-l biruiască.

Biserica le oferă deținuților ca hrana pe însuși Mântuitorul Hristos ce se aduce pe sine jerfă nesângerioasă în cadrul Sf. Liturghiei prin rugăciunile invocate și rostite de preoți. Împărășindu-se cu Sfântul Trup și sânge al Domnului Hristos cei întemeiați se unesc real cu El, primesc acea putere de care au nevoie în luptă cu păcatul și în cele din urmă își sfîrtesc întreaga ființă. Așa cum cloșca își cheamă puții sub aripiile ei pentru a-i putea feri de orice pericol și de a le dăruia căldura de care au mare nevoie, tot la fel și Biserica îi cheamă pe cei aflați în detenție sub qblăduirea ei duhovnicească și le oferă tot sprijinul și dragostea de care au nevoie pentru a-i încreștină că este alături de ei.

Iată deci, că Biserica este pentru deținuți acea mamă iubitoare ce veghează la creșterea duhovnicească a fiilor ei și le asigură cele necesare pentru înpășirea lor pe culmile desăvârșirii.

XXV. Educația moral-religioasă, mijloc de înțoarcere a deținuților la credință

De multe ori auzim expresia "îi lipsesc cei șapte ani de acasă" și imediat ne gândim că se face aluzie la cei care nu au primit în familie educația necesară, fapt pentru care sunt priviți de cei din jur cu dispreț și marginalizați în același timp.

Într-adevăr cei care sunt lipsiți de educația ce trebuie să o primească în sănul familiei, riscă pentru mai târziu să devină persoane care nu se conformează legilor statului dar nici celor moral-cresline și asemenea oameni pot sfârși prin a ajunge o perioadă de timp în spatele gratiilor.

Educația primită în familie este covârșitoare în formarea fiecărei persoane, pe când lipsa ei are urmări nefaste asupra celui care a fost privat de ea.

Dar pe lângă educația ce fiecare trebuie să o primească în primii ani ai vieții din familie, de mare folos și necesară este și educația moral-religioasă. Aceasta pentru că de multe ori persoana care în cadrul familiei au beneficiat de o anumită educație dar care nu au primit și o educație moral-religioasă nimicină, au căzut pradă tentațiilor ieișine, săvârșind fapte ce-au dus la privarea de libertate. Din aceste considerente, Biserica a susținut ideea introducerii educației moral-religioase în armată, spitale, școli, dar și în sistemul penitenciar, tocmai pentru a putea beneficia de roadele și cei aflați în detenție. Prin educația moral-religioasă cei aflați în detenție au posibilitatea să-și însușească preceptele morale și însușindu-le să le spună în viață cotidiană.

LUMINĂ ȘI SPERANȚĂ

Educația moral-religioasă are aceeași valoare ca cea pe care fiecare trebuie să o primească încă din familie, ba chiar una și mai mare. Și aceasta pentru că educația moral-religioasă pe care cu totii o primim în sânul familiei ne ajută să fim oameni de caracter, demni de a fi respectați de toți semenii noștri. Educația moral-religioasă ne mai ajută să fim nu doar oameni cu o moralitate ireproșabilă ci să fim și bineplăcuți Părintelui Cercesc.

Cel aflat în detenție beneficiind de educația moral-religioasă în penitenciar are bucuria sufletească de a mărturisi cu toată ființa că este o făptură nouă, ce a renunțat să slujească păcatului și a luat hotărârea de a sluji numai lui Dumnezeu "Cel după al cărui chip a fost adus la existență".

Cu ajutorul educației moral-religioase deținuții pot fi șlefuiți lăuntric de rugina păcatului, lăsând în urmă sufletul curat și imaculat. Așa cum diamantul trebuie șlefuit cu multă grija și răbdare pentru a putea străluci și de a putea fi prețuit la adevărata lui valoare, tot astfel și sufletul celui aflat în detenție trebuie șlefuit pentru a fi curat și prețuit înaintea lui Dumnezeu. Dar pentru acest lucru este nevoie de educația moral-religioasă fiindcă numai cu ajutorul ei un astfel de suflet poate fi transformat.

Așa cum copilul care a primit în sânul familiei educația pe care fiecare părinte trebuie să dea acestuia, știe că trebuie să fie ascultător și să aibă un comportament adecvat, tot așa și cel aflat în detenție, primind educația moral-religioasă de care are atâtă nevoie, știe că trebuie să fie ascultător față de Părințele Cercesc și să fie în bune relații cu semenii săi pe care trebuie să-i iubească ca pe sine însuși.

În viața celor aflați în detenție educația moral-religioasă este cea care îi ajută pe aceștia să priceapă adevăratul sens ce îl avem în această lume trecătoare, să deosebească binele de rău, lumina de întuneric și să-și dea seama că numai slujind lui Dumnezeu și fiind buni creștini, suntem cu adevărat liberi, pe când atunci când slujim păcatului suntem doar niște robneputincioși demni de tot disprețul.

XXVI. Tratarea mâniei deținuților prin educația moral-religioasă

Sf. Apostol Pavel într-o din epistolele sale ne îndeamnă zicând: "Mâniați-vă dar nu greșiți". Este știut faptul că omul de multe ori la mânie săvârșește tot felul de lucruri care îi pătează demnitatea umană. La mânie se fac crime, la mânie omul îi stirbește onoarea aproapelui prin tot felul de cuvinte jignitoare și multe alte fapte sunt săvârșite la mânie, când aceasta nu mai poate fi stăvilită.

Din cauza mâniei relațiile dintre semenii au de suferit prietenii se desfac iar sentimentele cele mai nobile care cresc în grădina sufletului nostru se ofilesc. Faptele săvârșite de unii semenii de-a noiștri la mânie au avut consecințe grave atât asupra celor care le-au săvârșit. Nu de puține ori astfel de oameni au fost nevoiți să-și petreacă o parte din viață în spatele gratiilor, din cauza faptelor săvârșite la mânie.

Luând în considerație starea interioară a unor astfel de oameni, aceștia trebuie ajutați de către preotul capelan în grădina liniștei de care au nevoie. Preotul este cel care are menirea de a le oferi mijloacele

eficiente ce pot să le potolească mânia care de multe ori îi împinge la tot felul de lucruri nesăbuite și pe care ulterior le regretă.

Unul din mijloacele religioase cu ajutorul căruia mânia poate fi biruită este rugăciunea. Fiind mijlocul de dialog al sufletului cu Dumnezeu, cel aflat în detenție poate deveni vîforul mâniei cu ajutorul rugăciunii și își poate găsi liniștea de care are atâtă nevoie în devenirea sa spirituală.

Rugăciunea este modalitatea prin care cel aflat în detenție pune stăpânire pe acelă porință necontrolată ce se nasc din cauza mâniei. Ea este în același timp mijlocul care îl ajută pe un astfel de om să fie mai temperat și mai chibzuit în acțiunile sale. Cu ajutorul rugăciunii deținutul dobândește acea stare de liniște pe care însă din pricina mâniei a pierdut-o.

Rugăciunea este una din armele cu care orice credincios poate îndepărta mânia și reduce blândețea.

O altă modalitate cu care cel aflat în detenție poate trata mânia este cîtitul Sfintei Scripturi. Această carte sfântă fiind creația lui Dumnezeu și poate aduce alinare în momentele de mânie. Tot în Sfânta Scriptură găsește numeroase locuri în care se vorbește despre mânie ca păcat și se fac îndemnuri credincioșilor să-și împodobească sufletul cu virtutea blândeții.

În acest sens, Însuși Măntuitorul ne îndeamnă să fim blâzni și să depărtăm din sufletele noastre mânia pentru că El însuși a fost blând și ne cere și nouă tuturor acest lucru când zice: "Învătați-vă de la Mine, că sunt blând și smerit cu înțima și veți găsi odihna sufletelor voastre" (Matei XI,29).

Cel aflat în detenție, citind Sfânta Scriptură și meditând la acele versete în care se arată că virtutea blândeții este plăcută lui Dumnezeu, iar păcatul mâniei este cel care îl împinge pe om, la fapte îngărate, va lua hotărârea fermă de a puner stăvila mâniei și de a sădi în sufletul său virtutea blândeții. De asemenea își va putea da seama că omul mânișos nu poate fi în bune relații cu semenii săi datorită pornirilor săle vidiente ce îi înpăimântă pe aceștia, pe când, la polul opus cel blând este stîmat și apreplat de cel din jurul său.

Pe lângă faptul că omul mânișos nu poate beneficia de răspălată în această viață, poate plérde datorită faptelor săvârșite și răspălată ceea veșnică din împăratia Cerurilor. Cel blând însă, moșteneste încă numai viață veșnică ci și bunurile pământești așa cum Însuși Măntuitorul Hristos făgăduiește: "Fericiti cei blâzni, că aceia vor moșteni pământul" (Matei V,5).

Așadar cei blâzni vor avea parte de răspălată atât în viața aceasta, cât și în cea viitoare, iar cei mânișosi vor fi lipsiți de orice răspălată vremelnică dar și veșnică.

Cîtitul Sfintei Scripturi reprezintă un mijloc folosit în ziua sa sufletească a deținuților și în tratarea mâniei care de multe ori îi stăpânește.

De asemenea, meditația, con vorbirile duhovnicești cu preotul capelan reprezintă mijloace cu ajutorul căror cel aflat în detenție își poate trata mânia și în locul ei poate sădă virtutea blândeții și a iubirii față de aproapele făcându-se în felul acesta plăcut nu numai lui Dumnezeu, ci și oamehillor cu care conviețuiește pe perioada detenției și nu numai.

Preot capelan drd. OLIVIAN POP

Pe pământ pace și între oameni bunăvoie

Aceasta a fost o solie venită din cer, o solie care arată pământenilor calea mânjurii. Pacea și bună înțelegere este temeiul a tot binele. Pacoa și bună înțelegere între oameni o vesleală atunci un prieten însășat și culcat în ieste, Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu celui viu.

De atunci s-au scurs două mii de ani. Dumnezeiescul cântec al îngerilor nu l-am uitat și nu puteam să-l uităm. Îl cântăm în fiecare an, ca să dovedă că sufletele noastre sunt slăpânde și acum de același dor sfânt al păcii binecuvântate.

Dorim pacea în suflete, pacea desăvârșită. Dorim să nu mai fie războaie, să nu mai fie blestem și plângere pe pământ. Dorim ca popoarele să trăiască în bună înțelegere și duhul păcii să slăpânească peste tot pământul.

Temeiul păcii este dragostea. Atunci, când lumina cerului a strălucit asupra peșterii din Betleem, s-a coborât dragostea lui Dumnezeu între oameni. Fiul lui Dumnezeu s-a făcut fiul omului, ca să învețe pe om legea cea sfântă a dragostei. De douăzeci de veacuri dragostea încearcă să-și facă lăcaș în sufletele omenești, ca să aștearnă patul cel cald al păcii.

Dar n-a Izbutit! Rădăcinile urii au fost mult prea adânci, ca să se poală stârpi cu ușurință. De aceea pacea pe care au cântat-o îngerii și a vestit-o prințul născut în peștera din Betleem, a rămas și pe mai departe, cine știe pentru câtă vreme, un dar ascuns al inimilor.



În zilele noastre oamenii sunt cuprinși de același gând al păcii. Pacea statornică e și acum visul de aur al omenirii. Dacă însă privirile oamenilor nu se vor îndrepta către peștera din Betleem, dacă nu vor încerca mai întâi să incâlzească sufletele tuturor

oamenilor cu îlacără dragostei ce răsare din inima prințului din ieste, visul va rămâne și pe mai departe un vis neîmplinit. Un cântec să se cânte în toată lumea: cântecul care s-a cântat acum douăzeci de veacuri, cântecul care nu se învecheste niciodată, cântecul bunei înțelegeri și al dragostei.

Ca să se nască Iisus în sufletul nostru trebuie să-l curățim de toate rădăcinile răuțății, al urii și al neînțelegerilor. Acela, la căruia naștere s-a cântat cântecul păcii și al bunei înțelegeri, nu poate să se nască într-un suflet plin de răuțate și de ură, ci numai în acele suflete în care slăpânește pacea și bună înțelegere.

Hristos s-a născut în peștera din Betleem. Să se nască și în sufletele noastre. Împreună cu îngerii și păstorii să dăm și noi laudă și mulțumită lui Dumnezeu pentru bunătatea lui față de noi. Hristos s-a născut, lumina adevărului fiind. Această lumină să lumineze și sufletele noastre, ca astfel, urmând pe cărăriile dreptății să ajungem la mânăuirea vestită în lume de cel născut în peștera din Betleem.

Protosinghel OLIVIAN POP

Despre desăvârsirea dumnezeiască

Dumnezeu care a creat lumea și pe om în șase zile conform referatului biblic este prezent în creație și poartă grija de ea și de "preoul întregului cosmos", adică de om prin lucrările sale energiile Sale divine, necreale și veșnice. De aceea, Dumnezeu care nu poate fi cunoscut după ființa Sa se hrănuiește oamenilor spre cunoaștere în măsura puterii acestora de a cuprinde ceea din ce a necuprins și în măsura în care această cunoaștere îi este de trebuință și de folos pentru mânăstire¹.

"Răsările" așa cum alinișă teologul rus Paul Evdoklimov neagă radical posibilitatea de a contempla esența lui Dumnezeu care este vesnic trancendentă², iar Sfântul Vasile cel Mare spune: "Chiar dacă alinișăm că ne cunoaștem Dumnezeul în energiile Sale, nu ne permitem să ne apropiem de esența Lui, căci dacă aceste energii coborînă până la noi, esența Lui rămâne înaccesibilă". Omul contemplând lucrările lui Dumnezeu prezente și manifestate în creație mintea lui înaintează spre înșușirile sau spiritele lui Dumnezeu. Acestea sunt niște concluzii asupra acțiunilor lui Dumnezeu în lume, pe care noi le tragem privind cu ochii rațiunii luminate de credință, sunt proprietăți reale ale fizicii dumnezeieschi care se constată în creație³. Prin aceste atribute noi îl cunoaștem și nu-L cunoaștem pe Dumnezeu.

Dionisie Pseudo-Areopagitul a scris o carte întreagă despre aceste atribute intitulată "despre numele divin", în care Dumnezeu este numit "Cel cu nume multe" și "Cel fără de nume" arătând prin prima numire că atributele au un nume real în Dumnezeu, iar prin cea de-a doua, că ele nu exprimă ființa Lui propriu-zisă. Dacă alti-

butele naturale scot în evidență puterea lui Dumnezeu, iar cele intelectuale, înțelepciunea Lui, cele morale arată desăvârsirea dumnezeiască. Ele sunt asemănătoare virtuțiilor pe care le făpluim și noi, dar la Dumnezeu ele sunt desăvârsite, oferindu-ne și nouă un model care permanent ne cheamă să creștem în săvârsirea lor⁴.

Atributele morale sunt:

- a - bunătatea și iubirea;
- b - dreptatea și mila;
- c - sfîntenia;
- d - libertatea absolută;
- e - verocitatea și fiducialitatea.

a. Bunătatea și iubirea sunt două înșușiri care se exprimă și se explică reciproc înțeleșând pe Dumnezeu în afară în relația cu lumea, cu omul⁵.

Concepția, ca noutate, iubirea înseanță dăruire bunătate revărsată asupra altora. Iubirea este atributul cel mai deificitor pentru Dumnezeu iar Pr. Prof. Durnitru Stăniloae are un înțig tratat intitulat "Dumnezeu este iubire". Iubirea presupune o comunione de persoane. Persoanele treimice, distinție una de cealaltă cunosc o dragoste neîmormită și reciprocă. În Sfânta Treime, Tatăl este izvorul dragostei; Fiul este dragoste care se revârsă și revelăză pe sine iar Sfântul Duh este dragosterea realizată în noi înșine⁶. Dumnezeu este în ființa Sa dumnezeiască și vesnică iubirea însăși.

În Sfânta Treime "Duhul Sfânt este martorul iubirii între Tatăl și Fiul, El ia parte la bucuria fiecărui față de celălalt"⁷.

Potrivit Sf. Evangelist Ioan căjid spune "Dumnezeu este iubire". (I Ioan IV 8) iubirea este expresia cea mai înaltă prin care spiritul uman poale să se apropie și să simtă pe Dumnezeu într-un mod. Prin

ea se comunică ființa divină, se manifestă existența absolută aducându-ne la existență spre a ne împărtăși din ea⁸.

În general, iubirea divină e tradusă în grecește prin "agape" ceea ce corespunde ebraicului "ahibib" spre deosebire de "philia" care este iubirea unei ființe față de o altă ființă⁹.

Iubirea Tatălui și a Fiului față de noi, despre care ne dă mărturie definitivă Fiul pe Sfânta cruce, este o iubire sinceră fără dominalie. Numai o astfel de iubire poate să strângă înima împietrită a omului de egoism. Din marea Sa dragoste Dumnezeu revârsă această iubire și în afară și astfel din această iubire Dumnezeu a creat lumea și pe om. Tot din această iubire "Dumnezeu în noi nu l-a lăsat pe Adam să fie singur ci i-a spus: "Vreau să înveț să iubești ființele deopotrivă, așa cum Eu iubesc pe Tatăl și cum Tatăl Mă iubește pe Mine, cum Eu iubesc pe Duhul și Duhul Mă iubește pe Mine, iar iubirea noastră este atât de desăvârșită încât nu Suntem Trei Dumnezei, ci Un Singur Dumnezeu, o singură Fire în Trei Persoane"¹⁰ și astfel a creat femeia.

Iubirea lui Dumnezeu a fost atât de mare încât după ce l-a creat pe Adam iar acestuia i-a făcut ajutor pe Eva, Cuvântul i-a spus lui Adam: "Vreau ca iubirea să strălucească și în creația noastră, vreau să o împărți și cu alții în afară de Mine. N-am vrut ca cea mai mare virtute cu care Ne-am înzestrat opera, să fie îndreptată exclusiv asupra mea"¹¹.

Dumnezeu și-a arătat dragostea Sa, față de omenire și atunci când aceasta s-a abătut de la voia Sa cea divină și a păcătuit, și-a arătat această iubire prin aceea că a hotărât ca Fiul Cel Prea iubit să fie trimis în lume pentru a o ridica

din nora lui păcatului. În înțupare Dumnezeu își arată dragostea față de noi mai mult chiar decât la creație, căci în timp ce acolo ne crea pe noi după chipul Său, aici se unește cu noi luând chipul nostru, căci prin această înțupare Hristos¹² venind pe pământ a eliberat din temnița păcalului întreaga omenire a cărei cheie era lăsată de Stăpânul întunericului.

Așa cum spune Părintele Stăniloae, prin înțupare, Fiul care s-a făcut om, a dat cea mai mare pildă de semerenie din iubire tuturor oamenilor, arătând că iubirea este atenție la altul, până la uitarea deplină a importanței proprii¹³. Lui Dumnezeu îi place să-și iubească creația pentru că a făcut-o să se iubure de iubirea Lui. De aceea îi place să simtă și ea bucuria și deci, Iriebența de a-L iubi pentru fericirea ei¹⁴.

Întrupându-se Cuvântul lui Dumnezeu spune totul, revelează totul îl arată pe Tatăl, arată cu ce iubire părintească îi iubește Dumnezeu pe oameni, iar Duhul este cel care insuflă totul, insuflă în noi sentimente de fi, sentimentul de a fi iubiți de un astfel de Tată, sensibilitatea față de o iubire atât de părintească¹⁵.

Iubirea lui Dumnezeu este singura iubire adevărată pentru că din aceasta se naște jertfa, așa cum arată Părintele Galeriu în lucrarea "Jertfă și răscumpărare". Iubirea lui Dumnezeu este desăvârșită pentru că "Fiul Său Cel Unul Născut L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică" (Ioan III,16).

Mitropolitul Filaret al Moscovei spune "Tatăl este dragostea care răstignește Fiul, este dragostea răstignită, iar Duhul Sfânt este dragostea triumfătoare". Lipsa jertfei nu este decât lipsa iubirii iar "un Dumnezeu fără o atenție veșnică față de cineva, nu este un Dumnezeu"¹⁶.

Iubirea lui Dumnezeu tocmai prin jertfă absolută a Cuvântului înțupat se vede căci în Hristos omul a primit puterea de a iubi pe Dumnezeu într-o unică iubire cu Fiul lui Dumnezeu Cel Unul-Născut

și de a iubi pe oameni cu iubirea lui Dumnezeu¹⁷.

În "Numele Divine" Dionisie Pseudo-Areopagul spune: "Creațorul tuturor lucrurilor, prin marea Sa bunătate, pe toate le iubește, pe toate le creeze, pe toate le desăvârșește, pe toate le conservă, pe toate le atrage. Dragostea divină de bine nu-i altceva decât o dorință de bine pentru bine"¹⁸.

Unii teologi au afirmat chiar că iubirea definește ființa lui Dumnezeu, iar alții că iubirea nu este din lumea aceasta, ci ea este însăși numele Lui (Ioan IV,8). Dumnezeu este izvorul a toată iubirea și a toată bunătatea și totuși El este mai presus de toată iubirea și toată bunătatea încă poruncă iubirii lui Dumnezeu și a aproapelui este cea în care se cuprinde: "Toată legea și proorocii" (Matei XXII; 37-40).

b. Dreptatea și mila

Aceste atribuiri morale nu pot fi despărțite în raportul lui Dumnezeu cu noi oamenii. Dreptatea față de făpturi îi are baza în egalitatea Persoanelor Treimice.

Dreptatea lui Dumnezeu înseamnă pe fo-o parte perfecta conformitate în înțele lucrurile Lui cu voința Lui cea slăbită, iar pe de altă parte, adică în interes obișnuit nouă, cel juridic, că este voința permanentă și prim nimic abătută de a da fiecaruiu ceea ce își cuvine și de a nu pagubi pe nimenei¹⁹.

Dumnezeu nu este drept, fără să fie milostiv și nu e milostiv fără să fie drept. Sfintii Părinți, ne învață că dacă cineva ar spune despre Dumnezeu că este numai drept, atunci nimeni nu s-ar mai mântui, iar dacă am spune că este numai bun, atunci ar fi un Dumnezeu nedrept pentru că nu răsplătește după merite, iar Sfântul Ioan Gură de Aur spune: "Din 24 de ore Dumnezeu stă pe tronul dreptății numai una, iar celelalte le petrece pe tronul milosticirii".

Părintele Stăniloae, referitor la aceste două atritive morale spune: "Dacă ar fi numai drept, Dumnezeu nu ar fi deplin liber; dacă ar fi numai milostiv, nu ar ține seama de ceea ce este umane și nu le-ar încuraja"²⁰.

Fiind drept, Dumnezeu vrea pe de-o parte că toți să fie egali între ei iar pe de altă parte, să le dea tuturor alături pot primi ei din fericirea Sa după eforturile depuse în săvârșirea binelui, după ce însuși cea dată mai înainte capacitatea de a primi la maximum din ceea ce pot primi făpturile²¹.

Dreptatea lui Dumnezeu s-a descoperit și întrupat în Mântuitorul Hristos în lucrarea Lui de Mântuire a neamului omenesc prin înțuparea, învățările, patimile, moartea pe cruce și învierea fiind opera dreptății însăși a lui Dumnezeu. Dreptatea lui Dumnezeu a învins nedreptatea lumii înlocmai pentru că este o dreptate absolută. Din dreptatea lui Hristos sorbim putere pentru a înainta spre însușirea în viață viitoare a dreptății Lui depline care este forma uină a dreptății divine²².

În această viață trecătoare, în planul silurațiilor lumeniști, dreptatea depinde de alte condiții, dar adevăratul creștin nu trebuie să uite niciodată că există o altă dreptate care vine de la Dumnezeu și care se împărăște tuturor oamenilor. Dreptatea înseamnă numai milostivirea dumnezeiască față de cel în nevoie: "că a izbăvit pe sărac din mâna celui puternic și pe sărmănat care nu avea ajutor" (Psalmul 71,12) ci și că Dumnezeu răsplătește ascultarea: "Orice călcare de poruncă și orice neascultare și-a primit dreapta răsplătire" (Evrei II,2).

Hristos este dreptatea desăvârșită a noastră în fața lui Dumnezeu dar El este și răsplătirea desăvârșită a acestei dreptăți a noastre din partea lui Dumnezeu, iar Dumnezeu este "Judecător drept și lare (Psalmul VII,11) "judecă cu nepărtire după lucru fiecăruia" (I Petru I,17) și "Judecata Lui este după adevăr" (Romani II,2).

Dreptatea lui Dumnezeu va pune unipiele pământul prin faptul că ea se va arăta și din partea lui Dumnezeu și din partea oamenilor. Numai așa se va pune în plină cu adevărat intenția lui Dumnezeu de a se umple lumea de dreptate: iradiind și din noi

și de deasupra noastră²³.

Nu mai așa lumea va putea deveni cu adovărat "Înăpărăția lui Dumnezeu, care este dreptate și pace și bucurie în Dulul Sfânt" (Romani XV,17).

c. Sfîntenia

Este acordul voinței lui Dumnezeu cu ființa Lui. De aceea Sfânta Scriptură ne îndeamnă să fim sfinți ca Dumnezeu, desăvârșiți ca El.

Cuvântul Sfânt în interesul lui fundamental înseanță ceea ce este separat de lume și consacrat lui Dumnezeu. Astfel, sfânt este lăcașul Bisericii, obiectele de cult etc. În acest sens, Dumnezeu este sfânt, întrucât este despărțit de lume și străin de tot ceea ce este pământesc, imperfect și fizic²⁴.

A fi sfânt înseamnă a fi desăvârșit. În sensul deplin al cuvântului, numai Dumnezeu este sfânt, apăt pentru care în Vechiul Testament, numele de "sfânt" și cel de "Dumnezeu" se foloseau unul în locul altuia (Isaia VI,3).

Sfîntenia vine numai de la o persoană absolută, iar această persoană este numai Dumnezeu. La El, sfîntenia trebuie înțelcasă ca identificare a ființei și voinței lui Dumnezeu cu binele. Raportul sfînteniei lui Dumnezeu cu omul constă în faptul că ea este originea și ființa legii morale: desăvârșirea. A urma calea sfînteniei înseanță a fi "urinători lui Dumnezeu" ca niște fii iubiți (Efeseni V,1). La aceasta ne îndeamnă mereu cuvântul dumnezeiesc "Sfinții-vă și veți fi sfinți, că Eu Domnul Dumnezeul vostru, Sfânt Sunt". (Levitic XIX,2).

În această viață omul este dator să facă cele trebuieincioase susținutului pentru a fi sfânt aşa cum o cere Dumnezeu: "Fiți sfinți pentru că Sfânt sunt Eu" (I Petru I,16), iar acea sfîntenie nu-i altceva decât desăvârșirea la care liecare trebuie să ajungem aşa cum ne îndeamnă Mântuitorul: "Fiți desăvârșiți pentru că Tatăl vostru cel din ceruri desăvârșit este". (Matei V,48).

Numai în experiența sfînteniei, lumea noastră umplându-se de

prezența elicienă a lui Dumnezeu, are nu numai o cunoaștere teoretică a lui Dumnezeu ci o cunoaștere privată experiență a prezenței, a puterii și a iubirii Lui.

d. Libertatea

Libertatea absolută, subînțeleasă în asemenea lui Dumnezeu ca o formă de manifestare a ascității, a independenței absolute duminicești, este însușirea prin care se afirmă absolută neafirmare a lui Dumnezeu față de orice motiv exterior Lui în tot ce cugetă, voiește sau lucrează, Dumnezeu determinându-se exclusiv de la Sine și prin Sine în toate lucrurile Sale²⁵.

Sf. Apostol Pavel spune: "Duhul este Dumnezeu și acolo unde este Duhul Domnului acolo este libertatea". (II Corinteni III,17)

Dumnezeu fiind libertatea I-a creat pe om cu această libertate, căci fără această libertate nu există iubire și nici Dumnezeu nu ar fi existat. "Dacă I-l Dumnezeu este libertatea a iubirii, într-o lume și față de noi, decât iubirea și libertății noastre spune Patriarhul Ecumenic Bartolomeu". A treia o ființă personală adică libertatea constituie capodopera, culminarea puterii divine. Crearea ființelor personale, semnifică crearea de libertăți, după chipul libertății lui Dumnezeu. Sf. Irineu al Lyonului scria în lucrarea sa următoare: "Omul este liber dintră începururi, căci Dumnezeu este libertate".

Crearea libertății omului implică riscul crucii. Dumnezeu este atât de liber, încât își poate transcede propria Sa transcendență pentru a se angaja împreună cu oamenii într-o veritabilă dramă a iubirii. Dumnezeu este atât de liber încât poate să iubească cu respectul, discreția, smerenia, în cele din urmă cu umilința celui ce așteaptă răspunsul liber, al celui iubit și nu-ar putea să-l constrângă fără a distrugă prin aceasta caracterul "liber al răspunsului". Mari duhovnici au numit această libertate a lui Dumnezeu "nebunie a iubirii".

Paul Evdokimov în "Iubirea

nebună a lui Dumnezeu" afirmă: "Biblia răspunde formulei ale cărui: dacă Dumnezeu există, omul nu mai este liber", prin afirmația: "dacă omul există, Dumnezeu nu mai este liber" pentru că dacă omul îl poate spune NU lui Dumnezeu, Dumnezeu nu îl poate spune NU omului căci aşa cum spune sfântul Apostol Pavel: "În Dumnezeu toate sunt DA" (I Corinteni I,19)²⁶. Dumnezeu este atât de liber, încât l-a făcut pe om înzestrat cu libertate pentru a îngădui acestuia eșecul atotputerniciei Lui și moartea pe cruce a Sa. Prin jertfa de pe Golgota suntem din nou liberi pentru că ne descoperim iubiți în chip fundamental și pentru totdeauna.

NOTE BIBLIOGRAFICE:

1. "Teologia Dogmatică și Simbolică", vol. I, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1958, pag. 248.
2. Paul Evdokimov, "Iubirea nebunie a lui Dumnezeu", Editura Anastasia, București, 1994, pag. 47.
3. Ion Bria, "Dicționar de teologie ortodoxă", Editura Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R., București, 1981, pag. 47.
4. Sorin Cosma, "Cuvinte ale dreptei credințe", Arad, 1992, pag. 51.
5. Ion Stan, "Curs de teologie dogmatică ortodoxă", Editura Ando-Tours, Timișoara, 1998, pag. 70.
6. Vladimir Lassky, "Introducere în teologia Ortodoxă", Editura Enciclopedică, București, 1993, pag. 62.
7. Dumitru Stăniloae, Marc Antoine, Cărtă de Beauregard, "Mica dogmatică vorbită", Editura Deisis, Sibiu, 1995, pag. 53.
8. Constantin Iona, "Învățătură despre Înțupare" în Marele cuvânt catohetic al Sf. Grigore de Nyssa, Sudii teologice, nr. 5-6, 1967, pag. 312.
9. Laroche Mahel Philippe, "Un singur trup - aventura mistică a cuplului", Editura Amarcord, Timișoara, 1995, pag. 25.
10. Jean Kovalevsky, "Taina originilor", Editura Anastasia, București, 1996, pag. 123.

11. *Ibidem*, pag. 124.
12. Constantin Iona, op. cit. pag. 312.
13. Dumitru Stăniloae, "Iisus Hristos - lumina lumii și îndumnezeitorul omului", Editura Anastasia, București, 1993, pag. 55.
14. *Ibidem*, pag. 56.
15. Dumitru Stăniloae, Marc Antoine Costa de Beauregard, op. cit., pag. 60.
16. *Ibidem*, pag. 51.
17. Dumitru Stăniloae, "Dumnezeu este iubire", Ortodoxia, nr. 3, 1981, pag. 402.
18. Dionisie Pseudo-Areopagitel, "Numele divine", Editura Institutului European pentru cooperare cultural-științifică, Iași, 1993, pag. 80.
19. Isidor Todoran, Ioan Zăgrean, "Teologie dogmatică", Editura Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R." București, 1991, pag. 113.
20. Dumitru Stăniloae, "Dogmatica Ortodoxă", vol. I, Editura Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R., București, 1996, pag. 1/2.
21. "Îndrumări misionare", Editura Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R., București, 1986, pag. 96.
22. Ion Bria, op. cit. pag. 49.
23. Dumitru Stăniloae, "Dogmatica Ortodoxă", vol. I, Editura Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R., București, 1999, pag. 177.
24. "Îndrumări Misionare", Editura Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R., București, 1986, pag. 99.
25. Dumitru Stăniloae, "Dogmatica Ortodoxă", vol. I, Editura Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R., București, 1999, pag. 177.
26. Isidor Todoran, Ioan Zăgrean, op. cit. pag. 112.
27. Olivier Clement, "Adevăr și libertatea Ortodoxiei în contemporaneitate", Convorbiri cu Patriarhul Ecumenic Bartolomeu I, Editura Deisis, Sibiu, 1997, pag. 103.
28. *Ibidem*, pag. 104.
29. Paul Evdokimov, op. cit. pag. 35.
- BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:**
1. Ion Bria, "Dicționar de teologie ortodoxă", Editura Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R., București, 1981.
 2. Olivier Clement, "Adevăr și libertatea Ortodoxiei în contemporaneitate", Convorbiri cu Patriarhul Ecumenic Bartolomeu I, Editura Deisis, Sibiu, 1997.
 3. Sorin Costea, "Cuvinte ale dreptei credințe", Arad, 1992.
 4. Dionisie Pseudo-Areopagitel, "Numele divine", Editura Institutului European pentru cooperare cultural-științifică, Iași, 1993.
 5. Paul Evdokimov, "Iubirea ne bunie a lui Dumnezeu", Editura Anastasia, București, 1994.
 6. Constantin Iona, "Învățătura despre Întrupare" în Marele cuvânt catolic al Sf. Grigore de Nyssa, Sudii teologice, nr. 5-6, 1967.
 7. "Îndrumări misionare", Editura Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R., București, 1986.
 8. Vladimir Lossky, "Introducere în teologia Ortodoxă", Editura Enciclopedică, București, 1993.
 9. Laroche Michel Phillippe, "Un singur trup - aventura mistică a cuplului", Editura Amarcord, Timișoara, 1995.
 10. Ion Slan, "Curs de teologie dogmatică ortodoxă", Editura Ando-Tours, Timișoara, 1998.
 11. Dumitru Stăniloae, "Dogmatica Ortodoxă", vol. I, Editura Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R., București, 1996.
 12. Idem, "Iisus Hristos - Lumina lumii și îndumnezeitorul omului", Editura Anastasia, București, 1993.
 13. Dumitru Stăniloae, Marc Antoine Costa de Beauregard, "Mica dogmatică vorbită", Editura Deisis, Sibiu, 1995.
 14. "Teologia Dogmatică și Simbolica", vol. I, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă", București, 1958.
 15. Idem, "Dumnezeu este iubire", Ortodoxia, nr. 3, 1971.
 16. Isidor Todoran, Ioan Zăgrean, "Teologie dogmatică", Editura Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R." București, 1991.

Preot Drd. OLIVIAN OCTAVIAN POP

O CELEBRĂ ȘI POPULARĂ CREAȚIE BABILONIANĂ

Cu peste un mileniu și jumătate înainte de a fi fost create poemele homericice în Mesopotamia "țara dintre cele două râuri", scribi scrijeau pe plăci de cărămida arsă în ciudata lor scriere cuneiformă, cel mai vechi epos al omenirii. Mai veche decât "Iliada și Odiseea", "Epopeea lui Gilgameș" cea mai celebră și mai populară creație babiloniană, inspirată din două teme care vor nutri timp de milenii literatura universală: prietenia și căutarea nemuririi, povestea faptele puternicului și despotului rege din Uruk".

Această epopee avea să-și ia locul cu cinste orânduită în douăsprezece labele numerotate cu grija în faimoasa bibliotecă a regelui asirian Assurbanipal la Ninive în cel dințai veac î.e.n. Ea constituie pentru Asia Occidentală ceea ce avea să fie poemele homericice pentru Grecia celui dințai mileniu î.e.n. și de pildă Cântecul lui Roland pentru Franța celui de-al XII-lea secol: glorificarea unui erou, chintesență a bravurii poporului său.

Din diversele poeme și balade scrise în dialectele

| și graiurile mozaicului de popoare ce s-au perindat în Mesopotamia: sumerieni, akkadieni, hittiți, huvitii, elamii și cananeeni, s-a încheiat opera cea mai de seamă a geniu lui semit și anume "Epopeea lui Ghilgameș".

Eroul epopeei Ghilgameș era deja celebru în epoca arhaică și au fost regăsite și câteva episoade din versiunea sumeriană a vieții sale legendare. În ciuda actualelor antecedente, epopeea a fost compusă în limba akkadiană pornindu-se de la diverse izvoare izolate⁴.

Poemul akkadian care ne-a parvenit a fost redactat și dezvoltat de un scrib, probabil pe la mijlocul perioadei babiloniene, cu adăugarea istoriei poporului lui Atrahasis⁵.

Icraea nu e lipsită de loc de un cert substrat istoric care într-o oarecare măsură reflectă interesanta epocă de tranziție de la urânduirea comunei primiliive la cea sclavagistă. Chiar eroul poemului a căruia existență istorică este atestată de texte sumeriene, a fost rege în Uruk cam pe la începutul mileniului al treilea: dar încă de prin anul 2500 i.e.n. Ghilgameș a devenit o figură de legendă unuierușă popular și dincolo de granițele Sumerului⁶. Deci Ghilgameș însuși e un rege care a trăit efectiv, iar cetatea Urukului în care se desfășoară acțiunea a existat realmente, căci zidurile îi au fost dezgropate de sub cele ale orașului Waikā de aslaži.

Din cele 3600 de versuri pe care trebuie să le fi avut în forma primiliivă, nu ne-a mai rămas decât abia jumătate. Cine să fi fost necunoscutul poet babilonian care a cules poeme și balade sumeriene pe care le-a prelucrat dându-le chipul epopeei ce-a fost găsită în biblioteca lui Asurbanipal, nu vom putea să probabil niciodată, căci asemenea multor din hoții care au dăltuit nemuritoarele frumuseți ale anticăllăii, el nu și-a semnat opera.

Poemul începe prin descrierea fără pereche a celui care a ridicat măterezile Urukului pe Gilgameș "înzerând cu o înfățișare desăvârșită" și "hărâzit să fie fără seamănă de viteaz". El este fiu al zeiței Ninsum - preoleasă a zeului Soare Samas și al unui spiriduș, amestec de om și de zeitate. După descrierea fără pereche a eroului ni se prezintă și imaginea unui despot care batjocorește femeile și fetele, iar pe bărbați îi extindează prin munci grele.

Locitorii îi imploră pe zei să-i ajute, iar zeul îi cere zeiței Arum să plâsmuiască un alt Ghilgameș căci pentru îmbântuirea firii lui Ghilgameș nu există decât un singur leac: prietenia, căci numai ea poate îndulci relațiile dintre oameni. Zeița Arum îl făurește din lut pe Enkidu, omul sălbatic care trăiește și se hrănește împreună cu fiarele. El intră în conflict cu oamenii pentru că și apără fiarele, iar unul din vânători se plânge despre aceste lucruri chiar lui Ghilgameș.

Dragostea va fi cea care-l va ajuta pe Enkidu să ajungă la înțelegerea vieții. Femeia trimisă de Ghilgameș, chinteseană a frumosulu, a blândești și a sensibilităii, va fi aceea care îl va transforma pe

Enkidu și va face dintr-un animal cu chip de om lovorășul de luptă și de izbândă al lui Ghilgameș. Odă umanizat, femeia îi cere lui Enkidu să meargă în cetatea Urukului pentru a-l cunoaște pe rege. Venirea acestuia în cetate i-a fost vestită prin două vise (cel cu piatra din cer care se prăvălea asupra lui și cel cu sedirea), vise care nu au fost tălmăcite de mama lui Ghilgameș.

Ajuns în cetate, între Ghilgameș și Enkidu se dă o luptă în care, cel de-al doilea, cu toată puterea lui este înfrânt, dar se minunează de vitezia lui Ghilgameș și din acea zi se leagă prietenia lor. Lupta dintre cei doi nu-i decât un mijloc de cunoaștere spre a-și preluu reciproc forță și în demânarea.

Pe într-o regele Urukului e obsedat de ideea "de a-și dobândi faima", printr-o faptă vitejească care să fie pomenită de "fișii fiilor lui", și împărtășește lui Enkidu dorința de a se măsura cu Humbada, Stăpânul Pădurii Cedrilor pentru a-l omorâ, iar nouă său prieten este de acord să-l urmeze, nu înainte de a primi sfaturi de la Bâtrâniții cetății, de a-și luce armele făcute de meseriai săurari ai Urukului și de a-și luce râmas bun de la Zeița Ninsuim, care aduce un sacrificiu de împăcare Zeiului Samas, în care cerea să-l ocrotească pe Ghilgameș.

Înunții la porțile Pădurii Cedrilor, eroul epopeei îl încoarjează pe Enkidu arătând că pentru nimic nu va renunța la planul său: "Mai bine să mor decât să dăm înțărâlat acumul!". În luptă contra ființei monstruoase a lui Humbaba sau Huwawa, cei doi ies învingători dobândindu-l pe acesta, după ce mai înainte i-a lăsat cérul sacru. După ce împreună îi taie capul lui Humbaba, îl aduce la Uruk și-l trag în ţeapa înaintea mării porți a cetății⁷.

Joiulă de frumusețea lui Ghilgameș și de vitezia lui, zeița Iștar se îndrăgoșește de el cerându-i să-o ia de soție. Ghilgameș cunoscându-i violența o refuză bătători și jignește folosind în insultele lui comparații de un mare rasfăt: "Ca o ruină ești, ce nu dă adăpost omului pe vremea rea / ca o cursă ești, ascunsă mișeștele vederii / ca o smoală aprinsă ești, care îl arde pe cel ce o atinge / ca un burdus spart ești ce udă de tot pe cel care îi aduce în spate / ca o amuletă ești, ce nu ești în stare să-l aperi pe om / ca o sandală ești, ce roade piciorul drumețului...".

Înfuriată zeița urcă în ceruri și se plânge talâlui ei, zeului Anu. Iștar îi cere acestuia să plâsmuiască Taurul ceresc, care să-l omoare pe cel ce a cucerit să-si bată joc de ea. Enkidu este cel care reușește să-l prindă de coadă, iar Ghilgameș îi împlântă spada în cearșaf. Furioasă Iștar se urcă pe zidurile cetății și-l blestemă pe rege, după care a început să se tânguiască cu alaiul de curtezane. Enkidu smulge atunci bucăți din taurul ucid și le aruncă în capul zeiței batjocodind-o.

Cesta este momentul culminant al destinului celor doi eroi. În acea noapte Enkidu visează că îi îost condamnat la moarte de zei, iar a doua și căde bolnav și se stinge după douăsprezece zile, după ce a blestemat-o pe femeia ce l-a adus în cetatea Urukului. Pe pragul morții, Enkidu are ve-

denia Infernului. La rândul său, Ghilgameș, urmărind agonia prietenului său e cuprins de leama unei morți lipsite de orice slavă: "Mi-e teamă acum de luptă și mă însăşimântă gândul că voi muri fără slavă. / O prietenie, fericie de acela ce cade în luptă, / ca și tine, văi, ești voi muri fără slavă".

Reacția lui Ghilgameș la moarțea lui Enkidu va fi teribilă: el plânge, gême și fugă în pustiu; dar laici nu-i numai durerea acestei pierderi, ci mai cu seamă groaza de propriul lui sfârșit. Ca să mai poată cunoaște vreodată liniștea, pleacă în căutarea nemuririi, trecând peste munți, peste ape și văi, urmând calea Soarelui, pentru a ajunge la Uta-napistim, singurul care îi cunoaște taina.

Ajuși la munte Ghilgameș le destăinuie oamenilor scorpii Antă către care a pornit. Tot în această călătorie eroul ajunge la hangița Șiduri care încearcă să-l facă să-și schimbe părerea: "Când zeii i-au lăruit pe oameni, ei au hărăzit oamenilor moartea, viața au păstrat-o pentru ei. Șiduri îl sfătuiește pe Ghilgameș să nu se tângue ci să se bucure de viață și să petreacă. Vrând cu tot dinadînsul să ajungă la Uta-napistim, Șiduri îi destăinuie că Ursanabi corăbierul lui Uta-napistim se află prin apropiere și îl-ar putea călăuzi.

După ce Ghilgameș, cuprins de furie sparge Făpturile de piatră, care ocrotesc corabia împotriva apelor morții, Irsanabi l-a luat în corabie și l-a dus la Uta-napistim de la care află că nu poate călăta nemurirea. Uta-napistim, singurul om nemuritor îi incredințează lui Ghilgameș marea taină a Polopului și vrând să-i demonstreze eroului acestei epopei că de mare-i slabiciunea omenească, îi spune să nu doarmă șase zile și șapte nopți, dar acesta adorănie încălăză. Trezit de Uta-napistim, Ghilgameș se pregătește de plecare dar în ultima clipă, la sugestia soției sale, Uta-napistim îi revelează locul unde se află planta care redă tinerețea. Eroul coboară în fundul mării, o culoge și după aceea reia drumul întoarcerii. Pe drum, zădind un izvor cu apă proaspătă în care intră pentru a se scălda, șarpele-simbol al perfidiei se strecoară și îi fură buruiana al cărei nume este "bătrânuș-întineritoare", lăsându-l fără ultima nădejde de a învinge moarte. În hohote Ghilgameș se plânge lui Uta-napistim de nenorocul său.

La capătul unei călătorii zadarnice, Ghilgameș se întoarce în Cetatea Urukului și-i arată lui Ursanabi frumusețea meterezelor ce împrejmuesc orașul. Ghilgameș va mai căuta să îspitească duhul lui Enkidu care și avea locul în Infern pentru a săli cel puțin ce se întâmplă dincolo de pragul vieții, dar nu affă mare lucru. Un val de melancolie se lasă peste sfârșitul epopeii care nu dă în definitiv decât un răspuns chinului uman de totdeauna: resemnarea⁴.

În Epopeea lui Ghilgameș s-a văzut o ilustrare dramatică a condiției umane, definită prin inevitabilitatea morții. Epopeea scoate în evidență faptul că omul s-a creat muritor și el a fost creat exclusiv pentru a-i sluji pe zei.

În timp ce cu multe veacuri mai târziu muza poetului

grec va celebra figura unui luplător aspru: muza poețului Sumerian căntă permanenta sete de viață și devotamentul unei prietenii ce nu cedează niciodată în fața obstacolului morții celebrând loloală curajul, simțul de dreptate și impresionanta linulă morală a unui erou, a unui erou care luptă și el, dar nu împotriva oamenilor. Nu varsă o picătură de sânge omenește, pentru că țelul suprem al lui Ghilgameș nu este răzbiorul și uciderea, ci cultul prieteniei și darul nemuririi.

NOTE BIBLIOGRAFICE:

1. Cristina Ionescu, Gheorghe Lăzărescu, Ieronim Tătaru, "Crestomâție de literatură universală", Editura Diaconu Coresi, București, 1993, pag. 57.
2. "Epopeea lui Ghilgameș", în românește de Virginia Serbănescu, Alexandru Dima, Editura pentru literatură universală, București, 1966, pag. 9;
3. Ibidem, pag. 9
4. Mircea Eliade, "Istoria credințelor și ideilor religioase", vol. I, Editura Științifică, București, 1992, pag. 84.
5. Mircea Eliade, Ion P. Culianu, "Dicționar al religiilor", Editura Humanitas, București, 1993, pag. 231.
6. Ovidiu Drâmba, "Incursioni în civilizația omenirii", vol. I, Editura Excelsior - Multipress, București, 1997, pag. 217.
7. "Epopeea lui Ghilgameș", pag. 9.
8. Mircea Eliade, op. cit. pag. 88.
9. "Epopeea lui Ghilgameș", pag. 19.
10. Ovidiu Drâmba, op. cit., pag. 222.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

1. Alfred Berthold, "Dicționarul religiilor", Editura Universitatea Alexandru Ioan Cuza, Iași, 1995.
2. Ovidiu Drâmba, "Incursioni în civilizația omenirii", vol. I, Editura Excelsior - Multipress, București, 1997.
3. Ovidiu Drâmba, Cristina Ionescu, Viorel Alecu, Gheorghe Lăzărescu, "Literatura universală", Editura Didactică și Pedagogică București, 1997.
4. Mircea Eliade, Ion Culianu, "Dicționar al Religiilor", Editura Humanitas, București, 1993.
5. Mircea Eliade, "Istoria credințelor și ideilor religioase", vol. I, Editura Științifică, București, 1992.
6. "Epopeea lui Ghilgameș", în românește de Virginia Serbănescu, Alexandru Dima, Editura pentru Literatură universală, București, 1966.
7. Cristina Ionescu, Gheorghe Lăzărescu, Ieronim Tătaru, "Crestomâție de literatură universală", Editura Diaconu Coresi, București, 1993.
8. Preot dr. Alexandru Stan, pr. dr. Remus Rus, "Istoria religiilor", Editura "Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R.", București, 1991.

Preot Drd. OLIVIAN OCTAVIAN POP

Cronică literară

Liviu Groza
*Oameni
de seamă
din granița
bănățeană -
Generalul
Traian Doda*

>Editura Dacia Europa Novă, Lugoj
1999, 144 pagini

Istoria patriei noastre cuprinde numeroade figuri legendare care prin faptele lor de vîtojie au reușit

să-și scrie numele în "cartea de aur" a neamului nostru. Dar în același timp sunt și mulți fiii ai acestui pământ cărora nu le sunt cunoscute faptele de eroism, deși și-au slujit la cît tot devotamentul și au arătat-o chiar cu prețul vieții.

Liviu Groza în carte "Oameni de seamă din granița bănățeană - Generalul Traian Doda" scoate în relief pe unul din eroi acestui neam, cunoscut și sub numele de "părintele spiritual al românilor bănățeni".

Cartea autorului Liviu Groza a fost scrisă aşa cum însuși mărurisește, la îndemnul învățătorului

Pavel Jumanca care a făcut parte din generația celor care l-au cunoscut pe general. De asemenea, cel la al cărui îndemn a fost scrisă cartea, i-a furnizat autorului numeroase însemnări, fotografii și documente de o importanță covârșitoare.

În paginile cărții sale Liviu Groza dă frâu liber talentului scriitoricesc prezentându-l cititorilor pe cel ce a fost General Traian Doda, om cu "un suflet nobil, un caracter tare ca fierul și curat ca aurul". Îi prezintă originea, studiile, treptele ierarhiei militare pe care le-a parcurs până la gradul de general, calitățile de comandant și



pedagog militar care l-au evidențiat de cei care l-au cunoscut.

A fost nu numai un brav apărător al patriei care a luat parte la numeroasele bătălii în timpul cărora a fost rănit la picior, ci și un om de o delicatețe sufletească neînlănită.

Autorul cărții îl prezintă pe Generalul Traian Doda nu doar ca pe un oșlean neînfricat, ci și ca pe un patriot înflăcărat dornic de a face dreptate în calitatea deputat, tuturor românilor năpăstuiți de vîtrele vremurilor. Din această cauză personalul cărții lui Liviu Groza a fost atât de iubit și apreciat de cei pentru al căror ideal a luptat să-l apere.

Accasta este și pricina pentru care autorul a considerat de cuvînță că este bine să aștearnă pe hărție faptele vrednice de urmat ale celui care a fost: Generalul Traian Doda.

Până această lucrare autorul Liviu Groza îmbogățește "carnea de aur" a acestui popor cu încă un nume de brav erou, dar în același timp aduce dovezi importante și mărturii noi la istoria Regimentului de graniță din Caransebeș și la cea Banatului.



Cronică literară

Liviu Groza

Din amintirile unui dezeritor

Editura Dacia Europa Nova, Lugoj
2000, 120 pagini

Cartea "Din amintirile unui dezeritor" a apărut după mai multe frământări în urma discuțiilor purtate între autorul ei, Liviu Groza și între personajul principal, Pavel Jumanca. Eroul cărții i-a dezvăluit domnului Liviu Groza numeroase întâmplări din timpul prestării serviciului militar în slujba armatei austro-ungare, pînă într-o perioadă pe care acesta să le publice în solitaria și pantă a puleia și cîlția de către mai mulți oameni dornici să le cîrboasă căt mai multe despre evenimentele trăite de cei înrolați în armată, în acele vremuri lullini. Autorul a lăsat conștiința că această răspundere, mică și lăcată posibilitate publică, a cărui "Din amintirile unui dezeritor", însuși titlul ei ne atrage atenția. Toate faptele descrise sunt relatate de cel care, în cîte din urmă avea să dezerzeze din armata austro-ungară și să se reîntoarcă în România.

Cartea începe prin prezentarea unor date despre personajul principal: locul unde s-a născut, părinții eroului acestei cărți, unii de școală, oamenii locurilor naștele pe care i-a

iubit și respectat. În continuare sunt redate în paginile cărții evenimente trăite de Pavel Jumanca, dar în calitatea de soldat. Impresionante sunt relataările despre depunerea jurământului, despre atacul de noapte din ostrov unde mai mulți camarazi ai personajului principal și-au pierdut viața și în ultimul rând relatarea "marelui eveniment", adică al dezerterării lui Pavel Jumanca.

"Din amintirile unui dezeritor" nu cuprinde doar întâmplări care îl au protagonist pe Pavel Jumanca, ci acestea sunt împodobile și cu anumite relatări ale unor camarazi de armă ai personajului cărții pe care acesta încă le desfășoară. Toate aceste relatări venite de la ei și alături în această situație cu personajul principal, dău o notă de originalitate cărții de la judecăță prin simplul fapt că sunt intercalate cu faptele personajului principal.

Iudecăța de la judecăță are o valoare istorică incantătoare prin simplul fapt că cele cuprinse în ea au fost relatate de un personaj real: învățătorul Pavel Jumanca. Brăescu și Ioan, Cartea semnată de domnul Liviu Groza are maniera de a îmboalăgi cu mult talent printre relatațile cuprinse și, istoria orașului Caransebeș și a Banatului de care se simte legat sufletește cu încrengățirea sa ființă.

OIVIAN RODNEANU